

R. H. K. I.

298.

1. pld.

($\frac{1}{6}$ lev. szíle pontka.)

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

1884.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

ADAGIO-
RVM GRÆCOLA-
TINO VNGARICORVM

Chiliades quinque:

Ex

DES. ERASMO, HADRI-
ano Iunio, Ioanne Alexandro, Co-
gnato Gilberto, & aliis optimis qui-
busque Parœmiographis excerptæ, ac
Vngaricis prouerbis, quoad eius fie-
ri potuit, translate, studio ac
opera succisina

IOANNIS DECII BA-
ronij.

Nemo se eruditum putet, cui o-
pus Adagiorum non arrideat.

BARTPHÆ

Excudebat Iacobus Klöß.

Anno 1598.

MAGNIFICO DO-
MINO DOMINO GE-
ORGIO VARKVCZ, Cc.
DOMINO ET PATRO
NO OBSERVAN-
DO

IS

GRATI ANIMI TESTI-
MONIVM, ET MUTVAE
AFFECTIONIS SYM-
BOLVM

Ioannes Decius Baroni-
us D. D. D.

BENEVOLO LE-
CTORI S. P. D.

SI QVISEST, CANDI-
de Lector, qui miretur, me
hunc laborem Prouerbio-
rum natiua lingua donan-
dorum suscepisse: sciat is velim, me nec
abundantia oti, quo vel maximè indis-
geo, nec *πονηροῦ μισθῶν* quadam, alias
quæ vlla de causa has partes mihi sump-
sisse, nisi vt pro mea parte virili publico
bono rei literariæ consulerem. Tanta
est enim huius partis Philologiæ anti-
quitas & dignitas, tanta etiam utilitas,
atque iucunditas, vt si quis eas *επιεί-
γοι* ac operosius vellet recensere: nō is las-
terem lauare, aut actum agere, iudicans
dus videretur.

Et quidem antiquitas vel ex eo patet,
quod Paræmizæ teste Aristotele apud
Synesium, nihil aliud esse videantur,
quàm reliquiæ ac igniculi quidam pris-
cæ illius Philosophiæ atque sapientiæ,
quæ apud veteres longè quàm apud pos-

PRAEFATIO

stros incorruptius viguit. Apud profanos certe Homero neminem legimus fuisse vetustiorē, cuius quidem scripta ad nos integrè peruenerint. Verum enīuērō quāto quāso Homerū Moyses & Prophetarum plerique etiam tempore antecesserunt & tamen horum scripta multis iisque grauissimis prouerbis passim referta esse nemo negare potest.

De Salomone quidem nominatim refertur, quod tria millia parabolarum literis mandauerit. Et extat hodie quoque liber Prouerbiorum Salomonis longè diuinissimus atque utilissimus. Vt iam de sanctissimo ipsius patre Dauide nihil loquamur, qui Psalmorum suorum plerosque elegantissimis adagiis illustrare, dictante Spiritu Sancto, nequaquam erubuit. Sed quid ego Davidis, Salomonis, aliorumque Prophetarum auctoritatem afferō, cum etiam ipse Prophetarum Dominus Saluator noster peculiariter hoc sermonis genere delectatus fuerit, idemque Apostoli, ac eorum successores, doctissimi quique Patres in suis

P R A E F A T I O

in suis monumentis sectati fuerint?

Prouerbia sanè originem quodammodo coelitus trahere vel ex eo patet, quòd pro foribus olim templorum inscribebantur, passimquè, vt à pluribus ediscerentur, columnis ac marmoribus insculpebantur. Vnde & Iuuenalis è coelo, inquit, descendit: *τῶν θεῶν δὲ καὶ τῶν ἀνθρώπων*: hoc est, Nosce teipsum.

Quòd si his non contenti, antiquitatē atque summam prouerbiorum dignitatem vltèrius velimus vtgere: equidem non difficulter eam velexeo euicero, quòd summi quique viri non indigna ea duxerint, quæ eruditissimis iuxta artes que operosissimis voluminibus ad posteritatem propagarent. Siquidem Aristoteles Philosophorum omnium Princeps, teste Laertio, integrum de Parmenide volumen post se relinquere nō dubitauit. Idem fecerunt Chrysippus, Cleanthes, Theophrastus, Aristides, Clearchus, Zenodotus, Dydimus, Tarrhæus, Diogenianus, Hesychius, Suidas, Stobæus, & alij complures, quos enumerare omnes nimis operosum foret. Vt iam

PRAEFATIO

nihil dicamus de Herculeis laboribus magni illius Erasmi, item Iunii, Gilberti, aliorumque recentiorum Parœmiographorū, quos omnes idem cum veteribus saxum voluere nec piguit nec puduit.

Iam verò si utilitatem Parœmiarum considerare libet, quæ præcipuum in commendandis rebus pondus habere solet: comperiemus sanè familiarem Proverbiorum cognitionem, cum ad alia multa: tum præcipuè ad hæc quatuor plurimum conducere: ad Philosophiam, ad persuadendum, ad venustatem orationis, ad intelligendos denique optimos quosque authores, qui proverbiis passim referti sunt.

Ad Philosophiam adagia plurimum momenti asserre nullum dubium est, quæ cum maximis rerum humanarum cladibus atque vicissitudinibus non parum obscurata ac propemodum extincta fuisset: magna ex parte in solis Parœmiis conseruata est ac reuiguit, quæ partim ob compendium ac breuitatem, partim verò ob festiuitatem ac leporem ab omnibus ubique hominibus libenter

cum

PRAEFATIO

cum ipsis naturæ principiis conseruatæ fuerunt. Alioquin enim, quæ fieri potuit, ut vna eademque sententiâ prouerbialis in centum simul populos ac linguas dimanârit, ad eò ut ne tot quidem secuslis quibus nec vrbes amplissimæ atque potentissima regna, nec stupefendæ pyramides obstituerunt, vel interierit, vel etiam consenuerit. Inest nimirum in parocissimis natiua quædam vis veritatis, & quod Cicero de Euripide dicere solebat, *quot sunt adagia, totidem sunt sapientissima sententiæ ac quodammodo diuina oracula.*

Nec est quod quisquam succisam prouerbiorum breuitatem contemnat, quæ certè non ipsa mole, sed precio, ac sublimitate sensus, quem singula continent, æstimari debent. Quemadmodum enim gemulæ perpusillæ atque carbunculi maioris semper sunt, quam saxa quantumuis ingentia, & sicut in minutissimis animantibus maius est naturæ miraculum, si quis modò propius contempletur, quàm in maioribus: ita in re literaria, quæ minima sunt, sæpè plurimum ingenij habereprehenduntur.

PRAEFATIO

Quid enim his tam breuibus dictis
 atque puerbiis aliud, quamuis per in-
 uolucrum quoddam, innuitur, quàm
 solida ipsa Philosophiæ summa, quam
 tot Sapientiæ Antistites tam multis ma-
 gnisque voluminibus tradiderunt?
 Rectè igitur censuit Plutarchus author
 longè grauissimus, *Adagia veterum simi-*
lima esse mysteriis sacrorum, vel (vt Eccle-
siaistici Scriptores loquuntur) sacramen-
tis quibusdam, in quibus maximæ quæpi-
am res, ac prorsus diuinæ, minutulis ac
in speciem penè contemptibilibus cere-
moniis significari solent.

Cæterum, cum Prouerbia ad Philo-
 sophiam conducere dico, eius nomine
 omnem sapientiam intelligo. Nullus est
 enim propemodum ordo, qui ex do-
 ctrina Adagiorum non aliquid vel uti-
 litatis haurire, vel saltem aliquantus-
 lum gratiæ ac venustatis sermoni suo
 conciliare deprehenderetur. Quid e-
 nim? Nonnè Theologus magna cum
 gratia suas conciones selectissimis hisce
 sententiis, veluti gemmulis quibusdam
 micantibus, subinde insigniet? Nonnè
 Iuris

AD LECTOREM.

Iurifconsultus, Medicus, in primis verò
Poëta magna cum laude vel scripta sua,
vel quotidianos sermones talibus mor-
ralium dictorum ceu stellulis quodams
modo illuminabit? Taceo iam Principes
ac viros politicos, qui certè haud
scio an vlla re alia magis queant vel gra-
uissimas de Republica consultationes,
vel etiam quotidianos sermones, quàm
selectioribus hisce proverbiis, illustras-
re. Non enim decet viros Principes, quic-
quid in buccam venit, nullo adhibito iudicio
proferre, sed potius breuiter quidem ple-
runque ac laconicè, veluti dignitas ipsorum
postulat, verùm neruose, ac non nisi adhibi-
ta aliqua paræmia, sensus animi exprimere.

Cùm enim orationem Principis tan-
quam oracula quædam diuinitus res-
ponso vulgus excipiat: danda est Prin-
cipibus opera, vt quicquid ab ipsis pro-
manat, non nisi grauitatem & diuinam
quandam sapientiam redoleat, vt Dei
Opt. Max. cuius in terris vicem gerunt,
non solum virtutes factis, sed etiam sa-
pientiam, oratione imitentur.

Proinde traditum est in sacris literis

PRAEFATIO

memoriae, quod Salomon Regum omnium, qui sunt, qui fuerunt, & qui futuri sunt, sapientissimus tria millia Prouerbiorum pronuntiârit tanta cum sapientiae significatione, ut etiam remotissimæ quique Reges ac Reginae expectauerunt Prouerbia eius, hoc est, sapienter dicta auidis auribus haurire.

Iam verò ut nihil de Agesilao, Alphonso, Matthia Cornino, & aliis quam plurimis dicam, quorum apophthegmata etiamnum cordatis omnibus admirationi sunt: Romani certè principes non existimârunt inferius esse maiestate imperiali, & magnis de rebus consulti pro uerbis responderent, quale est illud in Digestis: *ὅτ' οὐκ πάντα καὶ πᾶσι, καὶ οὐκ ἀπὸ πάντων*: Nec omnia, nec passim, nec ab omnibus.

Magna est igitur laus bonorum Principum, ut & orationem est omnes suas actiones ita conforment, ut quicquid ab ipsis promanat, id non nisi tanquam pium & cum omni virtutum genere coniunctum pro exemplari, quod imitentur cæteri mortales, habere possint.

Dixi

AD LECTOREM.

Dixi secundo loco, Parœmias ad persuadendum quoque plurimum posse. Quid enim verisimilius esse potest, quàm id quod tot statum totquē nationum consensus & publicum quoddam totius orbis suffragium comprobauit? Proinde non immerito diuini quoque vates oracula sua prouerbiiis compluribus illustrarunt. Eorum de numero est illud. *Patres nostræ comederunt vnam acerbam & dentes nostri obstupuerunt.* & quam plurima similia, quæ nos ex posterioribus Parœmiographis sat diligenter excerpimus, & cum ab Erasmo sint prætermissa, in postremam Chiliadem retulimus.

Saluator certè noster sæpè prouerbiiis, ad persuadendum vti non grauatus est, quale est illud: *Ex fractu cognoscitur arbor.* Item: *Cecinimus vobis tibiis, & non saltastis, cecinimus lugubria & non plorastis:* & plura similia. Idem fecerunt Apostoli ac doctissimi quique Patres, Tertullianus, Augustinus, Hieronymus, & cæteri, quorum omnium scripta eruditissimi parœmiis, tanquam

P R A E F A T I O

bus quibusdam gemmulis, refertissimas
sunt.

Iam si ad prophanos auctores veniamus: quantum prouerbia cōducant ad persuadendum, vel ipse Philosophorum Princeps satis ostendit, qui sæpius adagia in Rhetoricis præceptis inter testimonia connumerat. Idem statuit Cicero, idem Fabius, & idonei quique Auctores, qui persuasoriis argumētis, prouerbis quasi vibratis, animos auditorū longè actius feriunt, & quosdam veluti cogitationum aculeos mentibus eorum infixos relinquunt.

Præterea, quantum vel dignitatis, vel venustatis adiungant orationi prouerbia, ita tamen, si tempestiuè adhibeantur, ipsa luce meridiana clarius esse potest. Adagia enim & antiquitatis ceu stellulis quibusdam illuminant orationem, & variis figurarum coloribus aspergunt, & micantibus selectissimarum sententiarum gemmulis adornant, & iucundæ festiuitatis illecebris temperant, denique nouitate excitant lectores, breuitate delectant, auctoritate persuadent. Sed
hoc

AD LECTOREM.

hoc ita futurum est, si, quod Aristoteles de adhibendis Epithetis diligenter admonuit, id nos in vsurpandis adagiis diligenter obseruauerimus, nempe vt illis vtamur non tanquam ἑσθίσμασι, sed tanquam ὑψίστοις, hoc est, non tanquam cibis, sed velut condimentis, idque non ad satietatem, sed ad gratiam. Vt enim mel, si gustetur, delectat, si nimium consumatur, nocere solet: ita densitas paucemiarum obstat inuicem, quò minus eluceant: eaque ratione fit, vt cum aut immodicè, aut intempestiuè adhibentur, gratiam amittant. Danda igitur est opera, vt paucemiis tempestiuè vtamur, nec quicquam hinc affectare deprehendatur. Vt enim non mediocris artificij est, Gemmulam aut Adamantem palæ annuli includere: ita non exigui ingenij est paucemiam decenter orationi inferere.

Postremò, vt non sit alia prouerbiorum utilitas: certè ad rectè intelligendos optimos quosque authores non solum profunt adagia, sed etiam omnino requiruntur. Cum enim eruditissimorum

PRAEFATIO

rum quorumquē authorum tam sacrorum, quam profanorum, item tam veterum quam recentiorum scripta plurimis, iisque ænigmaticum quiddam habentibus, adagiis sint refertissima: quæso quis poterit ea vel ipse intelligere, vel aliis interpretari, si in adagiis rectè cognoscendis familiariter versatus non fuerit. Præsertim cum idonei quique Scriptores vel tacitè ad prouerbum alludant, vel ex abrupto inferant, nonnunquam etiā murillarim citent, aliquoties denique vnico duntaxat verbo notent.

Non abs re commendatur itaque Adagiorum Erasmi opus tot eruditorum encomiis, ita ut alij logothecam Minervæ, alij Mercurij salinum, quod logium alijs dicitur, alij denique Suxedæ medullam illud appellârint. Certè enim non immeritò iudicauit Ludouicus Viues hoc Opus Adagiorum dies atque noctes esse ab omnibus legendum, propter summam & rerum & verborum copiam, quippe in quo veluti in taberna quasdam amplissima, cum aliarum plerarumque scientiarum, tum in primis Poëti-

AD LECTOREM.

æ ac Oratoriæ artis ornamenta omnia
decentissimè digesta inuenire possis.

Quæ cum ita sint: sæpe optauì ex no-
stris hominibus inueniri aliquem, qui
vñtata linguæ nostræ prouerbia cum
Græcis atque latinis conferret, & aliquo
gustu huius partis Philologiæ exhibi-
to, vñum prouerbiorum ostenderet. Et
quidem memini Nicolaum Sikliofum
beatæ memoriæ, aliosquè nonnullos vi-
ros graves, qui iam in Domino obdor-
mièrunt, hanc eandem prouinciã ma-
gna cū expectatione aggressos esse. Quo-
rum virorum si labores extarent, nobis
non fuisset necesse non sine aliquo su-
dore hanc prouinciã suscipere, aut cer-
tè susceptam saltem maiore cum laude
administraturi eramus.

Nunc verò, cum laudabiles eorum
conatus præmatura morte sint interrup-
pti, quãuis nec orio nec ingenio ad pro-
uerbia sat conuenienter transferenda as-
pto me abundare viderem, tamen multis
de causis nolui prætermittere. quin
Græcolatina adagia in nostrum serua-
re

PRAEFATIO

nem transfundere conarer. Primum, ut & meipsum & alios omnes, qui simili studiorum genere delectantur, ad adagia diligenter versanda, hoc specimine allicerem: aliis autem, qui per grauiores occupationes immensum illud opus conuenienti diligentia euoluere non possunt, hoc saltem compendio Græcolatins novngarico consulerem. Nemo enim se putet esse eruditum, vel saltem solide eruditionis æmulum, cui Adagiorum opus vehementer non arrideat.

Deinde quamuis hoc Opusculum in meos primum, ac paucorum duntaxat, usus collegerim: tamen cum putarem, non exiguum hinc utilitatis omnibus omnium ordinum hominibus literatis obtingere posse: nolui thesaurum hunc multorum quidem hominum iudicio pauperem, sed re ipsa ac multifariis utilitatibus longè ditissimum, abscondere, sed omnibus, quantum in me esset, communicare, ac ad eius amorem vniuersos sapientiæ studiosos inflammare.

His ergo & aliis de causis, cum hunc labo-

AD LECTOREM.

laborem susceperim : æquum est, ut lectores hanc meam promissitudinem æquè boniquè consulant. Fateor sanè hîc non pauca à me desiderari posse, quæ præstanda fuerant. Nam & prouerbiorum ordo est sat confusus, & multa ex ijs aut minutiora sunt, quàm ut in hunc Catalogum referri mererentur : aut certè felicius, quàm à me factum est, transferri debebant atque poterant. Sed cum succisui hæc operis inter seueriora studia saltem obiter percurrerimus, nec plus temporis hisce negligens impendere vel licuerit vel etiam libuerit : velim, quicquid hîc à me peccatum est, æquè rerum æstimatores humanitatis pallio indueant, suaquè industria, cum inuentis audere non difficile sit, ubi facto opus est, corrigant.

Quod si fecerint, est quòd mihi gratuler, eruditorumquè iudicia magni faciam. Sin minus: me tamen huius laboris suscepti minimè poenitebit. Nam aut optimè mihi cōscius vitiligatorum calumnias facilè contemnam, aut huius
opellæ

PRAEFATIO

opellæ momos atque Zoilos ad similia
vel etiam maiora felicius tentanda, quæ
adhuc semper meorum in tali genere lus-
cubrationum prora & puppis fuit, cum
publico rei literariæ bono piè
irritabo.

*Viue, vale, ac si quid nouisti rectius istis,
Vtere tu tecum: Si non: his vtere mecum.*

ADA

ADAGIORVM
GRÆCOLATINO-VN-
GARICORVM CHILIADIS

Primæ Centuriæ prima.

DECAS PRIMA.

1. τὰ πῶν φίλων κοινὰ.

Amicorum communia sunt omnia.

Egy az fioba az kementzéuel.

Amicitie equalitas. Amicus alter ipse, idem.

2. οὐκ ἔστιν ἀρετὴ μὴ ἀρχέσθαι.

Non bene imperat, nisi qui paruerit imperio.

Az ki nem tud tőnni; nemis tud wral-
kodni.

3. Ἀδωνιδος κῆποι. *Adonidis horti.*

Meggvagy-on az gyönyörűsége, de ke-
ués az hazna.

4. πάλιν φεύξομαι οἶον.

Infixo aculeo fugere.

Meg tolni valakit, selőb állani.

5. καθάμματα λύειν. *Nodum soluere.*

Nehéz dologhöz könnyen iutni.

6. πρὸς ἀντὶ πρύμνα.

Prorsus puppis.

Minden fändékom ez.

7. εἰς ἑνὶ: Ὀμνῶ. *Umbra. Mindenkör sabad*

CHILIADIS I.

egy vendéget magával el vinni.

8. οὐδὲ πρὸς πλὴν παρμένιοντος ὅς τις:
Nihil ad Parmenionis suum.
Még nyomába sem hághat.
9. Syncretismus, Haragron haragfík,
Békeltőn békélik.
10. Labyrintho inuolutior,
Semmi czíga biga nem ér ezzel.

DECAS II.

1. Nestore facundior, Soha nem lehet
nálanál sebb beszédű ember.
2. περὶ ὧρα καὶ κύματος:
Qui circa salem et sabam: Igen ért hozza
z, mint az Bagoly az Ave Mariához.
3. ἐπὶ δύο ἄγκυραις:
Duabus anchoris fultus: (ingó vi-
Nem ollyan ám ez, mint az tekenőben
4. ἀκίφαλος μύθος: Sine capite fabulae
Sem elei sem vtóllya. áuagy:
Sem fűle sem farka.
5. μεταξὺ τοῦ ἄκματος καὶ σφύρας:
Inter malleum et incudem:
Elől viz, hátul tőz.
Inter sacrum et saxum, idem.
6. ἐπὶ ξυγῇ ἄκματος: In acie nouacula:
Nem

CENTVRIA I.

Nem külömb mint ha tő hegyén űl.

7. Res in cardine: (nék.

Szintén most vagy on az sullyán.

8. πηδός τις ἀκρόμυ: Nouacula in cotem:

Nincz oly erős, kinek végre társa nem

9. Res ad triarios rediit: (vállk.

Szintén az spitzre jutottunk.

10. A Ere Dodoneo loquacior:

Czak czáczog mint az variu.

DECAS III.

1. Caliga Maximini, Hori horgas nagy
inas. Clementis Aegijpti, idem.

2. ὁρᾷ ὅτι σὺν χαλκῷ:

Sacram anchoram soluere,

Kínvev τὴν ἀπ' ἰσθμῶν,

Mouere talum à sacra linea,

Minden erővel azon lenni.

3. γυμνὸς ὡς λιβανίδος,

Nudior liberide,

Oly meztelen mint az egér.

4. Qui quæ vult dicit, quæ non vult au-

diet, Meg hűd hogy ha te meg czuf
felz. én meg gugollak.

5. Serò sapiunt Phryges, Késő sűrue.

6. αὐτὸς πλεῖστον βένδιος.

Piscæ

CHILIADIS I.

Piscator ictus sapiet. Factum stultus co-
gnoscit. Malo accepto stultus sapit.
Kár nittia bolondnak fülét.

7. Aliquid mali propter vicinum malum.
Ragadó az gonoz.

8. χιὲς χεῖρα χιὲς : Manus manum fricat.
ἡ χεὶρ χάρις χάρις : Gratia gratiam
parit : Egyik kézaz másikat molla.

9. ἴσον ἴσῳ ἐπιφέρειν :
Par pari referre. Item : Eadem mensura
Kölcsön helyében kölcsönt adni.

10. Pingui Minerva. Item :
πικρὴ τέσσαρτος : Crassiori Musa. Item :
ἀμεινότερον καὶ ἀφαιότερον ἔμπη :
Rudius ac planius, Niluán és nem mel

DECAS IIII.

(lyen

1. ὅς τις ἀβήτων : Sus Minervam :
Vak főmősnék ád világot.
2. Sus cum Minerva certamen suscepit :
Maghnál nagyobbalt vét követ.
3. Inuita Minerva, Terméket ellen.
4. Εἶσα καὶ τὰς ἑσπέρων :
Abiit Taurus in sylvam, Meg holt
az gyermek fel költ az komaság.
5. ἵνα φέρη ὅτις ἄγος :

CENTVRIA L

Annu producit non ager,
 Mindennek űdeie vagyon.
 Nyárban aratnak nem télben, idem.

6. ἐν λιμένι πλεῖν

In vado esse. Item. In portu nauigare.
 El kőlt az kőn az Kőrófőn.

7. Bos lassus fortius figit pedem,
 Az vén Katona gyakorta meg veri
 az íját.

8. ὅτι πᾶσι ὁ δὲ ἄσ αμαρτανῶς :

Tota erras via. Item : Toto caelo erras.
 Oly mefise vagy tőlle, mint Mako
 Jerusalemtől.

9. Suo iumento sibi malum accersivit.
 Item : Suo sibi cum gladio iugulauit.
 Item : Suo ipsius laqueo captus est.
 Hanc technam in teipsum struxisti. Item :
 αὐτὸς γὰρ ἵκηται τὸ κακὸν τοῦ πηλίου.
 Ipse sibi mali fontem reperit.

ὄξ μάχαιον Capra gladium.

κορίν τὸν σκορπίον : Cornix Scorpionum.

Ki mit kere meg leli.

10. Incidit in foveam quam fecit,
 Az ki málnak vermet áls, ő maga esile
 belé.

CHILIADIS I.

DECAS VII.

2. Faber compedes quas fecit ipse gesseret.
Ipsi testudines edite qui cepistis.
Az ki mint óról vgy lár.
2. Aderit Temessæus genius. (ert.
Léssen oly údó hogy meg bánod még
Termeria mala. Neoptolemi vindicta, idē.
3. ἱματὰ βολύων καὶ κόρυς.
Cothurno versatilior. Magis varius quam
hydra. Alharatlan ember.
4. γύγης δακτύλιος Gygis anulus.
Vgyan reia foly az ió herencze.
5. Virgula diuina. Az kinek Isten mit ád
ember el nem veheti.
6. μωὰ ἂν γὰρ μωὸς λέγει.
Stultus stulta loquitur.
Az bolondnak bolond az fauais.
7. Non scindo penulam.
Nem faggarom igen kőntősdet.
8. Scruiſe ſcena. Vti ſoro. Polypi mentem
obtinere. Az údóhoz fahni magát.
9. ὀφθαλμοῖς πιστοῦσι ἢ ὤτι αὐτοῖς.
Oculis magis habenda fides, quam auribus.
Csak azt hűd az kit bõmõduel lárz.
10. Diomedis & Glauci permutatio.
Bolondnak lá pénz ió, ha el vezziis ne
bánkodgyék vñna.

CENTVRIA I.

DECAS VIII.

1. Ἐτα καὶ ὁφθαλμοὶ βασιλῆω.
Multe regum aures & oculi.
 Sok fülle sok főme vagyō az királynak
2. Longe regum manus. (uolſa.)
 Az ki W ráual pöröl Isten annak ors
3. Ἐὼς ἢ ἡδερὺ καὶ ἄλλω.
Clauū clauo pellerē: Szeget ſeguel ūtni.
4. Malo nodo malus querendus cunctus.
 Fanton fant.
5. Τὸ κακὸν κακῶς τριχαπύρ.
Malum malo medicari.
 Nyaualyát nyaualyával oruoſlaní.
6. Morbum morbo addere.
 Az nyaualyát nyaualyával örögbiſteni
7. Μὴ πῦρ ἐπὶ πῦρ. Ignem igni ne addas.
Oleum camino addere. Oleo incendium reſtinguere. Az ſel lobbāt tđzet geriezteni
8. Ῥαῖκας εἰς Ἀθῆνας. Noſtuas Athenas.
 Tengerbe vízsz vízet.
9. Memorem manes, doctum doces.
 Farkasnak mutatzz erdőt.
10. Si crebrò iacias aliud aliàs ieceris.
 Nem egy vágáſual eſik le az tō gy ſa.

DECAS IX.

1. Malum conſilium conſultori peſſimum.

CHILIADIS I.

Magára haránlik az, ki másnak gonosz
tanácsot ad.

2. *Suum cuique pulchrum*: Minden ember
az ő maga fazeka mellé áll.

3. *Patriæ sumus igni alieno luculentior*.
Jobb embernek az kevés saját, hóg nem
mint az sok másé.

4. *Viva vox*: Elő szó.

5. *Muti magistri*: Az könyvek néma mester-
terek.

6. *Frons occipitio prior*:
Közelb az ing az czuhánál.

7. ὁμοῖον ὁμοίῳ φίλον.
*Aequalis equalem delectat. Similis simili
gaudet. Semper similem ducit Deus ad si-
milem. Semper graculus asidet graculo.
Cicada cicada chara, formica formicæ.
Hasonló hasonlókat szeret.*

8. *Figulus figulo invidet, faber fabro*.
Kovácz kováczra irigykodik.

9. ὁ κρητὶς τῷ κρητῷ. *Cretensis Cretensem
Cretensis cum Aegineta. Vulpiari cū vulpe.
Cretizare cum Cretensi. Cum Care car-
rizare: Rauaz rauazra akadot.*

10. *Turdus ipse sibi malum cecidit*:
Maga keresi magának.

CENTVRIA I.

DECAS X.

1. ὁ κρητὸν πέλασσαν. Cretensis mare.
Nem kel Czigánt lopásra tanítani.
2. Ad umbilicum ducere. Summum fastigia
um imponere. Summam manum addere:
El végezni. Colophonem imponere, idem
3. Catastrophe fabulæ:
Valami dolognak ió vége.
4. A capite vsque ad calcem:
Tetétől fogva mind talpig.
5. Lampadem tradere:
Valami ríztet másra bizni.
6. Ἀρχὴ ἡμισυ πωτός. Principium dimidia-
um totius: Az ki iól köt iól oldoz.
Satius est initium moderi quam finis,
7. Serere ne dubites:
Hazos munkának ninczen fáradsága.
8. Talaria induere: Futásra késülni.
9. Τρίκα, Ἀπινε, Ἠθάβαν való dolgok.
10. Κορυφαῖον ὁ κρητὸν. Coryceus auscultas
uit: Nám az tiúkis ki vakarna.

CHILIADIS PRIMÆ

CENTVRIA SECVNDA.

DECAS PRIMA.

1. Fortes fortuna adiuvat,
Az ki nem vezet nem próbál.

CHILIADIS I.

2. Τὸν τρέχοντα ἐξάωρα.
Currentem incitare. Calcar addere currenti: Ego iűzet gerietteni.
3. ἐν τριῶν ἐμὶ λογισμῶν.
In triuiso sum: Két közben vagyok.
4. Δίς καὶ τρίς τὸ καλόν.
Bis ac ter quod pulchrum est:
Nem kel meg vnni az iő dolgot.
5. Fratrum inter se ira sunt acerbißimæ.
Az aciafiaknak haragiok tartóbbak egyebekénél.
6. Taurum tollet qui vitulum sustulerit.
Az ki az kés lopást meg tanúllyá, nagyobbatis meg mēr az czelekődni.
7. Viuorum oportet meminisse: Had iársianak az hóltak, az élőkről kel főllani.
8. Cum laruis luctari: Arnyékával vīni.
9. Iugulare mortuos:
Hóltakual hadakozni.
10. Κίρκην ᾄδοντα. Cynea cantio,
Vgyan meg érzette vőlt halálát, mely fēpen befélgetet.

DECAS II.

1. Nestores eloquentia:
Szép az faua mint az méz.
Lepos Atticus. Attica eloquentia, idem.

CENTVRIA II.

2. ἐπὶ μανδράβουλος χάρις δὲ πρῶγμα.
Mandrabuli more res succedit. Menél to-
uáb annál rosiabban vagy on á dolog.
3. Maturè fiat senex, si diu velis esse senex,
Az jó ifuból fiokor lenni az jó vén
ember.
4. ῥαδὺν ἡ δασκαλῶ, Senis doctor.
Későn fogtál hozzá.
5. Senis mutare linguam,
(Nehéz ágh lóból porozkát tenni.
6. Cascus cascus ducit,
Hasonló magához hasonlót keres.
7. Διὸ διὰ πάντων. Bis per omnia, Oly
mésze tölle mint Mako Jerusalemtól.
8. ἵνα δέῃ ὅπου καὶ ὅπου.
Vbi timor ibi et pudor.
A hól az felelem ott az ríztesseg.
9. εὐχάρι καὶ οὐκ ἔτι ἀνθίστρια.
Foras Cares, non amplius anthisteria.
Aly háráb, nē mindenkor pap saytía.
10. οἱ φῶγισ τὸν βόλῳ. Fures clamorem,
Az ki véikes pirúl.

DECAS III.

1. τὸ χονδρὸν φύγει τὸ μεμυλωμένον.
Funiculum fugiunt miniatum,
Igen kórúli az hálót.

CHILIADIS I.

2. εὐδαιμονισίῃς καὶ κίνα στροβίλων.
Fortunator Strobilis Carcini.
Az ki latrúl keresi, latrúl véñi hazná.
3. Festo die si quid prodegeris, pro festo es
gere liceat, nisi peperceris:
Az ki Nyárban nem keres, Télben ags-
ebúl bánkodik.
4. γαλή ταντῖσια: Feles Tartesbia.
Moly vólt, smollyé lében.
5. Ferre iugum. Az igát vonni.
6. γαλή ἔχεις. Mustelam habes.
Vgyan nincz néked semmi ferenczéd
7. κόμπος μάζιμου. Fastuosus maximus.
Azt tudgya hogy minden bölczeséget
bénylet.
8. Εκ πολλῶν ἄρχων ὀλίγον καί ποτε σωφί-
γαν. E multis palleis paulum fructum cole-
legi: Tób lón az munkáia az haznánál
9. Δὲ κέμπλις ἐλαττωρ μάλλοντα.
Oportet remum ducere qui didicit. Az ki
mit tanúl abban gyakorlyá magát.
10. Εκ τοῦ βοῦς τοῖς ἰμάντας λαμβάνειν.
Ex ipso boue lora sumere.
Maga ád okot maga ellen.

DECAS IIII.

1. ἐξ ἑνὸς τὰ πάντα ὄρα. Ex vno omnia specta
Meg

CENTVRIA II.

Meg tetzik egyből az többiis.

2. ἐκ τῆς ὁμοιωσας γὰρ γίγνεται ἀνθρώποι φθῆμ.
Ex aspectu nascitur amor,

Tálban kontz ne néz asfionyra.

3. ἀφ' ὑψηλοῦ μὲν καταγινώσκω.
E sublimi me derides :

Könyű begéni meg czuffolni.

4. ἐκ τῆς πηλοῦ πόδας ἔχεις
Extra lutum pedes habes. Nò meg fabas

dültál te immár az nyűgből.

5. Ex umbra in Solem prodire,
Elő kel kelni az árnyékből.

6. ἐξελθῆσαι ἐν ναυπηγείῳ. *Excubias agere*
in Naupactio: Vefedelmes tiztet vifeini,

7. ἀρετῆς ἱερὸν. *Deuotionis templum.*
Szitockal átockal tarogató ember.

8. εὐριβατίζειν. *Euribatzare, Czintalankodni.*

9. ἄφθογοι μεσῶν θυγατρῶν.
Expertes inuidentie Musarum fores,

Nem tñd irigykődni az tudós ember.

10. καὶ σφάκελοι ποιεῖσθαι ἀτιμίας
Faciunt σ Sphaceli immunitatem. (ban.

Az ki mire úgyekőzik módot talál ab-

DECAS V.

1. *Ei meum telum cuspidem habet acuminato*

CHILIADIS I.

tam: Az én bekertzémmnekis vagyok
ám foka.

2. τὸ καὶ τρεῖς πῦραι χεῖρ: vertitur:

Ignamque color variatque subinde,

Az ki teltében meg hál, tudod miuel
harangoznak annak, (singual)

3. μὴ πρότερον εἰς βόλῳ παρέλθῃς, πρὶν
ἀνκοιθῆναι. Ad consilium ne accesseris an-
quam voceris, Hiuatlan vendégnek ays
ró meger helye.

4. πλῆθος μὲν ὁ παρὰ γλῶσσαν, πρὶν παῖτος δὲ ὁ πα-
ρὰ βάλαντον ἡδύτοτος: Iucundissima navi-
gatio iuxta terram, ambulatio iuxta mare.
Nincz az viznek rakontzása.

5. πᾶσι φύλλω τὸ εἶν' ἐρώτωρ δίδεται βα-
λάντιον. Cupidinum crumena porri folio
vineta est: Csak addig tart az fereiet,
míg nem vres az erfény.

6. ἐν τέχνῃ μέλαινα χεῖρ, τὸν οὖν πῶς
χεῖρ δαμάτῃ λαμβάνει. Quem fortuna
pinxerit nigram, hunc non vniversum enī
candidum reddere potest. Nehéz az ter-
méket ellen rugodozni.

7. Qui mori non vult ante tempus, eum hand
oportet conspiciere nec occidentem solem,
nec orientem: Az ki nem akar meg ő-
sülni, akasza fel magát,

CENTVRIA II.

8. δε πώγων σοφοί, καὶ ἀπὸ πώγων σοφισαί, καὶ ἀπὸ πώγων φιλόσοφισαι.
Barba tenus sapientes,
Czak palástia apárza.
9. Inter lapides pugnabant, nec lapidem tollere poterant: Czak nem akad belé, még sem látria.
10. ὡς ἐν ἄλλῳ κόσμῳ. In alio mundo.
Mint ha más világi volna.

DECAS VI.

1. Ἀποκείμενός ἐστις. Piscis repositus.
El kél azért, noha maradék.
2. καὶ ὁ τὸ ἐπὶ πολλὰ καὶ τὰ καίρια.
Non est eiusdem & multa & oportuna dicere, Az ki sokat bíról sokat hazud az,
Az ki sokat farag sok forgáczot eye.
3. τῶν ψαύων ὄρνιθων: Psaphonis aues.
Lás Daruat.
4. Aut regem aut satuum nasci oportet:
Fő ember fiában igen ritkán vagyon ió.
5. τιμὰς ὁμοῦ γένεσθαι.
Minutula pluvia imbrem parit: (ni.
Küczin híkrából nag tűz sokot teried:
6. Palmam ferre: Meg nyerni.
7. ἄνθος μέλι: Citra vinum temulantia,
Bor sem iuo, smégi. réteg.

CHILIADIS I.

8. *Ἀῖψα τὴν νοῦν μέδοισ :*
Relinque quippiam & Medis,
Hágy valamit az leányok aztaláraie.
9. *Θεῶν χεῖρας :* Deorum manus,
Haznos oruolság.
10. *Quot homines, tot sententiæ :*
Mennyi ember annyi értelem,
Quot capita tot sensus, idem.

DECAS VII.

1. *Ἄκου τοὺς τὰ τέσσαρα ὦτα ἔχοντος.*
Eum ausculta cui quatuor sunt aures,
Két felé tekintz mikor az ágh komon-
dor vgat. Cane vetulo latrante foras pro-
specta, idem.
2. *αἰ γὰρ ἐν τῇ πύσσῃ τοῖς δίοσ κέκοι.*
Semper feliciter cadunt Iouis taxilli,
Akar mint legyen az máské, de iól for-
rog az ő kereke.
3. *Θεσσαλῶν σόφισμα :*
Thessalorum figmentum, Agh rauaz :
4. *Θεσσαλῶν καὶ πύγυις.*
Thessalorum alæ, V y formáih kőntős.
5. *In sinu gaudere :* Magában örülni.
6. *Feras non culpes quod vitari non potest.*
El fenued az mit el nem változtathat.
7. *Sursum versus sacrorum fluminum serpens*
tur

CENTVRIA II.

tur fontes: Nagy dolog az, hog ez víz
lég immár fel fordúl.

8. *Ad fœlicem inflectere parietem.*
Oda hálolni a hól az fél iobban fú.
9. *Solus est homo amicus amico,*
Ember barátaiával jó. (Deosq;
10. *Munera, crede mihi, capiunt hominesq;*
Placatur donis Iuppiter ipse datis:
Kend meg csak jó az terenyét, meg
nyered.

DECAS VIII.

1. *Emere malo quàm rogare:*
Bizony én inkább adnám meg az árrát,
hogy nem mint könyörgenék.
2. *Manum non verterim, digitum non por-*
rexerim: Kú nem lépniém érőtte.
3. *ὅτι λέοντες ἐγγὺ τοῦς κατακασ.*
Semper Leontini iuxta pocula:
Mindenkor pohár mellel vagyon ő.
4. *κεστυὸς κισυῖ* Cestvus ieiunat:
Vgy chezik mint az farkas.
5. *Vbi amici ibi opes:* Ki hól bizik ott
6. *ἢ γὰρ ἰπταται.* (hizik.
Terra volat: Az légy madár hát.
7. *Ἰλιὰς κακῶν:* Ilias malorum. Lerna ma-
lorum. Mare malorum. Thesaurus malorū.
Nyomoruságoknak nag' vólta,

CHILIADIS I.

8. ἄγαθῶν θάλασσα: Mare bonorum.
Myrmecia bonorum. Dathus bonorum.
Thasius bonorum: Sok iónak iaua.
9. ἑχτρῶν δῶρα ἄδωρα:
Hostium munera non munera:
Nem aiandék az ellenségnék aiandéka
10. Danus sum, non Oedipus:
Marcus vagyok nem Lukács.

DECAS IX.

1. Finem vite specta:
Minden botnak az végén az feje.
2. Διτρίων ἀμείνων.
Posterioribus melioribus:
Másodikon s harmadikon válik meg.
3. νέμμεται. Actum est. Ilicet.
Oda vagyok az.
4. Fumos vendere: Heában való dologgal kérkedni.
5. Columen familie: Nemzetiségnek oszlopa. Ancora domus, idem.
6. Nullus sum: Oda vagyok én.
7. Nolens volens: Vagy akaró vagy nem.
8. πρὸς ἐντρεχάλας τρέχω: Contra stimulum calcitrare: Ózión ellen rugoldozni.
9. εἰς εὐσέλγην. In aurem dicere:
Meg sugni valamit.

CENTVRIA II.

10. Nec obulum habet unde restim emat :
Oly siégény hog' egy tetőt sem adhatná

DECAS X.

1. οὐκ ἔστι τὸν λέοντα. *Hinnulus leonem.*
Olyyan mint az veréb az kcselyű ellen.
2. τῆ ἀγορᾶ μέλη. *Mulgere hircum:*
Az kakas allatis tukmonyat keresni.
3. ὑπὲρ ὄντος σινᾶ. *De asini umbra certare*
Héában való dologról vetekődni.
De lana caprina, idem. De summo disputare.
4. τὰς λώτας ἀποάλα. *Talpa cecior. Lyberide cecior. Tyresia cecior. Hypsea cecior. Vaknális vakab.*
5. Sine sacris hereditat. *Alomual nyerte.*
6. Inter cesa et porrecta: *Nem tudom,*
ha el hagyamé auagy el végezzem.
7. Pensum absolnere: *Tiztit el végezni.*
8. οὐδ' ὄντα. *Ne per somnium quidem.*
Még álmomban sem láttam.
9. Per nebulam. Per caliginem. Per somnium. Per transfennam. *Igen homályosan.*
Obiter, Perfunctoriè, Translatitiè, idem.

CHILIADIS PRIMÆ

CENTVRIA TERTIA.

DECAS I.

1. πρὸ ὄντος προσέβλεπον. *De asini prospectu*
Héában

CHILIADIS I.

Heában való dologért háborgaz.

2. *Suo ipsius indicio periit forex:*
Lúdas ember előből. *augy:* Az harisít
az ő maga nyelvéen fogiák meg.

3. *Ενδύεσθαι μοι πλὺν λεοντίῳ.*
Induitis me leonis exuvium.
Nem illet sámárt veres nyereg.

4. *Μίσαρ ὄντα ὦτα* Midas aurículas asini.
Igen tők vgyan az feie.

5. *Hinc ille lacryma:* Ez vólt az ő bibeie.

6. *Hec Helena.* Ez az veszeködésnek oka

7. *Ebur atramento candefacis.* Hogy már
ékóstitenéd, maga inkább rutitod.

- Nova pictura interpolare vis opus lepi-*
distimum, idem.

8. *Τὸν καλὸν καὶ ὁ πῶρος καλός.*
(*Pulchrorum etiam Autumnus pulcher est.*
Az jó ősiből léssen ez jó vén ember.

9. *Magnorum fluminum navigabiles fontes.*
Az W rak marsháia drágább mindenkör
az begény emberénél.

10. *Syncerum vat intrustare.*
Szép dolgot meg rutítani.

DECAS II.

1. *Generosioris arboris statim planta cum*
fructu est: Még vdeleén meg terzik az
mely teyből jó táró léssen.

CENTVRIA III.

2. Cornicum oculos configere,
Valakinek földmért meg vonni.
3. Gladiatorio vel celtico animo,
Halálra való mérészéggel.
4. Frusto panis non mutarem,
Egy darab kenyeret nem adnék raita.
5. Quem mater amictum dedit obseruat,
Igen anyás gyermek.
6. Nouit quid distent æra lupinis:
De meg tudgya immár az iót az go-
nóztól válastania.
7. *ἡ γαῖα νεκρῶν τοῦ γαῖα μὴ θύτω πυρὶ.*
Me mortuo terra misceatur incendio,
Haláló vtn akar fel fordúllyon a föld.
8. Mare cælo et sacra profanis miscere,
Mindent őzue zúrní zauarni.
9. Susq; deq; ferre, Valamíuel nem gon-
10. *ὅτι οὐ γὰρ κατὰ: Vltrò citròq;.* (dolni.
Item: Sursum deorsum: Ha túl az vizen
a haio s ha innét: auag, Hól fel hól alá.

DECAS III.

1. Omnium horarum bemo,
Mind két kézre tudgya ő.
2. Pecunie obediunt omnia: Az ki nád
közöt vll, fíntén olyan sipot csinál az
mineműt akar.
3. Veritatis simplex oratio,

Meg

CHILIADIS I.

Meg érti az kinek, nem kofos á feie.

5. *Tunica pallio prior est*: Kőzelb az ing az czuhánál. *Genu sura propius, idem.*

6. *Omnes sibi melius esse malunt quam alteri*
Kiki mind maga faz eka mellé bñt.

7. *Θάλαττα*. Igen faczaria az parait.
auagy: Mint az tormába eset fereg.

8. *Post principia*: Igen meri az suttom
9. *ἐκ τῶν ποδῶν ἱππείων.* (ban.

Procul à pedibus equinis,

Meg ód magad mert meg rúgh.

10. *πορρω λίος τίνος κεραυνός.*

Porro à Ioue atque fulmine:

Wruál ne egyél czereznét, mert az
maguával meg lőuöldöz.

DECAS IIII.

1. *Septem conuiuium nouem conuiciam,*
Hozzá kinek mi iut benne.

2. *De gradu deiici*: Meg beppenni.

3. *μὲν τὸ πρῶτον ἐξουμώτερον.*

Post mala prudentior,

Meg tanítia az nyaualya.

4. *ἐκ ὧν ἐξῆλθεν*: *Ex ouo prodiit.*

Szé, abrázati mine az Angyal.

5. *οὐ παντὸς ἀνθρώπου κέρως ἐστὶν ὁ πλοῦς*:

*Non cuius homini contingit adire Corin-
thum,*

CENTVRIA III.

thum; Nemo minden ember mehet Ro-

6. ἔδωκε Ἰνυόου: Satis quercus. (mába
ő sem kiűnnya többé az ehezélt.

7. Aperire fenestram: Utat nemi valami

8. ἄσπετον ἔκρινεν: Ansam quærere. (re
Okot keresni valamire.

9. κύκλωπι δόξα: Cyclopi donum.
Hasonaltalan aiaandék.

10. Tuis te pingam coloribus. Ha meg tud
lak guggolni bizony meg gugollak.

DECAS V.

1. οἶκος τοῦ μιλῆσια. Domi Milesia.

Othon vgy lakiál á mint akarod és fe-

2. Mense Maio nubunt male. (reted.
Más emberis télben csinál házat.

3. τῷ λύκῳ τὴν δόρυ. Quem lupo commisiisti.
Farkasra bíztad az iuhot.

4. γὰρ ἡ σεία: Mustela senum.
Mint ha az mellyét kennéd.

5. Nulla dies abeat quin linea ducta supers
Egy napot se mulas heában. (sit,

6. Mordere frenum: Meg haragudni.

7. Manibus pedibúq;: Mind kézuél láb-
bal. Omnibus nervis: velis equisq;: remis
velisq;: Manibus atq; quadrigis, idem.

8. Citis quadrigis. Item, Iouis quadrigis,
Nagy hamarlaggal,

9. Equis

CHILIADIS I.

9. *Equis albis precedere,*
Sokkal meg haladni.
10. *Non est funus ex coemeterio reducendum,*
Nem kel az halottat az Szentegyház-
tól haza vinni.

DECAS VI.

1. *Mordicus tenere:* Valamit két kézu-
el tartani: auagy, kőrmős kézu-
el lenni.
2. *Toto corpore. Omnibus ungulis.*
Mind kőrmőuvel minden módon.
3. *νύκτας καὶ ἡμέρας.*
Noctes diesq. Efel nappal.
4. *Terra marique.* Földön s vízen.
5. *παντὶ σώματι καὶ παντὶ θυμῷ.*
Toto corpore & animo: Tellyes fűu-
el.
6. *Molli brachio. Leni brachio.*
Lágy kézu-
el nyúl-
ni valamihőz.
7. *Omni telorum genere oppugnare,*
Minden módon ellene lenni valakinek
8. *ἐγγύθεν καὶ πορρωθεν.* *Cominus atque*
eminus. Mind közel mind távol.
9. *παντὰ λίθον κινῶν.* *Omnem mouere lapi-*
dem. Minden módon meg kiser-
teni.
Om nem rudentem mouere. Omnem iacere
aleam, idem. Minden kővet mozgatni.
10. *Vela ventis permitttere. Oram soluere.*
Valamihőz kezdeni.

CENTVRIA III.

DECAS VII.

1. ὑπὸ παντὶ λίθῳ σκορπιὸς πίπτει κοιμᾶται.
Sub omni lapide scorpium dormit.
Czinmán borotvály mert meg akarz.
2. ἐν Λύρᾳ. Asinus ad Lyrām.
Igen tud Haydu harangot önteni.
3. Σάλπιγγος ἤχος ἤκουσεν.
Sui tubam audiuit. Igen tudgya ő ha tő-
ke auagy túros étek.
4. Nihil graculo cum fidibus.
Nem ille agebet hinc ő fiekér.
5. Nihil cum amaracino sui. Nem illik
diznő orrába az arany peretz.
6. τί κανὴν κύνι ἐκ βαλάνου.
Quid cani cum balneo.
Igen kel fénit hidra vertegetni.
7. Asinum sub freno currere doces.
Bizony csak ollyan mint ha tőkre háns-
nál boytoriánt.
8. Ἀλλοτρίαν ὁμοίαν μετ' αὐτῆς. Alienam metis
messēm: Más ember taradot vala azért.
9. Penelopes telam retexit: Rak s ront.
10. ῥόδον ἄνδρ' ἐν μεταφύτεύειν.
Animosam arborem transplantare.
Hasonlatlan dolgot czelekődni.
Harenam metiris. Vndas numeras. Arane-

CHILIADIS I.

arum telas texis. Laterem lauas. Lapidem
elixas. Littus aras. Arenæ mandas semina.
In aqua sementem facis. In saxis seminas.
Ignem diffecas. In aqua scribis. In arena æ
dificas. Ventos colis. Ferrum natare doces.
Cribro aquam hauris. Apud finum odorem
vaporem spargis. Oleum & operam per-
dis. Rete ventos venaris. Tranquillū æthe-
ra nauigas. Mortuum flagellas. Ollam ex-
ornas. Ovum adglutinas. Actum agis. In æe-
re piscaris. In mari venari, idem.

DECAS VIII.

1. *Ἀρόνυον στήριζον.* Cotem alere.
Valrig éfik de nem hizik.
2. *Ὑλαιν κεραιγάζουσ.* Hylam inclamat.
*Súketnek harangoz. auagy : Súketnek
mifet mondaz.*
3. *Ἐξῶμασ' ἀναλίσκουσ' ὕδωρ.*
Inaniter aquam consumis. Malomban hes
4. *Ἀquam ἐπὶ πύμῃ postulas :* (gedûiz.
Kopat helyen kereskôdôl.
5. *Νυδὸν vestimenta detrahere.*
Mezirelent meg foztani.
6. *τὸν ἀνθρίσκον βεβήζουσ.*
Anthericû metis. Sôuân helyen fogtál ki
7. *ἐπὶ τῷ αἵματι χορίον πλίνκουσ.*

CENTVRIA III.

Ex arena funiculū necīs. Ab asino lanam.

Asinum tondes: Igen kopaz borotválz.

8. Λύες ἢ λύκοι ζῆτορες. Lupi alas queris.

Olyyat keres ki sohól nincz.

9. Quae apud inferos? Ki hūnne ha tízta
bolondlág? Contorquet piger funiculum.

10. ὀρυγὰ λῶ λάλῶς. Littori loqueris.

Heában fóllyaz. Vento loqueris. Mortuo
verba facis. Frustra canis. Surdo sabulam
narras. Surdo canis. Lapidī loqueris. Pa-
rieti loqueris, idem.

DECAS IX.

1. Nugae agere. Heában való dologban
fáraztani magát.

2. Εἰς τὸν οὐρανὸν ὑψίστης.

In caelum iacularis. Nem hallik eb vgas
tás az menyorságban.

3. Δελφίνου καὶ πρὸς τὸν ὄφιν ἄλῃς.

Delphinum cauda ligas. Cauda tenes an-
guillam. Nehéz az rúaszt meg czalni.

4. Τὸ ἐπὶ τοῦ ficulnὸς ἰχθυῖον.

Folio ficulno tenere anguillam. Halóba
keríteni valakie. Medium tenere, idem.

5. Δελφίνου φύλαξ ὡς ἀεὶ πτερόν.

Delphinum natare doces. Aquilam volare
doces: Farkasnak mutat az erdőt. -

In eos

CHILIADIS I.

6. In eodem *hesitas luto.*
Azon sárban akatál te is meg.
7. In aqua *heret.* Meg akat az tengely.
8. *Multa cadunt inter calicem supremaque*
labra. Estue siokták diczérni az napot
nem reggel. Inter os *et* offam, idem.
9. Ita *fugias ne præter casam.*
Halládé ne touáb az tzelnál.
10. τὰς χάρυσσιν ἐκφυγὼν τῇ σκυλλῇ πρὸς
πίστυ. Incidit in Scyllam qui vult vitare
Charybdim: Gyakran, az ki egy nyar
ualyát el akar kőrülni, másíkba esik.
Fumum fugiens in ignem incidit, idem.

DECAS X.

1. Ne *latum quidem unguem, aut transuersum*
digitum, discedere:
Fél nyommá sem menni.
2. *Pedem ybi ponat non habet,*
Egy talp allyané földnél nem bír.
3. Διὸς πρόσθεν αὐτὸν αἰχμὴν ἐστικέσθαι λυγρὴν
Iterum eundem ad lapidem offendere.
Az előbbi okadása meg térni.
4. Non *tam ouum ouo simile: Non tam lac*
laci simile: Non tam aqua aquae similis:
Quam apes apum similes.
Nem lehet hasonlób.

CENTVRIA IIII.

4. Ἀκάνθη & τῖψις.
Acanthis cicada. Tudatlan czáczogó.
6. *Eadem pensare trutina.*
 Azon fontual mérni.
7. *Zonam perdidit. Elcystotte az erséent.*
8. *Cocta numerabimus exta.*
 Minden botnak az végén az seie.
9. πολλὰ οἶδ' ἄλλα παρ' ἄλλ' ἔχιν' ἐν μέγα
Multa nouit vulpes, verum Echinus vnum
idq; maximum. Egynek egynek egy ras
uazsága többet haznál, hogy nem mint
másnak fok.
10. *Simulas tu cupressum:*
 Soha nem tudz te egyebet annál.

CHILIADIS PRIMÆ
CENTVRIA QVARTA.

DECAS I.

1. *Flamma fumo est proxima:*
 Közöl az füst az tűzhöz. Es:
 A hól tűz ott füst.
2. *Ad restim res rediit:*
 Utólso reménisgre iutot az dolog.
3. πνία δὲ πλὴν σοφίας ἔλαχε.
Paupertas sapientiam sortita est:
 Az segénisg találta az bölczeséget.

CHILIADIS I.

4. Χίτης φιλία Olla amicitia,
Fazék mellé békó barátság.
5. Αρχαιότερα διφτέρα λαλῆς.
Antiquiora Iouis diphtera loqueris,
Régi irás, el kopor.
6. τῶν ὠτῶν ἔχω τὸν λύκον.
Auribus lupum teneo: Elől viz hátul tüz.
7. ἐνσγκαῖον κακόν: Necessarium malum,
Szükséges nyaualya.
Nec tecum possum vivere, nec sine te, idem.
8. οὐκ ἄνθ' ἐπισώω: Non absq; Theseo.
Nem csak ő magától vagy on azért az
9. ἡ σφαῖρα μὲν πρῶτος. (ἀ ἰοῦσγ.
Sphaera per precipitium,
De nincz panaz benne.
10. Αἰωνότερος τῶν ἰχθύων.
Magis mutus quàm pisces,
Csak halgat mine az kő.

DECAS II.

1. Τρυγόνος λαλίστερος: Turture loquacior.
Czáczogó. Rana Seriphia, idem.
2. ἄλλοι μὲν σπένδουσιν, ἄλλοι δ' ἀμίσσονται.
(Alij sementem faciunt, alij metent,
Kellő dolog, hogy más veti bé az földet,
és más arattia fel.
3. ἑτέροια λόγους: Aliena iacis,
Nem

CENTVRIA IIII.

Nem íől veted az kotzkát.

4. Ἰδὼς Ἰσὺν βαλόντῃ.

Aliam quercum excute,

Másutis kéry, nám vgyan reám foks
tál mint egy W r borára. (gyél.

5. Relinque nuces: Ne gyermekesköds

6. Δὶς παῖδ' ἴσ' οἱ γέροντες: Bis pueri senes.

Minden vén embernek a bārába bál az

7. Sexagenarios de ponte deicere, (cfe.

El költék immár ők arról.

8. Δὶς ἐστὶ μὲν θάνατος.

Crambe bis posita mors,

Czak azon bakot nyúzza.

9. Μὴδ' Ἡρακλῆος πρὸς δύο.

(Ne Hercules quidem aduersus duos,

Sok lúd diznór győz.

10. Εἷς ἄνθρωπος οὐδ' ἵππος ὄντις.

Vnus homo nullus homo,

Egy fa nem erdő. Asinus inter equos, id.

DECAS III.

1. Ὅντις ὁ μύστω: Asinus in unguento,

Igen illet samárt vörös nyereg.

2. Οὐτε γῆς οὐτε οὐρανόσ' ἀντίστα.

Neq; caelum neq; terram attingit,

Oly táuol vagy on tölle mint az Egh
az földről,

CHILIADIS I.

3. οὐδὲν πρὸς ἑαυτὸν. Nihil ad versum,
Más bírò iárása. Nihil ad chordam, idem.
4. μύρμηξ ἢ κάμηλος. Formica Camelus, Vgy illenek őzue
mint az eb faz matska.
5. Os sublinere, Szőmét valakinek bé-
6. Dare verba, Meg czalni. (kőrní.
7. Addere manum, Valakit meg czuftsle
ni. Circumtondere comam, idem.
8. Fucum facere, Meg czalni.
9. Ἀλβὸν ὑψὸν προσθεῖναι. Albo calculo notare, Iauallani.
Creta notare, idem.
10. Carbone notare, Kárhoztatni.
Theta præfigere, Obelo ac stellis notare.
Vngue notare, idem.

DECAS IIII.

1. Calculum reducere,
Meg vonni az élat.
2. Stilum vertere,
Vissza hazudni az mit írtál.
3. Omne punctum ferre, Mindenektől ias
uالتatni. Cunctorum calculis probari, idē
4. οὐδὲ ἀδύνατον οἱ κενόμοχοι. Cumani serò sapiunt, Késő lúgue.
5. καὶ ἐφ' αὐτὸν ὁμοῦ κακίαν εἶναι. Mala

CENTVRIA IIII.

Mala attrahens ad sese vt Cecias nubes,
 ō maga főróz magának nyaualyát.

6. Olleum in auricula ferre, Hízeltkódul.

7. τί ὡς οὐρανὸς ἐμπέσει.

Quid si caelum ruat?

Out szélz te áhól nem kellene szl ned.

8. τὴν ὕψος σείων φοβέσθαι.

Vmbra suam metuere, Arnyékától szlni
 Muscas metuit prateruolitantes, idem.

9. ὅντι ἐν πεινέκοις.

Asinus inter simias, (folni.

Könyű latroknak bolondot meg czuf.

10. ἀπορρογίσσεται τὸν ὀμίμον τὸ καλὸς ἰόν.

Abrumpitur sunis nimium tendendo,

El török az kéz ij ha főlőttéb meg von-
 zak.

DECAS V.

1. ἵσ' τὴν ἀμείβαν ἐν σπῆρι.

In matellam immergere,

Sák meg leltre főltiát.

2. γέλωσ' ἰωνικὸς.

Risus Ionicus, Negédős neuetség.

3. γέλωσ' μεγαρικὸς.

Risus Megaricus, Farkas neuetség.

Risus Sardonicus, idem.

4. γέλωσ' χίμαι. Risus Chimus, Faltalaniság.

CHILIADIS L

4. Quicquid in buccam venit,
Valami θαιάβα ιδί.
Quicquid in linguam venit, idem.
6. Ἐπὶ μῶμα ἁγίσκη. Momo satisfacere
Még az irigy ember itéletinekis eleget
7. Caelo ac terra loqui, (tenni-
Heában kaiálni baiálni.
8. ἐν ῥήϊ λιμνῇ πρὸς ἑλμ. In portu impingere. In limine deficere.
Csak az eleinis vétközni.
9. Cantherius in porta,
Még el sem kezdette saddig el vnta.
10. Citra puluerem : Igen könnyen.
Citra orationem, citraq; sementem, idem.

DECAS VI.

1. Cùm mala pepererit : Soha nem lésc
az. Ad Calendas græcas, idem.
2. Ἀκισαίος σιλιών. Accessi luna : Halgató ember.
3. ὅπου δὲ ἄεματ' ἄστυπτα. Vbi per barma fulguravit. Riska vagy on
4. Λίθ' ἡρακλεία ἢ λίθ' ἡρακλ. (az.
Lydius seu Heraclius lapis : Próba kő.
5. Ἀμύσσις ἁλβή. Amusis alba.
Minden válogatás nélkül.
6. ἐν τῇ δὲ αὐτῇ. Eadem per eadem.

Vgyan

Vgyan azon bakot nyúzni.

7. *Ad amussim, examussim, amussatim, ex
amussatim: Nagy forgalmatosan.*
Ad vnguem, idem.

8. *Incudi reddere: Meg iobbétani.*
Recoquere, idem.

9. *Lesbia regula,*
Mód nélkül való itélet.

10. *Indignus qui illi matellam porrigat,*
Czak lába sárát sem kenne hozzá.
Indignus qui illi calcios detrahat,
Czak saruia le vonyásárais méltatlan.

DECAS VII.

1. *Scope dissolute,*
Tóuel hegyuel hánták özue.
2. *Apertis tibiis,*
Fellyeb való főual mondani.
3. *τί γὰρ μὲν ἰσχυροῖς αὐλοῖς αὐλοῦ.*
Quid opus erat longis canere tibiis?
Mi főkfőg vala heában fāradni?
4. *Vtinam mihi contingant ea, que sunt in
ter Corinthum & Sicyonem:*
Vay ha az lehetne az mit kiutánok,
5. *Deus est ille,*
Isten gyanánt vagyon az.
6. *In caelo esse: Bódogúl lenni.*

CHILIADIS I.

7. πολλοῦ ἐκίπωσ' ὄνις μάλα κοῖνον
 ἵππῃ. Sæpe etiam est olitor valde oportu-
 na locutus: Gyakorta az hájas tariznyás
 ból esik ki az szép siros pogácsa.
8. Ἀμαλθίασ' κίχας. Copia cornu,
 Nagy bőfsg. Lac gallinaceum, idem.
9. Non omnibus dormio,
 Nem mindennek aluóom.
10. Σαρδίανοι ὄνιαι.
 Sardi venales, Végetlen dolog.

DECAS VIII.

1. Δασύπους κενὸν πύδν' ὀρέγεται.
 Dasytus carnes desiderat, Még az föld-
 ben sem mér enni mint az Béka.
 Tute lepus es & pulpamentum queris, idē.
2. Pari iugo, Egyaránt.
3. Vno fasce complecti,
 Egy czomóba foglalni.
4. Ὠλαγκεῖ τράπεζαν μὴ παραβαίνοντα.
 Salem & mensam ne prætereas,
 Ne vtáld meg az nyáias koldúft.
5. Ἰ' κελος βαυδάσ, κενὸν βάουλον ἔτι.
 Baceli similis es, Ostoba vagy.
6. βάταλον, Batalus, Tiztatalan vagy
7. Benè plaustrum perculit,
 Nem kel az futónak nógatás.

8. ἐν κατὰ τὸν κίνδυνον.
In Care periculum,
Hituán einhereken probáld meg.
9. ἐν πύθω πύθω κτεῖσθαι μακάρεσσιν.
In dolio figularem artem discere,
Nagy dologban probálni mesteriségét
10. Ne sutor ultra crepidam,
(Ne fellyeb varga az kaptánál.

DECAS IX.

1. Di facientes adiuvant.
Az Istenis munkára fizes. Item:
Cum Minerva manum quoq; admoue.
2. Nostro Marte, Magunk ereiüel.
3. Ne quicquam sapit qui sibi non sapit,
Az ki magának nem ebes, másnak sem
4. Cantherium in fossa, (ebes az,
Az spitzre fogtak vala húfem
5. Τάλαντα Ταντάλῳ. Tantalii talenta,
Nagy gazdaglág Pelopis talenta, idem.
Mide diuitiæ. Cræsi diuitiæ, idem. (tant,
6. Non omnino temerè est quod vulgò dictis
Nem indúl meg nád kál fuás nélkül.
7. Domum cum facis ne relinquant impolitã,
Azis agh eb az ki Tálben csinál ház at.
8. Μὴδ' ἄρ' χυτρεπόδων ὀρεπιζέει τὰν ἱερῶν
λόντα: Ne g Chytrepode cibum nondum
C 5 sacris

CHILIADIS I.

Sacrificatum rapiat,

Meg gondold mihőz kezdez.

9. *Hec potior: Iob ez értelem, noha*
amazon többen vadnak.
10. *Delio natatore opus habet,*
Szömőinek való az iárek.

DECAS X.

1. *Et το λέγων ὁ λέγων ποιῆται*
Dicendo dicere discunt,
Akar mitis tanulua tud ám az ember.
2. *πολλοὶ καὶ ἀγαθοί.*
Multi boniq;: Sokanis vadnak, iókis.
3. *τὸν αἰσῶν πῶς αἰσῶν*
Filij Heroum noxe, (fok)
Riskán vagyon az fő embereknek idő
4. *Nunquam ex malo patre bonus filius,*
Soha nincz a lator ariáknak iámbor fia
5. *Alio relinquirente fluctu, alius excepit,*
Egyik nyaualya az másikat ott éri.
Fortuna obesse nulli contenta est semel, id
6. *ἐκ δὲ τοῦ ποδὸς καὶ τοῦ ποδός*
Duobus pedibus fuge,
Iáry két lábodon.
7. *τίς ἐν θυγασὶ ἀμύγτοι.*
Quis aberret à ianua?
Könnyű az igazat megtudni.

8. ὀλμυζὸν γατόνημα.
Saljuginosa vicinia: Souány bomfédésig
9. πρὸς ἐξωγῆαυ ἄλξ.
Ad fractam canis: Hehba munkálkodol
10. Ἀσκήω ἡ ἀσκήω μορμολύντηϊ.
Vtre territare: Tókueliezteni.

CHILIADIS PRIMÆ

CENTVRIA V.

DECAS I.

1. μορμολυνίαις ἐκφοβῆσ τὸν λέοντα.
*Leonem larua territat,
 Orozlánt iegetz árnyékual.*
2. Ἀρχὴ σκυρία: Principatus Seyrius,
Szegény ország kit siamár hátó dúlnak
3. μετὰ λίσσιον ὄψιν.
Post Lesbium cantorē: Más után czüggő
4. καλλιπιδης. Callippides. Rák lábó jár.
5. Qui Curios simulant & Bacchanalia viuunt: Szentefnek mutatták magokat, de latrok.
6. Lassus rixam querit,
*Málra haragbol meg, fraitam akarod
 bofódac tölteni.*
7. Gladiator in arena consilium capit,
*Időhöz sabni magát. E re nata consili-
 um capere, idem.*

8. ἀμειψότερος Λιβηθρίωμ.
Inelegantior Libethriis, Tudatlan ostoba.
9. τὸν οἶκει θυσανγὸν διαβάλλειν. (ember
Domesticum thesaurum calumniaris,
Magadra bõllaz. Propriū vinetum cadit.)
10. οἷος ὁ τῆς οὐρανίας τοῦτο εἶναι καὶ τὸν λόγον
(οἷος: Qualis vir talis oratio,
Minemű az bava ollyan ő magais.)

DECAS II.

1. ἡ ψαλλὰ οὐ πιστεύει.
(Balba non credit, Akar mint palástol
lyák vgyan ki tetzik azért az farka.)
2. τοῖς ἑωυτῶν πῆγῳ ἁλισκόμεθα.
Nostris ipforum alis capimur. Magunk
keresűk magunknak a miben vagyűk
3. Ἀγαθὸς δαίμων.
Bonigenij, Jó herencze.
4. ἐπὶ ὕδατος κακός. Ad aquam malus,
Semmiere kellő ember.
5. φωκίων ἁγὰς. Phocensium execratio,
Arkozódás.
6. Συβαριτικοὶ λόγοι.
Sybaritica oratio, Vduarí fió.
7. ἀπὸ γαμμοῦ ἀρχιόμην. Aliena incipere
Elől kezdeni. A carceribus, idem.
8. νέα χελιδών. Nova hirundo,
Tauaz elei.
9. Δίος

CENTVRIA V.

9. Διός ἐγκεφαλόν. *Iouis & ignis cerebrum*, Ritka étek.
 10. ὠνέκτα κινῆσ'. *Non mouenda moues*,
 Heában való dologban munkálkodol.

DECAS III.

1. μήτε μέλιν, μήτε μέλιοςας.
 (Neq; mel, neq; apes, Az ki Nyárban
 nem gyűit, Télben agh eből bántódik
 2. Βάϊ ἀντὶ πορφαίτ.
Tu sis pro crepitu, Tettetés.
 3. ὑπὲρ τοῦ κοράνας βιβιωκός.
Cornicibus viuacior,
 Vgyan hozzá ahot az lelke.
τιθωνὸ γῆρας: *Titboni senectū. Nestorea*
senectū. Ultra pensum uiuit, idem.
 4. Facile cum valemus, recta consilia egros
 tis damus: At si tu hic sis, aliter sentias:
 Kőnyű másnak tanácsot adni: nehéz
 magának.
 5. Τὰ ὑπὲρ ἡμῶν οὐδὲν πρὸς ἡμῶν.
Que supra nos nihil ad nos,
 Az mi állapotunk fölöt vagyon, nem
 tartozik az mi reiánk.
 6. Notum lippis ac tonsoribus, Igen vár
 az ki rosta által nem lát.
 7. Optat ephippia bos piger, optat arare
 caballus

caballus: Kiki mind más ember állas
parciát kiűnnya.

8. Fertiliior seges est alieno semper in aruo,
Viciniatq; pecus grandius vber habet.
(Mindenkor kőuérb az más ember has
lonnáia.

9. Fecem bibat qui vinum bibit, (igya.
Az ki d hűsít meg ötte, az leuétis meg
10. Cræso, Crasso ditior,
Igen gazdag ember. Pæstoli opes, idem

DECAS IIIL.

1. Iro & Cedro pauperior,
Küldüsnális segénb.
2. Iru erit subito qui modo Cræsus erat.
Gyakran az gazdagis meg segényül.
3. Μυσὸν ἔχαρθ: Mysorum postremus: Alá való ember.
4. Κινεῖν ἢ διγνῶν τὸ ἔλκεϑ.
Tangere huius: Az sebet meg indítani.
Reficere cicatricem, idem.
5. Odorari aliquid: Valamit eszébe veni.
6. Mihi isthic nec metitur nec feritur,
Ebből énnékem sem károm sem haznő
7. Ἀπὸ τοῦ ἡλίου ἀρχεῖ. Ab ipso lare incipe,
Magadról kezd el az ítéletet.
8. Propria vineta cadere. Magát ragal
mazni.
9. Ἐδίϑ

CENTVRIA V.

9. Aedibus in nostris, quæ parua, aut recta
geruntur: Hágy békét másnak, magad-
ra visely gondot.
10. In te descende: Szály magadba.
Tecum habita, & noris quàm sit tibi curta
supellex, idem. Messe tenuis propria vine.
Tuo te pede metire, idem.

DECAS V.

1. Non videmus mantica quod in tergo est:
Könyű mást meg itélni: de nehéz ma-
gát meg ismerni.
2. Festucam in alterius oculo vides, trabem
in tuo non vides: Az fűalkát más ember
főmében meg látod, az gerendát pe-
nig az magadéban nem látod.
3. Intra tuam pelliculam te contine,
Légy magadnak ha meg hámmasztál.
4. Pennas nido maiores ne extende,
Ne tollaskodgyál fezködőn kúuól.
5. In tuum ipsius sinum inspice,
Magadat tekéncz meg.
6. ἑωὺς ἑαυτοῦ. Nosce teipsum,
Ismerd meg magadat.
7. Μηδὲ ἄγαν.
Ne quid nimis.
Ne fellyeb barátom: auagy fölőttéb.

8. ἔγχεα παρὰ δ' ἄρα.
*Sponde noxa praesto est: Légy kezes más
 ért, az kötél nyakadban vagyon.*
9. οἶδ' ἂν τὸ λευκὸν καὶ τὸ μέλαινα.
*Novit quid album, quid nigrum,
 Meg tudgya immár az feketét a feié-
 ről válaztani.*
10. *Albus an ater sis, nescio:*
*Azt sem tudom, ha feier vagyé, auagy
 fekete.*

DECAS VI.

1. *Non novi natum: Azt sem tudom, ha
 vagyoné ez világon auagy nincz.*
2. *Quae inter potandum fiunt, vino sunt in-
 scribenda. Item:*
 μισθὸν παρέχοντα συμπεσθαι:
*Az mi bor ital közben lésen, borban
 kel azt írnia.*
3. *Duabus sedere sellis,
 Két nyerget vlni egy seggel.*
4. *Duos parietes de eadem dealbare fidelis
 Egy munkáual kettőt czelekődni.*
5. *Vnica filia duos parare generos,
 Egy leányual két vör főzzeni.*
6. *Nescis quid serus vespere vebat,
 Még te sem tudod eítueig mi talál.*

7. πολλοὶ τῶν θυρσιγέροντων, παῦροι δὲ τι
 βέλους: Multos thyrsigeros paucos est
 cernere Bacchos: Nem minden leány,
 az ki pártában vagyon. Non omnes qui
 habent Cytharam sunt Cytharædi. Item:
 Multi personam malunt quam faciem, et
 videri quam esse, idem.
 πολλοὶ θριοβόλοι, παῦροι δὲ τι μάντιος ἄν-
 δρος: Plures thriobolos, paucos est cer-
 nere vates, idem. Multi qui boues stimu-
 lent, pauci aratores.
8. Simia in purpura.
 Igen illet Maymos bársony ruha.
9. Simia Simia est, etiam si aurea gestet in-
 signia: Az Mayom vgyan Mayom, ha
 aranyas ruhába öltöztetik.
10. ἐν κυμαίνουσιν.
 Asinus apud Cumanos, Az Szamáris O-
 rozlánnak lázik az tudatlanoknál.

DECAS VII.

1. ὁ θυμὸς ἕκαστον γηράσκει.
 Ira omnium tardissime senescit,
 Allandó az harag.
2. Si vultur es, cadauer expecta,
 Mint az variu az dögös vgy vária.
 Cornicari, idem.

CHILIADIS L

3. Coruum delusit hiantem,
Nem telék kedue benne.
4. ἐν οἴνῳ ἀλήθεια. In vino veritas,
Kí mondattia az bor az igazat.
5. βὺς ἐν γλώσσῃ.
Bos in lingua,
Bé dúgták ennek az fiaiát egy darab
subhual. Argentanginam patitur, idem.
6. ἵππος μὲ φέρει, βασιλεὺς μὲ τρέφει.
Equus me portet, alit rex,
Könyű élet más vitén nyalakodni.
7. καὶ κόρχος ἐν λαχάνοις.
Etiam Corchorus inter olera,
Bagolyis bír házában. *bír?*
8. κολλοῖς ἐν τὰς μύσας.
Graculus inter Musas,
Szincén olyan ő az tudós emberek kö-
zöt, mint az lúd az hattyúk közöt.
9. τὸν ἐν φανὶ μύθῳ.
In lenticula vnguentum,
Alla elő smonda ezt.
10. Aurum aut argentum fabris dignoscitur
igni. Vinum hominis prodens arguit in-
genium: Mindent ki véssen az bor tet-
ményeiből.

DECAS VIII.

1. *Analus autem in paribus suis,*
(Illik mint az arany peretz az dizno
orrában.
2. *ἐν ἰατρῶν τινῶν καὶ αὐτῶν δ' ἐμολύεσθαι τὸν ἥλκος.*
In eburnea vagina plumbei gladius,
Nem illik az szép abrázathoz az rút
czelekődet.
3. *ἅπαντα κῶ. Omnia oſto,*
Semmi hía nincz ennek.
4. *πάντα μῶα κόμισ. Omnia idem pulvis,*
Mind egy fele. Eiusdem farina, idem.
5. *ἢ ἁμαξία τὸν βῶν ἐλαύνει.*
(Currus bouem trahit,
Simon bíró haittia az louat.
6. *Ἀφ' ἵππων εἰς ἄσινους.*
(Ab equis ad Asinos,
Az czöbörből az viderbe hágni.
7. *Ab asinis ad boues transcendere,*
Kűczinből nagyobra menni.
8. *Ἀπὸ ὄνου κατὰ πτωρῶν.*
(Ab asino delapsus,
Fogas ebnek való az czont rágás.
9. *Telluris inutile pondus,*
Heában való ember ez világon.
10. *Ἀράβις αὐλατῖς. Arabicus tibicen.*
(Az mit el kezd soha ki nem tud belőlle
gázolni.

1. Τὸ τέχνην πᾶσι γαῖα τρέφει.
Artem quævis alit terra, (ember).
Az tudomány mindenűt el tarttia az.
2. Non erat in hoc albo,
Nem valal ám ott az ló lopásban.
3. Oleo tranquillior, Lág terméshetű em-
ber. Auricula infima mollior, idem.
Apio miltior, idem.
4. τοῖς εὖτροχῶσι καὶ τρίμηνον παῖσι
Felicibus sunt & trimestres liberi,
Az gazdagok marháia mindenkoron
iob az begényekénél.
5. Aurem vellere: Meg rágni az fület.
6. ὄντ' ἄλλ' ἥρωας.
Alter Hercules, Erős ember.
7. Bipedum nequissimus, Világ latra.
8. ἀδαμαντίνος ἄνθρωπος.
Adamantinus homo, Kő fűű ember.
9. Ferreus, Abeneus, Erős.
10. Cornu fibra, Erős mint az Somfa.

DECAS X.

1. ἄνθρωπος γέλωσ.
Aia: is risus: Bolond nevetés.
2. κλέων δόλιχον. Canis vindictam,
Reia kérűlz még az ebek harminztads
gyára.

3. *Sue quisq; domi rex est,*
Bagoly is bíró házánál.
4. *In tuo luco & sano est situm,*
Hatalmadban vagyón.
Intra tuas praesepes, idem.
5. *In aere meo est,*
Az én fekerem farkán vll.
6. *Αἰὲ τίς αἰπάλων ὀνόχωρ.*
A teneris vnguiculis, (bulis.
Gyermekfégmentől foguán. Ab incuna-
7. *Cum lacte nutricis imbibere,*
Az Anya teyéuel fiokni valamihöz.
8. *Πρὸ τῆς νίκης τὸ ἐγκώμιον ἄδῃσ.*
Ante victoriam encomium canis,
Meg sem fograd saddig mellyezted.
6. *Πᾶντα γὰρ ἕλκεται διὰ μαγνήτιος λίθου.*
Omnes attrahens vt Magnes lapis,
Vgyan meg nyallya embert az lép fa:
10. *In syluam ligna ferre,* (uáual.
Erdőre vinni fát.

CHILIADIS PRIMÆ

CENTVRIA SEXTA.

DECAS PRIMA.

1. *Τὸ φῶς ἡλίου δανίζῃσ.*
(Lumen Soli mutuat,
Délben gyuitaz te győrtiát.
2. *Τὸν*

2. Fontes ipsi sitiunt,
Nag' dolog volna ha az Dunában nem
3. Ipsa olera olla legit, (volna viz.
Minden hitván lőnő nílára vet.
4. Οἰσὶν ὁ Οἰδίπους ἔπειθε.
Oedipi imprecatio,
Rettenetes átkozódás.
5. Efficimus pro nostris opibus merita,
(Kőczin madárnak kőczin fezke vagyó
6. Omnium rerum vicissitudo est,
Minden dolog változó.
7. Μακάριον πάντων γένος.
Iucunda vicissitudo rerum,
Gyönyörködik az ember az vylágban
8. Inuitis canibus venari,
(Az mely Eber botual háitnak az Nyíl
vtán, soha az nyílat meg nem fogja.
Inuitos bonos plaustro inducere, idem.
9. Ὀχλὸν τοὶ βραδύς ἑξέχει.
Velocem tardus insequitur,
Esz iob erőnél. Aquilam testudo vincit.
10. Ἀκούει τῶν οἰκτιρῶν ἐχθρὸς ἀπὸ τοῦ φίλου.
Intempestiva benivolentia nihil à simultas-
te differt: Az nem helyén való ió akas-
ratis gyakran árt.
Cum nocet amicus nihil ab hoste discrepat.
idem.

CENTVRIA V.

DECAS II.

1. Τὸν λυχναν ὄρε. Olet lucernam,
Meg tetzik hogy győrtiánál irták.
2. Aristophanis & Cleantis lucerna,
Nag tanulásban való fiorgalmatoság.
3. De plaustro loqui,
Szabadon valakit meg bídalmazni.
4. Plaustra conuiciis onusta,
Nagy bídalmazások.
5. Tollat te, qui non nouit,
Ebet végy többé reia.
Circuit & fatuos non inuenit, idem.
6. Εὖ προφητεία μαιμάνθηται.
In antro Trophonij vaticinatus est.
Komor mindenkor mint az verembe
7. ἐξουζῶς ἄλυσσας. (eset farkas.
Excubiarum causa canens, Feltében kiált.
8. ἀλώμενον οὐκ ἔχοντος. (ember.
Sale emtum mancipium. Hiruán alá való
9. ἄλυσσας δὲ φόντος ἔχοντος ἔχοντος ἔχοντος.
(Salus onus vnde venerat, illuc abiit,
Eből kereset marhának eből kel el vezni
Malé parta malé dilabuntur, idem.
10. ἄλυσσας ἄλυσσας κατελθόντος.
Salem vehens dormis,
Hogy alhatol ily vesedelemben?

1. ὅς αὐτὸς αὐτὸν οὐκ ἔχει σάμον βίλη.
Qui se non habet, Samum habere postulat.
 Eb főlö sem terem kertedben, mégis
 bort válogatz.
2. *Occultæ Musices nullus respectus,*
 Az el reytet tudománnak semmi haza
 na nincz. *Scire tuum nihil est, nisi te sciri*
re hoc sciat alter, idem.
 Non est ignotæ gratia magna lyrae, idem.
3. σήκον. Ficulnus,
 Romlandó és hasfontalan.
4. ὅσα ἐνὶ οὐνίῳ βλέπεις. *Quaecunque in*
somnio videntur, Miuel álmodoz ó.
5. *Lupi illum priores viderunt,* (ket bé.
 Az farkasok látták meg előb azért res
6. *Bona Praesentia,*
 Az præda mindenkör ölczób.
7. *Leonina societas: Farkas barátság.*
8. τὰ ἐκ τῷ τρίποδι. *Ex tripode pio factum est: Igen igaz.*
Folium Sybillæ, idem.
9. ἀδελφὸς ἀνδρὶ πατρὶ.
Frater viro adfit: Attafi atíafíual íó.
10. μή ὕμῃ τιῶν ἄβυσσος.
 Ne temerè Abydum nauiges,
 Ne vesd magadat vakmerőségre. DE

1. μία χίρυνος ἅρξ οὐ ποιεῖ,
(Vna hirundo non facit Ver,
Egy fá nem erdõ. Egy ház nem falu.
2. Δάσσω μοι μαρτυρίαν
(Da mihi mutuum testimonium,
Teis diczery engemet, s én is tégedet.
3. Mutuum muli scabunt,
Tudgyák egymás dolgát.
Tredunt operas mutuas. Senes mutuum
fricant, idem. Fricantem refrica, idem.
4. Ferrum ferro acnitur,
Az vas vassal élesítezik.
5. τὴν ἴσην ἀντιὸν ἵτα, Aequalem uxorem
quare, Hasonló hasonló kereslen.
6. Ne MY quidem facere audet,
Meg sem mér mozzanni. (tur.
μηδὲν γὰρ ἔπειτα: Ne gry quidem loquis
7. Pili non facio, Semminek böczölöm.
Flocci non facio. Huius non facio, idem.
8. Vitiosa nuce non emam,
Egy ferges diót nem adnék ráta.
9. Ne teruntiam quidem infumfit,
Egy folyért sem költöt.
10. Homo trioboli, Semmire kellõ ember.
Homo tressis. Dignus pilo. Nec vno dignus.
Dignus obelisco, idem. D D Eo

1. χρυσὸν ἐν Ὀλυμπίᾳ σάβην,
 Aurens in Olympia stato,
 Ez vólna ám az ember. *idem*
 Quamvis te dignus. Dignus Argivus clypeo
2. Dignus, propter quod vadimonium des-
 feratur, Nag böczülette méltó dolog
3. In utramvis dormire aurem,
 Semmit nem fglini.
 In dextram aurem dormire, *idem*.
 Ἀποστίνοντα τῷ πόδι καλῶς ἄρ,
 Porrectis dormire pedibus, *idem*.
4. Naso suspendere adunco,
 Alattomban valakit meg czuffolni.
5. Dignus, qui cum in tenebris emices,
 Valóban sáua hűhető ember.
 Ex τῷ σκότειν ὁ μόνος,
 Ex Iouis tabulis testis. Atticus testis, *idem*
6. Ἐξ ἑκαστῆς μέρους, Græca fide,
 Alhatatlanlaggal. Panica fides, *idem*
7. Altera manu fert lapidem, altera panem
 ostentat: Szómben csak meg nem nyál
 hát megé meg föl.
8. Ex τῷ αὐτῷ στόματι τὸ θερμὸν καὶ
 τὸ ψυχρὸν ἐκέρχεται. Ex eodem ore calidum et
 frigidum afflare: Két faulának lenni.

9. Manus nostræ oculatæ sunt, credunt quod vident: Czak azt hűsők mi az mi láts
 10. τῶν ὀφθαλμῶν διαφανῶντες, (trunk.
 Lentiscum mandis,
 Midenkor fogodat tisztítod,

DECAS VI.

1. Vultu digitulo scalpit caput, id est
 Anthoni ember terméscső.
 Summo digito caput scalpit, id est
 2. Phryx plagis emendatur, (Az Dió fának veréssel veszik hasznát,
 3. οὐδὲν ἱερὸν ὑπάρχει, Nihil sacri est, Semmire kellő vagy.
 4. οὐδὲν ἰσχυρὸν, Nihil sanum, Semmi ió nincs benne.
 5. τὸ Διὸς γυνή, Dionis gry, Czak annit sem adok ráta, mint egy.
 6. τυφλὸς τυφλῷ δ' ἡγούμενος, (ferges dión.
 Cecus ceco dux, Vak vakot vezet.
 7. ἀποκαταστάς, Ceca speculatio, Vak vigyázás.
 8. Sine cortice nare, Magadeólia meg czelekődheted imár.
 9. ὡς οὐκ ἔστιν ὡς βούλομαι, ἀλλ' ὡς θάλωμαι, Ut possumus, quando ut volumus non licet, Az mint lehet, nem az mint akariuk.

10. ἡ τῶν ἀθηναιῶν ἀνερρωσία,
 Atheniensium inconsulta temeritas,
 Még az hituán tanácznakis idő vége van
 gyon néha. Fortunatior est quam prudens
 dentior, idem.

DECAS VII.

1. Vbi non sis qui fueris, non est cur velis
 vivere, Iob embernek meg halni, hogy
 nem mint gyalázattal élni.
 2. Frontis persfricte, Szőmtelen ember.
 3. Frontem exporrigere, Vigadni.
 4. Attollere supercilium, Keüelykődni.
 5. Connuere, Valakinek vették el cőrni.
 6. Πῖε ἐλλέβορον, Bibe Elleborum,
 Ne bolondoskodgyál.
 Nauiga Anticyrat. Porcum immola, idem.
 7. Στρυχινὴν ἔπιπινε,
 Strychnum bibit, Még bolondult.
 8. Ἐδε καὶ στυργίον,
 Ede nasturtium, Ebregy fel valaha.
 9. Πολλὰ σύρων λάχανα,
 Multa Syrorum olera,
 Hituán dologban sokat munkálkodol.
 10. Melle litus gladius,
 Egy felől diczér, más felől kárhozzat.

DECAS VIII.

CENTVRIA VI.

59

1. Θανάσιμον μολίχαστον,
Lctale mulsū,
Egy felől méz, más felől méreg.
2. Λίνον λίνον σωάπησον, Linum lino nectis
Egyúris másutis fogod.
3. Γηράσκω Δ' αὖτις πολλὰ διδασκόμενος,
Senesco semper multa addiscens,
Ió pap hóléig tanúl.
4. Ζωὴ πίθη, Vita doliaris,
Magának való élet. Vita Timoniana, id.
5. Καθ' ἡμῶν βιοτῶν,
In diem viuere. σ, Ex tempore viuere,
Egy napról másra élni.
6. Βίος μιμαλόγμωνος,
Vita macerata, Kőnyű élet.
7. Ipsa dies quandoq; parens quandoq; noc
uerca est, Nem minden nap pap saytia.
8. Ἐν ἡμέρᾳ ἄλλωκα μὲν πάλιν αὐτίκω, ἄλ
λωκα Δ' ἄρα, Nunc pluit, σ claro nunc Iue
piter aethere fulget, Had homályogion
az Hóld, csak az Nap tarczon igazat.
6. Plus Aloes quàm mellis habet,
Több méreg vagyon benne, hogy nem
mint méz.
10. Nauis opusita conuiciis,
Csak fidalommal rakva.

CHILIADIS L.

DECAS IX.

1. Tollere cornua, Szaruát emelni.
2. Tollere cristas, Tollhat emelni.
3. τὰς ἑσσορ, πῶς περ δὲ ποῖα πρὸς ἑλμῶς: Animus in pedes decidit,
Lábába sállós bátorlága.
4. Scilicet obstreptans argutæ vespa cicada,
Mint donog mint az daras az prüczők
közöt. Pica cum lascinia certat, idem.
Eropa cum Cygnis, idem.
5. τὴν χαλκὸν ὡς ἑλμῶς, Pilos pro lana,
Képtelen dolog.
6. Αὐλὸν σάλπιγγι συγκέχρησεν,
Tibiam tubæ comparat,
Illelen dolgot hasonlítaz őzue.
Cicadæ apem comparat, idem,
Testudinein Pegaso comparat, idem.
7. Aliter catuli longè olent, aliter sues,
Meg ismerik az eber az főriről.
8. Vt sementem feceris, ita et metes,
Az ki mint vet, vgy árat.
9. καρικὰ μῦθον, Carica Musa,
Izetlen éneklés.
10. Ἀττικὰ μῦθον,
Attica Musa, seu, eloquentia.
Ietes ékölőn való hollás.

DECAS X.

1. Eodem bibere poculo,
Azon nyomorúságban forogni.
2. Ἐξ πλοῦτος τὸν ἴππον,
In planitiem equum,
Nyúlát izgat az futásra.
3. Acanthida vincit cornix,
Hát az légyis madár.
Cancros lepori comparat, idem.
4. πρὶν ἢ τὴν χελιδνὴν ἰδὼν ἄνθρωπος ἑλπίσας
Prius testudo leporem praeuenterit,
Soha sem volt, soha sem lészen vargá-
késnek hűtelye.
5. Terra filius, Alá való parazt ember,
6. Ex quercubus ac saxis prognatus,
Fától fakadot ember.
7. Θύοντες, Deorum cibus, Fő étek.
8. Tertius Cato,
Szingén vgy allintia magát, mint ha ez
világon bölczeb nem volna nállanál.
9. Sapientiam ostendit, Kellő bölcz ember.
10. Bis dat qui cito dat,
Ha valami iót akarz tenni valakinek,
hamar tegyed.
Si bene quid facias, facias cito: nam cito facili
Gratum erit, ingratum gratia tarda facit.

CHILIADIS PRIMÆ
CENTVRIA SEPTIMA.
DECAS PRIMA.

1. Honos alit artes,
Iò léfia tart ió sduént. Item: (ronet,
Sint Meccenates, non deerunt Flacce Ma^o
Virgiliumq; tibi vel tua rura dabunt.
2. Vel ceco appareat,
Még vakis láttia ezt.
3. πολλοῖσι πλοῦσι δ' ἑὺς σφραδ' ἀμαρτῆ
Multis iñtibus deiicitur quercus,
Nem egy vágással eñik le az tóly fa.
4. Caudæ equinæ pilos paulatim vellere,
Lassan iñry, s hamaráb el iutz.
5. κῶν μῦς δ' ἰάκει ὄνυχ' ἀποκτοῖν
Virum malum vel mus mordeat,
Az gonoz embert még az Egéris meg
maria. Vel capra mordeat nocentem, idē.
6. δ' ἰκλὼ ὑφέξῃ κῶν ὄνθ' ἰάκει κῶν
Litem mouebit, si vel asinus canem moueri
derit, Az mely ebet meg akarnak ólni,
annak ddhős neuét kóltik.
7. δίκη δ' ἰκλὼ ἔτι καὶ ὁ βλάσιν βλάσιν
Litem parit lis: Noxa item noxam parit
Az háboruságból háborusáig támad
mindenkor.
8. ὁ καλῶς ὄψων, ἡμπαρτῆ τὸ καλῶς ἔπιον
Bonum

CENTVRIA VII.

Bonut Dux bonum reddit comitem,
Az kinek iámbor az Wra, folgáia is
iámbor annak.

9. Τὸς Ἀμύκλας ἀπώλισεν ἡ σιγή
Amyclas perdidit silentium,
Sokakat az halgatás vezet el.

10. Τημιδιόρ Πισάνδρῳ Νύκτι βιάσθῃ,
Timidior Pisandro, Nyktí biásθí,
Timidior prospiciente, idem.

DECAS II.

1. Διομήδῃς ἀνάγκη,
Diomedea neceßitas,
Szükségből való kössönés.

2. Εἰς ἀρχαίαν φανείας,
Ad pristina presepia,
Az előbbi állapatra iutni.

3. Ἄλλος βίος ἄλλα δίαιτα,
Alia vita alia dieta,
Más élet más módot kíván.

4. Διὰ δακτύλου δέου ἐλκεσθῆναι.
Per medium anulum traharis
Oly keskeny, hogy markodóan borít
harnád az derekát.

5. Πρῶτον κατὰ τὴν ἄνῃς.
Anus bacchatur,
Megyen az eleuen, ha még az hóltis
mozog. Anus hircissans, idem.

CHILIADIS I.

6. *π. δὲ τὸν ματρυῶς τάχα δακρυῶς*
Flere ad nouerca tumulum,
Affle siráson nem adnèk iobbat.
Herodis fletus sub persona risus est, idem.
7. *Celerius Elephanti paruant, Kélò dolog*
8. *Ἀπὸ νεκρῶ φορολογῶν, (cz.*
A mortuo tributum exigere.
Az halottakról is adót venni.
9. *κέκρωται ὄψιν, Larus parturit,*
Sokat igér, semmit nem tellyesít.
10. *Parturiunt montes, nascetur ridiculus mus*
Hires eperre nem kel kólarual menni.

DECAS III.

1. *Χρυσῶν ὄρη πιπρῶνται,*
Aureos montes polliceri,
Hihetetlen dolgokat igérni.
2. *Ἀντλαῖρ ἀμφοτέρωθεν,*
Ambabus manibus haurire,
Két kézuél fogni hozzá.
3. *Vno ore omnes idem dicunt,*
Mind azon egyet mondgyák mind.
4. *ἄνθρωπος γλαυκῇ συγκρίνων, (nyáian*
Aquilam noctuae comparat,
Igen illik mint az bot az tegezbe.
5. *Congregare cum leonibus vulpes,*
Nem illik az orozlán a rokáckal együ-

CENTURIA VII.

65

6. Ἀετὶς ἐν νεφέλαις,
Aquila in nubibus;
 Az ki nagy fel hág, nagyot emk,
 7. τὰ πτερὰ ἔχουσα θύελλα,
Volantia scđari,
 Bizontalan dolgokra vgyeközni.
 8. Ἰβίς ὡς περὶ ἴνδου, ἰνδὸς ὡς περὶ ἰβίς,
Ibicus ut periit, vindex fuit altivolans grm
 Nincz oly gonozság, mely ki nem nio
 larkozik.
 9. Ἀλκιον ἐν ὕδατι,
Veriora ijs, quae apud Sagram acciderunt,
 Iob el hűnni, hog nem mint oda menni
 10. Ῥυτίς δοναρί,
Rude donari,
 Nyugodalmat nyerni valami tizt vis
 feléstől. *Rudem accipere, idem.*

DECAS IIII.

1. κακὸν κόραϊ κακὸν ὄνυ,
Mali corui, malum onum,
 Ebnek az fiais eb.
 2. Ἀβ ἰμπίς ἐγρεῖται ἐκ τῆς ἰνίγκης,
Ab impiis egressa est iniquitas,
 Nem lésen á hituán fanak ió gyűmölcs
 3. Ἰσόνυ ἐκ τῆς ἰνίγκης,
Lemnium malum, Isonyu nyomorúság.
 4. τῆς ἰνίγκης ἐκ τῆς ἰνίγκης,
Cicadam ala corripuisti,
 Nem ió az darast burkálni.

5. Τηνίδιος πέλαγος,
Tenedia bipennis, Kegyetlen tőruény.
6. Pro thesauro carbones inuenisti,
Ezt bizony meg nem nyered.
7. Οκτάπους, Octapedes,
Íó sántó ember.
8. Πάλιν δρομῆσαι μάλλον ἢ δρομῆν κακῶς
Satius est recurrere, quàm male currere,
Job vißia menni, hogy nem mint go
nosúl előve futni.
9. Μόνος δέωρ ἐκέρχεται,
Solus currens vicit, (ellened.
Könyű meg nyerned, á hól senki nincs)
10. Ἐκ πύων ὀνύχων ὅμ' αἰὼντα γινώσκω,
Ex unguitibus leonem aestimare,
Még vdeien meg látzik, á mely teyből
tűrő léfén. Cauda de vulpe testatur.
E fimbria de texto iudico. De gustu cognos
sco. Aethiopem ex vultu. De fructu arbori
um cognosco, idem.

DECAS V.

1. ἐν τῇ σκότῳ ὀρχίζω,
In tenebris saltare,
Alattomban czelekődni valamit.
2. Ἀρεοπαγίτης, Areopagita,
Szőmely válogatás nélkül való Bírő.

3. Ἀττικὸν βλέπω, Atticus affectus,
Szõmielén mint az eb.
4. ἑστία θύσσιμ, Lari sacrificant,
õ sem ad igen sokat isten névében.
5. Proteruiā fecit, Mindent el pázárlot
6. Αὐτὴ μὲν μάλιστα οὐδὲν ἴσασσι, (12.)
Huic quidem funis nihil attraxit,
Ebnek adgyon ennek nyereségében.
7. Casus ubiq; valet, semp tibi pendeat hamus,
Quò nunimē credas gargite piscis erit.
Fel nisd az fõmõd ha mit akarz.
8. Dives aut iniquus est, aut iniqui heres,
Nehéz iamborúl hamar gazdagulni.
9. ἑκατόν ἄμμα,
Nodus Herculeus, Nehéz akadály.
10. Πάρα ποτὶ τὸν ὄλουμεν μιλῆσι,
Fuere quondam strenui Milesij,
Võlt í el kòlt. Fuimus Troes, idem.

DECAS VI.

1. πυραύς μὲνος, Pyrauste interitus,
Az ki mit keres megtalállya.
2. κατόπον τις ἰούλης ἑστῆς
Post festum venisti, El cytõsted az kèst.
3. Merx vltronea putet,
Keduesb az mihõz munkával iutunk.
4. Ἀνίπτης ποτὶν ὀρασάμεν,

Illotis pedibus ingredi,
Mosdarian valaminhöz kezdeni.

Illotis maribus, idem.

4. ΑΥΤΟ ΥΑΞΑΞ Aquile senectū,
Corydi iuventa, Maga biró vén ember.
6. ΠΑΛΥΝΟΔΙΑΜ Palynodiam canere,
Valamit višša mondani.
7. ὙΠΕΡΕΛΑΤΕΙ Funem reducere,
Višša fogni az ló fűát.
8. ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΙΣΤΗΝ Venia primūm experiēti,
Négy líbuis botlik.
9. ΕΥΡΙΠΟΥ ΕΥΡΩΠΕΥΣ Euripus homo,
Alhatatlan az emberi állat.
10. ΕΝΔΥΜΝΙΩΝΙΣ ΕΠΙΜΕΝΙΔΕΩΣ Endymionis somnium dormis. Epimenides
dormis, Belé halz te az álomba.

DECAS VII.

1. Matura satio saepe decipit, sera semper
mala est: Iob mindenkor lietni, hogy
nem mint kélni.
2. ΑΜΕΛΙΑ ΜΕΛΙΣΣΑ Fames Melisa, seu Sagumina,
Nagy éhség. Campus famis, idem.
3. ΕΛΕΦΑΝΤΑ ΕΚ ΜΥΣΚΑ ΠΟΙΕΙΣ Elephantum ex musca facis,
Káczidoból nagyot csinálz.

CENTVRIA VII.

4. Ἐλέφαντος μὴ οὐκ ἐκλίσκεται,
Elephantus non capit murem,
Igen gondol király vduarbiróval.
Aquila triphas aspiciens, idem.
5. Ἐκ πίλου καὶ πύλου κεντρεται
De filo atq; pilo pendet,
Csak egy tzerne fálón fűg.
6. Nil intra est oleam, nil extra est in nuct
duri, Czak nem tudgya mit főczóg.
Iupiter orbis, idem.
7. Insanus medio flumine queris aquam,
Tengerben keres vizet.
8. ποταμὸς θαλάττῃ ἐξίηται
Fluvius cum mari certat,
Nytil léuén Orozlánval verekődöl.
9. Balbus balbum rectius intelligit, (silk.
Rauaz rauaznal könyebben meg alko:
Herbam porrigere, Kűhit mondani.
10. Manus dare, idem.

DECAS VIII.

1. Ut canis ē Nilo bibit & fugit,
Mint az eb csak meg kóstollya s el fut.
2. Hastam abicere. Item, Arena cedere,
Kérőggbe elni az győzedelem felől.
3. In arenam descendere, Bayt adni.
4. Austrum perculi, Heában való dolgot
czelekődtém,
5. De

CHILIADIS I.

4. De facie nosse, Személ' fíerint ísmerné.
 6. Ne umbram quidem eius nouit,
 Még árnyékát sem ísmerce.
 7. Nomine tantum notus,
 Csak nevérol' ísmeretes.
 8. Prima facie, Első tekintetben.
 Prima fronte, idem.
 9. Ad populum phaleras, ego te intus & in
 cute noui: Málut kérkedgyél, mert te
 magad sem ísmered iobban magadat
 nálamnál.
 10. Introrsum turpis speciosus pelle decoratus
 Küüöl' szép, de belöl' rúg.

DECAS IX.

1. A limine salutare,
 Csak meg köszölni valamine.
 Primoribus labris degustare. Summis labiis.
 Extremis digitis attingere, idem.
 2. πάλιν ἡμῶν πᾶσι,
 Dimidium plus toto,
 Nincz iob az mértékletelességnél.
 3. ὀφθαλμῶν ὄμμα. Serpentis oculus,
 Kemény nézés.
 4. μὴ κῆρα γαστρίῳ, Ne moueto Nintam
 Altal ne hágd az tzele.
 5. Eandem tundere incudem,
 Azon munkában fáradni.

CENTVRIA VII.

7. Ἀνταλλαγία. Hálaadatoság.
8. Vno tenore, Egy tenoron menni el.
9. In quadrum redigere,
Szépen el helyhezteni.
10. De fece haurire,
Az alávalókat válogatni.

DECAS X.

1. In laqueum inducere, Törbe eyneni.
2. ἡ βοιωτία ἔσ, Erotica sunt,
Ostoba ember.
3. ἀδύνατα εἶ, εἰς, Impossibilia captae,
Lehetetlen dolgokra ügyeközel.
4. κρεβίτης μαρτύριος,
Cribro diuinare, Bolondúl iduendólni.
5. ὑδραυ τέρμας, Hydram secas,
Egy nyaualyából mást szorzóz.
6. Ne tamenta quidem. seu, Passala vel
acina ditior: Semmiuel nem gazdagb.
7. ἑωπτιὸς θυσία, Sacrificium sine fumo.
Itt sem fuma sem halma.
8. οὐ φροντίζει ὑπὸ κλισίῃ,
Haud curat Hypocritides,
Eb gondollyon semmit vé'e.
9. ἡ κύων ἐν τῇ φάτνῃ, Canis in praesepe,
Mint az eb ő maga sem ebi, másnak
sem hadgya enni.

CHILIADIS I.

10. *Ἀιχμάλωτοι ἐρμήμεθα*, Captantes capti sumus
A ki másnak vermet ás, maga esik bele.

CHILIADIS PRIMÆ

CENTVRIA VIII.

DECAS I.

1. *In venatu periit*, Addig vadász máss,
hogy ő maga esik az törbe.
2. *ὡς πάγας ὁ λύκος*, In laqueos lapsus
Az ki mit keres meg talállya.
3. *τίωμι ἀλώπεξ οἷχ' ἀλίσκειται πάγῃ*
Annosa vulpes baud capitur laqueo,
Nehéz az dgl rókát az törbe eyteni.
Vulpes baud corrumpitur muneribus, idē.
4. *Ἀττικὸς ὡς λιμνία*, Atticus in portu
Könyű az pohár mellet vitézködni.
5. *αἰὲς σκορία*, Capra Scyria,
löl kezd, feeből végezi.
6. *Suspendio deligenda arbor*,
Bár tel akasztad immár magadat.
7. *ἄλλω τὸν ἄλλω*, Minervæ selem,
Oly távol vadnak egymástól, mint az
Egh az földtől.
8. *Vorsuram facere*, Egyik adóshagot az
másból meg fizetni.
9. *πλὴν ψυχῇ ὀφείλω*, Animam debet,
Még az lelkeuel adós, 10. Sumus

CENTVRIA VIII.

20. Summum ius, summa iniuria.
Az fölöttéb való igazság, fölöttéb vas.

DECAS II. (10 bossuságic.)

1. οὐκ ἔστι πυρρὸς ἰλαίρε,
Ne ignifer quidem reliquus factus est.
Még csak hír mondó sem balladot el.
Panoletria, idem.
2. Θυράκια πύργισσι,
Thracium commentum, Székel' forcéel.
3. Romanus sedendo vincit,
Az esz nagyobb az erőnél.
4. Τυχόνερ τὸ σκοπῶ,
Scopum attingere, Az ezélt találni.
5. ὁ πίνακός οὐκ ἀνίσταται ἐξ ὅχου,
Simla non capitur laqueo,
Nehéz az Maymot törben meg fogni.
6. Largitio non habet fundum, ^{székel}
Az adakozásnak ninczen fenéke.
7. ἀπλάνος πίεσις, Inexplebile dolium,
Feneketlen kád.
8. ὅτε προσῆλθε τὰ ἔχοντα ζητεῖς
Cum adsit visus, vestigia quaeris,
Ne keröngied az mi előtted vagy on.
auagy: Ne hané az mit vyodjial érz.
10. Αὐτομάται δ' ἀγαθοὶ ἀγαθῶν ὡς δ' αὖτα
Spontè bonis mos est conuivia ad-
ire

CHILIADIS I.

ire bonorum. Az ismborok ismboroku
ual fioktak nyáiaszkodni.

10. ἐν φερίαις κυτὶ μάχισθαι,
In puteo cum canibus pugnare,
Háborgó emberuel vesődni.

DECAS III.

1. ἐμαυτῷ βαλανεῖον,
Mibi ipsi balneum administro, (gálai.
Nem ségyenlem én magamnak főle
2. ἀνὴρ δὲ φεύγων τὴν μὲν λύρα στυγερὰ
Vir fugiens haud moratur lyrae strepitum
Az kic nem tókuel icztnek, el felelt az
egyebet.
3. Caninum prandium,
Az őrdögis így tarttia vőlt az fát, eni
ni ad vőlt, sinnya nem.
4. ἀνὴρ δὲ φεύγων, καὶ πάλιν μάχισσάμενος
Vir fugiens, & denuò pugnabit,
Szemérem az fúrtas, de haznos. Item:
Hac non successit, alia aggrediendū est vobis
5. ἐκ τῆς καλάμῃς γινώσκω,
Ex stipula cognoscere,
Még vénkorában is meg tertzik, ki mi
nemű vőlt ifukorában.
6. αὐτῷ πόντος, Eodem cubito,
Egy porázon foly. Pari libra, idem.

CENTVRIA VIII.

7. At pulchrum est digito monstrari, & dicier, hic est: Ez vólna ám az.
 8. μήτε τὸν ἵππον πόσει, Ne alterum quidem pedem discedere, Fel nyommá sem menni.
 9. ἐκ διαμέτρου, Ex diametro distant, Igen illenek egybe, mint az eb á matas.
 10. ἀκούει τὸ ἀπὸ καρφίου, (kálual, Audi quæ ex animo dicuntur, Hald meg az jó fiót.

DECAS IIII.

1. ἢ πῖε, ἢ ἀπιε, Aut bibe, aut abi, Auagy igyál, auagy vakary falt.
 2. οἰκοῦν ἐνθάδῃ, Domi coniecturam facere, Magátólis ebbebe venni.
 3. Domi habet, Nem megyen azért mese
 4. Confringere tesseram, Bè tenni vtánna az aytót.
 5. Frigidam aquam suffundere, Alattomban valakit öziökelni.
 6. οὐδὲν μήτε πρὸς μὴδὲ κατὰ τὸν πρὸς, Nec in senem, nec in puerum collocari beneficium: Sem vén emberuel, sem gyere mekuel nem jó iót tenni.
 7. Ex pessimo genere ne catalogum quidem res lingue

inquere oportet: Az hitván ebnek még
kölykében sem kel hadni.

8. *ἡρακλῆος* *Θ*.

Szép az faua, de őrdög az eha.

9. *Pulchrè dixti. Bellè parvas, idem.*

Bezzeg igen találad.

10. *κωμόφορος πλοῦτος, Opes figuli,*

Bizontalan gazdaglag.

DECAS V.

1. *Λαγῶς κατὰ δωρ, Lepus dormiens,*
Rauaz, mert csak tetteri.

2. *ὁ Ζεὺς κατ' ὤψι γρόνθος σιετὰς διφθέρας*
Serò Iuppiter diphtheram inspexit,
Addig jár ám az tők az iégre, hogy
török egyből az feie.

3. *ἢτοι τίθνηται, ἢ διδάσκει γράμματα*
Aut mortuus est, aut docet literas,
Ha meg nem holtis, vayubik.

4. *ἢ δὲ χελώνης κρέα φαγεῖν, ἢ μὴ φαγεῖν*
Oportet testudinis carnes aut edere,
non edere: Ha akarod, ne álmodgy
le: hanem, hágy békét neki.

5. *Bonæ leges ex malis moribus procreantur*
Az latrok börszertetik az jó törvényt.

6. *εἴς τιν' ἀλλοτρίῳ τὰ πολλὰ ἔξω βλάπτει*
Bor alienus subinde foras prospectat,

CENTVRIA VIII.

Az kinek hól nem tetszik, másua ké-
uánkozik.

7. ἑβδομῶς βίβω, Septimus bos, ókór em- (ber.)
8. τῇ αὐτῇ ἡνὶ ὀσφρύνω, Summis naribus olfacere,
Csak allig venni efébe.
9. Si meus ille stilus fuisset,
Ha én dolgom lór volna az.
10. Indus Elephantus hand curat culicem,
Igen gondol király vduarbiróval.

DECAS VI.

1. πῶς πῶς καθαρίζω, Latum luto purgare,
Egyik latorlágot másikkal el sódózni.
2. ὅπου οἱ πόδες ἔσονται, Quocunque pedes serent,
Valahová el tudok menni.
3. κυκλωπικὴ βίος, Cyclopica vita,
Tatár élet.
4. Longe latóps, Ide s tóvá, auag mese.
5. Similes habent labra lactucas, Sák meg lelte sóltúrt.
Dignum patella operculum, idem.
6. ὅςτις περὶ τῆς κλίδος ἔσται, Si juxta claudum habiles, subclaudicare dis-
ces; Az kí tántálal lakik, tántálani tas-
nál. Item: Dum

Dum spectant oculi lesos, leduntur et ipsi

Multaq; corporibus transitione nocent.

7. εὐχέλονται ἔτι καὶ ἁπλοῦς κακοί,

Corrumpunt mores bonos colloquia prae-

El ragad ám az vétek mint az enyő.

8. ἀνὴρ καὶ κλίσαςτος Annus clibanum,

Nem semmi ha túlis ollyan.

9. ἀρχὴ τοῦ ἀνδρα δίκαστος,

Magistratus virum indicat,

Az tizt víselés válastia meg az embert

10. Idem Accij, quod Tuij,

Enyim vgy mint tied.

DECAS VII.

1. καὶ πότ' ὑπόσωται, Mita persona,

Vgy halgat mint egy báluány.

2. Caput sine lingua,

Mind reia hadgya ő, akar mit mond.

3. Corpus sine pectore,

Kü főkre az felső várból.

4. Cerite cera dignum, Akasztó fára való.

5. Dij laneos habent pedes,

Laslan iú az Isten büntetése, de vgyan
el érközik azért.

6. Ζηνὼν ἐμαρτίσας,

Zenone moderatior,

Nem lehet ember nálanál mértékese.

7. ἡ δὲ

CENTVRIA VIII.

7. ἡ συλοσωντος χλαμύς, *Sylofontis chlamys*, Elő tollas.
 8. εὐκλείη συλοσωντος εὐσυχωσία, *Opera Sylofontis ampla regio*,
 Nő meg tudgya puzsitani az orsógot,
 kit más ember építet.
 9. φαλαγγίδος ἀρχή, *Phalaridis imperium*,
 Alattok valókon nagy kegyetlenség.
 10. Manliana imperia,
 Tízze viselésben való keménység.

DECAS VIII.

1. πολλῶν ἐγὼ θρίων φόβος ἀκούσαι,
Complurium Thriorū ego strepitum audiui
 Egyébkoris láttam én ágon tár variút.
 2. οὐδ' ἐν σάλιναις ὕσιν,
Ne inter apia quidem sunt,
 Még el sem keztek.
 3. πικρὸς λουτρὸς παρυγία,
Podex lotionem vincit,
 Az eb ha által veszi az Dúnatis, vgyan
 4. *Conscientia mille testes*, (eb.
 Nagy dolog az lelki ismeret.
 5. μυσῶν λεία, *Mysorum praeda*,
 Minden ember vezzi föllyezzi őtet.
 6. ὑπὲρ τὰ ἑσκαυρία πεδῶν,
Ultra septa transilire,
 Igen el menni valamiben.

CHILIADIS I.

7. Psyrice facta, Igen el hadta mag^{da}.
8. κύριος & λέξ: Cyprius bos,
Apró barom az ketske.
9. Cyprio boui merendam,
Minemű vendége, étke meg ollyan
10. Equum habet Scianum,
Nem tudom miczoda fierenczétie va
gyon, de mindenűt vezti.

DECAS IX.

1. Aurum habet Tolossanum,
Szerenczétlen ember.
2. πολύποδες & κεφαλή.
Polypi caput, Cziga biga az ő dolg^o
3. ἐν θέρῃ πλὴν χλαῖναν καταγίγασθαι
Aestate penulam deteris,
Idő előt el veztegeted é mid vagy^o
4. μὴ γένοιθ' ἵππῳ μέλας οὐρῶν,
Ne gustâris quibus nigra est cauda,
Latorual ne tãrsalkodgyál.
5. μὴ ζεύξῃς ὑπερβαίνειν,
Stateram ne transfiliat,
Az tzel't által ne hágd.
6. Chænici ne insidias,
Touábrais gondolkodgyál.
7. μὴ παντὶ ἑμβάλλῃς δ' ἄρ' ἄρ',
Ne cuius porrigat dextram,
Nem mindent végy barátságodba

CENTVRIA VIII.

8. Arcum anulum ne gestato,
Mindenkor ne somorkodgyál.
6. πῦρ σιδήρεον μὴ σκαλεύειν,
Ignem gladio ne fodito, Daraszt ne fur.
20. μὴ ἰοδίειν τῶν κασιγέρων, (kály.
Cor ne edito, Ne öld meg magad bá-
nattal.

DECAS X.

1. κούμωρ ἀπιχέσθω, A fabis abstineto,
Barátságért s haszonért ne itély.
2. Cibum in matellam non immittas,
Diznóra gyömbért ne vezteges.
3. μὴ ἐπιστρέφειν εἰς τὸν οὐρανόν, Ne reflectas ubi ad finem peruenieris,
Békével fenued, mikor látod, hogy
meg kel halnod.
4. Superis impari numero, inferis pari sacri-
ficandum: Szóuer kéuán az lsten, nem
külső ceremoniát.
5. Λεωφόρον μὴ καθίσταειν, Per publicam viam ne ambules,
Az foros vrat köueld, ne az tágast.
6. Tollenti onus auxiliare, deponenti ne-
quaquam: Segéteni kel az ki ióra v-
gyekőzik: az ki penig gonozra egy
czepnére sem.
7. Omne vestigium in cinere turbato,

Az kiuel meg békével valóban meg
békéllyél.

8. *Vnguium criniumq; præseguina ne com-
mingito:*

Ne vtáld meg atiadfiát, ha segényis.

9. *Extra publicam viam ne deflectas,*

Az sok jámbor sava Isten sava.

*Interdum vulgus rectum videt, & vbi pec-
cet, idem.*

10. *Etiam iustus septies in die cadit,*

Négy lábuis botlik.

ADAGIORVM CHILIADIS SECVN- DAE, CENTVRIA I.

DECAS I.

1. *ῥωῦσα βραδέως, Festina lente,*

Lassan iáry s hamaréb el érz.

Antequam incipias, consulto: vbi consulueris, maturé factó opus est, idem.

2. *κατὰ πόδ' ἐξ ἑστίης, Pedetentim,*

Iob háckal czeleködni, hogy nem mint
herteleníggel. Tatico pede, idem.

3. *Lenté bos incedit,*

Lassan iár ó, de el érkőzik.

4. *Cumia*

CENTVRIA I.

4. Cumini sector, Igen soros marká.
Συκοπείρας, Ficorum diuisor, idem.
5. Miconius caluus, Sduóten kopaz.
6. Cum aqua fauces strangulet,
Vák vagyok hát, ha ez így vagyon.
7. Dimidio vitæ nihil differunt felices ab in-
felicibus: Az gazdagnakis kettő orra
lika, mint az begény ember diznája.
8. In eadem es navi, (nak,
Vgyan azon vesedelemben vagy.
9. Qui erat Oliuetum, rogat fructum:
Qui stercoret, exorat: qui cedit, cogit.
Nincz oly nehéz dolog, kit munká-
nal meg nem bőrdőzhetz. (chra
10. Δύσκολα τὰ καλὰ: Difficilia que pul-
Menniucl seb dolog, annál nehezebb.

DECAS II.

1. Colophonia ferocitas,
Az ki mit keres meg talállya.
2. ¶ Nemini fidat, nisi cum quo prius modium
salis absumferis: Senkinek ne hűdgy,
hanem csak az kit meg próbálz.
4. Leporem non edit,
El kőlt immár az ő turpissága.
5. Sine riuale diligere, Nem irigylenei.
6. Pedibus trahere, Lábánál fogva von-
dozni, E 3 Naribus

7. *Naribus trahere*, Porazon hordozni.
 8. *Cænum è triuio*,
 Csak lábamat sem kenném hozza.
 9. *Rara avis in terris, nigroq; simillima Cygno*, Ritka madár a most.
 10. *Succisina opera*, Rend kúuól való műs

DECAS III.

(ka.

1. *Compressis manibus*,
 Kezét feiére kucztulván.
 2. *Ioca seriaq; cum aliquo conferre*,
 Minden dolgát közleni valakiuel.
 3. *Ea tela textitur*,
 Oly fába vágthák az feifét.
 4. *πολλὰς φίλιας ἀπρὸς ἴγνοια δειλυσσά*
Multas amicitias silentium diremit,
 Némának annya sem érti szauát.
 5. *Ad pileū vocare*, Szabadfágot kiáltani
 6. *ἐμοσίχνοσ*, *Eiusdem Muse æmulus*,
 Vgyan azon mesteriségben foglalatos
 7. *Cur non suspendis te*, *vt apud Thebanos heros fiat*, Akazd felmagad, ha hirt akarz főrzéni.
 8. *Lolio viclitat*, Nem sokat lát.
 9. *Intus canit, tanquā Aspendius cytharædus*
 Magahaznáért czelekódi, nem egye-
 bekért.
 10. *In lapicidinat*, Tarcza pokol meg.

CENTVRIA L.

DECAS IIII.

1. *Equi senectū,*
Mint az ágh lónak, nincz bőczületi.
2. *Si tibi amicum, nec mihi inimicum,* Ha
néked tetszik, én sem gondolok véle.
3. *Rana Gyrima sapientior,*
Nékemis vala egy bőlcz maczkáma,
s az czauában holt vala.
4. *In puteo constrictus,*
Mint az kementzében borúlt.
5. *In eadem ansas venisti,*
Valóban az hálóban kerülél.
6. *Qui possum ab hoc epulo abstinere?*
Ki nem akarna az iót?
7. *Dulcis cubitus,* Hallád, abba többet ki
8. *Bos ad praesepe,* (ne végy.
Mint az ökör csak éfik s isik.
9. *Ne genu quidem flexo,*
Csak meg sem pienheték.
10. *Quo properas? num ad Ephedum?*
Mit sietz, minem néked melegszik?

DECAS V.

1. *Et puero perspicuum est,*
Még az gyermek is látja.
2. *Ne in Melampyrum incidas,* Kezembe
3. *Noctuum onum,* (ne kerülj.
Nehéz fel találni, az mi sohol nincz.

4. Amazonum cantilena, (kel.
Ennek csak szép asszony s veret ágy
5. Tantaliborti,
Vagyon elege, de más bir véle.
6. ῥήματα ἱερὰ καὶ συνέταγμα.
Res sacra consilium,
Nincz iob az ió tanácsnál.
7. Ante mysteria discedere.
Űdö előtt el takarodni.
8. Ex vno multa facere,
Egy dologról sok fiót szaporítani.
9. Iouis Corinthus,
Vgyan azon bakot nyírza. (olim:
Insuauē est quicquid nimium est, nam dicitur
Mel quoq; si immodica est copia, bilis erit.
10. Testule transmutatio,
Hamar más kárba állapik ő meg.

DECAS VI.

1. Alteram pedem in cymba Charontis habet
Fél lába az koporsóban vagyon.
2. Cauam Arabiam serere,
Kopar helyen kereszködni.
3. Lynceo perspicatior,
Szörmős mint az maczka.
4. Quod in animo sobrius, id est in lingua ebrus
Ki mondattia az bor az emberuel.

Subst.

CENTVRIA I.

- Subsidente vino supernatant verba, idem.
 5. Virgultea scaphula Aegeum transmittere
 Könnyen iutni nagy dologhoz.
 6. Phœnice vinacior, Hósfu életű.
 7. Cum plurimum laborauerimus, eodem in
 statu sumus: Váltkig vólnánk raita,
 de vgyan ottan vagyunk.
 8. Gnomon & regula,
 Minden dologban való mód.
 9. Caput rei: Valami dolognak fő része.
 10. Num & Saul inter Prophetas,
 Ki hűné hogy Antalis böytöllyen.

DECAS VII.

1. In foribus vrceum,
 Miczoda híruán ember kapna azon &
 2. Exigua res est ipsa iustitia,
 Mit haznál iámborságod, ha más
 nem hűsi &
 3. Occasione duntaxat opus est malitie,
 Az mely ebet agyon akarnak verni,
 dűhős neuét költik. Item:
 Malefacere qui vult, nusquam non cau-
 sam inuenit, idem.
 4. Vel à mortuo tributum auferre,
 Hóltinak fióm földelét vonni el.
 5. Pudor in oculis, Az pirúl a ki vèrkes.

CHILIADIS II.

6. Conciliant homines mala, Egybe hozza az nyomorúság az embereket.
7. Ama tanquam osurus, oderis tanquam amaturus, Kötve hűd komádat.
8. Atticus aduena, Gonoz bombed.
9. Purpura iuxta purpuram diiudicanda, Egy dolgot máshoz képéste kel megítélni. Contraria contrariis elucescunt.
10. Saturnia lema, Szárában állott az este.
Cucurbitas lippit, idem.
Ollas lippit. idem.

DECAS VIII.

1. Odium agreste, Nagy gyűlölség.
Odium vatinianum, idem.
2. Megarenses neq; tertij, neq; quartij, Vgyan rosiak ők mind egyben s mind másban.
3. Lepus pro carnibus currit, Kit Papiásért keretnek, s kit palástiáért.
4. Carpathius leporem, Nem iót kiűnz magadnak.
5. γυζαρ, Görögni, mint az diznó.
6. Nullam animal quod animal, Semmi állat annál gonozb nem lehet.
7. Ne musca quidem: Még légy sincz.
8. Communis Mercurius,
Az ki nem vett, nem nyér az. 9. P4se

CENTVRIA I.

9. *Pasce canos qui te lanient, catulosq; lupo-*
rum: Tarts fiat ha veznőd kel.
10. *E dolio hauris,*
Vgyan kútbol meritőd te.

DECAS IX.

1. *Vnà cum canistro,*
Mint ha hew kőre őntenél vizet,
csak ollyan.
2. *Planta quæ sæpius transfertur, non agit*
radices. Nem mohosik az a kő
meg, mellyet gyakran mozgatnak.
3. *Per tenebras quæ apud quercum,*
Nagy vesédelem.
4. *Concupiuit assam farinam,*
őis nagyobra vág ám.
5. *Battologia,* Szó saporitás.
6. *Laconismus,* Rőuid szó.
7. *Batti Silphium,* Vy tiztelesség.
8. *ἀμυνσία* *fancire,*
Ne malorum memineris, (közni.
Az el múltakról nem kel meg emle-
9. *Mentam belli tempore neque serito, neq;*
edito, Az minék mikor vdeie nincz
annak békét hágy.
10. *ἀλάλ' ἐς κορυάας,* Abi ad malos cornos.
Tarczon pokol meg.

1. βάλλ' ἐς ὕδωρ: Mitte in aquam,
Vesd az vízbe.
2. βάλλ' ὧς μακαρία,
Apage hinc in beatam, Meny dolgodra
3. Alabanda Carum fortunatissima,
Bagolyis biró ám házában.
4. Rubo arescēto praefractior,
Kemény magának való ember.
5. Tristis scytale. Hátlul fú az fél,
6. Hirundinum masca,
Czáczog mint az feczke.
7. Luscinia nugis insidentes,
Tudós ember, de fölöttéb el megyen
8. Asinus portans mysteria, (benne.
Nem ille vargát veres kőröm.
9. Iterum tranquillitatem video,
Mint ha mássior lennék ez világra.
10. In tranquillo est, Semí gondgya nincz.

CHILIADIS SECVN-
DAE CENTVRIA II.

DECAS I.

1. Septennis cū sit, nondam edidit dentes,
Törd ki á fogát, s fekügy á bölczőbe.
2. De pulchro ligno etiam strangulari cons-
uenit:

CENTVRIA II.

venit : Ha meg kel halnom , halyak
tízteffegesen meg.

3. Non Chius, sed Cius, (meg.
Iámbor fogad fogadást, aghab állya

4. Extra oleas vagatur,
Mefie vagyon tölle.

5. Coronam quidem gestans, ceterum siti
perditus : Vagy vagyon az erfény-
ben, vag nincz, de vgyan isik azért ő.

6. Aphyia in ignem,
Könyű kopaszt borotvání.

7. Boliti poenam,
Hituán dologért büntettetik.

8. Haud vnquam arcet ostium,
Senkinek nem teszi ő bé az aytót.

9. Semper aliquis in Cydonis domo,
örömostt gazdakodik ő mindennek.

10. Summis vnguibus ingreditur,
Ha lehetne földre sem hágná.

DECAS II.

1. Haud impune vindemiam facies,
Meg adod még az fölő árrát.

2. Mens est in tergoribus,
Minden este kedue az ostorra veset ő
néki mostan.

3. Cochleare crescet,
Czak oly káczin mint egy keztiő.

4. Corne

CHILIADIS II.

4. *Conne calculus, Semire kellő embör.*
5. *Vnicum arbutum haud alit duos erithas*
cos, Két élős tőr nem fjr egy hős
uelybe. (dici,
6. *Pedibus ingredior, quia natare non dis*
Az kinek koczia nincz gyalog jár az
7. *Vna domus non alit duos canes,*
Nem iö egy Clastróban két Gárián.
8. *Vallus vitem decepit,*
Iö tőr helyébe, iöt ne váry.
9. *Trepidat in morem galli cuiuspiam,*
Menten fel borzad mint egy kakas.
10. *Incipe, perficies,*
Bele balaz, louat ád Isten.

DECAS III.

1. *Non mazis parcentus, quàm lupis,*
Vgy kel kiméllenünk mint az farkas
az báránt.
2. *Nisi si qua vidit auis,*
Hanc n ha madár látta vólna meg.
3. *Perdicis crura, Oly vékony az sára,*
mint az nád sál.
4. *Tolle calcar vltorium,*
Hős kakas, maíd rám röpül.
5. *Minus habes mentis, quàm Dithyrambo-*
rum poetæ, Ki böktek az felső várból.
6. *Cera*

CENTVRIA II.

6. *Cercyrea scutica,*
Az nyele többet ér az vafánál.
7. *Cephus parturit,*
Sokat ígér, de keveset tellyesít.
8. *Cephus larus,*
Torkáért halálraís verne feiét.
9. *Canis festinans cecos parit catulos.*
Az ebnek sem él még az első fia.
10. *Tentantes ad Troiam peruennerunt Graeci,*
Akar miis lassan lassan megyen véghöz.

DECAS III.

1. *Lingua quo vadis? Erectum civitatem,*
eandem denuò subuersura. Az mely eb
meg mart, annak főréuel kölléd.
2. *Ollas ostentare,*
Czuffiágra való dolgot czudálatni.
3. *Puer glaciem,* Nem elég ember réa,
s mégis kapdos raita.
4. ἓν πρὸς ἓν,
Vnum ad vnum,
Egyenként.
5. *Sero silentium, mané consilium,*
Ne lehessen oly haragod, hogy más
vdőre ne halasád.
Consule pulcillos, idem.

CHILIADIS II.

6. Vbi quis dolet, ibi et manum frequens
habet: Az kinek hól fáj ot tapogattia.
7. Plus apud Campanos vnguenti, quam
pud ceteros olei fit: Annak csak az
külsebbik vyában töb esz vólt, hogy
nem mind ezekben.
8. Ne via quidem eadem cū illo vult ingredi:
Még egy vton sem akar vele járni.
9. παρα τὸ μέλ⁹.
Extra cantum dicitur: Nem ide való.
10. πῦρ καὶ θάλασσα, καὶ γυνὴ, καὶ τρία.
Ignis, mare, mulier, tria mala,
Tűznél, tengernél, asszonyállatnál,
gonozb nem lehet.

DECAS V.

1. Falces postulabam, at ij ligones denegant,
En metű kéíról bőllok, s ők kapár em
legetnek.
2. Alba avis,
Ritka madár az mostani ődőben,
Coruo quoque rarior albo, idem.
3. In alieno choro pedem ponere,
Más ember dolgába mártani magát.
4. Ne magna loquaris,
Ne igéry sokat magad felől.
5. μὴ μὲν πάντες θάνατον.

CENTVRIA II.

Exercitatio omnia potest,
 Az fiorgalmazottság mindent meg
 czelekődik. Item: Labor omnia vincit
 Improbus, & duris virgēs in rebus egestas.

6. τί πρῶτον ἢ τί ὕστατον,
 Quid primum aut quid ultimum?
 En nem tudom hol kezdgyem s hol
 végezzem.
7. Dente Theonino rodi, Ragalmaztatol.
8. Hipponactium præconium,
 Vissza való dicziret.
9. Archilochia edicta,
 Boskusággal való paranczolatok.
10. Archilochi patria,
 Néki sem sül ám hűvelyében kardgya

DECAS VI.

1. Genuino mordere,
 Alattomban valakit ragalmazni.
2. Aureo piscare hamo,
 Arany horogual horgászni.
3. Sapientia vino obumbratur,
 Nincz oly bölcz ember, kit az bor
 meg nem bolondit. Item: Vinum &
 mulier etiam sapientes dementat.
4. Homines frugi omnia recte faciunt,
 Az iámbor ember mindenkör iámbor
 borúl czelekődik. Fallas

CHILIADIS II.

- 76
 5. *Fallacia alia aliam trudit,*
 Egyik hazugsága másikat ott érí.
 6. *Sera in fundo parsimonia,*
 Késő akkor kimélleni, mikor el fog.
 7. *Sybaritica mensa,*
 Főlötteb való fris lakodalom.
Syracusana mensa, idem.
 8. *Sybaritica calamitas,*
 Latorfággal talált nyaualya.
 9. *Sybarita per plateas,* Vgy sétál mint
 az kúnok ebe az homokon.
 10. *Spithame vitæ,*
 Egy araz az embernek élete.

DECAS VII.

1. *Temporis punctum,* Egy főm pillan
 2. *Nova Himetia, salerna vetera,* (tst.
 ő bor idő, s vy falonna.
 3. *Qui multa rapuerit, pauca suffragatori-*
bus dederit. saluus erit, Nő nem had
 gya azért ő magát károsta.
 4. *Mouere fluctus in simpulo,*
 Kőczin dologban nagyot indítani.
 5. *Proteo mutabilior,*
 Czigánnális álhatatlanb.
 6. *Amicus magis necessarius, quàm ignis &*
aqua, Szükségesb az idő barát, mind
 tuznél s mind víznél
 7. *Lux*

CENTVRIA II.

7. *Lupus circum puteum chorum agit,*
Igen kőrűli mint az farkas az kúrat.
8. *Lydius currus,*
Nyomokba sem hághat az többinek.
9. *Cinclus,* Mint az veréb oly fegény.
10. *Quæ sub alis fiunt,*
Az mellyek titkon leznek.

DE CAS VIII.

1. *Difficile est simul flare & sorbere,*
Nem lehet egy fiórsmind kettő, ha
nem egymás vtán.
2. *Manam admonenti fortuna est imploranda,*
Vgy könyörögy, hogy magad
is munkálkodgyál.
3. *Quam quisq; nouit artem, in ea se exercet,*
Az ki mit tud, azt gyakorlya.
4. *Dedi malum & accepi, Fakotis vono*
nyák, de fakois vonnya.
5. *ἑὸς ἰσὶ μιμησάμενος μιμησάμενος,*
Facilius est reprehendere, quàm imitari,
Könyeb meg ragalmazni, hogy nem
mint köuetni.
6. *Alia Lacon, alia Laconis asinus portat,*
Mást föl, s mást gondol.
7. *Corpore effugere,*
Czak alig állani el valami előt.

CHILIADIS II.

8. De alieno ludis corio,
Más ember veszedelmével iádzol ám
9. In alieno foro litigo, (re.
Nem völt ám még énnékem efféle
föltos berhém.
10. In seditione vel Androclides belli ducem
agit: Az háboru vődöben akar mi la-
toris nagyra mehet.

DECAS IX.

1. Inter indoctos etiam Corydus sonat,
Az parasztok közöt akar kiis mutos
gathattia magát.
2. ἡρώα γὰ πατρίδα, Quævis terra patria.
Házáia embernek, a hől iöl vagyon
dolga.
3. Odium Vatiniæ, Isionyu gyűlölség.
Odium nouercae, idem.
4. Perdidisti vinum infusa aqua,
Eféte vezzed ezzel az többinekis.
5. Abiecit hastam, Belé hadgya a dolgot.
Rhipsaßpis, idem.
6. Mentiantur multa cantores.
Sokat hazudnak az vers sörzők.
7. Acciffare,
Kiuánni valamit s el nem venni.
8. Aut quinq; bibe, aut tres, aut ne quatuor,
Nem iö felesen innya.
9. Sicu

CENTVRIA II.

9. *Siculus mare prospectat,*
Az kinek az kása meg égeti az fáiát,
még az tarlójárás fúia.
10. *Ficum cupit:* Ertem hogy csak azére
hizelkődől, hogy valamit adgyak.

DECAS X.

1. *Longum valere iussit,*
Farba rugta. *Renunciavit ei, idem.*
2. τὰ σῦκα σῦκα, τὴν σκάφηρ σκάφηρ,
Ficus ficus, ac ligonem nominans ligonem
Az feiert vgyan feiérnek, az feketét
vgyan feketének mondgya.
3. *Domesticus testis,*
Akar csak más diczérne.
4. *Boëticum ingenium,* Ostoba elme.
5. *Boëtica cantilena,*
Szomorú notára válik még ez ének.
6. *Boëtica enigmata,* Mészék.
7. *Bouem in fancibus portat,*
Egy ökrötis meg chetnék.
8. *Boëtis vaticinare,*
Isten az ellenfégnék se adgya.
9. *Arietem emittit,*
Csak kőzközpölkődik.
10. *Argenti fontes loquuntur,*
Az ki az nád közötől. fíntén olyan
sipot csinál a mineműt akar. CHI.

109
CHILIADIS SECVN-
DAE CENTVRIA III.

DECAS I.

1. Terram pro terra cogito,
Egyik helyről másikra budosom.
2. Ne ad aures quidem scalpendas otium est.
Annyi dolgom vagyon, hogy még
ételhez sem érközőm.
3. Citius in navi cadens à ligno exciderit,
Nem lehet tenger víz nélkül.
4. Episcythisare, Keményen illogatni.
5. Vinum caret clauo,
Nincz az bornak rakontzáia.
6. Vinum senem etiam nolentem saltare
compellit,
Az bor akar kitis meg bolondit.
7. Ranis vinum præministrat,
Ládra veztegetz fiénát.
8. Quo prognatus eodem,
Egy kőből kőtek.
9. ἵππομαχίῳ, Decurru delapsus,
El feleited magad.
10. Nos numerus sumus, & fruges consu-
mere nati, Kezeuők.

DECAS II.

1. Summis vti velis,
Minden erővel azon lenni.
2. ἀνέξω

CENTVRIA III.

2. Ἀντορ λάβει, καὶ μέστω ἕξου,
Summum cape, & medium habebis,
 Nagyra & gyekőzzél, s közép főűt
 nyerhetz.
Iniquum petas vt equum auferas. Item :
Qui annititur vt auream quadrigam sibi
compareret, vnā certē rotā assequi-
tur, idem.
3. Ad ambas vsq; aures, Mind a két fülleig
4. Seruilis capillus. Igen paraszt.
5. Amyris insanit, Tudgya ő mit gyarat.
6. Quot seruos habemus, totidem habemus
 hostes,
 Menyi szolgálk annyi ellenségünk.
7. Vocatus atq; non vocatus Deus aderit,
 Vagy akariuk vagy nem, de meg kel
 annak lenni.
8. Influit quod exhauritur,
 Akar mint mériék, más felől telik.
9. Tibicinis vitam viuit,
 Igen lakik, de az másébol.
10. Scytharum oratio, ókörtől ló példa.

DECAS III.

1. Δέχεται καὶ σῶλον ἀλάττω,
Accipit & glebam erro,
 Elvesi fegény lános aztis.
2. Stens

2. *Stentore clamosior*, Nagy kiáltható.
Μυγαλοφωνος, idem.
3. *In orbem circumiit*, Mind el körölt.
4. *Optimum aliena insania frui*,
Jobb máson tanúlni, hogy nem mint ő
magán. Item:
Felix quem faciunt aliena pericula cautum.
Item: *Ex vitio alterius sapiens emendat suū.*
5. *Ingens telum necessitas*,
Nagy dolog az szükség.
6. *Αντικει οὐκ ἔστι μάχωντο*,
Aduersum necessitatem ne Dij quidem res-
sistunt: Isténis ezeköz által czeleködik.
7. *Squillas à sepulchro vellis*,
En azt mondom, hogy vgyan elves-
set néked esőd.
8. *Iucundi acli labores*, Gyönyörűség az
el múlt nyaualyákról emlékezőni.
9. *Aulædus sit, qui cytharædus esse nō possit*
Az léssen barátta, a ki egyéb módon
el nem élhet.
10. *Colophonein addidit*, Véghöz vitte
immár. *Sanctam manum imposuit*, idem

DECAS IIII.

1. *Nullam otium seruis*,
Nem érközik ő az iámborsághoz.
2. *Titus*

CENTVRIA III.

2. *Titanas imploras,*
Más faishual akarz te enni.
3. *πομφόλυξ ὁ ὄνδρωπός,*
Homo bulla, Az ember olyan mint
az vizben való buborék. (ben.
4. *Tanquam in speculo,* Mint egy tükör
Tanquam in tabula, idem.
5. *Salsitudo non inest illi,* Souány ember.
Nulla in tam magno corpore mica salis, id:
6. *Annus producit, non ager,*
Az míg Isten nem akarja, fogóval
sem voharriák ki az földet: De a mis
kor űdeie vagyon, vas pöröllyel sem
verherik bé.
7. *Acetum habet in pectore,*
Vólt azért ő két fillyérrel a vásáron.
8. *Ille sapit solus, volitant alij velut umbræ.*
Mindnyáian sem érnének azzal az
eggyel.
9. *Canem exoriatam exoriat,*
Mezitelen foztani.
10. *Perq; enses, perq; ignem oportet irrumpe*
pere,
Mind heuet hideget el kel senuedni.

DECAS V.

1. *ὅσα ἐπιγλωττίζονται:* Non incessam
lingua: F Nem

CHILIADIS II.

Nem szóllok ához, az mihoz gon-
dom nincs.

2. *Harena sine calce,* 'Czak nem tudgya
mit befél.
3. *Lupus hiat,* Nem kapa itt fel.
4. *Porcellus Acarnanius,* 'Szép gyermek.
5. *Megaricum machinamentum,*
Székely fortély.
6. *Servus seruo praestat,* Dominus domino,
Akar miben is egyik idő az másikonál
7. *Dedali opera,* Czuda mesteriség.
8. *Furemque fur cognoscit, et lupum lupus,*
Könyű az latornak az latrot meg is
merni.
9. *Terra amat imbrem,* Akar kiis szereti az
maga haznát.
10. *Herculanum balneum,* Meleg fürdő.

DECAS VI.

1. *Aut ter sex, aut tres tesserae:* (bálom
Auagy meg hallok, auagy meg pro-
2. *Quanta mus apud Pisam tulit,*
Meg lón vgyan, de nehezen,
3. *Mus picem gustans,*
Az kinek az kása meg égeti az fáiát
még carlójár is fuia. Item:
Dulcis inexpertis cultura potentis amici,
Expertus metuit, idem. 4. Del-

CENTVRIA III.

4. Delphicus gladius.
Sok haznli marha ez.
5. Quod factū est, insectum fieri non potest.
Az mi meg lőt, azt ház ökör sem voe
hattia hátra.
6. ἐν δὲ δυνάμει αὐτῆς ἐκτρέφεται πᾶς ἀγαθὸς ἰσὺς
Iustitia in sese virtutes continet omnes,
Nincz iob az igazságnál.
7. Mendacem memorem esse oportet,
Hamaréb meg érnek egy hazug eme
bert, hogy sem egy santa embert.
8. Amicitia stabilium, felicitas temperantiū,
Csak az igaz barátság, a mely állans
9. Leonis catulum ne alat, (dó.
Ne tarts kigyót kebeledben.
10. Qui benè conticiet, vatem hunc perhibeo
to optimum: Csak az a iövendő mon
dó, az ki cses.

DECAS VII.

1. ἄσπετος δὲ φόβος δέσποιναι,
Inanem metuis metum,
Ott félz. a hól nem kellene félnöd.
2. Sycophanta, Kőzköppü.
3. Multis parasangis præcurrere,
Sokkal el halladni.
4. Patre salsamentum aruat origanum.

CHILIADIS II.

- 106
- ő magában nem igen jó, hanem ha
másunnét iobbitták.
5. Voracior purpura, Nagy ehető.
6. Tarickus assus est smal atque viderit is
gnem, De az hamar meg lésen, csak
fuiad s töröllyed.
7. Non sunt amici, amici qui sunt procul.
Iob má egy veréb, hogy sem hólnap
egy ruzok.
8. Persepe sacra haud sacrificata deuorat,
Nó nem vár ő sok kínálást.
6. Chius Dominum enit,
Maga feleire vakart fenet.
10. Anima & vita,
Szűve lelke ő néki ez a dolog.

DECAS VIII.

1. Credimus, an qui amant ipsi semnia sine
gūt, Az ki mit kiután azzal álmadoz.
Somnia cuncta canum panes, ego semnio
piscem, idem.
2. Polypus, Fnyves kezű.
3. Nullus malus magnus piscis,
Elég nagy hasontalan dög.
4. Non etenim ē squilla rosa nascitur aut
hiacynthus, Sed neq; ab ancilla filius inge
ritur,

CENTVRIA III.

112

Hól látrad varisának Súlyom fiat.

5. Non omnia possumus omnes, Nem min-
dent czelekődhetik egy ember. Item:
Non omnia eidem Dij dederunt, idem.
6. Proprij nominis oblitus est,
Még maga nevéis el felejtötte.
7. Multæ manus onus leuius reddunt,
Sok kéz könnyebiti az terhet.
8. Sine Cerere & Baccho friget Venus,
Eb az varga bor nélkül.
9. Nauiges in Masiliam, Denem kel-
tanítás néki az latorlágra.
10. Nauiges Troezenem, Bár ló farkból
czinály te fakált magadnak.

DECAS IX.

1. Attica bellaria,
Etel után való czömöge.
2. Nemo benemerito bouem immolauit, præ-
ter Pyrrhiam, Emberül meg fizette
ez az ió iétemént.
3. Fumi vmbra, κάπνῶς σκιά, Semmi.
4. Vinum cadauer, Fen iáró halot.
Vinum sepulchrum, idem:
5. Ex fronte perspicere,
Homlokábólis meg látni.
6. Spem precio emere,

Pénzön venni reménseget.

7. Et cælum territat armis,
Nám mindent ieget.
8. Subere leuior, Alhatarlan.
9. Cubito emungens,
Isten köztünk, ne emlicz vargát.
10. Hiberæ nenia, Bolondság.

DECA 3 X.

1. Sicule nugæ, Heában való dolog.
Gerræ, idem. Persolæ nugæ, idem.
Trice Apine, idem.
2. Qui semel scurra, nunquam paterfamilias,
Az ki egybör lator, soha nem iámbor az.
3. Aegroto dam anima est, spes est, Mind
addig reménly életét az beteg, á míg
az lélek benne vagyon.
4. Ad vinum refecare,
Igen fel vinni valamit.
5. Hostimentum est opera pro pecunia,
Ne szolgál, csak fizet.
6. Vtramq; paginam facit.
Vgyan csak ő raita áll meg minden.
7. οὐτε πάντα, οὐτε πάντῃ, οὐτε παντὶ πᾶσι
τοῖς,
Nec omnia, nec passim, nec ab omnibus,
Meg

CENTVRIA IIII.

Meg lásd kitől mit kérz,

8. *Tempus omnia reuelat,*
Mindeneket ki nilarkoztat az űdö.
9. *Alpha penultorum,*
De első ageb ő immár á többi között
10. *Saluum imbibere,* Valamihöz gycra
meklégétől fogva fiokni.

CHILIADIS SECVN-
DAE CENTVRIA IIII.

DECAS I.

1. *Quo semel est imbuta recens seruabit odorem, Testa diu,*
Az ki mihöz fiokot, azt hólig el nem hadgya. Item: *Adeo in teneris consuescere multum est, idem.*
2. *Augia stabulum repurgare,*
Rútóblis fiépét tenni.
3. *Intestina canem semel adgustasse periculum est,* Az ki egyfiór az mézet meg izleli, nehéz annak el hadni. Item: *Vt canis, à corio nunquam absterrebitur vncto, idem.*
4. *Dubia coena,* W rak aztala.
6. *Canis circum intestina,*
Mint az légy vgy első.

CHILIADIS II.

6. χρυσῶν πέδιλα, Aureæ compedes,
Akarattia ferint való fogltságban vs.
7. Herculana scabies, (gyon.
Vgyan haznál vgy vizket.
8. Herculanus morbus, Czak lsten ens
nek az betegségnék oru^{sa}.
9. Io Pean, Haia. Mañte virtute, idem.
10. Nemo mortalium omnibus horis sapit.
Mêgnégy lábuis botlik.

DECAS II.

1. Sui eniq; mores fingunt fortunam,
Az ki mint keresh, vgy veszi haznát.
2. Insana laurus adest,
Nem vólna ez világon oly, kiuel
egybe nem tudna vezni.
3. ἀπολογος ὁ δαμνός, Apologus Alci^{us}
noi, Régen írták s el kopot.
4. Andabatam agere, Szöm bé húnua
két felé czapdosni. Item:
Clauis oculis pugnare, idem.
5. Canina facundia
Túd vगतni mint az eb.
6. Iliensis tragædos conduxit,
Nô ôis fáiába adá az lipot.
7. Tribus minis infumtis duodecim imputat,
lôltart, de bizony meg veszi az árs
rát, Pileum

CENTVRIA IIII.

Pileum donat, vt pallium recipiat, idem.

8. ὀφθαλμοὶ ὡς ἀμφοτέρωθεν ὁ δὲ δέξιός,
 Oculus dexter mihi salit, Ióí érzek
 igen cziklandik az iob fómóm. Item :
 Dextra auris tinnit, idem.
9. Nebulae in pariete,
 Mint az falon való árnyék,
10. Ne sis patrum mihi, Ne adgy efód-
 ben, csak adgy pénzódben.
 Ne sis mihi tutor, idem.

DECAS III.

1. λίθος κυλινδρῶς Saxum volucre,
 Váltság volna raita, de vgyan ottan
 vagyon.
2. Capere provinciam,
 Valami tiztet venni magára.
3. Tradere provinciam,
 Másra bizni az tiztet.
4. Corinthus & collibus surgit, & vallibus
 deprimitur. Királynak sincz min-
 denkor egyaránt.
5. κρότωνος ὑγιεινός, Cratone salubrina.
 Semmi fogyatkozás abban ninczen.
6. Crotoniatarum postremus, reliquorum
 primus est Græcorum,
 Czak az kis vyais többet élesen en-

CHILIADIS II.

nek, hogy sem mind azok.

7. οὐδὲ τὸν Πυλάγῳ τῶν συρακυσίων ἔχῃ.
Ne decimam quidem partem opum Syracusanarum possidet,
Még csak nyomában sem hághat.
8. μαλίστ' ἐκείναις ἐπιλάτῃς ἢ ὡς οἰκιστὴς.
Maleam legens, quae sunt domi obliuisci
scere, Ha mit akarz ne gondolkodni
gyál egyébről.
9. πάντα ὑπὸ μίᾳ μύκωνοι,
Omnia sub vna Myconum,
Mind egy lőwben lőzni.
10. Λερίῃ μάλι. Εἴνεκ' ἐβ' αἱ αἰεῖς.

DECAS III.

1. Ad Phasim usq; nauigauit,
Még világ végénis vőlt ám ő.
2. Mysorum & Phrygum termini discreti
sunt. Kűlőmb azért Máthias kiraly,
& Máthias kouácz.
3. Quod index auro, id aurum homini, Kí
veši embert az pénz természetiből.
4. φιλᾷτ' ἃ τὸν θώρακα,
Cave Thoracem,
Fald bellyeb, ha vezni nem akarz.
5. ἄεθ' ἔκ' καλὰ τείων ἀπονεία,
Abdera pulchra Teiorum colonia.

Hicula

CENTVRIA IIII.

113

Hirtuán egér az, az kinek csak egy lyuka vagyon.

6. *Magna ciuitas, magna solitudo,*
Elég nagy, de elég puzta.
7. *Ad Scolon nec proficisceris ipse, nec al-*
terum comitaberis, Ne fies oda ahol
semmi haznod nincz.
8. *Οἶνος πτωχάρδραμ,* *Oenoe charadram,*
ő maga keresi magának az miben
vagyon.
9. *Nilil ad Bacchum,* Nem afféle tántz.
10. *Farcire centones,*
Sok fylét őzue zórni zauarni.

DECAS V.

1. *Quod dedi, datum nollem: quod reli-*
quum est, non dabo, Aztis bánom az
kit adtam: ez után esőmön léssek.
2. *κροκοδιλῆς δάκρυα,* *Crocodili lacrymæ,*
Bizony igen farkas sírás az.
3. *ἀγαθὴ καὶ μάλιστα μετ' ἄρτον,*
Bona est etiam ossa post panem. Nő az
ki éhezik nem válogat az étőkben.
4. *Si non adsunt carnes, taricho contentos*
esse oportet,
Ha étők nincz borral hozzá.
5. *ἀγαθὴ καὶ ἀνταρτία,* *Agathonica cantio,*
Elég

Elég szépen szól az hegedű, de hézag belől.

6. ἑδὸν ὀφάγορ ἄρμα, Edax currus, Sen-
kinek sem akarna ám ő benne hadni.
7. ἑμὲ δὲ κλάειν, Sanguine flet,
Vérét sem bálná ki ontani,
8. Pardi mortem assimulat,
Vagyon módgya benne, mint Antals
nak az eb vécében.
9. Mandaret laqueum, mediumq; ostenderet
vnguem, Nem gondol ő vélc ha mas
gát fel akasztja.
10. Medium ostendere digitum, Nagy vyát
mutatni; auagy: meg gugolni.

DECAS VI.

1. τὸν πώγωνά τίλλειν, Barbam vellere,
Valakinek szakállát faggatni.
2. μάλιστ' ὀλέειν Malis ferire,
Szeretettből almával hangálni.
3. Mare prius vitem tulerit.
Soha nem érőd azt.
4. Lachanizare, Poshatni. Betizare, idé
5. Promus magis quam condus,
El tudgya költeni, de nem tud helyét
be keretni.
6. Indulgere genio, Kedvére lakni.

7. Curare

CENTVRIA IIII.

115

7. Curare cuticulam,
Szádnak kedűét keresni.
8. Queris & in scyrpo, soliti quod dicere,
nodum,
Mindenben gánczor találz te.
9. Delphinum syluis appingit, fluctibus as-
prum, Mindent vífísa magyaráz te.
10. καρκίνος λαγωῦ ὤφει,
Cancer leporem capit.
Ott az ebet az Pap réten.

DECAS VII.

1. Μὴ πρὸς λέοντα δευκάσ,
Ne caprea contra leonem, Ne vesies
kődgyél gyermek léuén emberrel.
2. Pellem caninam rodere,
Valakit maga tállából löuöldőzni.
3. Echino asperior,
Hőrczőknélis hőrczőkősb.
4. ἐχίνος τὸν τέκεν ἀναβάλλει,
Echinus partum differt,
Te magad bánod meg, ha mulatz.
5. Primi duo Echini amicitiam iniierunt, alter
ē mari, alter ē terra.
Nem fər két élős tőr egy hűuelybe.
6. Non missura cutem nisi plena cruoris his-
rudo, Vgyan belé hal ő az mihöz
kezd.

7. Mea

7. Mea est pila, Nékem is kezembe kás
Omnia is est nostra, idem. (cra.
8. Ab ovo usque ad mala,
Eleitől fogva mind végig. (net.
9. Virtutem & sapientiam vincunt testudis
Pénz emberiség ruha tisztesség.
10. Sacra hæc non aliter constant,
Vgyan nem szokot ez külömbben lenni,
vagy jó, vagy gonoz.

DECAS VIII.

1. Sequitur ver hyemem, Minden gonoz
vddó után jó vddó léhen. Item:
Post nabilia Phœbus, idem.
2. ἀρξομένης ὅρκου οὐκ ἐμποινύται,
Venereum iusiurandum non punitur,
Nem véték ezt az fogadást által hági
3. Tanquam meos digitos teneo, (ni.
Mint az tiz vyomat vgy tudom. Item:
Tanquam meum nomen, idem.
4. Ἀγαθὰς ἀγαθίδας, Bonorum glori,
Vgyan reidád foly az jó fierecze.
5. Rem acu tetigisti, Bizony igen találád.
6. Purgatis auribus. Figyelmeztessen.
7. ἀγρότης πρὸς ἀλίσ,
Purior gubernaculo,
Az kormány sem lehet tisztáb.

CENTVRIA IIII.

117

8. De calcaria in carbonariam,
Túl lőttek s ide áll az aghual.
6. Δατύλιος ἡμέρα, Datyli dies,
Szerenczés nap ez.
10. Monstrum alit, Őrdög az eha.

DECAS IX.

1. Non curat numerum lupo,
Nem gondol az farkas az barányok
fokaságával.
2. αὐτοῖς ἐκείνοις, Ipsis placet, Vgy tes-
ezet ő nekik. Suam cuiq; pulchrum, id:
3. ἢν ἔλαχισ ἀνέχεται κόσμος, Spartam
nactus es, hanc orna. Az mi tisztód
vagyon, á hoz tarcz magadat.
4. Δίδου καὶ κακοῖσι μῆγχα, Contigit et
ignavis ē venatu praeda, Gyakran még
az méltatlanis kőczinből nagyra me-
5. Ire per extantum funem, (gyen.
Akar mitis meg próbálhatni.
6. Annus est, Sok vdeie vagyon,
Seculum est, idem.
7. Dies adimit aegritudinem,
Nem lehet oly bánat, ki vdőuel meg
ne lassodgyék.
8. Λύχνον ἐν μεσημβρίᾳ ὀπίσσω,
Lucernam adhibes in meridie.
Délben győrtiát gyuitaz.

Zoi.

CHILIADIS II.

9. Zoilus, (zóia.
 Más ember diczéretinek ragalmas
 10. Ἀγαθὸν ἔχειν, Bona Cillicon,
 Hamissan kereset gazdaglág.

DECAS X.

1. Plumbeo ingulare gladio,
 Lágyan fogdosni. Molli brachio, idé.
 2. Λέοντα θύειν, Leonem radere,
 Az louar pisogatással fogni meg.
 3. Ne mihi Suffenus sim,
 Hogy magamat ne diczériem.
 4. Σικελὸς ὀμφακίζω,
 Sículus omphacizat, Nò mind fel ve-
 si az békely, valami egy terúnél iob.
 5. Anus similia serò quidem capitur, sed tan-
 men aliquando capitur,
 Nincz oly ágh róka, kinek bőre az
 czáuában nem kerül.
 6. Secundo aestu procedit,
 Iól fu most az fél néki.
 Secundo fertur vento, idem.
 7. Parni scaphula,
 Akar mi kúczinbólis nagyot (tranl.
 8. Puero gladium ne commiseris,
 Nem ió gyermeknek kés.
 9. Lindij sacrum faciunt, Nem lehet az
Sidd

CENTVRIA V.

Sidó veczernye morgás nélkül.

10. *Μεγαρέων Ἰαυρυγία,*
Megarensium lachrymae,
 Erővel való sírás.

CHILIADIS SECVN- DAE CENTVRIA V.

DECAS I.

1. *Ἄνεμος οὐτε μῦνον ἰὼ, οὐτε πλεῖον ἰὼ,*
Ventus neq; manere finit, neq; nauigare,
 Vgy vagy on dolgom, hogy immár
 sem elő nem mehetek, sem hátra.
2. *Vulpes non iterum capitur laqueo. (ni.*
Nehéz á rókat kétfőrt az corbe egyes
3. *Abydena irruptio,*
 Csak kiált feicünkben.
4. *πτωχὸς πῦρα οὐ τίμηται πλεῖον,*
Mendici pera non impletur.
 Soha nem mond az kúldás eleget.
5. *Laconicas lunas caufaris.*
 Nem akarásnak nyögés vége,
6. *Lucerna & Lecytho pinguior,*
 Madár húsa.
7. *Ad mensuram aquam bibunt, citra mensuram offam comedunt,* A hól kel ott
 főszűny : áhól nem kel rékozló.

CHILIADIS II.

8. Saltantis personam in toga inducere,
Maymot bårsonban öltöztetni.
9. ἀεσάωνς & ἀνέγνω, Inexploratus
homo. Nem meg hűt ember.
10. Abronis vita, Gyöngé élet.

DECAS II.

1. Inest & formica & Serpho bilis,
Nincz oly állat, az ki meg nem tñd
haragudni.
2. Manu fingere, Az mint akarod fin-
tén vgy formálni.
3. Locrense pactum, Alhatatlan frigy.
4. Cassioticus nodus, Rauaz hátiual ken-
ték vólt meg az ál felét.
5. Bonus cantor, bonus cupediarius, Ritkán
vagyon az hegedősben bornemisé.
6. Ad amussim applica lapidem, non ad la-
pidem amussim, Nem az vñdó sabla
magát mi hozzánk, hanem mi sabla
uk magunkat az vñdóhoz.
7. Non te quaesiveris extra,
Magad itéllyed meg magadat.
8. A'iorum medicus, ipse vlceribus scates,
Mist szóllaz meg, s te magad corkig
vñz benne. Medice cura te ipsam, idem.
9. τραγικῶς λαλῆς, Tragicé loqui.
Igen fen heizázní, 10. Τυγ

CENTVRIA IIII.

10. Τραγῆδον ἐλάττω, Tragicum tueri.
Igen fel látni.

DECAS III.

1. Iurata lingua est, animus iniuratus est,
Csak addig áll ő fogadásiának, az
míg az aiton ki lépik.
2. Ἡρὶ ὁ νυδιστερίως, Czak é minapia.
Heri o nudistertius.
3. Procul Buda claudo,
Messe Buda santa embernek.
4. Οἰομαχίῃ, Cum Diis pugnare, Istenuel vini.
5. Haud pugnare potest hominū cum numine
quisquā. Nehéz Istenuel követ vetni.
6. Δορὶ καὶ μάσσῃ Dorica Massa, ő sem hán-
ná vgyā másnak, az ki mit adna neki.
7. Ne ultra pedem calcemus, Czak addig
nyuítózzál, az míg az lepel ér.
8. οὐκ ἐκ πάντῃ ξύλῳ ἑρμῆς ἔσθ' ὡς γίγνεται.
Non ē quouis ligno Mercurius fingi po-
test. Nem minden botból lehet bo-
rotua. Item: Ex thymbra nemo queat
conficere lanceam, idem.
9. οὐκ ἔμ' ἐκ τῶν ἡρώων, Non sum ex istis heroibus.
Az ki bántanais én óltalmaználak.

10. οἷ' ἄε σίμονα καὶ σίμων ἰμεί,
 Noui Simonem, & Simon me, Iól isme-
 rem én őtet, s őis engemet.

DECAS IIII.

1. Vide ne nimium calidum hoc sit modo,
 Meg lásd igen heven ne kezd.
 2. μὴ μάχαιραν ὥς θύλῃ,
 Ne Macheram tolle mulier, Hozzá se
 fogy, ha nem vagy ember hozzá.
 3. Nec sibi nec aliis utilis, Sem maghá-
 nak sem egyebeknek nem haznál.
 4. Neq; compluitur, neq; sole adurit,
 Semmi gondgya nincz, hanem csak
 élik s alusik.
 5. Simiarum pulcherrima deformis est,
 Vgyan roz azért ő, ha magában lá-
 tzikis valaminek.
 6. Querens obsonium, vestem perdidit,
 Addig járék vránna, hóg magamár-
 alig hogy oda nem veztem.
 7. Citius quinque elephantos sub ala teges
 quam vnum Cynedum.
 Nehéz az latorlagot el titkolni.
 8. Felix Corinthus, at ego sim Teneates,
 amasis, de én inkább állanék ez mellé.
 9. ὄνθ' ὡς ἄχυσσιν, Asinus in paleas.
 Nán

CENTVRIA V.

Nám oly mohón esel néki, mint az
diznó a maknak.

20. *Alia voce psittacus, alia coturnix loquitur.* Meg ismerik hamárt riuásáról.

DECAS V.

1. *Caluus comatus.* Tetzik hogy vólna,
de vgyan nincz azért.

2. *Ῥά πρῶτ' ἄριστος παῖς αὖτ' ὄψις ἐκτρέφει.*
Primum Aegina pueros optimos alit,
Iók vóltak régen, de igen el hatták
magokat.

3. *Ἀγέλαος πέτρα.* *Irrisibilis petra,*
Kő terméketű.

4. *Ἀγαμέμνωνος θυσία.*
Agamemnonis hostia,
Az mely ebet bottal haitnak az nyúl
vtán, soha nem fogia meg.

5. *Maciata hostia lenior,*
Mint az bárány oly fillid.

6. *Μικρὸν κακὸν μέγ' ἐστὸν ἀθὼν.*
Pusillum malum ingens bonum. Harnos
munkának soha nincz fárasztága.

7. *Ἄττικοι ἑλευσίνᾳ κατ' ἑαυτοὺς,*
Attici Eleusinia inter sese,
Vgy futrogiarok, hogy el ne arullyas-
tok.

CHILIADIS II.

8. Hermionis vice erit, (harol.
Mint egy kőfalhoz vgy támaszkod.
9. Ἀντρονίου ἄσινος, Antronius asinus,
Elég nagy, de rossz.
10. Ventrurum stationes norunt indigenae.
Ismerik ők egymást.

DECAS VI.

1. Ὀρέας πύσιος, Venti campus,
Szél tudgya hól nyugbik búnyog.
2. Vbi cerni abiiciunt cornua,
Ott áhól te nem tudod.
3. Verberas lapidem, Mint ha az kővet
vernéd, sincén annit fog raita.
4. Inescare homines,
Meg czalni az emberket.
5. Voravit banum,
Meg ette az miuel meg kel halni.
6. Vulcanus tibi vaticinatus est, (ked.
Talám vgyan Isten mondta meg ne.
7. Bandem cantilenam canis,
Vgyan azon bakot nyúzod.
8. Caligat in sole, Nappal sem látz te.
9. Bos aduersus seipsum festinat,
Maga veszedelmére siet.
10. Τραγικὸς Βασιλεύς,
Tragicus Rex, Kakas király.

CENTVRIA IIII.

DECAS VII.

1. Contra retiarum ferula, Bolondfőg
embernek magánál nagyobb kővel
vetni. Item: Baculum mouere contra
quempiam.
2. Γυνή στρατηγῆς, καὶ γυνή στρατιώτου,
Mulier imperator, & mulier miles,
Az kinek gezőngéz az Wra, kettien
fity az főlgáia.
3. Δικαιοσύνη ἀνέστη. Iustum trutinā.
Az fontnális igazb.
4. Ακαρπώτερος ἀγρίππας.
Sterilior agrippa. Lelkeig semí nincz.
5. Διὸς ὑψίστου. Iouis suffragium,
Mint az Isten háua.
6. In pernum ire, Foglagra menni. (est.)
7. ὁ αὐτὸς αὐτὸς ἀνάλειψεν: Ipse suimet tubicen,
Hituán főmfédgya vagyon, mert ő
maga diczéri magát.
8. ὁ αὐτὸς ἔειπεν. Ipse dixit,
ő mondta, s meg kell lenni. Item:
Sic volo sic iubeo, sit pro ratione voluntas.
9. Cum temetipsum non alas, canes alis.
Erdőre fānt, s gyepűt sem fānthat.
10. Terrae intestina, Semmire kellők. Item:
ἡ πόσις ἐκ τῆς γῆς, Telluris inutile
pondus, id.

DECAS VIII.

1. TI-

CHILIADIS II.

1. τινίδ' ἴσ' ἀνδρῶν, Tenedius tibi cem
Forintos bizonisg.
2. κύβεισ' κακῶν, Cyrbes malorum.
Sok lotorság lében az ő űdeiébenis.
3. Arics nutritionis mercedem persoluit
Ió tót helyében iót ne váry.
4. A Dorio ad Phrygium,
Kúczinról nagyobra menni.
5. Ab ipsis carceribus, Eleisól fogua.
6. ἀπ' οὐρανὸς μέχρι γῆς, A caelo ad terram.
Tetéról fogua talpíg.
7. φίλῳ τρέπτει γίνωσκε, μισήσῃσ' δ' ἔμῳ
Mores amici moueris non oderis.
Barárodnak vétkét gyúlóllyed, nem
ő magát.
8. Bithus contra Bacchium, (lyan
Minemű egyik lator, másik meg ol
Esfernus cum placidiano, idem.
9. Διὸς ἐπὶ πλάγαισ' πολύπτει πλῆ-
μυν,
Bis septem plagis Polypus contusus,
Bolondnak kár nittia fűlét.
10. Quid aliud quam victis dolor?
Ennél nem tudom ez világon hól le-
het nagyob bossú.

DECAS IX.

CENTVRIA V.

1. Aquam bibens nihil boni pariat,
Az kerékis háial fordúl inkább.
Fœcundi calices, quem non fecere diserto
tam? idem.
2. ἀξία ἡ κλῆρις τοῦ βρώματος,
Digna canis pabulo,
Nő meg szolgállya azért ő őret.
3. ἀξία ἡ κλῆρις βρώσεως, Digna canis sede,
Igen érdemli, mint az eb az kőntőst.
4. ὅτε δυνάμει αἶψα, καὶ ἰσχυρῶς αὐτῷ δίδω,
Si vinam postulet, pugnos illi dato,
Sokat kér az beteg, de nem adgya az
egészséges.
5. αὐτὴ πύγμας ὁ οὐρίον,
Pro perca scorpium,
Mézes mazag helyet kigyót találni.
6. Pro beneficentia Agamemnonem vlti sunt
Achivæ,
Iő tőrt helyében iőt ne váry.
7. Cane Tellenis cantilenas,
Mondhadza el az Criti halálit.
8. Azanea mala, Heiában való dologo
ban tőrőd feiedet.
9. Nondum enixa es pra, at iam ludit in es
dibus hœdus. Még meg sem fogta, so
addig mellyezti.

10. Εἶπε θεὸς Τὸν ἄδικόν,
Reperit Deus nocentem,
Meg talállya Isten az bűnöst.

DECAS X.

1. ἀέροις αἰὲρ ἰοῦνται,
Semper serae sunt inertibus, Minden
kor űnnepe vagyō az rōst embernek.
2. τὰς δὲ παύσας αἰ κείνης μιμνήσκουαι,
Catulae Dominae imitantur,
Minemō az Wra olyan az folgáia.
Maxima quāq; domus seruis est plena ser-
perbis, idem.
3. Tantalipœna. Elég nyaualya hogi
vagyons nem élhet belőle. Item:
Tantalus à labris sitiens fugientia captat
Pocula. idem.
4. Maxilla senibus Scipionis est vice.
Az vén-embert ozián, csak az iō bō
és az iō érék tartia.
5. μὴ λόγους ὄντι ὦ ῥήτορ,
Ne verba pro serinis,
Ne folgály, csak fizes.
6. Ancoras tollere, El menete're későlni.
Oram solvere, idem.
Item: Talaria tollere. idem.
7. ἑμὸν πορρὸν, Vak parazt.

7. Vitiligator, Vgyan czoda vólna,
ha ő fői nem vétne hozza.
8. Libentius caneret ad Myrtum,
Nem adna ő azon valamit.
10. Ἀδμήτης μέλος, Admeti nenia,
Griti Laíos halála.

CHILIADIS SECVN-
DAE CENTVRIA VI.
DECAS I.

1. ἔσ' ὡς ποτὶ πόλεμον,
Bellum baud quaquam lachrymosum,
Nó borba kel ennek vérét venni.
2. καὶ αὖ δ' ἡττάσας, ὁ δὲ νικίσας ἀπόδω-
κεν, Qui vicit, periit, plorant qui suc-
cubere, Mindeniknek iutot benne.
3. Timidi nunquam statuerunt trophaum.
Az ki soha semmit nem próbál, sem-
mit nem nyer a.
4. αὐτὰρ ἐμύχλασε, Vnà cum ipsis mani-
pulis, Mind nyelestől fokostól.
5. οὐδ' ἄν τὸν αἰσωπερ πιπάρκεις,
Ne Aesopum quidem didicisti,
Még az abécén sem mentél te által.
6. Ἀλώπηξ τὸν βῆρ ἐλαίνο,
Vulpes bonem agit,

CHILIADIS II.

Hólláttad hogy Róka fáncon.

7. *Non inest remedium aduersus sicophanta morsum,*

Nincz ártalmasb az ragalmazásnál.

8. *Indolentior Philonide, Annyit rúd hozza,*
za, mint az Págly az Aue Mariához.

9. *Aperte hospitem in tempestate, Semmin-*
nem kellene most az vendég.

10. *Dentem dente rodere,*
Ha ő már, te is harapiad.

DECAS II.

1. *Iouem lapidem iurare,*
Nagy esküvést tenni.

2. *Cimmeriæ tenebræ,*
Mint az pokoly oly sötét.

3. *Frustrâ Herculi calumniâ struxerit,*
Nem fog aranyon rotsda.

4. *Vereor ne in neruum erumpat.*
Meg esik egy főr az lúd az iégen.

5. *Ipsa senectus morbus est,*
Elég nyaualya az vénség.

6. *Aderit Adrastia Nemesis,*
Meg vér még az Isten.
Rhamnusia Nemesis, idem.

7. *Risus syncrusius, Nagy karzagás.*

8. *Rosam, quæ præterierit, ne queras*
rum.

CENTVRIA VI.

Az mi el múlt, arra ne vássék az fogad

9. Rosam cum anemona confers, Ne has
sonlicz őzue az fēper az rítual.
10. Rosas mihi locutus es,
Keduem ferint főllál.

DECAS III.

1. Rhodij sacrificium, Sidó veczernye.
2. Rhodiorum oraculum, Vgy tudakoz
zik, mint ha ez világ dolga volna.
3. Rusticanum oratorem ne contempseris.
Ne vtáld meg, mert lassu viz partot
4. Ἀγῶς ἢ πόλις, Rus ciuitas, (mos.
Nem város ez, hanem latrok barlanga
5. ἱερὸν Βακχίου, (ia.
Cicernus Bacchus, Vízből csinált bor.
6. μὴ τὰ μαλακὰ μῶλε, μὴ τὰ σκληρὰ ἔχῃς
Ne quere mollia, ne tibi contingant dura,
Addig kerez lőgy párnát, hogy még
az aśsu padonis el hál nál. (nerit,
7. Ne excestides quidem rectam viam inuen
Czak lőten ennek oruosa.
8. Hermonium officium, Maga haznáért
czelekődik az mit czelekődik.
9. Ex arena funiculum nectis.
Kopár helyen kereskődöl.
10. ὁ δαυεντιδῶς ἡμέρας ἄγυς,

Halcyonios agit dies,
Nagy czendeszegben élz.
Halcedonia habes, idem.

DECAS IIII.

1. Εμπειροκλέης ἰχθύς, (seg.
Empedoclis similitas, ördögi gyűlöls
Odium Vatimianum & nouercae, idem.
2. Pluris est oculatus testis vnus, quam auro
riti decem,
Iob egy látó bizonyágnak hűnni,
hogy nem mint sok hallónak.
3. Vulpesurienti somnus obrepit, Az
fegény ember étele helyettis aluszik.
4. Εἰς θεῶν ὤτα ἵκνῃ,
Ad Deorum aures peruenit,
Még az W rakis meg tudták. (prif.
5. Admirabiles in nefciendis machinis Aegypti
Magyarnak czécz, Németnek bécz.
6. Acefci & Heliconis opera,
Czudálatos mű.
7. Acefci medicatus est, Mennél inkább
gyógyították. annál inkább öregbedik
az nyaualya. (kák.
8. Agamemnonij putei, Czudálatos mure
9. ἄγριος βίβωνας, De fera comedisti,
Niluán iól laktál, azért ásitaz.

10. ῥυγῶ πρυῖ, Ruris fons,
Soha nincz vége az te munkádnak,

DECAS V.

1. Aesopicus sanguis, Valamig addig
de meg beünteti lsten az vérontást.
2. Et nos manum ferulae subduximus,
Miis iártunk azért valaha scholába.
3. Aetneus scarabeus, Nagy es rút állat.
4. Ex tua officina prodiit,
Te kezéd fennye.
5. Extra chorum saltare,
Czel kúudl tántzolni.
6. Exordiri telam, Valamihöz kezdeni.
7. In caducum parietem inclinare,
Erőtlen falhoz támaszkodni.
8. Scipioni arundineo inniti,
Nád pálcához támaszkodni.
9. βομβύλιος ἀνθρώπου,
Homo bombylius, Czaczogó ember.
10. Buthus obambulat,
Mint az bolond csak féllal jár.

DECAS VI.

1. Bonus index est,
Soha nem léfén cñek á pörnek vége.
2. βὺς ἐπὶ θυγόμεν, Bos sub iugum.

CHILIA DIS II.

1. Ὀκρὼν ῥοκτὰς φάντασι, nem emberen.
Tenui filo, Parazt módon.
2. Τενυὶ ῥενα καὶ κανάλι,
Tenui vena ac canali,
Igen lassu elméuel.
3. Νε πρόπις κείδης ῥερίρ νάλετ,
Még közel sem mehet hozza.
4. Διολύγιον κακόν, Diolygium malum
Nagy végetlen nyaualya.
5. Ταῦτά σοι καὶ πύθια καὶ δελία,
Eadem tibi & Pythia & Delia, Vgyan
máindis e: léfen az te viólsó dolgod.
6. Κλαυ λῖγαν ῥινδερ, securi verò fores a-
perire conaris, Igen vísa czelekódól.
7. Βελλεροφόντης τὰ γράμματα,
Bellerophontes literas affert,
Maga feiere hoz ez vádoláste.
8. Κάνο ῥυράμ ἁκυάμ τερβάς, nunquam
inuenies potum,
Bizony ha magad zavarod meg az
tízta vízet, soha nem ihatol tiztat.

DECAS VII.

1. Charetis pollicitationes,
Sokat igér, keveset tellyesit. (Ledit
Promittas facito, quid enim promittere
Pollicitus diues quilibet esse potest, id

2. Cescon

CENTVRIA VI.

2. *Cescon habitat.* Igen Antal á feled.
3. *Τὸν κύκλον ἀποτελέει,*
Circulum absolvere,
Altal menni valami dolgon.
4. *Calidam veruti partem arripuit,*
Meg égette neki valaha az kezét.
5. *Titanicum tueri,* Komoron nézni.
6. *Θρᾷκες ὄχινα οὐκ ἐπίστανται,*
Thraces sœdera non norunt,
Igen tud Haydu harangot önteni.
7. *Thunnissare,* öztökelní.
8. *Citius vsura quam Heraclitus celerrimus currit,* Vay ki hamar foly az vsura pénznek napia.
9. *Celerius quam Butes,*
Nem sok időt mulat ő abban.
10. *Lydus ostium claudit,*
Tudgya búnért s azért lappang.

DECAS VIII.

1. *Λυδὸς ἐν μεσημβρίᾳ,*
Lydus in meridie,
Igen el jár azért őis az al itzéuel.
2. *Λυδὸς καπιλινός,* *Lydus capponatur,*
Nő az koreczoma alat mostis arú ő.
3. *Λυδοῦν καρῖκας,* *Lydorum carica,*
Külömb külömb drága écek.

4. *Lupinus potius, Kőserues ital az.*
 5. *Λύκος δὲ λέων, Lupi decas,*
 Nem fókák az halotat az fentegy
 háztól hazavinni.
 6. *Λόγος γὰρ ἑρμῶδους ἐμπορεύεται,*
Sunt Hermodori verba mercimonium.
 Az Christus koporsóit sem fókák
 hezában őrzeni.
 7. *Μῆδης ἡ Κωῆς, Pomarius Hercules.*
 Makkos király.
 8. *ἐν φόβῳ δ' οὐκ ἀγαθὸν κτενέμεν ὡς ἂν δὲ πᾶσι,*
Namq; homini pudor baud quaquam con-
ducit egro,
 Szőmérőmös deákknak hew ráskáia.
 9. *ἐν φόβῳ σιωπᾶν, Turpe silere,*
 Szőmérőm ez énnékem.
 10. *πρῶτον δὲ τι θυμῷ ἀγίῳ,*
Verum in muneribus res praestantissimū
mens est, Az ió akaratot kel tekinteni,

DECAS IX.

1. *Inguinis & capitis quae sint discrimina ne-*
scit: Nem iúd ő az fűp és az rúit közöt
semmi külömbfegget.
 2. *πολλοὶ στρατηγοὶ καὶ αὐτῶν ἀπώλεια,*
Multitudo Imperatorum Cariam perdidit
 Az sok Bába közöt d gyermekis el fion
 kol

kot vezni. Item:

Multos imperitare malum est, rex vnicus esto.

3. *Facies tua computat annos.* (idem.)

Isiuhad magad. de bizony tēgedetis el
ért az sok pentek,

4. *Phœnice rarior,*

Ritka madár mint az Phœnix.

5. *Non est laudandus, ne in cena quidem,*

Mēgholtra vtān sem mōdhatok iōi rēa

6. *Pedibus in sententiam descendere,*

Valami értelmet iauallani.

7. *ἀνέχεσθαι καὶ ἀπέχεσθαι,*

Sustine & abstine,

Szenuedgy ha mit akarz nyerni.

8. *Naturā expellas furca, tamen usq; recurrit,*

Nehéz ág lóból porozkát csinálni.

9. *Navis annosa haud quaquam nauigabit per*

mare: Nem iō ó hordóba vy bort töl-

teni, mert két kár lésien benne.

10. *ἢ μὴ πατὴρ ἴδῃ,*

Ni pater esses, Ha mit nem néznék.

DECAS X.

1. *μέγα σῶμα τοῦ χρόνου,*

Magnum os anni, Bő eztendő lón ez.

2. *Megarica sphinges,*

Mint egy Kathus affonyok.

3. *Μῦθος*

CHILIADIS II.

3. μέλιτι μαιλότε,
Mellis medulla, Néz sem lehet édösb.
4. Meliores nanciscemur aues,
Iobban adgva lsten.
5. ἄλλο γένος κείνου,
Aliud genus remi, Vy találomány.
6. Clamiosior lauro ardente, Nám vgy
czattog mint egy tűzen égő czerfa.
7. νῦν παρὶς ἔσται,
Nunc est leguminum messis,
Most vagyon ennek űdeie.
8. νῦν θεοὶ μάκαρες. Nunc Dii beati,
Bezzeg keduem telék ebben.
9. Ordinem deferere,
Valami dologban hátra állani,
10. Classē suā deferere,
Tiztiből ki állani.

CHILIADIS SECVN-
DAE CENTVRIA VII.

DECAS I.

1. Omnium nullus vsus, si pastor absit,
Nem ió az ház gazda nélkül.
2. Periculum prora felis,
Szintén oit vagyon az spitzén.
3. βόδι τις ἔχειτο τῷ ἐπιστάμῳ.

Iaculatio

CENTVRIA VII.

Iaculare in eum qui nouit artem,
Esfesnek való az iáték.

4. Philippi gallus, Vgyan nem tud ő
immár egyébbel kérkedni.
5. Parit puella, etiam si malè adsit viro,
Könyű tizenkét ókór után, el tolni
egy fekeret.
6. Pasetis semiobulus, őrdöngösség lehet
7. μικρὸς ὄσι' ὁ σὸς πῶλον, (ez.
Paruus semper tuus pullus, Nem az,
hanem tórd ki fogadat, s feküdj
az bőlczóbe.
8. Phaselitarum sacrificium,
Szegény ebéd a hól bor nincz,
Sine sumo sacrum, idem.
9. Peius Babys tibia canit,
Ala nő ő, mint az ókór fark. nem fel,
10. Cercopum coctus, Czigány gyúlé,

DECAS II.

1. ἰλάφου ἄνις,
Cervinus vir, Nyúl főűű ember.
2. κυκωπιζερ, Cercopiissare,
Farkual czauarni s hazudozni.
3. καίτε φέρον φῶς, Vale charum lumen,
Isten hozza d ió világ.
4. πίνε ἔλθοι ὅσις ὀνίσσα,

Veniat

Veniat qui proderit hospes,
 Am bār vendég iōiōn, csak hozzon.
 Ipse licet veniat Musis comitatus Homere,
 Si nihil attuleris, ibis Homere foras. idé.

5. Obolum reperit Parnætes,
 ôis gondolt azért valami vyflágot.
6. ἐπιωγμένη μασθὴ θύραι,
 Apertæ Musarum ianue, Nem tñd bis
 zony az tudós ember az irigyfegghöz.
7. Martis campus, Kétféle vólna ô tōrre,
 hogy nem mint tōruényre. (σας,
8. ἐς χρυσέαις λόγχοισι μάχῃ, καὶ πάντεσσιν
 Argenteis pugna telis, atq; omnia vincet,
 Meg nisd az eršént, s meg lésen az mít
9. Archytæ crepitaculum, (kiuánz.
 Czak czáczog mint az Zaykó. Item:
 Citeria loquacior, idem.
10. Aratro iacularis, (dól.
 Te magad bánod meg az mít c. elekős

DECAS III.

1. Atticus porrigit manum, etiam cū moritur
 Pokolbais el menne ô az haszonért,
2. ἄργε λόφος,
 Argi collis, Nyomorúságnak hayléka
3. ἐν τῷ ποντῷ ἵππῳ καὶ πάλῳ καὶ αἰλῳ,
 Asiæ esuriens sustem negligit,

El feru

El senuedi az Szamár az verést, csak
adgyanak enni.

4. Aut cucurbitæ florem, aut cucurbitam,
Ha nem egyik, másik.

5. αἰ χάρις γύμναι, Gratia nuda,
Az adakozónak az soka meg fegéníti
az embert.

6. Crobyli iugum,
Meg találta egyik lator az másikat.

7. μῦλ' ὅπαντ' ἀκούω,
Mylus omnia audiens,
Vgy tetteri hóg nem hal, de igenis hal.

8. Nos decem Rhodienses, decem naues,
Kérkődékeny leány tudod tántzban

9. Obliquus cursus, (mint jár.
Tudgya hól jár kácsa.

10. οὐδ' ὅσων πάντας ἀνδ' ἄνδ' οὐτ' ἀπ' ἄνδ'ων,
Neq; Iupiter ipse,
Sine pluat, seu non, vnicuiq; placet.
Még az Iste sem leli mindennek kedvét,

DE CAS IIII.

1. Non persuadebis, etiam si persuaseris,
De nem hűnném, ha nem tudom min.

2. Nouit hæc Pylæa ὁ Τυττῆγας, (vólnai.
Még az Czigánis tudgya, hogy lopoc
marha ez.

CHILIADIS II.

3. πολυκράτης μητέρα νύμα, Polycrates matrem pascit,
Kónyú főval fizetni.
4. ταῖς αὐτῇ ἑπαινεῖς: Teipsam laudat A^a
stydame immodum. Hiruán főmű-
dod vagyon, hog magadat diczéred.
5. Συρβανὸς χορὸς, Parazi éntz.
6. ἡσιόδου γῆρας: Hesiodia senectas,
Maga bíró vénseg.
7. Λότῳ ἔφαγε: Lotum gustasti.
Meg izleled te azt, s azért hagyhad
előly nehezen.
8. ἐκ λύκος σόματι, Ex ore lupi,
Nehéz farkas fiai ből ki vonni.
9. ἀγαθὸν ἄνθρωπον δάκρυα ἔχει, At quisquis probus, is multum lachrymas
bilis est vir, Mennél kegyesb valaki,
annál hamarébb sírhat.
10. Βοεχυρίς, Igaz törvény téuő bíró.

DECAS V.

1. Camelus saltat,
Négyen az eleuen, ha még az hóltis
2. κῆρυξ ἐπὶ δέσματι, Canis in vincula,
ő maga eytötte magát az törbe.
Bos in vincula, idem.
3. Chiús ad Comú, Igen illik mint az bört
az tegezbe, 4. Optis

4. Optimum condimentum fames,
Semmi nem ad iob ize az étekeknek,
mint az éhség. Item:
ἄπορθ' ὁ λιμὸς γλυκίαι πλεοναύτῳ ποιεῖ
Præter seipsam cætera edulcat fames, idē
5. Dulce est mazam & nasturtium edere e:
suriēti: Nò az kí ehezik, nem való:
gat az étekekben. Item:
Fames efficit, ut crude etiam sapa sacca:
rum sapiant, idem.
6. ἡ φάνη ὀψίον, Phani ostium,
Nem veszi eszébe, de belől égh a háza.
7. Aut Plato Philonissat, aut Philo Plato:
nissat: Niluán igen egy nyomban
iárnak vgyan.
8. Tunc sunt beatæ respublicæ, ὅτε μὲν καὶ οἱ βα:
σιλεῖς φιλοσοφώσιν, καὶ βασιλεύουσιν
οἱ φιλόσοφοι: Si aut reges philosophas:
rentur, aut regnarent Philosophi:
Csak akkor bódog az ország, mikor
ió és bölcz feiedelme nagyon.
9. Viro Lydo negotium non erat, at ipse so:
ras profectus paravit, (nak.
Nem nyughaték dolgot fõrte magás
10. Tu ne viri unquā inspicito posteriora senis
Soha ne keres ökök alatt borítit.

DECAS VI.

1. *Amas Azeſiam reperit,*
Nám meg találta az mit kereset.
2. *Tanquam Heros in clypeo te excipere paratus ſum,*
Az miuel lehet kész vagyok segéteni.
3. *Τὸ δὲ σάββατον, Iouis ſandalium,*
Mert őis W r embere ám.
4. *Lux affulxit, Mínt ha Iſten reiánk tás*
maztotta volna az Napot.
5. *Λύκος ὄρνιθιν φεύγει,*
Lupus Aquilam fugit,
Soha vgy nem hányhatta az kelep-
tét, hogy el meheſſen előlle.
6. *Λύκος ὄρνιθιν φεύγει,*
Lupus ante clamorem feſtinat,
Elő ſiől az lúdas ember.
7. *Lupo agnum eripere poſtulant,* (vonná.
Nehéz az báránt az farkas faiból kis
8. *Viam qui neſcit ad mare, cum oportet*
minem querere comitem ſibi:
Az ki fel téſien, megis kel fádzaní. És
Hí nem ember hozzá mástól halgalló
9. *ἰκὼν βροντῆς θυμῷ,*
Volens nolente animo,
Akarnáis, nemis akarná.

20. *ῥυτίς σκία*, *Vulturis umbra*,
Mint az variu az dögör, vgy vária ő
annak hálálát.

DECAS VII.

1. *παρών ἀποδύμεθ*, *Præsens peregrinatur*.
Má sut nyargal az ő elméie.
2. *παλαιόμοι*, *Vnā lanabor*,
Enis társod leszek.
3. *Piceæ ritæ*, *Pereputiofiúl oda vagyom*.
4. *Non semper feriet, quodcumque minabitur*
arcus: Nem mindenkor telik abban
kedued, az mit akarnál.
5. *Προμέγος κύνες*, *Promeri canes*,
Vagyom az Wraknak módgyok az
bósszállásban, mint Antalnak az eb
vítésben. Item:
ἄρχων ὡς ἐν κοῦδ' ἀναΐσθαι καὶ ἴκω,
Magistratum gerens iniqua & æqua parie
ter audiam:
Sokat kel túrni az ki wralkodni akar.
6. *Fulgur ex pelui*,
Czak gyermeki iegetés.
7. *Ex inanibus paleis tritura frumenti facta*,
Kopat helyen kereskődöl.
8. *Ἀτρείως ὀφθαλμοί*, *Atrei oculi*: Nám
vgy néz minz ha meg akarnál marni.

CENTVRIA VII.

142

7. Suem irritat: Ebbel tréffál.
8. τὴν τρίτον τῆς σωτῆρος,
Tertiam seruatori, (meg.
Minden dolog harmadikban válik
9. Hyperi seu Pistulli vertigo,
Vgyan azon bakot nyúzza ő.
10. Sus sub sustem. Maga hasára vesse.

DECAS IX.

1. Ἐν μὲν σώουτο βῆρ, ἔλαυνε ἄνθρωπος,
Si nequeat bouem, asinum agito,
A mint lehet, csak vgy legyen.
2. Hospitem apis, verum Siren prædicit amicū
cum: Még az Szarkais iót ióuendül.
3. Ἐν γὰρ λύκος ἐμνήσθη,
Etiam si lupi meminisses, interuenisset,
A hól farkast emlegetnek - kerü alát
kullog. Lupus in fabula idem.
4. Similior ficu: Nem eb, hanc n marta.
5. Ἐμὲν φίλος γὰρ λαμβάνει,
Simul da et accipe, Ad te s ne.
6. οἱ τοῖστοι μὲν πόλεον ἀνέστη,
Me bella semper talia sequantur,
De csak Isten illyen ellenfelet ad
gyon mindenkör.
7. Anus eriphus, őrdőngős asifony.
Canidia, idem.

8. *Anus saltat*: Megyen az eleuen, ha még
az holtis la mit csinál?
9. *Anus subsaltans miltum excitat pulueris*,
Meghód hogy másforis volt ám ő az
ebek harminzadgyán.
10. *Anus velut equus profundam habebis fossam*:
Nó meg holt az gyermek, a el
költ az komaság.

DE C A S X.

1. *Quid tibi Apollo cecinit cithara?*
Nó mi válasod lón az vraságtól?
2. *Quid non fieri, profectus Arbela?*
Másutis munkára adgyák azért.
3. *Bonus est pharetra dies*,
Szerenczés nap volt ez.
4. *Res Cannace*, Siralomra méltó dolog.
5. *τίς ἔστιν ἴμρω;*
Qui modus equitum?
Miczoda v y bórzet lehet ez?
6. *Χειρὸν ἔδωκε, Chironium vulnus*,
Gyógyúlharatlan nyaualya.
7. *Charontis ianua*: Pokol aitaia.
8. *Mixerit in patrios cineres*,
Vgyan meg vesiet ennek szerenczeie.
9. *Tolle maschalam*,
Id meg az borát, ad ki az pohárát.
10. *Magis*

10. Magis o Phryx, (nál.
De semmi ez, még többet is mondható

CHILIADIS SECVN- DAE CENTVRIA VIII.

DECAS I.

1. Magis sibi placet, quam Peleus in Machæ-
ra: Nem adna o ezt ez világon.
2. τῆνδ' αὖτε ἔξ ἐκ Λαζαρίου.
Generosus es ex crumena,
Pénz emberiség, ruha tisztesség.
3. Liberorum amantiōr, quam Gellō,
Az nag engedelemmel vezeti gyermekét.
4. Gleba aruum anget, Toba viaz viaet.
5. Glauci ars: Hamar mō.
6. Noctue Lauriotice,
Vagyon ám ott az sárgában.
7. γλαυκὸς ποτὶ μὲν μὲν ἔστιν,
Glaucus potō nulle revixit,
Nám fel támat az el veszt ember.
8. Generosior Codro,
El mehetz nōmōsságōduel.
9. Cadmea victoris,
Káro: gyōzedelem.
10. Χρυσῆς ἀνδρὸς, Pecunia vir,
Pénz emberiség.

CHILIADIS IL.

DECAS IL.

1. *ἔπειτα πλεῖστον οὐκ ἔστι κέντρα φανερὰ*
Dives factus iam desiit gaudere lente,
Nagy W r immár, meg vtrál siegény
embert. Alia vita, alia dieta. idem.
2. *εὐλαστέον τίλλας*, Caluum vellis,
Igen kopazt borotválz.
3. *ὑπνός ἄκωτος γλαυέουμι* *ἐμμάτορ*
Oculis abesto leniens animam sopor,
Tául légy most álom.
4. *Phoci convivium*, Eb vendégfsg.
5. *Antiquior quàm chaos & Saturnia tem-*
pora, Régi irás, el kopot.
6. *Tanquam Arginum clypeum abstulerit,*
ita gloriatur, Nám oly kevély, mint
ha ővé vólna az dió fág.
7. *Tanquam conchylium discerpere,*
Semmiué tenni, mint ha ez villagon
8. *Magis matius quàm scapha,* (sem vólna)
Mint az fa vgy nem mér bállani.
9. *γύμνῳ ὡς ἐκ μητρὸς*,
Nudus ut ex matre, Merő mezítele
mint az anya mehéből ki iõe.
10. *Est Pylus ante Pylum, siquidem est Py-*
lus altera sanè, Ne hód el magadá
mert válik hasonló hozzádis.

DECAS III.

1. Iecit Achilles duas tesseras & quatuor,
Vgyan minden módon iob ó.
2. Ἰκ βραδυστέλειω ὄνω ἱππῶ ὡς ἔστιν,
E tardigradis asinis equus prodiit,
Hi hitte vólna, hogy varifúnakis Sól-
lyom fia legyen.
3. ἱππὸς δ' αὐλότερος: Epeo timidior,
Félén mint az eb.
4. Ephesiae literæ: Az mit Isten kinek ád,
az ember el nem veheti.
5. Eodem in ludo docti: Együtt tanultak.
6. Tanquam in phidittis,
Nám vgy lakrok, mint egy torban.
7. Equo senescenti minora cicela admoue,
Vén lóra könyeb terhet rakj.
8. Eretrienſium Rho: Nem tudom mit
konog az orra, mint egy fa tariznya.
9. Oestro percitus: Igen reia ért.
10. In rebus magnis & voluisse sat,
Nagy dolgokban az id akaratis elég.

DECAS IIII.

1. ἐν ὄλμῳ ἐνάσῃ, In holmo cubabo,
Nó meg vetöttem az rostában.
2. Eadem cera,
Mind egy porazon futnak.

3. In quinque iudicium genibus situm est,
Nem én raitam áll ez, hanem másón.
4. Emundata navis,
Igen vak az ki rosta által nem lát.
5. Fames et mora bilem in nasum concidunt,
Nehéz az éh embernek az várakozás
Item: Etiam celeritatem in desiderio mora est.
6. Ιαυθυώτερος σπάρτης,
Generosior Sparta,
Nem iced őis meg árnyékától.
7. Locrensis bos,
Olczó hísnak hig az leve.
8. Ficulum gladius, Hítván ok.
9. Ficum Mercurio, Köz ez mindennél.
10. Ut fici oculis incumbunt,
Mint az Pioka mindenkor raita czűg.

DECAS V.

1. πῶς δ' ἐπὶ σῶν ἀσπίδι,
Cum hasta, cum scuto,
Hozzá bár mind törvén fegyveruel.
2. ἀνδρὸς γέροντος ὡς αἰετὸς ἐπὶ τῷ κεφαλῇ,
Viri senis velut vultur passa cranium,
Az vén embernek test e oztán vgyan
el hárrad.
3. Post folia cadent arbores in te,
Ha mindent el fenuedz, vgyan reisd
iárnad.

íárnak ozián, mint egy kamora fiékre.

4. Ante tubam trepidat,
Még reia sem költél, s immár rezkezt.
5. Ἀμελὸς γωνία, Ameles angulus,
Bizony ő czák faíába vár.
6. Ultra fortunat Callicratis,
Elege vagyon.
7. ἡρώδης δέσμιος, Vulcanium vinculum, Kún kötés.
8. ἄχρι κόπης, Ad satietatem vsq., Torkig elég.
9. ἡ κὴ μεγαλόδωρος, Votum munificum, Jó reménységben vag.
10. εἴκει γεισίμω, Vtinam domi sim,
Vay ha még egy fiór meg szabadúlhat

DECAS VI. (nék.)

1. Vtinam ita vt malè reperisti ius, & eiicias malè, Isten ne mentsen, hanem az mely larrúl kerested, olyan larrúl vesessed.
2. αὐτομάτως ὁ θεὸς ἐκίωσεν τὰ ἄγαθὰ, Ultrò Deus subiicit bona,
Jó az Isten, s iót ád.
3. γαστήρ. Item: γαστριμάργη, Ventres, Hasoknak szolgálók.
4. Vlysseum commentum, Székely fortély.
5. Victitant succo suo, Aztal hazug.

6. Viri infortunati procul habent amicos,
Az nyomorúlt embernek messze vade-
nak barátai.
7. Vias nouit, quibus effugit Eucrates,
Valamint s valahogy, de vgyan el tud
gya halolni.
8. Viuit, incende ignem: ἄ, καὶ τῷ ψ.
Hamar, míg lelket érz benne.
9. γαστήρ οὐκ ἔχει ὤτα,
Venter caret auribus,
Nincz füle az hasnak,
10. Cum puluisculo,
Még porában sem marad.

DECAS VII.

1. Valere pancreaticē,
Katoná módra lenni.
2. ἄσχητον τοῖς δ' ἀνθρώποις μέγα, καὶ οὐκ ἐν νύκτι
Turpe tibi mansisse diu, vacuumq; redisse
Az ókór vgyan ókór ha finte Bécs
be hairiákis.
3. Tragulam iniicere in aliquem,
Valaki ála vermet álni.
4. Trium literarum homo,
Akaztó fára való.
5. Trium dierum comitatus,
Szálába vető falatiasincz.

6. *Tragœdias in nugis agere,*
Küczinből nagyot támaztani.
7. *Transuersum agere, Felen tekerni.*
8. *Trasymbulo Dionysium dicitis esse similem*
Miert haszilitorok latrot iámborhoz.
9. τὰ τῶν φόρων κρείττω.
Tributis potiora,
Iutot nékiis az praxdában.
10. τραγικὸς πλῆθος. *Tragica similia,*
Igen illeti, mint agebet a hintő bekér.

DECAS VIII.

1. *Tineas pascit, Az moly is megéli.*
2. δάλος ἐπὶ πύρ. *Titio ad ignem,*
Nem kel farkasnak erdőt mutatni.
3. τίθυμαλα λαωνικὸς.
Tithymallus Laonicus.
Czipás és vakos ember.
4. *Tinctura Sardonica,*
El píroslála mint az tűz.
5. *Quam curat testudo muscam,*
Igen gondol király vduarbíróval.
6. *Stultior es Moricho,*
El veset esőd, hogy az máséra viselz
gondot, magadét el hagyod.
7. λεπτὸν πλῆθος: *Tenuem neclis,*
Kopar helyen kereskődöl.

8. *Χθόνια λουτρά,*
Terrestria balnea, Késő sütné.
 9. *Theagenis pecunie,* Gazdagnak akar ő
 láttatni, maga semmire nincsen.
 10. *Tantali lapis,*
 Reánk kövekközendő nyaualya.

DECAS IX.

1. *Κωφώτερος τοῦ τωναίου λιμνίου,*
Surdior Toroneo portu,
 Sülketnek nem mondjak két mifé.
Surdior turdo, idem.
 2. *Ἰνέσις ἐν δαλοῖσι κάνασθαι λόγος,*
Effæminatorum etiam oratio effæminatæ
est, Roznak roz az fauais.
 3. *Stupidior Praxillæ Adonide,*
 Ostoba mint az bálvány.
 4. *Σιμωνίδου ψαλμός,* *Simonidis cantilena,*
 Ir verseket, de meg veszi az árrát.
 5. *Si tibi machera est, & nobis urbina est*
mi, Ha néked kardod vagy, nekem
is vagyon fátylóm.
 6. *ἀνὶ γυναικὸς ἵος νέεσθαι πλεόνους,*
Agricola semper diues annum in proximo
Mindenkor nagyobnak látszik az id
ucendő, hogy nem mint az jelen való
 7. *Semper virgines furie,* Soha el nem kö

rólhették az Isten büntetését.

8. *ῥίξωμ βῶσ ἀπέναντες δόμοισι.*
Bos senex vacat luctu domesticorum,
Eleget élt begény, ha meg hőltis.
9. *ὅτ' ἄλλης ἔλλα γ' ἕρ' κολλωὸρ ἦσο,*
Serò venisti, sed colonon hinc te conserat,
Későn jöttél, hanem mosdgyál, s kens
gyél ki az aítón.
10. *πύξωμ πόδα,*
luxta pedem, Színien ide való,

DECAS X.

1. *Σαρπηδονία λίττω,* *Sarpedonium littus,*
Nem tudom ki érne az ő nyeluéuel.
2. *Seruilior Messena,* *Hozzá sokot immár*
ő begény az nyaualyához.
3. *Sernus ckm sis, comam geris,* *Eb sölő sem*
terem kertedben, mégis bort válogatz
4. *Δέρωμ πόλις,*
Sernorum ciuitas, Gyüleuez nép.
5. *Σαμίων ὄρη,*
Samiorum flores, Buyasignak hailéka,
6. *Summaria indicatura,*
Olező húfnak hig az leue.
7. *Regia vaccula,* *De nám anni fia vagyon*
mint egy fias díznónak. Item:
Scrophia fecundior alba, idem.

8. ἀγνῆμα. Pura à nuptiis,
Am láfd, ki mit mondhatna hozzá.
9. Reginis timidior: Nekiis hituán he-
lyen áll ugyan az föld.
10. Inertium chorus, Héuolkodók gyűlése.

CHILIADIS SECVN- DAE CENTVRIA IX.

DECAS I.

1. Rapina rerum Cinnari, Eből győitet
fördéknék, eből kel el vezni.
2. ραδᾶμανθίου κρίσις.
Rhadamanthi iudicium, Igaz ítélet.
3. Rhadamanthi iusiurandum,
Igaz esküvés.
4. ῥαχίως λαλίσσας. Littore loquaciori
Elég czáczogó.
5. τὸ παρόντι ποίη.
Presentem fortunam boni consule,
6. Iob má egy veréb, hogy nem mint
holnap egy tuzok.
Qui in omni re atque in omni tempore
Omni laude vacat, is omnium deterrimus
est, Nincz oly hituán ember, kiben
valami jószág ne legyen.
7. Qui è nuce nucleum esse vult, frangit nu-
cem,
Az ki

Az ki mézet akar enni, méhét öllye
előb meg.

8. *Quis patrem laudet, nisi proles indiga
laudis?* Szegény ember az, az ki a tiat
diczéri, ő maga se nemire kellő.

9. *Οἱ μὲν γὰρ οὐκ ἔτι νῦν, οἱ δ' ἐν τῷ κακῷ.*
Partim haud quidem iam sunt, at ij, qui
sunt, mali. Elfogytak az régi iámbos
rok, az kik penig most vadnak, se ne
mire kellők.

10. *O ciues ciues querenda pecunia primum,
Virtus post nummos.*
Szegény bolódok, előb akarnak gaza
dagodni, s az vtán iámborodni,

DECAS II.

1. *Qui apud inferos sunt terniones,*
Ne tudakozzál az el reitet dolgokról.

2. *Neq; quantum lusciniæ dormiunt,*
Mint az veréb csak annit aluszik.

3. *Cuiusmodi portento me inuoluit fortuna,*
Hatalmas Isten, miczoda gonoz em-
berre akadék.

4. *ἄνωγ' ὀφθαλμοῖς: Defixis oculis intueri,*
Mélyebben gondolkodni.

5. *Puluerem oculis offundere,*
Szómet valakinek bé kötni.

6. *ῥυαὸς ἢ δυόβολος*: Psecas aut ros,
Nem tudom ha pökHzé auagy okádol?
7. *ἁπορία φάρσος βίβης*,
Hesitantia cantoris tussis,
Látzik hog' nem tudod, s azért kőhög?
8. *Extritum ingenium*: El fírat elme.
9. *Panagaea Diana*, Vándorló.
10. *Pastillos Ruffillus olet, Gorgonius hircus*,
Néha madarat foghatnának velle, né
ha penig őrdög az éha.

DECAS III.

1. *Claudus optimé virum agit*,
Sánta, de nem bánítja.
2. *Ogygia mala*, Régi nagy veszedelem.
3. *πάντα χυαίματα*,
Omnia chnaumata, Minden dolgok.
4. *Sic est ad pugnae partes re peracta veniens*
dum, Iókor ió, el kőlt az súret.
5. *Obsequium amicos veritas odium parit*,
Az igaz módás bé tóri embernek fellet
6. *Obuiis vlnis*, Igen őrdömest, ió keduel.
7. *ἅπαντα τοῖς σοφοῖς μὲν ῥυαία*,
Omnia sapientibus facilia,
Az ehes embernek minden dolog kő
8. *Omnia esculenta obfesis*,
Az éh ember semmiben nem válogat.
9. *Omnia*

9. Omnia similia, Rhodopis ipsa etiam decens
Mind fép mind rút egyaránt meg hal.
10. ὅπως ἐχίνος ἡρακλῆος,
Totus Echinus asper,
Vgyan illyen fas ó.

DE CAS IIII.

1. ὅπαντα τοῖς καλοῖσι βέλτερά μιν πέπτε
Omnia decent bonos viros,
Minden hozzá illik az iámborhoz.
2. πόσις τοῦ μάντιος, Omite vatem,
Ne fólly az fent emberre.
3. Oderint dum metuant,
Had morogion varga Pál.
4. Odit cane peius & angue,
Vgy gyúlóli mint az ebet.
5. Stultior Coræbo,
Bolond ám ó fegény.
6. Phormionis thori, (ám.)
Az ó agyais ollyan, mint az diznó ál
7. Tuam tibi narro somniam,
Azt beféllem ám én. az mit te inkább
8. Sponsi quidem vitam viuitis, (tudz.)
Molt élitek ez világot.
9. ἡ μὲν κλέος ἡ δὲ καὶ ἡδονα,
Et dicebaris, eratq;
Nám nem csak hírrel, hanem vgyan
valóbanis ember vóltál.

10. ἰξόντες ἄλλοισι τὸ ὄν μὲν κακὸν ἔσθ' ἐν ἴσχυρίᾳ
 Indemnitas spectabo alium mala nostra ferens
 tem, Tautul canúlok én az más ember
 nyaly árából.

DECAS V.

1. ἅμ' ἴσθ' ἅμ' ἴσθ' ἅμ' ἴσθ' ἅμ' ἴσθ' ἅμ' ἴσθ' ἅμ' ἴσθ' ἅμ' ἴσθ' ἅμ' ἴσθ'
 Simul dictum, simul & factum.
 Meg igére á iámbor, megis tellyesité.
 2. προσέειπεν τοῖς κυσὶν ἄγχι,
 Obiicere canibus agnos,
 Valamely ártatlant vezni hadni.
 3. ἀνυψίτης ὁ θεός, Nullius indigens Deus,
 Csak lsten az kiben fogyatkozás nincs
 4. Nucleum amissi, reliquit pignori putaminis,
 Elloptak az turbát, de had iárion, ná
 lam az kúlcza.
 5. Nudo mandat excubias,
 Kopar helyen kereskődöl.
 6. νῦν γίνετο σωθῆναι,
 Nunc contingat seruari,
 Csak most meg menekődhetném, és
 vtán esőmön lennék.
 7. Nunc bene nauigavi cum naufragium feci
 lstennek hála, még ez nyaualyais ía
 uomra lön.
 8. καὶ οὐκ ἔστιν ἔλθεμ, Nunc

Nunc in regionem veni,

Meg lőn immár, noha nchezen.

9. Nunc illa aduenit Datidis cantilena,

Most vagyon az bódog őrdm.

10. οὐ γὰρ ἀκαθάρτα. Non enim spina,

Nám iobban fordúla immár á kotzka.

DECAS VI.

1. οὐ σίστομαι λέονα ὑπὸ πύλαισι Λαῶ,

Non statnatur leona in machera,

Senkinek nē léfek azért láb mosatékia

2. μή μὲν ἐὼς ὕψος,

Ne contra bouem opta,

Ollyat kiüány, mellyet megis nyerhes

3. Non nostrum onus, bos elitellat?

Nem vagyok én erre elég, másra biz-
zák bátor.

4. Nota res mala, optima est,

Iob á bomféd leányát egy bánuel ket-
tőuel el venni, hogy nem mint az ide-
gent egyuel sem.

5. Inueni, non quod pueri in faba,

Találtam bizony, s ollyat, hog én meg
érem véle holtomig.

6. Midas in tesseriis optimus,

Bezzeg keduem ferint esék ez.

7. οὐ μὴ καὶ ἀγαθὸς ὁ ἀλέσας, οὐ μὴ φάγῃς

Nisi

Nisi & repurges & molat, haud unquam
edes: Ha nem senuedz, bizony nem
vesed haznát.

8. οὐδὲν διόισαζ χερσέφοντ' & τιὸν φύσιν.
Nihil ore quicquā à Cherephonte discrepat
Nám oly sárga vagy mint az hólt.

9. οὐδὲν & διαφέρει οὐδὲν,
Nihil ab Elephante differs,
Nósa nagy ókór.

10. Neq; cum malis, neq; sine malis,
Sem à gonosokual nem élhetünk, sem
az gonosok nélkül. Item:
Nec tecum possum vivere, nec sine te. Idem.

DECAS VII.

1. οὐδὲν ἐν πέλει,
Ne in pelle quidem,
Csak az czontia s az bőre vagyok.

2. Ne tria quidem Stesichori nosti,
Még az Mi atláunkat sem tudod te, az
mint látom.

3. νεφέλι & θυσιᾶ,
Nephalium sacrificium,
Szegény ebéd az, á kiben bor ninczen.

4. Neglectis vrenda filix innascitur agris,
Tanúly, ha azt akarod hogy ember les
gyen benned.

5. πρᾶγματ' ὅτ' ἀπραξίαζ,
Ex ocio negocium,
Im, á honnan nyugodalmot várok va-
la, éintén onnan lón háborúm.
6. πλοῖον ἢ κωϊ, Nanis aut galerus,
Nem tudom, ha Subaé auag kódmen.
7. μάζαν γιμναχῶς πλὴν ἐμὲ μίμαζ-
μῶν: Mazan pinsuit anté á me pístam,
En munkálottam benne, magának ve-
si az diczéretet.
8. ναύσον ναυράτα, Naufon Naucrati,
Az mint te sípolz, énis vgy tántzolok.
9. Tolle tolle mazam quám ocysimé scarabeo
Mit válogatz az éteekben, minem érs
demlez te jobbat?
10. οὐκ ἔστι ἐμὸν τὸ πρᾶγμα, πολλὰ χαίρειν,
Multum valeat, non est meum negocium,
Eb helye, minem én dolgom.

DECAS VIII.

1. Abominandus scarabeus,
Vtállatos roz ember.
2. ἀγχαλίον φρεσίνοντα πάρα ἄφροσιν πόλιν ἄ-
γχαλεον, Dicere multa graue est sapien-
tem apud insipientem: Nehéz dolog,
éhesnek bolondual veszekődni.
3. Modio demeriar, Vgyan vékával mé-
rem oztán,

4. *Νοῦς οἷκ' ἔνι κενταύροις,*
Mens non inest Centauris,
Minem tñd louáz harangot öntení.
5. *Μετὰ τὴν αὐτὴν περὶ τοῦ, Ἰγὲν κόνυεν ἔλθ.*
6. *Ἰγὼς ἀνθρώπου, Mercurius infans,*
Igen vák az, kí rósta által nem lát.
7. *Mendicorum loculi semper intanes,*
Az kíldúfok tñskáia mindenkör vñci.
8. *Meliacum nauigium,*
Az kí mñr nem akar, talál okot benne.
9. *Melanione castior,*
Nem bíreci vgyan őis az a bísony népe. (ket.
10. *τῆς μητρίδος ὡς αἰετὶ καὶ αἰετῶν :*
Matris vt capra dicitur, (ki vólt.
Vagyon annya, de kí tudgya az apít.

DECAS IX.

1. *Qui primus venerit, primus molet,*
Az kí előb idő, előb őról. Item:
Qui prior tempore, potior iure. Item:
Quasi locum in balneis, idem.
2. *Milium torno sculperé,*
Malomban hegedólní.
3. *μαγνῆτις καὶ καλὴ Magnetum mala,*
Maga kereste magának az miben va-
gyon. Termerium malum, idem.
4. *ῥῶτον ἐστὶ γάμαρ: ἢ οἰκονόμος,*
Facilius

Facilius est uxorem ducere, quam curare,
Könyű az nőtés, de nehéz az későbbi
főzés.

5. Non potest absente hospite ratio expensarum iniri:

Nem jó gazda nélkül számot vetni.

6. πολλὰι κυοῖς ἀσπιδες ἱκαναί,
Sunt canis infinita cubicula masculi,
Az bagzd ebnek sok lyuka vagyon.

7. πολλὰ κινὰ τῷ πολέμῳ,
Multa in bellis inania, (dakban.
Vay ki sok hitván hírek vadnak az ha-

8. Militavit cum Erasimade,
Meg hűd hogy egyik nyaualya az más-
líkat vñanna vonnya.

9. γυναῖκι μὴ πισυε μὲν ὅτι οὐκ ἔστιν,
Mulieri ne credas, ne mortuae quidem,
Ne hűgy az assónak még halálakor is.

10. γυναῖκων ὅλαί εἰσι, Mulierum eximia,
Minden gonoznak oka az assóniállat.

DECAS X.

1. πολλὰ καὶ ὁδὸς οἷς τὸν θεὸν δεῖ παύσασθαι
Multa noris oportet, quibus Deum fallas,
Nehéz az Istent meg ezalni.

2. Hic murus aheneus esto,
Mint egy erős kő falhoz vgy támasz-
kodgyál.

3. πολλοὶ σε τοὶ μισοῦσι καὶ στυγέουσιν.
 Multi te oderint, si te ipsum amas,
 Az ki igen szeret magát, sokan gyűlö-
 4. καὶ πανηγυρίῃ.
 Malorum panegyris,
 Nám vgyan reánk fordúlt az gonoz
 ferencze.
 5. Magis impius quam Hippomanes,
 Gonoz kegyetlen ember.
 6. μᾶλλον ἥρωϊ.
 Malum Hercules,
 Akar mi kűczintis időneuen vesien ő.
 7. In sinu matrum habeto,
 Ez sem ád vgyan sokat Istent névben.
 8. Præmansum in os inferere,
 Vgyan háiba rágni.
 9. Mala proditio,
 Vay ki hitván kereset az arálkodás.
 Item: Proditionem laudo, proditorem
 non laudo, idem.
 10. κατὰ μὲν ὄπισθεν, κατὰ δὲ πρότερον.
 Mala quidem thripes, mala rursus ipes,
 Elöl viz, hátul tűz.

CHILIADIS SECVN-
 DAE CENTVRIA X.
 DECAS I.

1. Mali bibunt improbitatis secem,
Meg etted az húsát, de bizony az leués
is meg kel innod.
2. Λυσίω νόμος,
Lydio more, Ió sokhoz tartani.
3. Lydi mali, post hos Aegyptij,
Tertiiq; Cares perditissimi omnium,
Egyik minemű lator, másik meg ollyá.
4. Lutum sanguine maceratum,
Ostoba, de kegyetlen. Item:
Morum est Sylla, farina variegatum, idem.
5. Ἰμνοῖσι καὶ ἀγροῖσι ἀσπίδας,
Immunes caprae ab aratrit,
Nó, meg menekődöm imár az igtól.
6. Ἰμρ' Ἄ ἱμρ' ἀνελυτοῖς,
At lis feritur de lite vicissim, (gén.
Nó az pórnek soha nem éri ember vé.
7. τὸ λυγρὸν ἀγκύλον, οὐδ' ἐπὶ τὸ ὀρθόν,
Lignum tortum haud unquam rectum,
Nehéz az horgasból egyenest csinálni.
8. Lemnia manu, Istentelenül.
9. οὐκ οὐδ' ὁ λαγὼς δυστυχῶς ποιεῖ τρίβον,
Lepus apparet infortunatum facit iter,
Nyúlát látánk, né leßen ió berenczénk.
10. τὸ πρὸς οὐδ' ὅς. Limen senectae,
Nó bizony igen poznállyak az te feics
deis. DE

DECAS II.

1. γλῶττι πολεμίζω, *Lingua bellare,*
Nyeluel venni igazat.
2. *Larus bians,*
Mint az éh farkas vgy vária.
3. *Laconismus, Rōuid fő.*
4. δάβω βιώω, *Falle vivens,*
Ely magadnak. Item:
Crede mihi, qui benè latuit, benè vixit, & intra
Fortunam debet quisq; manere suam. idem.
5. *Labyrinthus, Czigabiga.*
6. πόνος πομπός, *Labore laboriosus,*
Eyet napat egy é részen.
7. *Laborem ferere, Heában munkálkodni.*
8. *Labrax Milesius,*
Sokat kiuán ő, de nincz módgya beñe.
9. *Lauares Peliam,*
Mit tehetek róla, ha külömben eset, én
iauíra czelekődtem.
10. *Iterum atq; iterum ad Pythum via,*
Vgyan azon bakot nyúzódt te.

DECAS III.

1. *Cum Delphis sacrificauerit, ipse carnes*
absumit, Szép dolog, vendéget hiz var
la nire, temagad éñed meg.
2. *Ipsi curandum est, sed in domum,*
Gondot visel, de magára.

3. Hyperberetæum, El költ ennek űdeie.
 4. Vlyſſis remigium,
 Ezeknek csak haia huia kel.
 4. Zalenci lex, Kemény törvény.
 6. Zopyri talenta, Drága dolgok.
 7. Μία μάστιξ πάντα; ἱλαίνα,
 Vna scutica incitat omnes,
 Mind egy porazon űgnek űk.
 8. Tanquam Chalcidica peperit vxor,
 Nincz panaz benne, elég fia vagyon,
 9. His Medus non infidiabitur,
 De pénzemért toluaitól nem űlek.
 10. Ἐκωμ μὲν δ' ἑλε Ζεύς,
 Inuitus quidem Iupiter nouit,
 Tudhatná, de nem akaria tudni.

DECAS IIII.

1. Ὀρεστέμ ἢ πλωτέμ,
 Oportet excubias agere, aut ditari,
 Auág meg űegényedik, auág meg gazs
 2. Intra septimam, (dagúl,
 Ideien űel űerkeny ha müt akarz.
 3. In cotyla portaris,
 Orrodnál fogua hordoznak tégedet.
 4. In apes irruisti,
 Im űintén az űár közepire vgrál.
 5. Ὀΐσος κούρ, Orci galea,
 Vay ki igen el tūd lappagní.

6. ἔρχη πολέμας, Initium belli,
 ō tōle kezdeték minden háboruſſg.
 Causa caputq; mali, idem.
7. In sermone iacere,
 Csak nem fakad meg mérgében.
8. In eo ipso ſtat lapide, in quo præco prædi-
 cat: Im nem veſed eſiedbe, de ſintén
 rólad vagy on az béſied.
9. ἰνὸς ἄλγος, Inus dolores,
 Túrhetetlen bánatok.
10. In omni fabula & Dædali execratio,
 Ki nem átkozná, ha mindennek ō az
 oka :

DECAS V.

1. In parte vel ignem prædetur aliquis,
 Veſetſég az, mikor oztán oztózáſra
 iur valakinek dolga.
2. In nihil ſapiendo iucundiſſima vita,
 Nő nem tud ō ſegény bānkodni. Item:
 In multa ſapientia multa indignatio. Item:
 Qui addit ſcientiam, adiiciet & laborem.
3. ἵπρ παλάμας, Ignem palma,
 Nő reſen vagy on az tōle.
4. Sub cultro liquit,
 Szintén az közepin hagyá belé.
5. Foras habet tritat, vt paſtorum caſe,
 Az ō házánál ſincz ſok álló.

6. *Apio opus est*,
De ennek immár csak koporsó kel.
7. *Ialemo frigidior*, Bizony elég fűűny.
8. *Humi serpere*,
Igen alá boczátani magát.
9. *Olerum appositiones*, Hítuán főrzés.
10. *Fictilis homo*, Gyöngé hűrű ember.

DECAS VI.

1. *Hipparchorum tabula*,
El nem megy véle vgyan, ha külöms
ben czelekődöl.
2. *Heteromolia causa*, Fel pörös tőruénye.
3. *Harmodij cantilena*, Griti halála.
4. *Ὁ πατρὸς ἀνδρὸς μέλας*,
Haud paternat canit cantilenat,
ő sem az atia nyomát követi vgyan.
5. *Ὁ quāvis ὁ θυγὼν*,
Non certatur de oleastro,
Minem iátiékről vagyon á hánykedés.
6. *Δόρυ κατὰ κράτος*, *Hasta caduceum*,
Kész ám ő, mind halálra, s mind béke.
7. *Gallorum incusare ventres*, (l. gre.
Nó el költi ő azonban.
8. *Ardens vestis*, Kész ő az őzue vesékre.
9. *Senectus leonis praestantior hinnulorum iu-
uenta*: Iob az vén Orozlány az gyers
megdid Szaruainál. 10.

ro. Nudior paxillo, Meztelē mint az egér.

DECAS VII.

1. *Aduersus solem ne loquitor,*
Ne fióly képtelent.
2. *Gladium acutum auertas,* (dat.
Veszedelmes dolgokba ne árcz magar
3. *Aduersus solem ne mitto,* (ues.
Minden dologbā fiómérmetesség kór
4. *Hirundines sub eodem tecto ne habeas,*
Hálaadatlan embert házadnál ne tart.
5. *Stragula semper conuoluta habeto,*
Még az természetnek fiúkességis fiós
mérmetesen czelekődgyed.
6. *In annulo Dei figuram ne gestato,*
Istennek neuér heában ne vöd.
7. *Ne sedem abstuleris oleo,*
Harnos dolgokat heába el ne vezteget.
8. *Coronam ne carpito,*
Közönsséges törüént meg ne segy.
9. *Que deciderint ne tollito,*
Igen mohon ne egyél.
10. *A gallo candido abstineat,*
Harnos állatokat ne bāncz.

DECAS VIII.

1. *Panem ne frangito,*
Az barátiságot félben ne szakad.
2. *Saltem*

2. Salem apponito,
Mindenkoron igazat köves.
3. In via ne feces ligna,
Ne légy mindenkor oly gonosz kedű,
mint az verembe eset farkas.
4. Ne libaris Diis ex vitibus non amputatis,
lót adgy Istén néwben; ha akarz adni.
5. Ne sacrificato sine farina,
Mindenekhöz engedelmes légy.
6. Adorato circumfactus, Valamit Istén te-
reiád boczár békelességgel el fenued.
7. Adoraturi sedeant, (kozzál.
Mikor imátkozol, fűűed ferint imáts
8. Surgens è lecto, vestigium corporis con-
fundito, Szőmörmes légy.
9. A piscibus abstineto,
Békét hágy annak a ki téged nem bán
10. Fugere conuenit, ac modis omnibus reser-
care, morbum à corpore, inscitiam ab anis-
mo, luxuriam à ventre, seditionem à ciuitas-
te, discordiam à familia, ab omni negotio
intemperantiam: Mindenféle dologban
ninczen iób az mértékletességnél.

DECAS IX.

1. Pulmonis vitam vivit,
Vgy él mint egy tódó.

176. CHILIADIS II.

2. οὐκ ὕπνῳ, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ ἰδίου,
Non somnium est, sed res vera,
Nem álmot hűvely ezek én, hanem igaz
zat mondok.
3. Ne Suadela quidem persuaserit,
Az isten sem el hűtethetné vele.
4. Non curat Deus, quis Eteobutades, quicquid
seruus, Nem tessen isten válogatást, sem
seregény sem gazdag kőzöt.
5. Iolaum implorat, Máshoz bizik.
6. Curriculum anime decurrere,
Halálra vetni feiét.
7. εὐατόρος, πρὸς ἑργὸν ἑμπὲς πόλλ' ἔκαστος
Audax ad opus plerumq; est ignavissimus.
Valamé' tiúk sokat kodarzol, kevesé
toik.
8. Opulentum spirat, Igen felheisáz.
9. Frenum non habet lingua, (ben)
Az ő kardgya sem től vgyan hűvely
10. Non ad Charixenam ista pertinent,
Táutól vagy ártól az mit mi befélőn

DECAS X.

1. Trabali clauo figere,
Valóban meg erőltetni.
2. Plus est mantissa, quam obsonium,
Nám iob az bőrzése ő magánál.

3. Syri aduersum Phœnices,
Egyik rauaz az másikra taláste.
4. Nox gubernatorem prudentem terret,
Még embernekis gond ám az.
5. Saperde videmur, cum simus dñgen,
Igen tetzünk magunknak, de ha reá
kelünk, semmik vagyunk.
6. Nescit aranea sobolem vt erudiat,
Quas namq; eduxit mortis illi causa sunt,
Tarcz fiat seiedre.
7. Phryx non minus quàm Spyntharus,
Egyik sem iob másiknál.
8. Scruta laudat scrutarius,
Czégér nélkülis el kél az jó bor.
9. Telephus è perula,
Az lép neuéuel hitte el magát..
10. Cybaritici canes,
Mint az Tatakók vgyan fel fűtjezik.

ADAGIORVM CHILIADIS TERTIÆ CENTVRIA PRIMA.

DECAS I.

1. Herculei labores,
Iszonyu nagy munkák,

1 2

2. Effugi

178. CHILIA DIS III.

2. Effugi malum, inueni bonum, Hála Istennek, az mit kiűntam meg nyertem.
3. Aegypti nuptiae, Szerenczétlen házasság.
4. Aedilitatem gerit sine populi suffragio, Igen paranczol az iámbor az más ember házánál.
5. Ut habeas quietum tempus, perde aliquid, Pénzenis meg kel venni az békelességet.
6. E duobus tria vides? Hogy e Kettőből látné immár e.
7. Edentulus vefcentium dentibus inuidet, Az mi tölled meg nem lehet, azt másról ne irigyeld.
8. Iisdem vefcentes cepis, Egyet űznek ők noha begények. (Idem)
9. Solidus e clibano boues, Merőn ökrököt.
10. Drachmae grando, Nem körülomb mintha Eghből vetőtte volna Isten.

DECAS II.

1. Duodecim artium, Ez őt mestersegű.
2. Duplex vir, Két fiú. Bilinguis, Idem.
3. Domi manere oportet bellum fortunatum, Hon lakiék az, a ki kedüére akar élni.
4. Per hastae cuspide[m] currere, Tő hegyen űlni.
5. Alia Menecler, alia porcellus loquitur, Szöld el föld: tül lőttek: ide áll az ayal.
6. Ha...

6. *Haud annunciat bellum,*
Valóban örömet mondaz.
7. *Machina post bellum affert,* Te is akkor
jó, mikor immár meg lőt az vásár.
8. *Leuissima res oratio,*
Hamar el röpül az szó. (rit,
9. *Non omnia eueniunt, quæ in animo statuer*
Nem oly könnyen lészen á mint gondos
10. *Murem ostendit pro leone,* (lod,
Nem semmi, ha tülis illyen,

DECAS III.

1. *Pugnis & calcibus,*
Mind öklével farkával.
2. *Inimicus & inuidus vicinorum oculus,*
Irigy az homféd bőme.
3. *Totum subuertere,* Egészen el vezteni,
4. *Bona terre,* Ionak iauai.
5. *Vide ne palumbem pro columba,*
Meg lásd csak, hog réz pénzt ne végy
az jó gyanánt.
6. *Cilix haud facile verum dicit,*
Rickán mond igazat az Czigán.
7. *Culicem Elephanti conferre,*
Szennyogot hasonlítani Elephanthoz.
8. *Dum clauum rectum teneam,*
Csak én el iarthallak tiztemben.
9. *Inciut maxima non metuit strepitus,*

Az ki feltében meg hal, annák tudod
miuel harangoznak.

20. *Veneri suam immolauit :*

Keduetlen aiandéket talált adni.

DECAS IIII.

1. *Non licet bis in bello peccare,*

Kelő az hadban vétkedet iobbíranod.

2. *Panidis suffragium,* Bolond tőruény.

3. *Pattetione calumniosior,* Patuaros emi

4. *Omni pede standum,* (ber)

Valóban meg kel ám az fárt allani.

5. *Callum ducere,* Reá fokni.

Occalescere idem.

6. *Extra organum,* Fölöttéb vagyoni.

7. *Demulcere caput alicuius,*

Valakinek hizelkődni.

8. *Toto organo instructa res,*

Semmi hia nincz.

9. *Ultra linum,* Isten végezése kőuál.

10. *Omnia secunda saltat senex,*

Hála Istennek, nám semmi hia nincz
dolgunknak.

DECAS V.

1. *G'adium dedisti quo se occideret,*

Kést adtal neki kiuel magát meg öltö

2. *Ad*

2. Alienum arare fundum,
Más dologba avarni magát.
3. Fluvius, quæ procul absunt irrigat, quæ
proxima sunt præterit,
Őis idegeneckel tessen iót, az őueínck
semmit nem ád.
4. Magno flumini rivulum inducis,
Tengerben visz vizet.
5. Ne patris quidem nomen dicere possit,
Még apia nevéet sem tudgya.
6. Ne si bos quidem vocem edat,
Ha sine nem tudom mint lenneis.
Etiam si quercus eloqueretur, idem.
7. Aegeum navigat,
Pokolbais el menne ő az pénzért.
8. Pictoribus atque poetis quidlibet audendi
semper fuit æqua potestas, Szabad neki.
9. Per transfennam inspicere,
Csak alig láldicani.
10. Ne iudex fueris partes ni audiueris ambas,
Fel pörőlnek soha ne tégý tóruént.

DECAS VI.

1. *ἑξ ἑκαστῶν*
Duobus pariter cantibus,
Két őőm mindenkor többet lár egynél.
2. Manus ferendum, non thylaco, Kézuel kel
1 4 az mac

- az magot hinteni, nem vékával.
 3. *A fronte atq; à tergo*, Mind elől s vtól.
 4. *Gallos quid execas?*
 Mit hánz falra borítót?
 5. *Quanto asinis præstantiores muli*,
 Sok grádiczualis iob.
 6. *Forsan & innocuum culpet vir seuus & ascer*, Oly ember ő, hogy még az ökök
 alatis borítót keres.
 7. *Vnum augurium optimum, tueri patriam*
 Nincz iob iöuendő mondás, házad őle
 8. *Ne quid suo suat capiti*, (talmánál.
 Hogy valami raita ne esék.
 9. *Sed mihi vel tellus optem prius ima debiscat*
 Iob az előt az föld nyelleyen el.
 10. *Vestis virum facit*,
 Ruha tiztelesség. pénz emberfég.

DECAS VII.

1. *Teneri calidis balneis*,
 Iay fegény nem fiakadhat el a czeztől
 2. *Dextrum in calceolo, læuum verò in podocnipro*, Fél lába vduarban vagyon, fél
 le az prædikáló fékben.
 3. *De possessione deiicere*,
 Valahonnan ki adni raita.
 4. *Dedali ala*, Az hól elesség nem elég,
 rauazilággal hozzá.

5. Deima

5. *Drinde expergiscebar*, Talán ölmadoz.
6. *De lapide emittis*, Semmire kelő ember
7. *Date mihi peluim*,
Maid meg okádom magam.
8. *Dares Entellum prouocat*, (heruel.
Ha gyermek vag. ne vetekődgyél ems
9. *Ad Cynosarges*, Tarczon akasztó fa meg
10. *Cythnicæ calamitates*,
Nagy nyomorúságok.

DECAS VIII.

(det.

1. *Cythonymi probrum*, De takard bé ebes
2. *Cyziceni stateres*, Más vagyon főüés
ben, hogy nem mint mutatnia.
3. *Cyrnia terra*, Toluayos hely.
4. *Cinyræ opes*, Földig gazdag.
5. *Minus de istis laboro, quàm de ranis palus-
tribus*, Csak annit gondolok én vele,
mint az békák czáczogásuál.
6. *Cucurbita sanior*,
Vay ki erőse mint az etzet.
7. *Deo volente quisq; videt atq; flet*,
Vay ki hamar az isten dolga.
8. *Cum Coryco luctari*, Hiába műkálkods
9. *Curerum os*, lövendülés. (ni.
10. *Melius nobis est, quàm heri*,
Lát, iobban lón ma dolgunk, hogy
nem mint tegnáp.

1. *Crētenſes ſacrum,*
En ſúrcattam vala ezért, ſ más veſí
haznát.
2. *Simul & miſertum eſt, & interiit gratis,*
Mi helyen ióbban ſu az ſél, menen el
hiſi magát.
3. *Temerariuſ labor currit irritó,*
Az ki hamar kezdí, hamar ki fárrad
belőlle.
4. *Morſus aſpidis,*
Lator nyelű embier.
5. *Arbore deieſta, qui viſ ligna colligit,*
Az ki oztán vezni indúl, az ſélis árt
annak.
6. *Nihil eſt ab omni parte beatum,*
Minden dologban vagyón az fogyat.
7. *Feliciuſ multi cognati,* (közán)
Az gazdagnak akar kiis rokona.
8. *Amantium trē amoris redintegratio eſt,*
Nem eſi meg az eb az ő maga ſiát.
9. *Primū rectē valere, proxima forma, tertio*
loco diuitie, ló az tēp abrázat, és gara
dagſág, de nincz iób az ió egezfegnél.
10. *Hic ſcēnum eſſe deberet,* Nem arra való
hogy poztóba variák az ſciét.

DECAS X.

1. Hic ambrosia esset alendus,
Még érdemlene ám ez az jó tartás.
2. Spes alunt exules,
Végetlen az reménység.
3. Et nati natorum, & qui nascentur ab illis,
Még fioknak fiaies.
4. Ouium mores, Ollyan mint az bűrány.
5. Ouis aureo vellere, Gazdag de bolond.
6. Iuxta muris interitum, Azt sem tudgya,
mely nap el ránziák az gyéként alólla.
7. Ante lentem augere ollam, Még meg sem
fogtad, s addig mellyezted.
8. Detrectare pudor, formido subire verabat,
Egy felől szemérem, mas felől félelem.
9. Spheram inter se reddere,
Egy más kezére adni.
10. Animo egrotanti medicus est oratio,
Nincz oly bánat, kit az szép szó meg
nem lágyít.

CHILIADIS TERTIÆ
CENTVRIA TERTIA.

DECAS I.

1. Si quid mali, in Pyrrham,
Ísten még ellenségesnek se adgya.

2. in tuum ipsū malum lunam deduces,
Magad teière vakarz tűzet.
3. Coruus aquat,
Nehezen rehette vgyan ferét.
4. Conuenerunt Attabas & Numeius,
Egyik lator az másikra talált.
5. Colossi magnitudine,
Hori horgás nagy inás.
6. Mali commatis, Megvetet ember.
7. Beneuolus trucidator, Kegyelmes tols
uaynak tudod mi sokot lenni.
8. Corytheo deformior, Rút ostoba ember
9. Contra torrentem brachia tendere,
Nehéz víz ellen tusakodni.
10. Amicus vsq; ad aras.
Csak az ölésig vagy on az barátság.

DECAS II.

1. Codali chœnix, Főlötteb nagy mérték.
2. Concha dignus, Semmire kellő.
3. Conto nauiga,
Az kinek mi rizti vagy on arra fogd.
4. Cydi pœnam debet,
Megvalla hűsem minden ségyenét.
5. Cnips in loco,
Buydosik ide stoua, mint az eget lábá (eb.
6. Cyclobori vox, Ió fauattius.
Stentore vocalior, idem.
7. Thas

7. *Thasium infundis*, Nem vizuel elegyis
ted te az bort, hanem malosáual.
8. *Claudiana tonitrus*,
Mit dörgez mint az malom.
9. *Claudi more tenet pilam*,
Az mint ő tanulta vgy mondgya.
10. *Loripedem rectus derideat, Aethiopem al-*
bus, Mást fed. s ő maga torkig vl benne.

DECAS III.

1. *Clisibemem video*, Ez fíntén vgy jár mint
egy afíony ember. *Cleocritus, idem.*
2. *Coturnissare*, Tobzódni.
3. *Cilicium exitium*, Rettenetes veszedelē.
4. *Centauree*, Barány módra.
5. *Cilicij imperatores*, Szörős emberek.
6. *Civitates ludit*,
Nem aluszik ám az ki mit akar.
7. *Cissamis Coms*,
Reihadis körül még az gonosz ferencze.
8. *Carcini poemata*, En nem tudhatom, ha
tőké auagy tíros étek.
9. *Carica victima*, Híruán étek.
10. *Callicyriis plures*,
Annin vadnak mint az czorda.

DECAS IIII.

1. *Cera tractabilior*,
Oly engedelmes mint az viaz.

2. Occisionis ala, Hamar az halál.
3. Celmis in ferro, Ne bízzál erődhöz.
4. Cestum habet Veneris,
Vgyan magához tudgya fűzteni.
5. Pontificalis cœna, Királyi lakodalom.
6. Cepas edisti, Nám vgy könyvez, mint
ha hagymát ettél volna.
7. Scarabæo nigrior,
Oly fekete mint az holt fén.
8. Chalcidiffare, Kapni két felé.
9. Canibæro astutior, Czigánális czigánb.
10. Canis tanquàm Delum nauigans,
Csak lógatod te az lábadot, mint ha
semmi dolgod nem volna.

DECAS V.

1. Caunius amor, Ne iádzál ángyodul.
2. Scarabæi umbra, Árnyékától félni.
3. Papyri fructus non postulat magnam spicæ
Az babot sem az leueiert főzik.
4. Budororum morè,
Meg kel nyüzni az latrot.
5. Bæotica auris, Nagyot hall.
6. Botrus oppositus botro maturefcit.
Az ki mineművel lakik, olyan léfien.
7. Immolare boues,
Ókróket vágani lakodalomra.
8. Boues mæsis tempus expectantes,

Haznos munkának ninczen fárratága.

9. *Bos Homol. ottorum,*

Sok dologba auattia ő magát.

10. *Bos apud aceruum,* Elég volna fenne
hadgyák belőlle élni.

DECAS VI.

1. *Aut oportet tragœdias agere omnes, aut
insanire,* Oly kedvetlen, mint az ves-
rembe eset farkas.

2. *Aufer Mothonem,* Ne főly keze alá.

3. *Auribus arrectis,* Fel nisd az füledet.

4. *Aurum Colophonium,* Váluán ió arany.

5. *Afini mortes,* Ollyat beszél hogy még
az eb sem venne fogára.

6. *Asinus compluitur,* Nem hallik menyör-
ságra samár riadás.

7. *Aspersisti aquam,* Szóuemre téved az
kezed, Meg bátorítál.

8. *Arcadium me postulas,* Az ki keveset el-
nem vélsen, tokat sem adnak annak.

9. *A quinque scopulis defilire in fluctus,*
Inkább az vízbe bökölleném.

10. *Arcadas imitans,* En fárradok benne,
f más veti haznát.

DECAS VII.

1. *Aqua præterfluit,* Az tőzre is el menne,
mikor oztán reá veti magát.

2. *Aqui>*

2. Aquila non captat muscat,
Igen gondol király vduar bírduat.
3. Reparare, i gēretet viſſa hazudni.
4. Mari e ſoſſa aquam, Tengerbe viz vizet
5. Muscum demetere, Hamar reia vonni.
6. Extis pluit,
Talám vgyan lapátual hányák bé.
7. Aliis lingua, aliis dentes,
Beſél egyéb, de éſem én.
8. Incidit extremam in noxam mens improba
tandem, Reia kel valaha kőrülni.
9. Aliud noctua ſonat, aliud cornix, (én.
Kőrümb azért egyik a máſiktól, lárom
10. Reperiet rimam, Módot talál benne.

DECAS VIII.

1. Album panem pinſere,
Nagy dolgot igérni maga felől.
2. Candidum linum lucri cauſa ducis,
Ki ſereſi Papiát, ki paláſtiát.
3. Ad capras ſylueſtres, Ott a hól nincz
In Aphannis, idem.
4. Adſint Dij beati, Adgya Iſten az ió.
5. Ad id quod erat opus,
Nò tudgya ő houá kőlti.
6. Adactum iuſiurandum,
Kéſſeritéſből való e-kőués.
7. Scabroſior leberide, Sem izi ſem búzi.
8. Pro

2. *Procul absit nuncius aure,* Tául legyen.

9. *A puro pura defluit aqua,*
Nem fog aranyon rósa.

10. *A lupi venatu,*
El sem kezdte, s immár el vnta.

DECAS IX.

1. *A subeunte naue lucrum capiat,*
Hamar láss hozzá ha mit akar.

2. *A bis septem vndis,* Istennek hála, penig
meneködhetem meg tölle.

3. *Exigit à statuis farinat,*
El vesi ő bizony, a hól mit el vehet.

4. *Athos celat latera Lemniae bonis,*
Mint ha ez világon sem volna, olyan
sintén a hoz képest.

5. *Presentē mulgeto, quid insequeris fugientem?*
Az bizonyolt soha el ne had a bic

6. *Quid ad Mercurium?* (Zonzalanera.
Semmit nem hoz az az konyhára.

7. *Quid Achivos à turre indicatis?*
Még sem érted az dolgod, s addig be-
lé szállaz?

8. *Quis vsus cepis putridi?* Mi hazna va-
gyon effle semmire kellőnek?

9. *Philoxeni non,* Halgas, inkább egyet se
10. *Meos nescio cincinnos,* (fióly.

En louat arúlok, te belé fúrz.

CHILIADIS II.
DECAS X.

1. *Compendiaria res improbitas, virtus lōgā*
Könyű pokolba menni, de nehéz me-
nyorlágba.
2. *Vimbra pro corpore, Czak bé kőidők*
ez bolondnak semét vélke.
3. *Sinopissare, Buyálkodni.*
4. *Gutta cauat lapidem, non vi sed sepe ca-*
dendo, Nincz oly dolog kit az vő
meg nem hait.
5. *Sileni Alcibiadis, Soha nem hőnnéd,*
mely háios rákából esik ki gyakran á
6. *Sarone magis nauticus, (béles.*
Ité nyumint egy Rátz, (vnda ?
7. *Quid magis est durum saxo ? quid mollius*
Dura tamen molli saxa cauantur aqua,
Nincz oly nehéz dolog, kik az terem-
ség meg nem győz.
8. *Salamina navis,*
Oly gyors mint az madár.
9. *Pyrrhandri commentum, Székel fortél.*
10. *ἄγνωστον ἔργον Incognita opes,*
Azzal sem tud élni az ki vagyon.

CHILIADIS TERTIÆ
CENTVRIA III.

DECAS I.

1. *Dicas tria de curia,*
Mondgy egy Tzapunkurtot.
2. *Pyrausta gaudes gaudium,*
Rõuid õrõmõd vagyon.
3. *Ante barbam doces senes,* Gyermekek lè
uén tanítaz ám õreg embert.
4. *Curabit praelia Conon,*
Máinak vagyon arra gondgya.
5. *Antebac putabam te habere cornua,*
Azt tudtam az elõt hogy ember légy.
6. *Priusquam mactaris, excorias,*
Meg sem fogtad, s addig mellyezted
Priusquam assa sit farina inspergis, idem.
7. *Plures adorant solem orientem, quam occidentem,* Tõbben imádgják a Napot
fel költében, hogy sem le nyugtában.
8. *Auro loquente, nihil pollet quævis oratio,*
Nincz fiéb fió az arany pengéknél.
9. *Pelleneæ vestis obtigit,* Enny munkára
bizony ez semmi iuralom.
10. *Eius cantilenam canas, cuius plaustro vec-*
beris, Annak énekét mondgyad, ki-
nek fekere farkán vlv.

DECAS II.

1. *Aquilam cornix prouocat,* Ha gyermekek
vagy ne vetekõdgyél emberrel.

2. *Lupus*

2. *Lupus pilam mutat, non mentem,*
Csak bőrice veti el a farkas, nem termé.
3. *Laqueus laqueum cepit,* (fecit.
Egyik rauaz másikra akadot.
4. *Ipsam ostij limen tetigisti,*
Szince reia akadál.
5. *Gallus insilit,*
Nem hadgya magát soha, mint a kakas
6. *Nunc ipsa vivit sapientia,*
Most látom én hog' bölcz vólt. mint az
én matskám. *Nunc ipsa floret Musa, idē.*
7. *Telluris inutile pondus,* (rét.
Heába efi vgyan őis az Czásár kenyes
8. *Marinam auditionē fluviali abluit sermone*
Az homorú beszédet édesuelis kel eles
9. *Arcadicum germen,* (gyiteni.
Parazt oltob a nemzettség.
10. *Hic Rhodus, hic saltus,*
Eb hüdgye. hanem ha meg bizonyítod.

DECAS III.

1. *Archidamicum bellum, Tatar iarása.*
2. *Mortuum vnguento perungis,*
Kéio halála után kőserűlnőd.
3. *Mutârunt armis remos, & nautica vincula,*
Őis el hadca az ollót, s katonasgra állot
4. *Niobes mala, Nagy kőserues oruolág.*
5. *Radit vsq; ad eutem, Igen fel merzi ám ő*
6. *Signum*

6. *Signum bonum aut malum,*
Ha nem egyik, másik.
7. *Duos insequens lepores, neutrum capit,*
Az ki sok felé káp, két fél között az földön marad.
8. *Cui multum est piperis, etiam oleribus im-
miscet,* Az ki a nád között v. fincén ols-
lyan sipot csinál, az mineműt akar.
9. *Domus amica domus optima,* Nincz job-
b embernek az ő maga szőlősiánál.
10. *Asini caput ne laues vitro,* Nem kel ládra
fénét költeni, zabualis meg hizik.

DECAS III.

1. *Asini mandibula,* Kész kenyér tud.
2. *In occipitis oculos gerit,*
Ős volt két fillyeruel az vállon.
3. *Lutum nisi tundatur, non fit vrcens,*
Veztég feküvő ökrön nem szoktak
hóldot bántani.
4. *Viri iureiurando, pueri talis fallendi,*
Hótucl szoktak meg czalni az emberek,
Istéckal az gyermekeket.
5. *An possum sequeris coruos, testaq; lutoq;*
Mit vzed azt, kit meg nem foghatz.
6. *Mons cum monte non miscetur,*
Két éles tőr nem ser egy húvelybe.
7. *Qui canem alit peregrinum, huic prater
funica-*

funiculum nihil fit reliqui, Az ki más
 ebét tartja, csak kötele marad nálla.

8. *Cum Nibis coefferauerit,* Soha napján.

9. *Ignis non exstinguitur igni,*

Tűzet nem io tűzvel oltani.

10. *Ne terra quidem inuget,* Még az földetől is
 meg tiltor volna.

DECAS V.

1. *Difficilis emptor haud bona emit obsonia,*
Olczo húsnak hig az leve (mare)

2. *Non potes Thetidem simul et Galatam* 4°
Nem űlhetz egy seggel két nyergert.

3. *Ne male lucreris, mala lucra equalia dānis*
Az hiuán nyereség kárhoz hasonlő.

4. *Thetidei amicus,* Török Bálint földgái.

5. *Theagenis hecateum,* Babonás ember.

6. *Yiso res periit, diffiso salua remansit,*
Kötve hód komádat,

Fide, sed ante vide, cui tutò fidere possis,
Si cui vis tutò fidere, fide Deo. idem.

7. *Aliud stans, aliud sedens,* lámbor fogad
 fogadást, de ágeb az ki meg állye.

8. *Qui rectè dicunt, à tergo praua voluntant,*
Szembe lépve, föl hát meger meg ra
galmaz.

Lingua amicus,

idem.

9. *Veris*

9. Deuitat quicunq; molam, fugit ille farinam,
Az ki mézet akar enni, Meg öllye előb
az mehet.
10. *ὅστις ἐκ τῆς γεωμετρίας ἐκβῆται:*
Nemo expert Geometriae ingrediatur,
Senki mofdatlan bē ne iőion.

DECAS VI.

1. *Serpens ni edat serpentem, non futurus est draco,*
Az kigio ha kigyót nem esik,
Sárkány nem lehet.
2. *Certamen non accipit excusationes,*
Nincz ám az hadban semmi Péter ba:
3. *Phallus Deo, Hozzá képpess.* (ua.)
4. *Obturbas frustra velut vnda,*
Hiaban gagogz, mint az lúd.
5. *Optimam obsonium labor senectuti,*
Az ki Nyárban nem győit, agebul
bánkodik Tébbe vtánna.
6. *Oportet omnibus galecitis cristam inesse,*
Nincz oly iő, kiben valmi fogyatko-
zás nem volna.
7. *Toto deuorato boue in canda defecit,*
Az többin mind által mēne í im finte
az vegén sőle belé.
8. *Intabilior Metra Erisichbonis,*
Sok karbán állapodik vgyan meg.
9. *Catela*

9. *Catella Melitæa,*

Mint egy kőntős vyában való kutia.

10. *Ne cinerem vitans in prunas incidat,*Meg lásd, hogy egyik nyaualyából
másba nagyobbba ne esél.

DECAS VII.

1. *Syrus cum non sis, ne syriffa,* Ha ehes vés
te magad magadat ne tód bolondd.2. *Ne moue festucam,* Talám azt akarnád,
hog lábam vyár se mozditanám meg.3. *Cum paruula est, bona videtur spina,*
Akar kiis iambor addig míg alusik.4. *Moschus canens Bæoticum,*
Eleget czaczog, de nem tudgya mit.5. *Filam contentionis ducere,*
Közközpölködni. Fondorkodni, *idem.*6. *Neque cecum ducem, neque amentem consultorem adhibe,* Váktól vtar, bolondtól tanácsot soha ne kérgy.7. *Mus non ingrediens antrum, cucurbitam ferebat,* Magával is iöl tehetetlen, se mégis mást akar segíteni.8. *Novos parans amicos, ne obliniscere veterum,* Régi barátidat, az vyakra való képest, meg ne vessed.9. *Etiam dormiens somniat,*
Még éyelis azzal álmodoz. *Item:*
Fen áluais alusik, *idem.*

10. *Tanquam chorda loco,* (let.
 Csak mint fimboraúl az többi mel-

DECAS VIII.

1. *In caput præcipitari,*
 Nyakra före hányarni.
 2. *Ἀσυντόνιστον πόλεμον.*
 Irreconciliabile bellum,
 Meg békélhetetlen gyűlölség.
 3. *Ab Eteobutadis ducit genus,*
 Derégi nevezet.
 4. *Ergimi canities,* Űdő előtt való őszülés.
 5. *Extrema extremorum mala,*
 Nagy nyomorúságok.
 6. *Medium digitum ostendere,*
 Vyuál mutatni.
 7. *Cucurrit quispiam, ne pluuia madesceret, &*
in fouea prælocatus est, Addigkerens
 ge, hogy tintén belé esék.
 8. *Heterognathus es,* Bezzeg nag' ehető vag'
 9. *Urbanus æqui nihil, boniuc cogitat,*
 Az városi ember kiuúl való emberek
 nek ha lehetne, semécs kű váyna.
 10. *Omnis herus seruo morosus illabus,*
 Az bolga dolga csak engedelem.

DECAS IX.

1. *Penicillare,* Kendőzni
 K
 2. *Patro-*

2. Patroclo sordidior, Békánális főszűnyeg
3. Cicadis pleni, Kérkedékenyek. (eb.
4. Quid de minutis rebus magna texit procre-
ma, Mi főkéleg kőczin dologban ennő
fők főit szaporítani.
5. Tunc canent cygni, cum tacebunt graculi,
Tudós embernek nem jó tudatlanhoz
tenni (adni) magát.
6. Malis ter mala,
Az ki lator, latrál veszi haznát.
7. Canis peccatum, suis dependet, Szép dol-
log, bátor hogy vert vifén veredent.
8. Chameleonte mutabilior.
Czigánnális álhatalanb.
9. Sauss cuiq; crepitus bene olet,
Akar kinek is az ő maga vérke kőssébo-
nek lázlik, hogy nem az másé.
10. E poculo perforato bibisti, Te nállad
sem állana vgyan meg az titok.

DECAS X.

1. In pulicis morsu Deum inuocat, Akar ró-
kiczin dologbanis átkozódik.
2. Nemo malus hoc sciet,
Nem rossz embernek való ezt tudni.
3. Moenia ferrea, non terrea,
Fegyveruel kel az váraft óltalmazni,
nem kő falual.
4. Nemo

4. *Nemo nos impellit,*
Mineim hátul űznek bennünket.
5. *Mare proluit omnia mortalium mala,*
Mindenre ió az víz.
6. *Canere Telamonis cancionem,*
Az Grici halálát el mondani.
7. *Argius calumnia,* Székely fortély.
8. *Initio confidens, in facto timidus,*
Kellő vitéz, az ki az hartz előtt bátor,
A hól kel oztán meg ijed.
9. *Gorgoneis oculis intueri,*
Komorón nézni.
10. *Tolle digitum,*
Mondgy kohit: Vakary salt.

CHILIADIS TERTIÆ

CENTVRIA IIII.

DECAS I.

1. *Videberis me videns, plane matrem videre,*
Bátia, nem tudom ki neved, de itt is
emberre találz, bár meg hűd.
2. *Bos in ciuitate,* Nem illet konyha ő
krőt, bört, kos, iárom feg.
3. *Brasidas quidem vir bonus, sed Lacedæ-*
mon multos habet præstantiores, Elég em-
ber, de nem mindennél iób azért.

4. *Hedera post anthisteria*, Késő sűtve.
5. *Ex Academia venis*, Ezis ment ám egy más után az Scholába háromszor.
6. *Erigere durum est, qui cadat iuuenis, senem.*
Nehéz agh lóbból porzozkat czinalni.
7. *Terra deffossam habes*,
Földben álod ám te az gőrrát.
8. *Senescit bos, at opera multa sunt bovis.*
El érte immár fegént az gyakor (ferreda) Péntek.
9. *Acinos sui improba pender*, Meg hid hős
dupláual adod meg ennek az árrát.
10. *Surgit vbi netus exoricens, borea s'q; residit.*
Addig hámaz az hár: fát míg hámlik.
Dum subera suberant suber suberare memento, idē. Dum pluit molendum est, idē.

DECAS II.

1. *Innum'nerabilis es, vt Caneut*, Nám mint az valon vgyan nem fog raitad.
2. *Sale perunctum, hic adiun'bitur*,
Szárába szállor immár fegének az efe.
3. *Divum haec instituta est, magrat quos claudat Olympum.* Vgyan az az igazság, hogy az latrok lakollyanak.
4. *Atqui non est apud aram consultandum.*
Nó nem kel itt sokat tanácskoznunk, ha mit akarunk.

5. *Mars haud concutit sua ipsum arma,*
Könnyű annak az, az ki mihőz szokot.
6. *Smaragdus licet insignis in luce quidem ob-*
scurus, Ebnek vonják az aztalra fejét,
ő pedig az pad alá (vonja) búik.
7. *Martis pullus,* De vgyan hadban csinál-
ták volt őret.
8. *Vter tingeris, sed mergere nemo valebit,*
Akar mint hánd a tőkre az boitoriánt,
de azért vgyan nem ragad réia.
9. *Durus alloquii,* Oly keduetlen mint az
verembe eset farkas.
10. *Profectus ad apaturia, rediit Maio,*
Meg iőt Antal Budáról, zöld ágat hos-
zot orrában.

DECAS III.

1. *Ego tibi de aliis loquor tu respondes de ces-*
pis, Találód, mint Balás pap a veczers
2. *Aurificem te futurum credebas,* (nyée.
Talám azt tudod vala, hogy földig
meg gazdagodol immár.
3. *Seiuncta sunt Meribae, & Siloam fluentes,*
Oly mélybe tőlle, mint Mako lerula-
lemről.
4. *Psyra Bacchum,* Isten oltalmazzon ily-
lyen kinezni való bortól.
5. *Caput vacuum cerebro,* Képes az abrá-
K 3 zatia,

204. CHILIA DIS III.

- zaria, de ki főttek az felő várból.
 6. *Crudelis Bacchus*, Senkinek nem kedvet
 az bor ám, az ki meg ísa.
 7. *Hoc calciamentum consuit Histiaus*, *Aristagoras induit*, Pap sék louat, s őrdög
 bűnös. vel: ő tőtte, s másra kenni.
 8. *Quæ non posuisti. ne tollas*, Az mit hová
 nem tőttél, hágy békét annak.
 9. *Bulbos queris*, Az Clastrom kűlczát ker
 resi, mint amaz alá néző Apatúr.
 10. *Exacta via viaticum querit*, Fél lába az
 koporsóban vagyon, s mégis éyet na
 pot egyyé résen.

DECAS IIII.

1. *Ventis trade*, Vess ki főuedből.
 2. *Os infrene*, Lator nyelű.
 3. *Ego ac tu idem trahimus iugum*,
 Te sem vagy íob az Dénkné váznáhl
 4. *Res indicabit*, Meg mutattia az űdö.
 5. *Omissa hypera*, pedem insequeris, Te is el
 hagyod az nagyát, az apraián kapdod.
 6. *Becceselenus*, Eke vesiet.
 7. *Imperitus anaxyride*, seu subligaculo in
 datus, omnibus id ostentat,
 Az bolond még azzalis kérkedik, az
 mit fégyenleni kellene.
 8. *Minervæ suffragium*, ökörtől ló példa.
 9. *Pro*

9. *Per parietem loqueris,*
Kellő képpen beszéllez.
10. *Intervallo perit fames, & optimè perditur*
Hal barát, s hal barát, azomban Apaturfagis változik.

DECAS V.

1. *Statuam faucibus colis,*
Soha sem volt, snemis léssen soha var,ga kélnék hűuelye.
2. *Insuperabilem vitam viuit,*
W ri módra élz.
3. *Ament qui longus,*
Hossu embeberiskán vagyon bõlts.
Rarò vidi breues humiles, longos sapientes, (tes, idem.
4. *Antiopæ lucius,*
Soha nincz oly nagy hossu hãgõ, kinek leitõie ninczen.
5. *Qui te fortior est hunc tu vitare memento,*
Nalladnál erõsbbel soha ne vetekõds.
6. *Abique baculo ne ingredito,* (gyél.
Nem árt az fegyver az vton iãró em.
7. *Omniem facultatem indutus,* (bernek.
Minden gazdaglaga ruháiában vagyõ.
8. *Hostis non hostis,* (kar.
Meg sem haraguttam véle, s ártani a.
9. *Nephasti dies,* Szerenczétlen napok.
10. *Anus cothomissat,*

Mit tegyen az eleuen, ha az hóleis mor-
zog. *Anni hircum olet, idem.*

DECAS VI.

1. *Nudo capite, Szemérem nélkül.*
2. *In re mala animo si bono utare adiuvat,*
Aly helyt csak, iobbán adgya lsten.
Bonus animus in re mala dimidium est mali
3. *Mulieris oculus speculum iuuenibus est,*
Talban kontz. ne néz Affonyra.
4. *Decem pes umbra, Segghi óraia. Item*
Venter est suum cuique salarium, idem.
5. *Altera nauigatio, Második fogás.*
6. *Diagoras melius, Lator stentore ember.*
7. *Sedecim pedibus et paransagis superauit*
Sokualis meg halatta.
8. *Saxum volutum non obducitur musco,*
Nehezen gazdagodik az meg, az ki
gyakran helyet czerél.
Nehezen lésen jó Déák, az ki sok jó
lomb külömb Scholákot válogat.
*Planta, quæ sæpius transfertur, non coar-
lescit, idem.*
9. *Lithyrsam cantionem canis,* (moll.)
Nem kiuánfogod ferint énekelz ázért
10. *Lydam in planiciem prouocat,*
Nem kel tzigánt lopásra tanítani.
Farkasnak nem kel erdőt mutatni.

DECAS VII.

1. *Sublata lucerna nihil interest inter mulieres,*
Vay ki ritka az Asszonyállatoknak tőkelleressége.
2. *Lysicrates alter,*
Heiába ifjod magad.
3. *Lysistrati diuitias habet,*
Vagyon feie veséssé, de nem egyéb.
4. *Expecta bos aliquando herbam,*
Háznos munkának ninczen fáradsága.
Et adhuc tua messis in herba est, idem.
5. *Expecta anus meum filium te suauitaturum,*
Várhad azért, de soha nem érőd te azt.
6. *Magnus versator in re pusilla,*
Szépen fől az hegedű, de vres belől.
7. *Surdaster cum surdastro litigabat, iudex autem erat utroque surdior,*
Képes hog kétske, mert kurta á farka.
auagy: Istén gyonaport Gál biro.
Im csak rámozokodom vala hozzá.
8. *Docui te vivendi artem, & tu me vis de-
mergere,* Így kellé : hogy jó tétel helyébe gonozt váriak tölled.
9. *Pro eleganti Medico, malus Poeta,*
Mi vala, s miuélőn.
10. *A reme ad tribunal,*
Kétske páztorságról wraßgra menni.

1. *Vnus Deus, & plures amici,*
Isten vtán nincz iob, mint kinek sok
baráti vadnak.
2. *Si caseum haberem, non desiderarem opsonium,*
Egészítes embernek kenyér alatt
két tál éték.
3. *Etiam si non dicat, tamen apparet e pelle,*
Ha nem állazis, meg ilmerik a geber.
4. *Decipula murem cepit,* (főriről.)
Az mit kereset, meg találta.
5. *Isdem e literis comædia & tragœdia componitur,*
Tud ő egyből kettőre is hallgatni
6. *A fronte præcipitium, à tergo lupi,*
Elől víz, hátul tőz.
7. *Oscitante vno oscitat & alter,*
Nofa eb vtán (kurta) komondor.
8. *Inter cæcos regnat strabus*
Bagoly is bíró. fejkében, (földében)
9. *In area latitat,*
Csak hejába lappangaz.
10. *Cum licet fugere, ne quere litent,*
Az míg egészígsen vagy, én a tanács
fed el az lépet.

DECAS IX.

1. *In tergo bouis defedit,*
Térden alua könyörög.
2. *Hospi-*

2. *Hospes indigenam,*
Ki engedhetné meg, hogy más turkál
na (practicálna) az őuében?
3. *Risus Sardonicus,* Viszsa való neuerés.
4. *Vota senum consulta virorum, & facta iu
uentae,* Hadra ifjuság, tanát:ra vénésg
kiuántatik.
5. *Silentij tutum premium,*
Senkinek nem árt az ha'garás.
6. *Felicitas multos habet amicos,* Jó ferens
t:ciében sok barát: vadnak embernek.
7. *Stulto ne permittas digitum, vt ne palmam
etiam deuoret,* Az ki bolondual s ebucl
akar iádzeni, kezében legyen faia.
8. *Opta vicino vt habeat, magis autem vt oia,*
Nó bizony, kiki mind magát ferensé
máznál iobban. Item: Kiki mind az ő
maga fazeka mellé fít (fenes)
Proximus quisque sibi, idem.
9. *Habet & musca splenem,* Még az ebis
bánnya, mikor meg v:rik az orrát.
10. *Camelus desiderans cornua, etiam aures
perdidit,* Az ki az másét homiuhozza,
az ő magaétis el vezti.

DECAS X.

1. *Hercules & similes,*
Vgy alkuznak mint az eb s az m:tska.
2. Aut

2. Aut manenti vincendum, aut moriendum.
 Auagy meghalok, auag által megyek
 raita.
3. Maritimus cum sis, ne velis fieri terrestris.
 Kiki mind határában tartsa magát.
4. Thynni more aspicere, Komoron nézni.
5. Canis reuersus ad vomitum,
 Mint az okodásra vissza tért eb.
6. Cani das paleas, asino ossa, Mit vezet
 getz lúdra fénát, ebre korpát.
7. Perturbas seram,
 Az ki variat akar löni nem pengert ijt
8. Rectam ingredi viam, Altal vton iarni.
9. Hoc ipso depone loco,
 Ne meny toubb, hanem bizonyíts meg.
10. Fores occludite quique profani,
 Nem íb diznónak gyömbér.

CHILIADIS TERTIÆ

CENTVRIA V.

DECAS I.

1. Ad vestim suniculum,
 Nem lak, p rna hev.
 Linum annectis lino, idem.
2. Munus leuidentse, Vékony aiaandék.
3. Multi discipuli præstantiores magistris.
 Sok tanítvány job az Mesterenél.
4. Ad

4. *Ad Herculis columnas.* Világ végére.
Item: Quæ ultra Gades inaccessæ, idem.
5. *Aviolatur,* Csak vélekedik
6. *Ciceris & nucis emtor,* Alá való ember.
7. *Nemo quenquam ire prohibet via publica,*
 Az ki igazan jár nem botlik.
8. *Hinc belli initium,*
 Ez ám minden háborusznak kezdeti
9. *Inanium inania consilia,* (elei.
 Bolondnak bolond tanácsais.
10. *Nutricum more malè,* Nő Dalka mód-
 gyára iól lakik ő az gyermek mellett.

DECAS II.

1. *Amphiclyonum confessus,*
 Őzue gyűlték most az iól sülték.
2. *Etiā capillus vnus habet umbram suam,*
 Valami iob egy tetűnél azt fel kel veñi
3. *Xenocratis caseolus,*
 Nám oly hősű mint egy S. Iuán éne-
 ke. *Item: Gáspár* vagyon ám a fatisba
4. *Aperto pectore,* tetetűs nélkül.
5. *Ad calcem pervenire,* Az vióllýára iutni
6. *Bellum omnium pater,*
 Cziga biga az had dolga.
7. *Phania ianua,* (nints.
 Tetetűi hogy gazdag. maga semmie
8. *Ne bolus quidem relictus,*

Egy

Egy morfa sem maradot benne.

9. *Rex aut asinus,*

Olyat próbálok, hogy auagy fellyeb
megyek, auág még ennélis aláb esem.

10. *Stellis signare,* Könnyen tudakozni ne

DECAS III. (hezet.

1. *Sambucam citius caloni aptaueris alto,*
Nem illet sámárt veres nyereg.

2. *Nostra farina est,* Mi félékőnk. (ni.

3. *Nullo scopo iaculari,* Izél nélkül budós

4. *De pulmone reuellere,* Szóuéből valami
vélekődést ki faggarni.

5. *Quos non tollerent centum Aegyptij,*
Nem tudom ki fenuedhetne el az ő
erkölsét.

6. *Aegyptius laterifer,* Szamárkodó solga

7. *Cornare me doce,*

Tanits meg reia, háte jobban tudod.

8. *Rhamnusiut,* Ezt erköltsű ember.

9. *Papae nixus,* Hős kakas, mely hegyet.

10. *Lenticulam angulo tenes,*

Soha napian léhen az.

DECAS IIII.

1. *Patrocli pretextus,*

Mis distre nek sine alat magát ditsíri

2. *Exiguum obui pretium,*

Híuan barom az kecke.

3. *Pedum*

3. *Pedum visa est via*, Megis iőttem én onnan, á houá te akarz menni.
4. *Phœnicum pacta*, Székely fogadás.
5. *Pusillus ut Molon*,
Oly kőtsin mint egy kezidő.
6. *Per antiquum diem*, Régi irás s el kopot
Magno Platonis anno, idem.
7. *Perierunt bona*, Oda vagyon az.
Mindarus sublatum, idem.
8. *Qui nimium properat, serius absoluit*,
Ember mennél inkább liet, annál késő
bre viheri véghőz.
9. *Ultra catalogum viuit*,
Többetis él, hegy nem mint kellene.
10. *Ultra peram sapere*,
lőuendő dologról sőrgalmatozkodni.

DECAS V.

1. *Virgo primum*, Az mīg magát ešébe
vesi, addīg el kőlti az mie vagyon.
2. *Vir videbatur navis supplicans scopulo*,
En azt mondom, el veset vőlt akkor
néked az sőmőd világa.
3. *Viro esurienti necesse est furari*,
Az fegénység nagyra vīsi az embert.
4. *Vixit dum vixit bene*, Nem mondhatta
hőg az mīg élt kedűere nem élt vőlna.
5. *Fumantem nasum urfi ne tentaveris*,

- Az ki ebuel iádzik fáia legyen kezébe
6. *Muris in morem viuimus*, Vay ki igen beretűők mindnyáian az ingyent.
7. *E tribus malis vnum*, Hóg nem mint rot pap van imátkozzék, iob gyónatlan halyon meg.
8. *Tám facile est factu, quám vulpes pyrum comest*, Oly könnyű az énnékem meg czelekődnem, mint egy kőrtuelt meg ennem.
9. *Contrahere supercilium*, Keuélykődni. *Inflare buccas, idem.*
10. *Sus commessatur*, Laé az fegényből lőt gazdag mely hamar el hibi magát.

DECAS VI.

1. *Dat veniam coruis, vexat censura columbat*, Az fegény akar hólis meg nyomoríhatták: De az gazdagnak borbavefik vérét.
2. *Sutorio atramento absolui*, Gyalázatosan menekedni valamiből.
3. *Sarda testimo iis*, Irot bizonyágok.
4. *Perdere nautam*, Még az fekér bértis elvezteni.
5. *Siculifare*, Székelyeskődni, forcélyoskodni.
6. *Sedens columba*, Mint egy feléd galib.
7. *Similis*

7. *Sinula caudata,*

Nem hódtem volna hogy ily iárdékos.

8. *Sibiipfi canere,* Magának sípolni.

9. *Si leonina pellis non satis est, vulpina addenda,* Az hól erővel nem lehet, rauaze sággal hozzá.

Dolus an virtus, quis in hoste requirat, idē

10. *Siculus miles,* Az S. ékely pokolbais el megyen, csak fizesse nekí.

DECAS VII.

1. *Sine pennis volare haud facile est,*

Az ldtés csak az liztenis el múlik ám.

2. *Iuxta melam,*

Igen találá az faru kőzöt az tölgyet.

3. *Non idem sunt scriptura & Leucem,*

Külömb azért az tók az tőrök érektől.

4. *Bellicum canere,* Reia biztatni.

5. *Python formosus,*

Ha ezis szép, az légyis madár.

6. *Semel rubidus, ac decies pallidus,*

Könyű fel kérni, de nehéz meg fizetni.

Vel: Könyű az nőies, de nehéz az két-ször főzés.

7. *Semper seni iuenculam subice,*

Akar mely rútis szépét feret.

8. *Semper superioris anni prouentus melior,*

Az el múlt mindenkor jobbnak rezik, az jelen valónál.

9. *Sacra*

9. *Secra nihil sunt, præter malas et cornuta.*
Ez csak czont á mint látom.

10. *Scytharum solitudo,* Sem háza sem tölce.

DECAS VIII.

1. *Scindere glaciem,* Valamire vrat nímé.

2. *Si cepe saltem sumseris, iam vixeris,*
Iob valami orvossággal élni, hog' nem
mint semmiuel.

3. *Commercio sapientium princeps sapit,* Az
feiedelem az Bölczektől tanúl bölczet.

4. *Leonis exuvium super erocoton.* (legy.)
Igen illik mint az bört az tegezbe.

5. *Si sapis, quod scis, nescis,* Ha esőd va-
gyon, az mit tudzís vgy tarts magad-
nál, mint ha ingyen sem tudnád.

6. *Nec aures habeo, nec tactum,*
Hát vgy énnékem sem fűlem sem ér-
zékeniségem nem volna.

7. *Præquam sortiatis, communia deuoratis,*
Még meg sem oztóztál, s immár az
közé költőd el.

8. *Res in foro nostro vertitur,* Más kárban
állapik meg az én dolgomis.

9. *Quodcumque in solum venit,*
Valami ez világon vagyon.

10. *Quoniam id fieri, quod vis, non potest, id
nolis quod possis,* Vgy kel lenni á mint
lehet.

lehet. Item: Quod sis, esse velis, idem.

DECAS IX.

1. Diues arat Curibus quantum non milium
oberret, Annj földé vagyon, hogy
fántani sem győzi.
2. Cedimus inq; vicē præbemus crura sagittis,
Fakois vonnya, a fakótis vonfák.
3. Ptolemaica lis, Végetlen pör ez.
4. Adorat miluium,
Az vylágnak örül nyaualyás.
5. Priensis iustitia, Merő igazság.
6. Primum Mars in filiis laudatus est,
Iól kezdette vala, de el hagyá magát.
7. Phrynicbi luctatio, Alnoklágos mesters.
8. Pro cane malo suem reposcis, (ség.
Meg lenne beñe, ha ebért tñót adnék.
9. Prudens in flammam mitto manum, Szőm
látomást megyek az veszedelemre.
10. Proba est materia, si probum adhibeat ar-
tificem, Ió pozitó, ha meg tudgyák czi-

DECAS X.

(nálni.

1. Illo respiciens, sed hic remitte bona,
Had homologion az Hóld, csak az
Nap tartson igazat.
2. Rane aquam ministrat,
Farkasnak mutat az erdőt.
3. Post bellum auxilium, Ké, ő az hartz ve-
tán az segítség.

Item :

Item: Medicina mortuorum fera est, idem.

4. Pinguis venter non gignit sensum tenuem,
Fogas ebnek való az czont rágas.
5. Piscem natare doces,
Ne fides őrdögöt ióban ha'astúl.
6. Pistillo retusum,
Baromnalis ostobáb elméiű.
7. Partitio non praefocatio,
Törvény s igazság.
Aequalis diuisio non conturbat fratres.
8. Paries dealbatue,
Mást mond, s mást gondol.
9. Ollam alere, Arnyékual iegetni.
10. Oleum & salem oportet emere,
Mind fűp főval, s mind haraggal.

CHILIADIS TERTIÆ

CENTVRIA VI.

DECAS I.

1. Tanquam suber,
Feli libb azért ő mint az tődő.
2. Obrudere palpat, Pisolgatni.
3. Ne quis unquam sapientior sit Mezarense
bus, Eke ditzó mely gyűk őret rana-
4. Nulla candidorum virorum utilitas, nisi ad
cerdonicam, Az gyenge emberek sem-
mire valok, hancm csak aluára.

6. Quid

5. *Quid ad farinam?*

Nemmit nem hoz az az kenyhára.

6. *Numeris Platonis obscurior,*

Isten tudna ezt miczoda.

7. *Nihil ex agro dicis,*

Nem gyermeki dolog ez a kit beféllez

8. *Nihil graue passus es, nisi tibi vindicat,*

Nem árt neked, ha magadra né veszed

9. *Ne spina quidem vulnérabit bonos,*

Az lámbort senki nem bánthatja.

10. *Naera & Charmione,*

Haláltia fenvednének egymás mellett.

DECAS II.

1. *Nec multis at nec nullis dicaris amicus,*

Barátid legyenek de keveslen.

2. *Miconius vicinus,* Hiuaatlan vendég.

3. *Mortuus non mordet,*

Azholt nem már meg.

4. *Ascisce ad extremum scientiam,* Mindent

meg próbály. ha lárod veszedelmedet.

5. *Miserimum est sane mori,*

Nagy nyaualya az éhél halás.

6. *Imodò, venare leporem, tunc itym tenes,*

Addig keres, a míg vagy on kezeden való.

7. *Minimo provoco,* Úy ki há en ber vagy.

8. *Finire pomærio minore,*

Róuis

Rõvidebben kerekíteni.

9. *Mens peregrinatur,*

Másut jár most az te elméd.

10. *Ad porcellum da mihi mutuo tres drachmas*

Még bõm földelére való pénze sincz.

DECAS III.

1. *Vos etenim iuvenes animos geritis mulie-*
bres, Bizony látszik hogy aßiony em-
ber fûuettek vagyon.

2. *Sapientes futurum perendie ventum præ-*
sciunt, Bolond ember ám, az ki iõuene-
dõt nem gondol.

3. *Caute loquatur,*
Ingyen sem tudgya mit beszél.

4. *Lepori esurienti etiam placenta fici,*
Szomiu õkörnek zavaros vizis jó.

5. *Lex & regio,*
Az ki hõl lakik annak törvényét tartsa

6. *Aegis venit,* Latorkodik.

7. *Multam syluam gestas,*
Nám ollyan az feiõd mint az erdõ.

8. *Larus in paludibus,* (larik.
Az ki könnyen ád, könnyen meg cza

9. *Ipso horreo dare,* Bõuõn adni.

10. *In tua ipsius harena,*
Magad mesteriségében.

DECAS III.

1. In vno saltu duos apros capere,
Egy tsapásual ketőt vni.
2. Ignis ad torrem veniens,
Könnyű kopazt barotván.
3. Hippolitum imitari, Tízán élni.
4. Nihil agere, Heiában munkálkodni.
5. Herculis cothurnos aptare infanti,
Kősin lábnak nagy talpat kerekíteni.
6. Grues lapidem deglutientes,
Nem álmadoz az az ki mit akar.
7. Fortuna afluaria, Forgó az betentse.
8. Fores aperire, Vrat nitni reiája.
9. Nam tua res agitur, paries cum proximo ardet,
Bár te is fély akkor mikor a homs
fédod háza égh.
10. Immitere fontibus apros, floribus austruam,
Farkasra bizni báránt.

DECAS IIII.

1. Ollaris deus,
Bódog Afsiony katonája vgyan őis.
2. Oetaus genius, (pán,
Meg feinek még tégedetis egy túl kor.
3. Vel hosti miserandum,
Még az ellenségis fánnya.
4. Aequalibus calculis absolutus fuit,
Keűs heia hogy raita nem vezette.
5. Luscinia deest cantio, Eb látta hog kő
uátto

uátstól kellyen benet venni.

6. *Ego ex bono in bonum traductus sum,*
En ióról ióra mentem.

7. *Anguillas captat,*
Csak ő nyerveitlen, nem gondol véle,
ha ez világ elfordúlna is.

8. *Ego faciam omnia more Nicostirati,*
Had rám csak, nem leszen fogyaikor
zár benne.

9. *Duplex cappa, Az neué sem jó.*
Tria cappa pessima, idem.

10. *Temulentus dormiens non est excitandus,*
Még az isteni ki tér volt az réteg em-
ber előtt.

DECAS V.

1. *Cladit in cessa, pedibusq; vacillat utrisq;*
Az mit lovon fogad, gyalog meg nem
(Allyá.)

2. *Dictum aut factum,*
Még lőt valamint akartad.

3. *De grege illo est, Azokhoz való.*

4. *Dentata charta, Ragalmazó leuel.*

5. *Cum Musis, Bólt-ön.*

6. *Amicos tragoedos imitatur,*
őis reia tartia magát.

7. *Aescopius gracula,*
Ma tolláual dúti ekó dik.

8. *Avies cornibus lasciuens,*
Nagy Verbán elég látor.

9. *Dullus*

9. *Ductum per Phratores canis,*
Nem ió helyre találkozozt vólt.
10. *Calabri hospitii xenia,*
Nem tudgya houá teñi, s azért adgya.

DECAS VI.

1. *In ostio formosus,* Meg vífik ám néki.
2. *Caput scabere,* Nagy gondolkodásban
lenni. *Vngues arrodere, idem.*
3. *Caricui hircus,* Semmire kellő.
4. *Bullata nuga,* Fris hazugság.
5. *Bolus ereptus e saucibus,*
Nagy kontz eset kú fiaiából,
6. *Bere sit,* Adgya Istén minden íóra.
7. *Scarabeus Aquilam quarit,*
Őis emberrel vetekedik gyermek léuén
8. *Timidus Plutus,* Pírúl az ki vétkes.
9. *Panicus casus,* Ok nélkül való fýlelem.
10. *Nihil minus expedit, quam agrum optime*
colere, Még az ióban sem kel igen el
menni. *Item:*
Ne quis nimium sit iustus, idem.

DECAS VII.

1. *Citius quam asparagi coquantur,*
Egy riukmony sőtég meg lenne az.
Citius quam salsamenta coquantur, idem.
2. *Amicitie personam detrahere,*
Barátság nélkül mindent meg mődani
L 3. *Vtere*

3. *Vtere curru tuo, asinos ne curaueris.*
Lásdolgodhoz csak, az máféra ne lés
gyen gondod.
4. *Lybica fera: Sok kűfőbet nyalt vgyan
az ő alfeleis.*
5. *Semper affert Lybia mali ac noui quippiā.*
Patika az ő feie, mindenkor talál vala
mi fraktúrát.
6. *Afra auis.*
őltőzeti olyan mint egy Indiai ríknak
7. *Boni pastoris est tondere pecus, non deglora
bere: Az jó feiedelem tizti az, hogy
haznát vegye allatta valóinak, de ne
nyúzza meg őket.*
8. *Lucri bonus est odor ex re qualibet.*
Altar honnan legyen, csak legyen. 116.
*Vnde habeas, curat nemo, sed oportet ha
bere, idem:*
9. *Lucrum pudori praestat,*
Szemérmes Deáknak vres táskája.
10. *Borta tum hyeme tum aestate bona.*
Ió az kőntős mind télben s nyáiban.

DECAS VIII.

1. *Anicularum deliramenta,*
Vén Afifonyok beféde.
2. *Ante pedes est,* Előtünk vagy on.
3. *Albo*

3. *Albo rete aliena captat bona,*
Hamis prokátorsággal haláz más em-
ber jószágátán.
4. *Vel acuminuiffes,*
Tőcis meg találál vólna cñj kereséssel.
5. *Subuentanea parit,* Oly dologban fárads-
tia elmeiét, kit eb sem venne az fogára.
6. *Alter Phrynondas,*
Semmi tzigán nem érne véle. (bér.
7. *Super rosas,* Nem kel díznónak gyöms.
8. *Afinus auis,* Mirelek benne.
9. *Sisiphi artes,* Csalárdság.
10. *Homo Thales,* Ember ő, noha kőfos.

DECAS IX.

1. *Sardanapalus,* Czak hasának szolgál.
2. *Quid tandem non efficiat manus,*
Az mit kéz rak, elis bontia.
3. *Testa collisa testa,*
Egyik az másikat vezti súllyezti. (méie.
4. *Animus est in Coriis,* Másut vagyon elo.
5. *Quibus nec ara, neque fides nec vlla durant
foedera,* Kik sem Istennel sem emberrel
nem gondolnak.
6. *Ἀγῶν καὶ γέγων.* Agunt & ferunt,
Dúlnek foztnak.
7. *Salem lingere,* Vékonyon élni.

8. Pro cæco exoculatus est,
Vaknak tolták ki szómét.
9. Ante lupus sibi iunget ouem, Nehéz az
báránt az farkással őzue békéltetni.
10. Sphondyla fugiens pessimè pedit,
Rút bűzzel vagyon az iámbor.

DE CAS X.

1. Ambulet vt cancer restà, haud effeceris rā
quam, Az mit kinek terméket hozot,
azt el nem hagyhatta.
2. Calculo mordere, Vak vereséggel verni.
3. Charybdis, Nagy ehető. Barathrum, idem
4. Lingua seorsum inciditur, Az Christus
koporsóit sem őrzik hezában.
5. Non capiam somnum, nisi fecerim,
Nem alussom addig, míg meg nem
czelekedöm.
6. Consultatio tum melior, cum expleueris al
uum. Igyal többet, s inkább tanácskozz.
7. Tenuis spes, Vékony reménység. (hatol
Frigida spes, idem.
8. Anno senior fio,
Eztendővel többet éltem volna.
9. Tauricum tueri, Komoron nézni.
10. Expedit habere plura cognomina,
Nem árt azkinek sok titzi lehet.

CHILIADIS TERTIÆ

CENTVRIA VII.

DECAS I.

1. Canalicola, Píartz hazugía.
2. Tribus bolis,
Csak három falat sem léfén az.
3. Velut umbra sequitur, Mint egy árnyék
ő mindenütt ott vagyon.
4. Ne nummus quidem plumbeus,
Még egy réz pénz sincz.
5. Satietas parit ferociam, imperitia cum pos-
testate coniuncta insaniam, Teheri s téfi.
Foenum habet in cornu. Idem.
6. Quid cæco cum speculo,
Igen tud Haidu harangot őnteni.
7. Miseram messem metere,
Kopar helyen kereszködni.
8. Venimus ad summam lineam,
Az spitzre jutottunk ám hírie.
9. Saburratus, Meg töltötte ám mostan vas-
lóban magát. (dod.)
10. Numero dicis, Könnyen s hamar monis

DECAS II.

1. Priusquam gallus iterum cecinerit,
Még kakas szólás előtt.

L 3

2. Ne alij

2. *Ne alij quidem caput,*
Egy hagyma feiet sem adná.
3. *Ruminare negotium,*
Még rostálni magában az dolgot.
4. *Mordere labrum, Aiakát rágni.*
5. *Pyrrichen oculis præ se ferens,*
Vgyan ki néz az had a főméből.
6. *Non est oleum in lecytho,*
El költ ő nálla minden pétér báttia.
7. *Magis gaudet eo, qui senectam exiit,*
Vgy örül, mint ha menyorságban ment volna.
8. *Hic bonum virorum est morbus,*
De vgyan fokás az az fő embercknél.
9. *Ne guttam quidem, Egy czepet sem.*
10. *Vnde ex coquat seuum senex*
Elég pénze vagyon, mert sok vdeit
hogy poztót nem vót.

DECAS III.

1. *Ne iactare iugum vita didicere magistra,*
Nem tudgyák még ők miczoda az fő-
tos berhe.
2. *Vt in velabro olearij,* Szörzöt doloz
mint az tzigánoknál az czerélea.
3. *Homo imi subfelij.* Aztal hazugia.
4. *Mappa comescere risum,*
Valamit el titkolni. *Manticulari, idem.*
5. *Aut*

5. *Auro habet subactum solum*, Ennek an-
nő vagy on, hogy akar aranyon járna.
6. *Saniorum laura*,
Heiába való gyönyörűség.
7. *Tenarium malum*,
Szolgán való kegyetlenség.
8. *Agaso asellum*, Az kinek mire vagy on
gondgya, abban jár el.
9. *Samium comatum*, Hinnédé hozzá, mis-
czoda háios táskából esik ki az jó béles.
10. *Servum ego haud vebo, nisi quis prius pro
carnibus certauerit*, Oly szolgát szeretek
én, az ki az gátot meg állja.

DECAS IIII.

1. *Tertium caput et tertio cerebro*, Mind
kézzel járvaal rajta vagy on segény.
2. *Vt Corin. his videtur corpore questum fan-
ctura*, Még jó vdeien kuruaságra áll
az bõme.
3. *Cyrnia iactura*, Rettenetes kár.
4. *Rapina cotylys*, Lőről ebre marad.
5. *Que ex antiqua Tyro*,
Soha vgy senki nem járt.
6. *Triceps Mercurius*, Sok félle fog ő.
7. *Para Danacen*, Későly halálod hoz.
8. *Vt Bagas constitisti*,
Nam mint az báluány vgy állaz.

9. *Cancrum ingredi doces*, Akar mint monddgyad az farkainak, hog Pater nosser, de ő mint az mondgya, hogy bárány lőb.
10. *Mare exhaustis*,

Olyra űgyekőzől, az ki soha nem lész.

DECAS V.

1. *At non Atride sic est Agamemnoni visum*,
Vgy akariak az W rak, s vgy kel lenni.
2. *Nallum ego sum numen, quid me immortales
but equat*,
Had alib ió fáz, minem Isten vagyok.
3. *Ne quis te à tergo fugientem cuspide figit*,
Meg lőd az vizre ne vigyen.
4. *Eloquitor, ne calato, quò norimus ambo*,
Mond meg, ne fűbogy, had tudgy uk
miis.
5. *Nec renocanda, nec irrita, vanaué dice*,
Meg hid az mit mondok, mert nem liaz
zudok hm azért ranastra.
6. *Dentis claustra tui quæ vox clapsa reliquit*,
Mit főllez te.
7. *Insipiens, nam Iupiter his diuersa parabat*,
Ignaro. Bolond azt tudta, hogy mind
vgy lésen, à mit gondolt.
8. *Mox caput hocce aliquis mihi barbarus ense
recidat*, lőb felem ellék el.
9. *Tarda*

9. Tarda & sera nimis, sed fama & laude perenni, Akar mi későre legyen, csak legyen állandó s jó (λαρ:
 10. Ἀλλὰ ἄναξ αἰτὸς δ' εὖ μέλειο, πρίβω τ' ἄλ-
 ipse agere rex, bene consulto, & pareto vis-
 cissim, Tanácsotia adgy, s jó tanács-
 nakis engegy.

DECAS VI.

1. Postquam exempta fames & amor compressus edendi, Együnk, s az vtán beféllýünk
 2. Quot frondes, & quot sunt verno tempore flores. Utque globatarum muscarum examina multa, Szántalan mint az pör.
 3. Non quisquis volet illa ferat, Nem az az ki akaria, hanem az kinek Isten adgya.
 4. Nil tibi ego imputo, verum ipsis magis imputo Diuis, En senkire nem vetek, Isten dolga.
 5. Ast ubi iam promit prægrandem é pectore vocem, Ihon mi kele belőle.
 6. Ipsa etiam Dea sum, genus inde mihi, vnde tibi ortus. Mi énis ember vagyok, s tars-
 tomis ollyanák magamat mint te vag.
 7. Quin magis alteri in his rebus cedamus vters Bátor ké-
 8. Irrita dii superi ventis hæc omnia tradant.

Adgya lsten hogy ne legyen vgy.

9. *Parua metu primo, mox sese attollit in aurum.*
Ingrediturque solo, & caput inter nubila
condit. Kiczinböl nagy dolog fokot
 támadni.
10. *Ne trepitandi autoy mihi sis, Ne ieges.*

DECAS VII.

1. *Par honor ignauoq; viro & virtute valente*
De most semmi külömbfég nincs az
iök és latrok között.
2. *Explerunt inimica precamina diui,*
Bé tölt az átok raita.
3. *Si volet: inuitum hunc haud quaquam abdu-*
xero quoquam,
Ha akaria iö, ha nem ám lássa.
4. *Ἰππὸς γὰρ ἄνδρ' πολλοῖσι π' αὐτὸς ἔσθ' ἄδωπ'*
Vir medicus multis aliis equandus honor
est, Sökan nem érnének ö véle.
5. *Attigit eque manu, non irrita missa sagitta*
est, Igen találta.
6. *Coniuncti pollent etiam vehementer inertes*
Sok lúd diznöt gyöz. Item:
Et qua more profunt singula similia iuvant.
7. *Qui modo mortalis sit edens Cerealia dona*
Ha ember, kenyérrel él. (humor.)
8. *Que sint, que fuerint, que mox ventura tro-*
mi veli

Mi vólt, s mi vagyok, s mi lészen még.

9. *Strenuum esto, quo te posteritas quoq; laudet.* Emberködgyél, hog ez vtania mas radgyon meg hired neued.

10. *Istum mortis inexitum mala parca traheret.* Vgyan erzötte fegény halálát.

DECAS VIII.

1. *Illic qui vir iners, qui strenuus, ipsa docet res.* Az spitzzen valik meg ki minemü.

2. *Si prestare queam & fieri res ipsa potest.* Ha lehet tölem érte léssek.

3. *Alia dantur, alia negantur,*
Nem mindennek adatik minden.

4. *Victoria non inuenta,*
Néki kis iziben eset.

5. *Verum prepollet magni Iouis usq; voluntas,*
Vgy kel lenni az miat lsten akarta.

6. *Verba in consilio, valet in certamine robur,*
Tanácza fió, hartzza erő kel.

7. *Et clypeo simul & galea nudatus & hasta,*
Semmi fegyvere nincz,

8. *Cur frustra tibi gestatur iam in utilis arcus,*
Mi hazna hogy vagyó hanem él z vele.

9. *Dic quis, & vnde venis, tibi vbi patria, atq;*
parentes? Honnan iöz & houa mégy &

10. *Dum memor ipse mei, dum spiritus hos reget artus,* Az mlg elég.

1. Nunc hilares cœnemus, & omnis clamor ab
esto, Csak lakozzúk, ne háborogjunk.
2. Quippe nihil miserum fletus laméntaque proi
sunt, Semmit nem haznál az sírás.
3. Si libeat seruare, procul quoq; numina pos
sint, Ha Isten akaria meg lehet.
4. Ardua res homini mortali vincere numen,
Nehéz Istennel vetekődni.
5. Δόσις δ' ὀλίγη τε δάδα τε.
Exiguum munus gratum tamen,
Küczin aiandék, de kedues.
6. τί πρὸς ἄνδρα, τί δ' ἐφ' ἑξῆα, τί μοι δ' ἄνθρωποις ἔρ
λίδην. Lapsus ubi? quid feci? aut offi
quid omissum est? Hatalmas Isten, mit
czelekődtém? mit bolondoskodtam?
7. Non est improbius res altera ventre mole
sto, Keueset hal az éh has.
8. Dicendum est aliud, contra est aliud reticē
dum, Nem kel minden: ki feczegned.
9. Vsq; adeo nihil improbius, muliereq; peius
Nincz gonozb at főny állatnál.
10. Is mihi iuxta inuisus et atrii limina diuis,
Vgy gyűlölöm én a te, mint az poklot.

DECAS X.

1. Nil miserabilius quam incerta sede vagari.
Nincz

- Nints nyaualyásb dolog á változásnál
2. *Est proclius Deo, cœli qui sidera torquet,*
Reddere vel despectum hominem, aut adiun-
gere honorem, Kőnnyű Istennek, mind
fel emelni, mind le vetni.
 3. *Sunt formidanda regum offensaq; minaq;*
Nem kel V rual czereznyét enni, mert
meg lőuöldöz az maguál. (nem,
 4. *Opasfi graniora, dabit Deus his quoq; fi-*
Durate, & vosmet rebus seruate secundis,
Ne had magad, iobban adgya Isten.
 5. *Dux bonus & miles præpollens viribus,*
Mind eszre mind kézre iő hadnagy.
 6. *Capra ad festū, lókor iőz, te kellez vala,*
 7. *Tinctura Cyzicerna,* Oly gyalázat, hog
az Dina sem mossa el.
 8. *Festum multas habens molestias,* (zész.
Sok nyaualyával fiokot lenni az költő.
 9. *Nihil aliæ ciuitates ad Crotonem,*
Semmik ához képest.
 10. *Colophonium suffragium,* Vgyan mind ő
raitá áll azért meg minden dolog.

CHILIADIS TERTIÆ

CENTVRIA VIII.

DECAS I.

1. *Circa terram natat,* Az ő elmeieis igen
alat iő vgyan,
2. *Non*

2. Non propter pedis cum lyra dissidium,
 Azt sem tudgya miért büntetik.
3. Echeti imperium, Kegyerlen ember.
4. Threicia hirundo labiis instrepit,
 Czak czáczog mint az fecske.
5. *τὸ ξηρὸν ἰσχυρῶτατον,*
 Anima sicca sapientissima,
 Keuér emberben riánkán lártz böltséet.
Subtilis animus molem ventris defugit, idem
6. Volsellis pugnat non gladiis,
 Othon tud ő vîni, nem az mezôn.
7. Vespertinum amant, matutinum oderunt,
 Őis oda fog, dhól hamaréb éri.
8. Byssina verba,
 Szép módgyáual való beféd.
9. Servus non est qui mortem negligit, Nem
 rab az, az kí az halalt semminek véli.
10. *Ἀχιλλέου πνέει,* Achilleum spirat,
 Meg lártzik maga vifeletéből is hogy
 nem rossz ember.

DECAS II.

1. *Amantata sententia,*
 Nem kôz emberhöz illendô értelem.
2. Lepus suum nidum prodit, Mint az nyúl
 ő maga meg mutatja magát.
3. Pallenicum tuetur, Meg hidám, hogy
 az sem iedne meg árnyékától. 4. *lute*

4. Iube actū procliuia, non enim inter centauros versaris, Had aláb ió fá z, mert nem babodban találál.
5. Ἐν τοῖς ἀστρογάλαις τὴν ἐγνύου ἔχει,
In Astragalis gerit nobilitatem,
Bezzeg nómós vólt ám óis, de mind el hordották az fazék gyártók.
6. Perdix congregat diuitias sine iudicio,
Eből gyóitert marhának eből kel el vez:
7. Μῆτις ἰσχυρὸς ἐν, (niis,
Ne stilla quidem, Egy czep sinezen.
8. Quem Cor non nutrit, illum nec Aegyptus,
Az ki az fokból el nem tud élni, hogy tudná az keüésből:
9. Hinnulum ne cum leone partiatur,
Nem ió Wrral czereznyét enni, mert meg lóuóldó z az maguáual.
10. E spinis vult et rubis ficus colligit,
Bizony hog ná g munkáual nyer vgyan

DECAS III. (óisá mit nyer.

1. Ἐν ῥόσῳ καὶ ὄλῳ,
Luce perire etiam licet, Halálát sem fá n-
ná, ezak kedue telnek benne.
2. Laxare fibulam, Néki ereztetni az zabos
3. Sub tunica et sinu, Alattomba. (lát.
4. Gradum figere, Még áilani az fárt.
5. Media

232. CHILIA DIS III.

5. Media agmina ferri, Igazat tartani.
6. Funem contentionis ducere, Kötődni.
7. De limine offendere,
Csak kezdetibenis meg botlani.
In portu impingere, idem.
8. Tabellis obfignatis agere,
Maga iráltaul bizonítani valaki ellen.
9. Porridge, si possis panem, hinc obsonia par
gnos, Haragosnak kettő részre, megia vo
rik, s enni sem adnak.
10. θαρσύνει βαλὺν, Citiùs quàm gradatim,
Bezzeg é sem rák hátó való iárás vgyá

DECAS IIII.

1. Melanurum perca sequitur, Vay ki rauar
bizony máson akaria előb meg próbál
(ni.)
2. Albus dies, Szerenczés nap.
3. πάντα λίτον λίπαρον προσείρα
Quemlibet lapidem nitidum adorat,
Akar mely rossz emberhözis hozzá ada
gya magát. (ferete.)
4. Plus oculis suis, Mint az két főmért vgyá
5. Quamuis humeros perdat aquam in cernam
do, aqua tamen manet, Akar mennyből
haiczák az ökröt Bétsebe, vgyan ökör
(azért.)
6. Supra Simonidem menor,
Vay ki igen reia emléközik.

7. Ἰνφλέγγυς καὶ ὀλέμυς οἷον ἀσφαλὲς,
 Ignem si admoucas stipulae res plena periculi,
 Nem ió tűzet olajual óltani.
8. Ἐστὶ καὶ ἄλλοι ὀλώπυμυς,
 Sunt et aliae vulpes,
 Nem ezek én vagyok azért ebbe bűnds
9. Duræi equi speciem præfert, (leicis.
 Vay ki fok latorság borult azért ő bes
10. Thoricionem imitatur, De á mini látom,
 az pénzért az Apiátis el arúlnó.

DECAS V.

1. Cum Protogene mortuo bellum geris,
 Könnyű hólnak főm fődelet el venni.
2. Nondum incuruam cervicem Iupiter habet,
 Minem meg rőnidült még az Isten keze
3. Id quod in frumenti copia erunt,
 Minden ió az mit ember kaphat.
4. E vipera rursus vipera nascitur, (mad.
 Nő egyik eb helyébe könnyen más társ
5. Lingua quidem segnis, sed dextra viget,
 Keueset fől, de hamar cda vti.
6. Apud Sirenas aut Lothophagos hæsit,
 Igé meg ferette volt az oda való lakást
7. Phidias pacem amat, Az törvény és az
 deáki tudomány békeséget feret.
8. Leporem frondium crepitus terret,

Min

Mint az nyúl árnyékától is meg ied.

9. *Tigranem salutabis,*

Bizony hóg kenél embert látz ugyan.

10. *Tibi nunc calent aræ,*

Szintén kezeden vagyon ugyan most.

Nunc tuum ferrum in igne est, idem.

DECAS VI.

1. *Putem si hauriatur melior euadit,*

De az nem árt, hanem inkább használ.

2. *Prætextata oratio, Fris bešéd.*

3. *Calaturam olet, Nem régen kőlt ez.*

4. *Non est cuiusvis rectè condire,*

Nem minden tudgya az embereknek
keduét keresni.

5. *Necessariam fortunam terit, Az ketske*

sem meñe az valarra, de czapiák hátul.

6. *Idem furvus, idem duxit trochus,*

Minemű egyik, málik meg ollyan.

7. *Verba sine penu & pecunia,*

Kazdag szóval s tetűvel, de nem egyébe
(bel)

8. *Terram ne legas nauigando,*

Hasonatlan dolgon ne kápdos.

9. *Foralibas pernicios,*

Min az fél oly gyors.

10. *Antica exclusus, postica recipiar,*

Ha egy felől ki vernekis, más felől be-
megyek.

CENTVRIA VIII. 241.
DECAS VII.

1. Neg; Phasis mala eluat,
Az Dóna sem moshatná azt el róla.
2. Nihil siccium hydropico, Ha az sáskán als
tal folyonais, többet kiűnná.
3. Fructibus non stadiis certat,
Kúczin, de haznos.
4. In laemos ascribendus,
Őis izetlen ember vgyan.
5. Censorium supercilium,
Erköltben való keménység.
6. Siphnius arrabo, Bika pénz.
7. Desultorium, Alhatatlan.
8. Briareus apparet esse, cum sit lepus,
Azt tudnád hogy alá nyel, ha tekinted
penig, nyúlónális fglékenb.
9. Per eandem lineam ferram reciprocare,
Azon bakot nyúzni.
10. Scaperdam trabis,
Erős fába vágtad az fejsét.

DECAS VIII.

1. Polydamas probri maculā mihi prius aduret
Csak annak ítéletitől fglek leg inkább.
2. Quid Sole relicto venis? Miért nem vls
tél vezte, ha ottis iől volt dolgod?
3. Manum peteris, & pedem porrigis, (dod
lgen találád, kezedet kéri, lábodat a-
4. Myster

242. CHILIA DIS III.

4. *Mysteria Eleusinia profanas celanda,*
Nem illet agebet hintő feké.
5. *Equidem ego vellam, non carpo,*
Minem mostis Abécét tanúlok.
6. *Cubitis metiri, ut Nili incrementa,*
Bőuon mérni, nem valami függel.
7. *Navis scopulam deprecatur,*
Egyik bolond az mássikkal veszekődik.
8. *Tydeus corpore, at Hercules,*
Kúczin az bős, de erős.
9. *Ad genua venit,*
Nő bizony azis aláb állot.
10. *Extibiatum senex, Eröetlen vén ember.*

DECAS IX.

1. *Habenas inlicere, Meg zábolázní.*
2. *Achilleum votum, Foganatos könyörgés.*
3. *Iusiurandum debiti emplastrum,*
De az hűret ő pénzen nem vésli.
4. *Ne frena tractes inscius cum sis puer, Hozzá
zá le kezdgy, ha nem vagy ember reik.*
5. *Teredo ossium cor sollicitum, Vay ki
mar meg őssit az gond és az bánat.*
6. *Buvalia pugna, Fgmnás elie való irogatás.*
7. *Perzama non tristis incolit, Azt tudgya
hog mind illyen könnyen lépjen dolga.*
8. *Andromachen ex agnibus concinnare,*
Valóban valamit fel építeni.
9. *Serpens*

9. *Serpentem foues, & is te,*
Nem iól vagy on néked dolgod.
10. *Theatrum simul & aperit & claudit,*
Hamar kezdé, s hamar meg vná.

DE CAS X.

1. *Ieiunium olet, Búdó: fátiú.*
2. *Tricas conduplicare Tallenas,*
Heiában való dolgokban tórni feiét.
3. *Ne corticem quidem dederit,*
Még az kenyér heában sem adna.
4. *In Catoniam tendis, Feied vezitét keresed*
5. *Ne Baon piscis molestus mihi sit,*
Nem tudgya ember fáia izit keresni.
6. *ἰκίαντο χάριτες ποικίλαι,*
Immortales gratiarum horti,
Vay ki ió az hálaadoóság
7. *Aude aliquid breuibus Gyavis & carcere*
dignum, Czelekődgyél ollyat, hogy ves
sen el az feiedis.
8. *Policlata forma,*
Fogyatkozás nélkül való dolog.
9. *Ἀνὴρ παρθένου ἑλὰς,*
Pro virgine cerua,
Vay ki hamar meg sordúl az ferencze
10. *Fulmenta lectum scandunt,*
Am lásd hogy az ógy tarcza az lábát,
nem az lába az ógyát.

CHILIADIS TERTIA

CENTVRIA IX.

DECAS I.

1. Vnum idemq; alucare,
Egy az foba az kementzéuel.
2. Eleusina seruat, quod ostendat,
Minem egyfőor mondhat mindent ki.
3. Nemo comatus, qui non præciditur, Meg
látzik maga viseléséből is rossz volta.
4. Veteris moneta, Az régi lámborok fjele.
5. Olim Pelasgi, Danaide postea,
Vőlt az Apiának, de nincz az fiának.
6. Helena crater, Keduem ferint való.
7. Somni plenus, Merő álom. (bőlés.)
8. Suilla harmonia, Mőd nélkül való bőmő.
9. Monitor capras age, Hadnál békét más
nak, csak magadra tudnál gondot vis.
10. Incurui cervicis,
Mint az alá néző matyka. (felni.)

DECAS II.

1. Cappari vicilitas qui potes Anthia,
Mit fölvenkedől, ha iobbais lakharmál
Corium redolet, qui possit vnguenta, idem.
2. A scapha in triumphalem quadrigam,
Szegényből lőtt Wrrá. Item:
Agathocles Siculus e figulo rex factus.
3. Gemma

3. *Geminas chordas ferit*, Két ház ebe.
4. *Sartaginum pernicies*, Aztal hazugia.
Alienarum opum tubercinator, idem.
5. *Cerebrum interius alicuius rei quærere*,
Valaminek az velejét keresni.
6. *Alienis mandibulis ridere*,
Keduetlen neuerni. *Sardonium ridere*, id.
7. *Naue meo rectam semper rexi*, Senki
nem mondhat ám én hozzám semmis.
8. *Squilla rubicundior assa*,
Mint az tüz vgy el verefedik.
9. *Libera in Cynadra aqua*,
Szép dolog az szabadsg.

DECAS III.

1. *Lippus oculus Solis radios non fert*,
Fogas ebnek való az zont fogas.
2. *Lumbor fractus ut Mysius asinus*,
Nám ollyan mint az hátnya feget lúd.
3. *Araneis abundat propter inopiam*,
Meg terzik, hog az ő házat sem forogia
sok ember, mért fel fogja az gyép.
4. *Manus ambas in Actolis habet*,
Mint a küldős kérésre hozzá az végít.
5. *Euannat ad omnem auram*,
Minden felé el tekeri ő azt.
6. *Statua viatores omnes intuens*,
Sok felé magyarázzák vgyan.

7. *Anguilla in strigmento,*
Tekereg minden felé mint az Czik.
auagy, mint az varga az nyárs előtt.
8. *Faber cadit, cum seriat fullonem,*
Máfra haragból, s én raitam akarod
bóffúdat ki tölteni.
9. *Leo prius, nunc leporem agit,*
Nő bizony aláb hadra mostan.
10. *Nullius inspecto elogio,*
Minden válogatás nélkül egyes egyik.
A caluo ad caluum, idem.

DECAS IIII.

1. *Turbinem felix prospecta,*
Addig gondolkodgyál betegségedről,
á míg egésségedben vagy.
2. *Amaris pharmacis amara bilis profuitur,*
Az minemű mofdót tő tartotok énné-
kem, énis olyan kendőt tő néktök.
3. *Canis clanculum mordens,*
Mint az alattomban marò eb.
4. *Morsini versus quis descripserit,*
Nem tudom ki bolond kapna azon.
5. *Animata Bibliotheca, & viuum Museum,*
Valóban való tudos ember.
6. *Ploret picca quod Cedrus cecidit,*
Nő bizony magokra is váriák azért az
mi máson esik.
7. *Alicui*

7 *Aliens in miseria cruciatum propriū merit,*
Másért benuedi azért ő ezt.

8 *Præ Nili cataractis,*
Vgyan ki foly az szép fő sáíából, mint
az méz.

9 *Equus seſſorem rapit,*
Esembe sem vőtem volt, hogy tovább
megyek az fő befédben.

10 *Circa montes radicis versatur,*
Nő azért az gyökörét keresi ő.

DECAS V.

1 *Herculis ædem mulier non intrat,*
Nem ille sámart veres nyereg.

2 *Summis auribus insidet,*
Fől hegygel hallani.

3 *Neq; defraudat, neq; marginem excedit,*
Sem el nem véten benne, sem többet
nem add hozzá.

4 *Ver inter anni partes vnicum, vnus inter æſ-
ſra Sol,* Valamenin vadnak sem érnek
azért ezzel ez eggyel.

5 *Ne Sol quidem ſciat,*
En miattam senki meg nem tudgya.

6 *Omnibus iudicibus inuat,*
Akar kire haragudgyéki, iob ez.

7 *Qui ſitiunt, ſilentio bibunt,*
Ne a pengeti íát, a ki variat akar lőni.

- 8 Quod Magis inter organa,
Tudgya ő mind két kézre.
9 Nihil amplius est,
De ötet immár segéne az sok péntek o-
érre.
10 Colossi fragmenta,
Czak egyik réséből is meg terzik, hogy
nem alá való dolog volt.

DECAS VI.

- 1 Nectar spirat,
Gyönyörűsége ugyan.
2 In triclinio choa, in cubiculo nola,
Soha nyeluesb és nagyobb iható affon-
nem láttam ennél.
3 Alabandicum opus,
Vissza való dolog.
4 Vestalium toro purior,
Nem hogy igaz, de még hamis hír se-
lehet iamboríga felől.
5 Escennium sermo,
Oczmány beled.
6 In acervum metere,
Egy lőben szőni.
7 πᾶν τὸ οἰκίῳ πᾶσι,
Domesticum omne afficit,
Kinek kinek az ő hibája fál,
8 ἐξ ἑκαστοῦ μέρους,
In eadē

In casses iniicere,

Az halóra keríteni.

Aquam plorat, quam lauat fundere,

Még azéis meg sirattia, az mit meg éssit.

Supra clepsydram dicere,

Sok bót saporítani.

DECAS VII.

In Aegypto optatim esse potius,

Inkáb akarok földetlen földre menni.

Vincat tuus tripes, et ego mendax vates in-
ueniar, Am bár az tied legyen igaz, én
 hazudgyak.

Tanquam Gorgone conspecta,
 Mint ha agyon vőtték volna.

Is que ex trivio, simile,
 De igen köz dolog.

A vipera morsum culpat, ipse saucius antea
unquam,

Nem volt még néked fölcsa berhéd,
 de kely reia csak.

Peliam recoquet,
 Valamint lésien. de meg próbállyá.

Cum Aesone iuuenescit,
 Napról napra ifudik.

Equus Sophocleus, idem.

Intus Hecuba, Foris Helena,
 Szép kőuöl, de őrdög belől.

- 9 Gallus meit neq; bibit: Mus non bibit *attus*
men meit, Valamely tiük többer kada
 tzol, de keuefebbet toik.
- 10 Deo praesente nullus officit obex,
 Ha lsten velünk: Senki ellenünk.
 Si Deus pro nobis, Quis contra nos? *idem*

DECAS VIII.

- 1 Daphnis inter pastores primus,
 Bizony hogy ő nagyra mène.
- 2 Addere gangrenam,
 Örögbiteni az nyaualyát.
- 3 Taurus Draconem genuit. & tauri Draco
 Ebnek eb az faia.
- 4 Hectorem imitaris, ab illo nunquam recedam
 De io vitéz vagy pohár mellet.
- 5 Anime scrinium seruitus,
 Nehéz Wrnál igazat bõllani.
In cauea non canit luscunia, idem.
- 6 Nec vola nec vestigium apparet,
 Még nyoma sincz.
- 7 Spongia medebitur,
 Könnyű még vislisa mondani.
- 8 In paguro sapientia,
 Nő efe vagyon neki, hogy nálánál na
 gyobbal nem kötődik.
- 9 Vbi Attridarum Scapha,
 Nagy gondom énnékem arra.

- 10 *Isthmum sinapi bibit.*
Az mit kereset meg találta.

DECAS IX.

- 1 *Iciens istus est,*
Másmak áls vermet, s ő maga esik belé.
2 *Qui celocem regere nequit, onerataria*
petit, Erdőt sánt, maga gyepét se-
sántathat.
3 *Inter Sosias & Tybrios referre,*
Erdőme ferint nem böczüllené.
4 *Vitex floret & botrus maturuit,*
Vgy viseld ám magad, hogy ki kőlél
már az gyermekiségből.
5 *Novus es Palepbatum,*
Minem azért mondod, hog vgy volna.
6 *Ἀλλοτρίῳ τὴν ποικίλῃ,*
Aliud quippiam exornat coloribus,
Másmut flépicz, mert ezt nem el hiteted.
7 *Ventis & mare & ignis seruiunt,*
Vagyon azért még nálánális nagyob.
8 *Intra proprios limites consiste.*
Határodban tarcz magad.
9 *Χάρις ἀμταμέλῳτος,*
Gratia non ducitur pœnitentia,
Ne bánd meg az mi iót valakiue lész.
10 *Corticeus homo,* Igen cortex ember.

- 1 Tibi ipsi Calendas edicito,
Szabad mit czeleköddöl.
- 2 Per quædam fidei commissæ facere,
Más hagyálából czeleködni.
- 3 Vulgari pisces non insunt spinae,
Az begény ember keücsket árt hat.
- 4 Expiatis bona contingunt,
Meg nisd az fiómed, ha mit akar.
- 5 Τρίκλινος γέρων Τριπύρην, Tripuer senex,
Az házába állott az cñe.
- 6 Terram continentem incolentes mare desiderant,
Mindenkor iobnak lártzik az másé.
- 7 Virtutem infortunatam despiciere miserum
Nem kel az iámbort meg vtálni, ha begényis.
- 8 Xenocratem modestia superat,
Madaratis foghatnál véle.
- 9 Cras credo, hodie nihil,
Ackor hűfiem mikor látom.
- 10 ἄλλα πάλιν ἄλλοις κἀνδρα,
Alia apud alios bona,
Ki egyre, s ki másra jó.

DECAS I.

- 1 Pulvere extrito decertat,
Meg biza magát.
- 2 A fino gramen & baculus, seruis panis &
scutica, Ha lép főval nem fogadgya,
botval hozza.
- 3 οὐ τοῖς μικροῖς μικρὰ δίδωσι θεοὶ,
Dat semper paruis munera parua Deus,
Vgy örül segény az kűczidneki, mint
ha nagyot nyert volna.
- 4 Sepiasia dignus,
Négédes ember.
- 5 Retibus confert, nihil tamen capit,
Máznak tud haználni, de ő magának
semmit nem.
- 6 Nitedula ex vepribus,
Csak nem tudom honnan iuta ily
nagyra.
- 7 Nihil ad Persium, Semmi dhoz képest.
- 8 τὸ γὰρ σπάνιον τιμωρ,
Quod rarum charum, Kedves az mi ritka.
- 9 Quod rarum charum, vilescit quotidianum,
Ne vicini quidem sentiunt, (idem)
- 10 Még az sombéd sem tudgya.
- 11 Tanquam ovis meridians,
Mint az tünya vñó.

- 1 Ad Scirrhonem videris tendere,
El akarz te engem hitezni, á mint lácom
- 2 Calcibus proterit,
Tellyeféggel lába alá tapodgya.
- 3 Dytrepbes victorias tantum pennas habent,
Ha gazdagis, vgyán csak varga azért.
- 4 Tanquam Palladium,
Mint az két fiómér.
- 5 Anima sui pro sale data,
Ecc hazna, s aluta bére.
- 6 Choros tragicos moleste fert, Nem adna
ő most azon egy tál kápoztashat.
- Nulla cantillat aut quando esurit, idem.
- 7 Extra omnem alcam, Mindenek fölöt.
- 8 Canibus essa prodo,
Magamra adok tanácsot másnak.
- 9 Formicæ semitam canit,
Sok felé káp, hogy vtat veztheffen.
- 10 Sirenas præternavigare,
El menni az nagyván.

- 1 οἶκος ἐν οἴκῳ, De domo in domum,
Magadé az, az mi barárodnál vagyom.
- 2 Mithæcus cum sit, Agamemnonem simulat,
Oly begény mint az küldús, mégis gőg
gre tarcia magát.

- 3 In Corydi nido intorta occultatur agrostis,
Vay ki hituán táskából elik ki az űros
pogácsa.
- 4 Iupiter plue mel.
W r lsten adgy minden iót.
- 5 Candidatus Caesaris est,
Vgy kéri, mint ha nem kellene.
- 6 Glossaspides, Nyeluel vefen igazat.
- 7 Non verbis at factis vult spectari Græcia,
Né főual. hanem kézzel hozza, ha mit
akarz. Non sit verbis Marce, idem.
- 8 Vinum lac Veneris,
Az bor oka minden buyaságnak.
- 9 Chorus domesticus, Pohár mellé főllók.
- 10 Ut templorum sacra,
Mint ha valami nagy dolog volna.

DECAS IIII.

- 1 De summo pectore dicere,
Minden gondolkodás nélkül főllani.
- 2 Senatus absque prouocatione, Legatus sine
mandatis, Czak néuel való tizz.
- 3 Quasi thesaurum draco circumplexus,
Vgy főlei ő azt, mint az eb az kőrtzot.
- 4 Ad gentiles et ad agnatos est hic deducendus,
Ez régen meg bolondúlt.
- 5 Cantilena ex scholis,
Az iskolabedi gyermekekis tudgyák ezt

- 6 Roscius est in hac arte,
Vgyan fő ő ebben.
7 Conchas legere, Tízteszgesen mulatni.
8 Subula leonem excipis,
Igen lágyan nyúliz hozzá.
9 In eodem valetudinario iacere,
Azon léwben fekünni.
10 Deos absentes testes facit, De ő czerfőrl
meg eskőlik, csak ki hídgye.

DECAS V.

- 1 Sapientes sunt, qui veteri vimo vtuntur,
Még az bornakis az régie íó.
2 Etiam vetus arbutum potest transferri,
Nincz oly vén ember ki nem tanúlhat.
Nulla est sera ad bonos mores via, idem.
3 Vix laciniam obtinet, Csak gallérais alig
4 Teucrum Pacuij ediscere, (marat.
Valami nchezet meg tanulni.
5 Nervus & artus sapientie sunt, non temere
credere, Ne hűdgy mindeneknek, ha
vezni nem akarz.
6 E scurra facilius dives, quā paterfamilias fit
Kőnnyeb az Czelczapónak meg gazda
godni, hóg nē mint meg iámborodni.
7 Lacuna alicuius rei,
Valamely dolognak czorbáia.
8 Unguis in vlcere vlcus,

Nem ió az vy sebet fel kőrmőlni.

9 Ex fastis euellendi,

Még neueketis el kellene vezteni.

10 Cogitato quàm longa sit hyems, Nincz oly
fok, ki el nem kél, ha nem kéméllik.

DECAS VI.

1 Nondum omnium dierum Sol occidit,

Minden botnak az végén az feie.

2 Ne sannione quidem domi relicto,

Mind apróstól czepróstól.

3 Deorum liberi sunt inuulnerabiles,

Az ki W ráual póról, Isten ańak oruosa.

4 In Paro frigida quidem aqua, sed pulchræ

mulieres, Nem mindenút vagy on egyas

5 κοίλοπτὸς πόδι & δάκτυλος, (ránt,

Cauum pedis ostendere,

Sarkáual fenyegetni az ellenséget.

6 Primas literas ducere,

Czak rőuiden mutogatni meg valamit

7 Fama es claudere,

Embereknek gonoz ítéletüket el távoz

8 Hæc nos Deus ipse ducit, (tatni,

Vgyan Isten vit minket erre.

9 De scammate egredi, Az rzel el hadni,

10 Ornamentum in luto, dignitas in indigno,

Nem kel győmbér díznónak,

DECAS VII.

- 1 Ars amat fortunam, fortuna artem,
Eggyik az másikkal id.
- 2 Amicus Plato, Amicus Socrates, sed amicus
magis veritas. Bizony én senki kedveit
az igazságot el nem fordítom.
- 3 Asinus de Aesopi puteo modò venit, & iam
exclamat. Im sem here sem haza, s im
már paranczol.
- 4 Proletarius scriptor, Köz tudós ember.
- 5 Minuit presentia famam, Mindenkor na-
gyobnak lázlik az tául való, hog nem
az ielen való.
- 6 Balneum ingressus depono odium,
Hádggy békét most az haragnak.
- 7 Talis quisq; est, quales amici,
Kinek minemő barátia, magais ollyan.
Nescitur ex socio, qui non cognoscitur ex
se, idem.
- 8 Aliud homini, aliud humanitati satis,
Elég az embernek, de nem elég az föld-
tébí rudaközöknek.
- 9 Pulchra apud pueros semper simia,
Gyermeki iaték.
- 10 Spicilegium relinquere,
Munkát hadni vónna.

DECAS VIII.

- 1 Non bodie aut heri institutum,

Miser

Minem vgy fóká ez.

- 2 *Ad sirenum scopulos consensescere,*
Valami dologban vgyan belt halni.
- 3 *Adamante notare,*
örök emléközetre hadni.
- 4 *Numum querit pestilens, duos illi da, & duc*
eat sese, Iob kárt vallani, hog' nem pör
be indulni.
- 5 *Sapientia in exitu canitur,*
Minden bornak az feiën az vége.
Finem vite specta, idem.
- 6 *Familiaris dominus satuum nutrit seruum,*
Ne iadzal bolgádual, mert társból veszem
- 7 *Vbi vber, ibi tuber,*
Vagyon, bizza magát.
- 8 *Conclamare vasa, Indulot funi.*
- 9 *Calathum Sycaminorum in malis,*
Nám olyan az kendőzéstől, mint egy
olajos korsó.
Tabernariam exercet fronte, idem.
Formosus sine pulchritudine, idem.
- 10 *Personam non faciem gerit,*
Vagyon orezbia, de rbt arizul.

DECAS IX.

- 1 *Vinalia sine vino expediri non possunt.*
Nem lehet vgyan az sipolás sip nélkül.
- 2 *Literarum radices amare, fructus dulces,*
Nehéz

Nehéz az tanulság, de haznos.

- 3 Introite, nam & hic Dijsunt,
Iertek b^e, itt is i^hmborok laknak.
- 4 Qua in re quisq; clarus est, ad eam properat
Az ki mit tud, abban gyönyörködik.
- 5 Hippodromica bona, El mulandó iók.
- 6 Cum aquila esse queat, inter graculos prima
ne opta, Ha fő vag, ne kiüány fark lenni
- 7 Da mihi hodiernum, tu sume crastinum,
Csak élhesse nek ez világon, had iárlon
az másik.
- 8 Centum viri vnum pauperem spoliare non
possunt,
Nincz az sieg^enn^ek feltő marháia.
Cantabit vacuus coram latrone viator, idem
- 9 Honor est honorantis, non honorati,
Magát tiszteli az meg, az ki másit meg
tisztel.
- 10 Expunicare, Ki tisztítani. Item:
Exascitare, Edolare, Interpolare, Colo-
phonem imponere, Ad umbilicum ducere,
idem.

DECAS X.

- 1 εὐδὲ ὄντως κακῶς,
Nec hoc quidem malè,
Ez se n gon^o az i^obbi kőze.
- 2 Quod dubites, ne feceris, Az mi-hen gy^o
nakos

1. Makodol, hogy ió volna, ne czeleked.
2. *Nemo confidat nimium secundis,*
Nemo desperet meliora lapsis,
 Se el ne hűd magad, se kétségbe ne esel.
3. *Bonum servat castellum, qui custodierit corpus suum,* Elég erős az, az ki magát meg tudgya őltalmazni.
4. *Fortior est qui se, quam qui fortissima vincit,*
Maenia nec virtus altius ire potest.
5. *Indigentia mater sanitatis,* Haznál az mőve tékletesség az egészfégnékis.
6. *ἢν ὤσιν καὶ πολέμῳ,* In pace & bello,
 Mind hadban, s mind békességben.
7. *Domus militiæq, idem.*
8. *ὥσπερ γυνή,* Repente tanquam procella.
 Hertelen mint egy zápor eső.
9. *Suffraginare,* Kereket kötni az leitón, auagy, valamit támogatni.
10. *ἢν ὤσιν μιᾷ τῶν τα πολέμικα,*
 Tempore pacis cogitandum de bello, Békességben kel ám gondolkodni az hadról.
11. *Ager quam multos habuisti, & quam multos habiturus es dominos,* Kié volt s kié leszem.
- Item: Ebről ebre marad vel: Eb vőből ki belőlle. auagy: Tegye bé az alicót, az ki vőből marad.

CHILIADIS QVARTÆ

CENTVRIA PRIMA.

DECAS I.

1. γλυκὺς ἀπίστῳ πόλεμος,
Dulce bellum inexpertis,
Könyű az had az ki nem próbálta.
2. Ἀργύρεός σε ὄρω, Argiuos vides,
El veset most az te főmód világa.
3. Ἀργεῖς φῶξ,
Argini fures, Lengyel lopó.
4. Ἀἰὲς Τύραννος,
Mars rex, Törrel hozzá, ne törütnnyel.
5. Ἀττάγεν, Attagen,
Oly tarka mint az Farcza mony.
6. Τινέειν ἀνδρῶν, Tenedius homo,
Kemény tekintető ember.
7. Τινέειν πατρῶν, Tenedius patronus, Harnar végző proi
8. ὁ ἐκφόρετος ἀντίμομος, (kátor,
Versatilis Artemon,
Ezenis sok fent kap ám.
9. Πλακία δὲ καὶ σέλας, Placiade etiam stelaeum,
Az parázna mindenel szabad büntetné.
10. Δίκης ὀφθαλμὸς, Iustitiae oculus,
Yalóban igazság беретő ember.

Infinita infrior, idem. Aristide infrior.

Rhadamanto incorruptior, idem.

DECAS II.

1. ὅσον ἐκ δεινότητων, Quantū ex Echanalibm
Nincz az várásnál nehezb.

2. Εμπορὸς ἑστὶ σκωπτικὸς μὲν.
Mercatorem se adjuvat,
De ő hamar kalmarrá lésen, csak had-
ba ne kellefck menni.

3. Δῶρον δ' ὅτι δ' ὅτι τὸ ἐπὶ πᾶσι,
Donum quodcumq; dat aliquis proba, Aizn-
dek marhának nem kel az fogat nézni.

4. ἰσοῦ, liboris,
Nám mint egy pallér olyan vagy.

5. καὶ μὴ γάγῃ σκῆψα καὶ κῶμα,
Ne alia comedas & fabas,
Hadar. pört soha ne kiúány.

6. Θανὼν καὶ ὕπνῳ γῆεντι δ' ὡς ἴσῃ δ' ἴχα,
Mortuus per somnum vacabis curis,
Haly meg álmodban, s meg menekedel
gondaideól.

7. εὐμὸς ἰππῶδός, Animus leptaenae,
Nagy erő: elnéiú.

8. Ἀνὶ ἰλίπκακα,
Semper illo mala, Szegény embernek
mindenkor vagyon nyaualyáia.

- 9 ΕΛΘ' ἄνθρωπε κούρην, χεῖρον ὅπ' αὖ θέλῃ,
Cortyta libera, caces ubi libet,
 Nitua az aítò, akar fel s akar alá,
 10 ἐπιχειρήσεται ἵππος θεσσαλικός,
Decernetur equus Thessalicus,
 Meg lében az ó kára.

DECAS III.

- 1 κύνες ζῶν ἀπὸ μαγδαλίας,
Canis vivens è magdalia,
 Keduére tartot eb.
 2 σῦκον μὲν ἰχθυῶν ὀσπρίων μετὰ κελῶ,
Ficus post pisces, à carnibus legumina,
 Az k. szynck haznál, másnak nem haz
 nál. Item:
 Post pisces nuces, post carnes cascum adjit.
 3 σῦκα γὰρ ὀρεῖσσι, στυγνῶν οἶκ' ἐθέλωσιν,
Fici grate anibus sunt, quæ plantare recusant
 Szeretné d haznor, de fút az munkárol.
 4 βαδύζον ἡρώων ἐμπιπλήγμεν,
Ingressi lunonium, Páua módra sctálni.
 5 τὸν θέλοντα βῆν' ἔλασσε,
Volentem bonè ducito, A mel' ebet bottal
 haitnak az nyíl vián, nem fogia d meg.
 6 Habet. Am meg találta az mit kiúant.
 7 ἡρώωνε φιλοῖται,
Hercules hospitatur, Nag' chetó vendég.

- 8 καὶ ἐν τῷ ἀγῶνι, Etiam in Deorum certu,
Ha iámborb vólna egy fillyért sem érte
9 καλλιφάνης, Calliphanes, (cl.
Sok könnyet kezd írni, s keveset végez
10 κίχρη σάινον, Cauda blandiri,
Farkual czauarni, mint az eb.

DECAS IIII.

- 1 κρατὴρ καυῶν, Crater litium,
Háboruságnak pohára.
2 λάμπω μὲν ὑπὸ τῷ χλῶνι, Lampo iurat per anserem,
Nehezen czalz meg hűcsóddel.
3 παλπο περιετρε, Pifogacással fogiák
meg az loat, de hareiá vltetnek, á mint
akariák vgy nyargallyák.
4 ἐξιμερὲς ἐμὰν μαυβρίον, Valamit valakinek kezéből ki tekerni.
5 τὰ δῶρα τῷ θεῷ ἀνέβαντος εἶναι, Alybantis hospitii munera, Sokat ígér szó-
ual, de keveset áll meg benne.
6 φῦγγω, Hasonntalan here ember.
7 εὐρύκλεις, Eurycles,
Vgyan meg érzi ő az ő nyomoruságát.
8 Si quis iuxta ciuitatem clypeum, Czak ba-
goz ő á városbā mint egy lába égőt eb.
9 κλάσας ἀγκύρας, Rupta anchora,

Iól kezdé, de rútúl végezé.

20 *suam quisq; bonam rem meminit,*
Kinek kinek az ó peiörkéie fái,

DECAS V.

1 *In vtrumvis dormire oculum,*
Affelól minden fómre alhatik.

2 *κοινθίοις δ' οὐ μίμνεται τὸ ἴδιον,*
Corinthiis non indignatur illum.
Had morogion varga Pál, csak íó talé
pát csinállyon.

3 *μάρασ, Maras,* Sockal íól tót ember,
Dorcas, idem.

4 *ἄν ναννάσ.* A Nannaco,
Régi irás, el kopot.

5 *ὄνθ' πρόσ' ἀνδρόν, Asinus ad tibiam,*
Igen érti az famár az síp fót.

6 *οἰέσθ' χλαῖναν ὑφ' αἰνῆν,*
Oresti pallium texere,
Bolondnak kéft adni kezébe.

7 *πανδελιτίδ γνώμα, Pandelitia sententia*
ókörtől ló példa.

8 *Sybilla vinacior,* Hósszu életű ember.

9 *E flamma cibum petere,*
Eteiert felis hadná magát akazzani,

20 *Reddidit Harpocratem,*
Szaiába adta az sípot,

DECAS VI.

- 1 Qui probus Atheniensis, Az ki az Iatrok
közöt iámbor, valóban iámbor az.
- 2 Digna Cedro, Méltók emléközeire,
- 3 Τηλεμάχῳ χύτρα, Telemachi olla,
Zinár ember.
- 4 ἰτίρον ἰσὺν σκῆπτρον, ἰτίσανδρῳ πλοῦτον,
Alia res sceptrum, alia plectrum,
Más biró iarása.
- 5 Quae dolent, ea molestum est contingere,
Nehéz ott tapogarni, ahol valakinck fájt
- 6 ὁ χρυσὸς τῷ πυρὶ δοκιμασθεῖς,
Aurum igni probatum,
Nem fog az aranyon az rosda.
- 7 τὸν σελῶνα κατὰσπῶ, Lunam detraxit,
ó főlőnébis bizza magát.
- 8 τὸ λείοντος ἰχνὸς ἵκνῃτο,
Leonis vestigia queris,
Ott keresed az ellenéggel, áhol nincz.
- 9 οὐ μίαν ναῦν ἀγῆ, Non una vehit navis,
hogy nem mint egy tátra fennénck,
- 10 Ἥσπια μέσση, Nagy nyereiség.

DECAS VII.

- 1 Γλαυκὸς φαρῶν πόαν ἀνθὶ ἐν θαλάσσῃ,
Glancus comae, a herba habitat in mari,

El, de

El, de az más világon.

2 *περὶ γὰρ ἴζον, Pergræcari, Vigan lakni,*

3 *κόνδυλον τοξέν, Conos artoxya,*
Magyarnak Czecz, Némethnek Bécz.

4 *κορυμβὸς οὐκ ἄξιος.*

Ne ligula quidem dignus, Csak akasztásra
való istrangot sem érdemlene.

5 *κατὰ ναῦν, Iuxta nauem,*

Mindenek helyén vadnak.

6 *κατὰ πᾶχος ἐπιβύβας,*

Iuxta cubitum profecit,

Nem keveset ment elő dolgában.

7 *De tuo capite aguntur Comitia,*

Most válik el dolgod.

8 *Ἀρχικὸς ὤσῃ ad naum poscere,*

Vnig kérni valamit.

9 *ἑστία θυόσιν, Cereri sacrificant,*

Bor nélkül lakoznak ők.

10 *ἑρίμου δίκης, Deserta causa,*

Könyű gyamolctalant meg nyomorítani

DECAS VIII.

1 *ἐλαττωτέρως ὀτρύνου Inutilior Blate,*
Búzhő: halmális aláb való.

2 *Ἀλιτρίως, Aliterius,*

Azis el venne ám az házheianost.

3 *Piscis nequam est, nisi recens,*

Az vtr

Az vésztég csak harmad napig tart.

4 Nihil homini amico est oportuno amicitius,
Semi nem kedvesb mint az kellete köe
rán való. Bis dat, qui citò dat, idem.

5 Asinum in rupes protrudere,
Az ki ió betéduel nem tanól, tanóllyon
fele veztéuel.

6 Postica fanna, Hát megé való czffolás.

7 κόραξ τὸν ὄφι, Coruus serpentem,
Az ki málnak gonóbat kereli, ő maga
vész belé.

8 τὸ κακίως λόγῳ, Canei basia,
Kérkődékeny.

9 πέπων, Pepones, Lágy emberek.

10 ῥιποκόνδυλος, Rhipocondylus,
Még kórme benyétis károlyya el vetni.

DECAS IX.

1 Iuuenari, Gyermekesködni.

2 Laudant vt pueri pauonem, Csak diczék
rik főuat, de semmit nem adnak.

3 Enori risu,
Neuetleg mia csak meg nem halni.

4 Hipparchi murus,
Sok költésben álló épület.

5 ὁ οὐδὲν, οὐδὲν ἔστιν ἰσχυρόν,
Qui nullus hodie, cras erit vel maximum.

Az ki

Az ki má segény, holnap gazdag lehet.
 6 *Saniorum mala metuit,*

Azon félz hísem, hogy alád ne őnczék.

7 *Acrothimia Pygmaeorum colosso adaptare*
 Heiában való dologban nagy munkát
 indicani.

8 *Dij tibi dent tuam mentem,*
 Isten ne mencyen bolondságrol.

9 *Cura esse quod audis,*
 Csak az lehet az mit tölled mondnak.

10 *Cautus enim metuit foueā lupus, Accipiterq[ue]*
suspectos laqueos, adopertum maluit hamis
 Igen körülí az róka az hálót.

DECAS X.

1 *Sed tacitus pasci si posset coruus, haberet*
plus dapis, & rixae multo minus inuidiae.
 Az kinek máe vagyon Isten tudgya a maga.

2 *Clauam extorquere Herculi,*
 Nehéz á kontzot az eb szájából ki venni.

3 *His interimitur qui suis armis perit,*
 Két halála vagyon annak, az ki ő maga
 magának gyilkosa.

4 *Virginitatem ornat silentium,*
 Az Asszonyállat ékössége az halgatás.
lenitatus

- 5 *Imitatur Nepam,*
 Alá nő ő, mint az ökör fark.
- 6 *Quod alium condidit coquus, aliter condiam*
 Mindeneftől fogva más kárba citem.
- 7 *Odi puerulos precoci sapientia,*
 Nem jó az mely, deak hamar bölcznek
 tartia magát.
- 8 *Δύστημι,*
Duratus equus, Czalárdslágnak hailéka.
- 9 *Ὅς ὡς ὁ δὲ πρὸς τὴν ὁδὸν ἔσται,*
 Cum prestó sit via, tu senitiam queris,
 Ut ad volna, s ősuént kerez.
- 10 *E calmo spicam conicere,*
 Még vénkorábanis meg irtzik kí mineo
 mű volt ifűkorában.

CHILIADIS QVARTÆ

CENTVRIA SECVNDA.

DECAS I.

- 1 *Ἐπιπράσσω κακόν* Accersitum malum,
 Valamiben vagy, magad kerestéd ma-
 gadnak.
- 2 *Ἐὐρύμνῳ,* Euryminus, Háboruság sörző
- 3 *Ἐὐνοσομῶν,* Dicere benè, sed alta mente
 prava struere. Az embert elhűretni.
- 4 *A furis oriundus,* Ördöggel határos.
- 5 *Similes videntur captiuis ex Pylo,* Nám
 N czaé

csak az czontiók s az bőrök vagyon.

6 Γύργαθον φέρας,

Gyrgathum pheras, s mikor iuta reid.

7 Decora te ipsum, Bóczúld meg magadat.

8 Byzeni libertas, Bátor sauli ember.

9 Achriogelus, Nám vgy neuetz, mint az bolond.

10 Αὐτίκα καὶ φεῦκα δὲ λαὸν μετὰ κέρτιμ' ἔσσι,
 Pronus apparet quæ fructum ple-
 ta datura est, Még vdeien meg lázlik a
 mely teiből ió túro léfen.

DECAS II.

1 Perit sunt, Oda vagyon az. (tör)

2 Vtrinque florens amor, Egybe illendő beté

3 Ex Amphitheto bibisti,
 Láztik h vgy törkos vagy.

4 Pronus barba, Csak a bakála vagy

5 Omnibus vestigiis inquirere,
 Minden réteken fel keresni.

6 Aprus immittere fontibus,
 Magának bőroz nyaualyát.

7 E cantu dignoscitur avis,
 Szauhról ismered meg az embert.

8 Κῶμα ὡς τὸν λίθον ὅταν αὐτὸς αἰσῶ,
 Canis seuiens in lapidem, Az ebis a kőve
 harabdallya, mikor az embert meg ne
 parhatia.

- 9 Profundum sulcum,
Igen mélyen gondolkodol.
10 Herniosus usq; ad gulam,
Valóban tökök ember ám ő.

DECAS III.

- 1 Benignior pellace vulpe,
Csak maga haznáiert hízelkődik.
2 Non ut prior ledam, sed ut iniuriam retaleam,
Fantom fantom.
3 οὐχ ἵππευσι καὶ ἡρώδεσσι πλεονέκτημα,
Non nauigamus ad Hippolaitas,
Minem lapáttal hánnnyák bé nekünkis.
4 Epiphyllides, Sokat ígér, de keveset tele
5 Super hæc te cunctis Leparge, (lyeslit,
Még még sem pihenhet a fárasztás után
6 Laqueus auxiliari videtur, Ladé, még az
gonosz herenczeis iauára vagy on.
7 Amphidromiam agit,
Babauá törted magadat.
8 Ἀμύνει τις οὐκ,
Vgy innya, hogy lélegzetet se vehes.
9 ὁ δὲ περὶ τὴν ἀντιπαράθεσιν τοῦ βίου πρὸς τὸν θάνατον
Canens vitæ palmam ad Aethum,
Beséddel tarttia ő vendégis.
10 Qui non litigat celebs est,
Nincz aňak felesége a ki nem háborog.

- 1 *Præstat vni malo obnoxium esse quàm duobus*
Hogy nem mint roz Pap vtám imátko-
zam, iob gyónatlan hallyak meg.
- 2 *Vtrumq; est, stimuluq; boum, mensuraq; tere-
re,* Mind két kézre jó ő.
- 3 *χιτῶν κακῶν*
Chit caccans, Hituán madár az, az ki az
ő maga fezkét meg rútítja.
- 4 *Furaris littoris harenas,*
Ollyant kapz, az ki semmire kellő.
- 5 *ὄφιν ἐν τῇ κόλπῳ βόλπει,*
Colubrum, vel serpentem, in sinu fouere,
Kigyót tartani kebeledben.
- 6 *Præter Sybillam leget nemo,*
Csak az isten tudná ezt el olusni.
- 7 *Nil aliud bulbis, quàm satur esse poter,*
Szegény dolog az, mikor földogatóra
iut oztán az dolog.
- 8 *Quæ dantur accipe,*
Ved el azt az mit adnak.
- 9 *Quid folia arboribus, pleno quæ sidera celo,*
In freta collectas alta, quid addis aquas?
Nem földközg tőba vizet vinni.
- 10 *Panophili furtum, Váras lopó.*

- 1 πηγάς ταχύτερος,
Pegaso velocior, Gyors mint az madár.
- 2 Crepitu probabit, Vay ki hamar ki tertzik
akar minckis az farka.
- 3 Multa docet fames,
Sokra meg tanit az éhség.
- 4 πολλὰ πρὸ πάντων γύρω φάσκει βαλάντων ἑσθλαγίης
Maltorum sestorum lous glandes comedit,
Vay ki sok pénteket ért immár ő is.
- 5 Pro dico doctior, ló törvény tévő ember.
- 6 πτωχὸς οὐδὲ οὐδὲ γυνήτορις,
Mendico ne parentes quidem amici sunt,
Az koldus még az bűlénj sem barátik.
- 7 πτωχὸς κακός,
Malus ianitor, Hiván örüző.
- 8 μήτε χελιδόνος,
Audi Chelidonem, Tanúly az feczkétől.
- 9 Ominabitur aliquis te conspecto,
El okádgya magát, valaki téged lát.
- 10 Non admodum nescis,
Keueset használhatz énnékem.

DECAS VI.

- 1 Asini cauda non facit cribrum,
Sem egyre sem másra nem jó.
- 2 Αἷμα κατὰ γινῆ κακός,
Ipsa cratere contingant mala,

Isten ne mentsze ő magát attól, az mely
gonozt másnak akar bőrdőzni.

3 *Gutta vini non miscetur aqua sepius infusa.*
Az kecsa iór nem kel az sok gonoz kór
zé elegyíteni.

4 *Bos porrecto ultra Taygeton capite bibat
ex Eurota.* Aikor lében az, mikor az
Dúna vívása foly, auagy el sárad. |

5 *Ad cribrum dicta.* Valóban igaz.

6 *Iouis tergum.* Nem lép, de haznos.

7 *Maia ultra adsunt.*
Az nyaualya hiuatlanis el iő.

8 *In vicinis exemplum habent.*
Az somfédtről tanulnak.

9 *My fortitutus es.*
Ebbőlis meg tertzik hog bolond vagy.

DECAS VII.

1 *Egere praestat in solo, quam diuitem sulcare
fluctus.* Iob segényől élni bátran, hog
nem mint gazdagól felelemuel.

2 *Inter senes puer; idem et in pueris senex.*
Alkalmazta cawaliban.

3 *Ἐν Σπάρτῃ μόνῃ λυσσιπλῶ γηγάσθη.*
In sola Sparta expedit senescere,
Mind iő ott lakni, á hól bőczdleté va
gyon az iámbornak.

4 *Ne maior thylaco excessio,*

Nagyob

Nagyob az terhe ő magánál.

6 Acarnici equi, Valóban jó marha.

6 συντάξας γυγνόμενους τὰς ἀπορίαις τὰς ἐξουσίας,

Contribulis factus serua ordinem,

Hafelvóttesd az tiztet, elis járy benne.

7 ἡ δὲ ἄλλη ἐκ τῶν ἀπορίαις,

Glancus alter ab equis deuoratns,

Az ló tartás eméztí meg.

8 ὁ γοργὼν περσεύει ἐκ τῶν ἀπορίαις,

Gorgonem Perseus aggreditur,

Igen nagy fába vágia az feifét.

9 Vincula Tyrrhena, Nehéz dolog.

10 Dia delibera, Semiben ne hamarkodgyál

DECAS VIII. (tíz.)

1 Epimenideum carium, Czak czudóratáro

2 Volaticum iusiurandum, Fleába való hűt.

3 ἐπὶ τῶν ἀπορίαις ἐκ τῶν ἀπορίαις,

Superatus es à gallo quopiam,

Meg hadgyád hűséma magadat.

4 ἐκ τῶν ἀπορίαις ἐκ τῶν ἀπορίαις,

Ex equo partire, vel, de omnibus,

Igazat akary minden felé,

5 ἐπὶ τῶν ἀπορίαις ἐκ τῶν ἀπορίαις,

In pedem retrocedat, Hátra máz.

6 In armis accissat, Igen tetzik magának.

7 In Lypsidiis pugnat, Valóban vívész vag.

- 8 Desertum obtueris,
Nám vgy néz mint ha senkit nē látnál.
9 Ἰσωταμίαν, τῆς δὲ αἰῶνος ὁ δὲ δόξα κτλ.,
Sis promus, vel condus, in reliquis canis esto
si libet, Csak kaphasd el az tiszte, mit
gondolz akar mint viseltyed.
10 Ephemeris vita, Csak egy napi élet.

DECAS IX.

- 1 κύνων τῶν πτωχῶν βοηθῶν,
Canis mendico auxilians, Gyakorta az el-
lenfégis iauunkra czelekődik.
2 Iupiter Aquilam delegit,
Valóban magához válaztotta.
3 Aut minus animi, aut plus potentie,
Vgyan ha annál tehetősge volna, az mint
akaria az dolgot.
4 Felicitas à Deo,
Isten kezében vagyon minden dolog.
5 Hystricis seta, Szóval való meg czipés.
6 Alter ianus, Ez sem bolond ember vgyá.
7 Veste circumfers ignem,
Ruhádban viseled az tűzet.
8 Erinnys ex tragœdia, Rút kofa.
9 Aequalitas non parit bellum,
Az egyenlőség nem támazt hadat.
Aequalis diuisio non conturbat fratres, idé.
Piscis

- 10 *Piscis primum à capite scietur*, A hól az fõ
meg vez, az tagok is meg veznek ott.

DECAS X.

- 1 *καὶ βούτλον ἀμκαταπίνοισ,*
Etiám Betylum deuorates.
Még az ebet is meg ennéd te.
- 2 *κακὸν ἄγγος οὐ κλάσσεται,*
Malum vas non frangitur,
Az hitván edény nehezebben törik el.
- 3 *Etiám quercus bacchatur,* Nincz oly ke-
mény ember, az ki meg nem enyhődik.
- 4 *ἀλυσμένη βίη,*
Vita molita. Könnyű élet.
- 5 *κατὸν τὸ καλὸν καὶ κατὰ τὸν χρόνον,*
Bonum malum fit, tempore haud datum suo,
Még az jó is gonoszá változik, ha nem
jókor adatik.
- 6 *Caricum sepulchrum,* Fõ dolog ez.
- 7 *Malum munus perinde est vt dispendium,*
Nem jó bolondnak kéft adni kezébe.
- 8 *Inani spe flagrat,*
Heiába való dolgot reméni.
- 9 *Voluitur dolium,*
Eggyik bolond az másiktól tanítl.
- 10 *Ceram auribus abdis,* Látom hogy bé dít
god az füled, s nem akarod hallani.

CHILIADIS QUARTA

CENTVRIA TERTIA.

DECAS I.

- 1 Κόρυακας ὄντι ὄντορ αἰδοῦναι μῶτεροι,
Corui lusciniis honoratiores, Gyakran
tudatlan böczületesb az tudósánál.
- 2 Cyparissi fructus,
Ésепen söl az hegedűis, de házag belől.
- 3 Commune naufragium, omnibus solatium,
Könnyeb azt az nyaualyát el szenvedni
az melyben többenis vadnak.
- 4 Matiolacchus,
Küczinhöl nagyot akar nyerni.
- 5 Μιτράτιον μαχαλῶνά μάχη,
Post Marathonem pugna,
Eggyik nyaualyából másikba esni.
- 6 Μὴ καὶ ὄγυις τὴν μυσικήν
Ne vities Musicam, Ne tétouáz sauadbb.
- 7 Astutior coccyce, Kakuknális rauazb.
- 8 Hesperidam mala, Drága aiandékok.
- 9 Sole Lacene viros pariant,
Csak itt teremnek valóban emberek.
- 10 Myrteam coronam ambis,
Ertem hogy tiztet kiúánz.

DECAS II.

- 1 Praevertit ancora iactum Deum,

Reméne

Keménysegg kőből czelekődő az Isten.

2 *Ἀντὶ δ' ἄλλο τὴν καλαυρίαν,*

Pro Delo Calauriam,

Ember emberuel jó.

3 *Antiquior Codro, Rēgi dolog.*

4 *Hirundo totos scēnos anteibit,*

Sockalis el haladgya.

5 *Nihil iocios est, Sokat jóuendűl ő, de*
keves tellyesedik bé benne.

6 *Ὀὐκ ἐνὶ πλοῖς,*

Non nauigat nōdū, Semmi bizonyos tze-
led nincz, az kis kőves.

7 *Mores hominum regioni respondent,*

Minemű az orfiág, olyan az lakóiaís.

8 *Cum cane simul et iorum,*

Mind farka s mind füle oda vagyon.

9 *Μὴ τὸν μὲρ ἄλλὰ καὶ τὸ σὸρ φέλλῃ σκοπῇ,*

Teipsum inspicere, Magadrais tekincz.

10 *Ne mihi vacuam abstergas, Nem feretern*
az mint kezdél mellestem forgódni.

DECAS III.

1 *Νάνῃ ὡς ὕπνα,*

Nannu cūm sis, cede, Ha nem vagy elég
ember hozzá, el se kezdgyed.

2 *Nocte lucidus, interdum inutilis,*

A hól kel ott nem vagy, de a hól nem
kellez ott forgaz.

- 3 E Tantalii horto fructus colligit,
Heiában való dolog után jár.
- 4 Telenico pauperior, Kúldúsnál is segénb
4 Telenicia echo,
Bolondnak bolond az éavaís.
- 6 Terebintho stultior, Keuély bolond.
- 7 Moenia Semiramidis, Erős kő falak.
- 8 Manum admoovere, Réseffe leñi valamibe
- 9 Patris est filius, Apia fia.
- 10 Το ὠσεμυχέας οἱ κύνες ἐδίδουσι,
Paruo empraí carnes, canes edunt,
Olczó húsnak híg az leucis.

DECAS IIII.

- 1 Το ποικίλον ἐς τελέμωρον οὐδὲ θιόζ' ὀκτώϊον,
Qui domi compluitur, huius ne Deum quis
dem miseret, Az kit háznál elő vér, azt
nég az Isten sein bánnya.
- 2 Tragicus Theocritus,
Máit fől, s ő maga vagyon benne.
- 3 Tragicum malum, Véletlen vesél.
- 4 Cecus auribus ac mente,
Valóban ostoba ember.
- 6 Cecum insomniam, Heiában való álom.
- 6 Asinos non curo, Mikor én magamnak
vagyon, nem kérek én akkor mástól.
- 7 Το πᾶσι δὲ καὶ τῷ Θεῷ,
Plarion

Plurimum calculus vincit,

Sok iambor faua lsten faua.

8 Suppositus es, Más rendelt erre.

9 Subingui homo, Más föl fűggő ember.

10 Pistillo nudiior, Az egérnélis meztelenb.

DECAS V.

1 Aurum suberatum,

Bar hogy őis buritor pénz fele.

2 Nihil de vitello,

Hallad, nem adálé az iauában.

3 οἱ φιλῶντες οὐκ εἰσὶν οἱ φίλοι

Qui queruli sunt in amicos, non sunt ad

amicitiam idonei,

Az zembes emberek nem barátilagolok.

4 ὁ Κλεμένης τὰ κοιτῆρας ὑπερῆκε

Cleomenes superat cubile,

Nagyob ore az ágy az lepőlnél.

5 ὁ μὲν λόγος θαυμαστός, ὁ δὲ λόγος ἀπίστος

Igérretuel akar kiiz gazdag lenni.

6 Vterq; ambo, ambo neuter,

Nem ér azért egyik az másickal.

Cum duo idem faciunt, non est idem, idem.

7 Os inest orationi, Fogas áma ez az beszéd.

8 οὐκ αὖτε ποταμός ἐστιν ὁρμήεις

Fluvius non semper fert secures,

Nem mindenkor pap saltia.

nagy munka szakasztja az nyakát.

3 Taciturnior Pythagoreis, Halgató emberek.

4 Ingens intervallum,
Mésse nagyon még ától.

5 Vivus videns pereō,
Szőm látomást halok meg.

6 Praestat habere acerbos,
Jobb az főmben való fűdés, hogy nem
alatomban való czalárdaság.

7 Columnas rumpere,
Kiállításal az házat le szakartani.

8 Λεγώς βίον ζῆν,
Leporis vita, Rettegő élet.

9 Parietibus circumcurrentibus, Vagy on va-
lami az bőségben, azért lappang.

10 κιναισθολός, Kemény nyaku ember,

DECAS VIII.

1 πόλις ἀνδρα διδάσκει,
Respublica virum docet,

Az tize viselés válassza meg az embert.

2 τίκτωρ γούρ' ὄψ, οὐκ ἐπισταίης εὐλαστῆναι,
Cum sis faber, opera baud facis fabrilis,

Ha ninez irod és belenczed, miért tebed
magad borbélyá.

3 Aquam igni miscere,
Lehetetlen dolgot próbálni.

- 4 Velat è specula, Mint egy ór álló heőöl.
 5 Velat in cratere philotesio,
 Borral békéllen meg.
 6 Serò venisti, Későn iarz.
 7 Prius antidotum, quam venenum,
 Még ingyen sem vádolnak, s immár
 mentőd magadat.
 8 Statua taciturnior,
 Oly halgató mint az húgyó diznö.
 9 Hoc noueram, prius quam Theognis natus
 est, De ezt tudtam, még mikor ez vilá-
 gon sem volt apád.
 10 Phœceæ desperatio, Vtolsó reménység.

DECAS IX.

- 1 Suspensa manu, Molli brachio, idem.
 Lágyon fogni valami dologhoz.
 2 Occupet extremum scabies, mihi turpe rea-
 linqui est, Ageb vtöl.
 3 In omnia pōtentes,
 Mind két kézre meg lehet ő tölők.
 4 Ne vni nani facultates,
 Nincz az viznek rakontzála.
 5 Vrit absq; torre,
 Eég az ő házais, mert nem érzi.
 6 Adhuc cœlum voluēt,
 Elég ődö vagyon még ide hátra.
 7 Multæ rotæ voluēt,
 Foreg

Forog még az kerék.

8 Ne nomen quidem.

Még nevének sem kellene lenni.

9 τοῦς κύνες ὀΐλας ὅτι δούκας,

Cervus canes trahit, Hát a légy is magad.

10 Bubo canit lusciniæ, Hogy lehet az, hogy az bagoly énekellyen az tölemülének.

DECAS X.

1 Ne vidit quidem oleum,

Még földmível sem látta soha.

2 Me quoq; Pollucem mox mater vincere dixit.

Anyám is mondta hogy vgy vagy on.

3 Hoc quoq; Milo lupis mox persuadere rabire.

Nem kel az farkast orditásra canitani.

4 Rore pascitur, Nincz begének inli enni.

5 τοῖς ποσσίν τοῖς ποσσίν ἔχει τὰς ἀγλάας,

Quam propriam calcans terram, querceta teneto, Légy magadnak bácia.

6 Nihil simile, Hasonlób nem lehet.

7 Ne fascines, Meg ne igiz.

8 Non omnis fert omnia tellus.

Nem minden földön terem minden.

9 Quando virent genia, tum aliquid faciat •
portet, Addig hármez az hárstát á m'g
hámol. Dum suberat suber, suberos sub
rare memento, Idem.

10 οὐτ' ἀπὸ τοῦ κακοῦ, οὐτ' ἀπὸ τοῦ καλοῦ

Necq; pessimus, neq; primus,

Sem igen jó, sem igen roz.

CHILIADIS QUARTÆ CENTVRIA QVARTA.

DECAS L

- 1 Scit quomodo Iupiter duxerit Iunonem,
Mindent tud ő, az ki seha sem völtis.
- 2 παρὰ τοῦ κακοῦ ἐπὶ τὸ καλόν,
Vbi paucis, impera, Otthon paranczol.
- 3 Gallus in suo sterquilinio plurimum potest,
Bagolyis bíró házában.
- 4 Isthmum persodere,
Heiában való dologban tőrne felett.
- 5 Lingere salem, Keüessel meg elégedni.
- 6 κατὰ τὴν γλῶσσαν, Sellissare, Igen sen heázni.
- 7 τὰ κατὰ τὴν γλῶσσαν, Cecidit et Baphoniorum,
Régen irák, s el kopot.
- 8 Serenitati nubem inducit,
Még az őkor alatis borítat keres.
- 9 μέντοι γὰρ οὐκ, Rút el vesiet ember.
- 10 ἄλλοις μὲν καὶ, αἱ δὲ τῶν ἰσχυρῶν βλάβαι,
Aliis medetur, ipsius ulceribus scaturiens,
Mást tud gyógyítani, ő maga pedig rák,
ua fekélyel.

DECAS II.

- 1 *Lapsana vinere*, Sanyarón élni.
- 2 *ὄνυχιστος*, *Hand contra ostium*,
Nem találád meg az airtót.
- 3 *κλιμακίδης*,
Climacides, Aztal hazugja.
- 4 *ἐγγίπω φίλον μου ἐχθρῷ*,
Valeat amicus cum inimico, Ára vesßen el
barátomra, csak vesßen el ellenisgemt.
Pereat amicus, dum interam inimici inter-
cidat, idem.
- 5 *Manica*, Nagy viselt dolgok.
- 6 *Ne ratis quidem, accessis receptis*,
Nám az feneken sem hadz benne.
- 7 *Aetna & Athos*,
Vgy meg vna, mint az eb az botot.
- 8 *Innuens & asymbolon venire*,
Fizetés nélkül réseist tenni valamiben.
- 9 *Soterichi lecti*, Cziftra nélkül való mő.
- 10 *Peribo, si non fecero : si faxo, vapalo*,
Ha czelekőfőmis vesél : ha nemis.

DECAS III.

- 1 *Ex se fingit velut araneus*,
Magától gondol eífle hazugságot.
- 2 *Boue venatur leporem*,
Vesét ország az kit samáron dőlnek.

- 3 Ab vno diagrammate, Egy kőből kőlt.
 4 Vlysses pannos exuit,
 Hamar meg gazdagodék.
 5 Subitò alius, Hamar másá változék.
 6 οὐδ' ἔτι τις ἐν σώματι βούλονται μένειν,
 At ubi non vnquam placanda in corpore
 mens est,
 Denem atíótól szakadtál te, hanē firtól.
 7 Asinus balneatoris, Másnak samárkodik.
 8 Eucheobius, Mint az bagoly nem aluszik.
 9 Quasi Sutrium cant, (éyel
 Magaéual iol tartani valakir.
 10 Μελίττω πρηνέϊσιν, Melitem catulus,
 Kőmőre vgyaba való kutia.

DECAS IIII.

- 1 Illico byems erit, vbi Boream accersueris
 Auster, Eleg nyaualya amikor egyyik
 az másikat ott éri.
 2 Eundem calceum omni pede inducere,
 Mind két felé tételczapni.
 3 Vno collyrio omnium oculos curare,
 Egy irrel mindenféle betegséget gyógyi.
 4 Cecilex vita, Magának való élet. (tani.
 5 Bello paria, Hamar kőlti, talám prada.
 6 Panis lapidosus, Nyomorúlt kenyér.
 7 E Patroclis domo venit, Czunya zinar
 ember.

- 8 Tam in proclivi, quàm imber,
Czöppe: lölen vagyok mint az eső.
9 Et post malam segetem ferendum est,
Ha egyfőrr nem folgalt az kerencze,
máshoriz kel próbálni.
10 Spes bona dat vires, animum quoq; spes bo-
na firmat, Reménység tartia az embert.
Sperandum est viuis, cras meliora Domi, id.

DECAS V.

- 1 Tria saluberrima: Vesci citra saturitatem;
non refugere laborem; naturæ semen conser-
uare, Három dolog egészséges: Eleget
nem enni; munkától nem futni; és nem
buyálkodni.
2 Admoto capite, Egymás közöt.
Conferre capita, idem.
3 Cur cessatum est, Ki bűne.
4 Abiiciendum procul, El kel ráuoztatni;
5 Iam non nocte pluit, qua suis scetum edit æ-
greffis, De immár antól ne folyunk,
mert el múlt vdeie.
6 Electro lucidior, Gyontárnális fényeb.
7 Tam perit, quàm extrema faba,
Mint az bokrot minden veri.
8 Tyria maria excitare,
Nagy háboruságot indítani.
9 Vapula Papyri, Lakollyál ageb.

10 Quasi nullus canis,

Haználmint az agárnak az őrd.

DECAS VI.

1 Non liberat podagra calcem,

Mincm az kőntös téli az papot.

2 Mulus Marianns,

örökre czelekődöl te valamie.

3 Osculana pugna, Vert vifen veretlent.

4 Osce loqui, Czinnnyául állani.

5 Terò molent Deorum mole, Valamely kő
főre, de reia kel azért kérőlni.

6 In transcursu, Czak futtomban.

In transitu, idem.

7 Tribus verbis, Czak rövideden.

8 Sexcenta alia, Szántalan affle.

9 Ne punctum quidem, Czak egy tő hegynek

10 Incite equum iuxta Nyssam,

Ne meny csak az tziel kűdől.

DECAS VII.

1 Prestat invidiosum esse, quàm miserabilem
lob irigykődgyenek, hogy nem mint
szanyanak.

2 In nassam incidere, Varsában akadni.

3 Nec mulieri, nec gremio credendum,

Nem hogy Assoniállatnak, de még
kebelednek se hűgy.

4 Na cum templi & aris,

mindenestől fogva,

Mercu

- 1 Mercurius superuenit, Angyal málék fő
 6 Caput artu, docere quod sentias, (kötünk,
 Nem mindenhez ilik minden.
 7 Non est beatus, esse qui se nesciat,
 Nem bódog az, a ki nem tud véle élni.
 8 Amicus certus in re incerta cernitur, (rátot.
 Az nyomorúság mutatja meg a jó ba-
 9 Auarus nisi cum moritur, nil recte facit,
 Az fősuény soha nem tésen iót, hanem
 csak mikor meg hal.
 10 Bona nemini hora est, quin alicui sit mala,
 Egy óra sinczen, mely mindennek egy-
 ránk szolgálja.

DECAS VIII.

- 1 Spontanea molestia parare liberos,
 Magának nyaualyát főrózni.
 2 ὁ σοφὸς τὰ κατὰ τὴν φύσιν οὐδέ τι,
 Sapiens sua bona secum fert, Az Bölcs
 minden marháit magával viseli.
 3 Cuius Telegore donārum,
 Inkább vetnem az farba.
 4 Hereta cena, Pokol vaczora.
 5 Μὲν οὖν, καὶ ὅς τις αἰσθάνεται,
 Mens videt, mens audit,
 Ide halgas, ne maradj másut elnédve.
 6 Thymbra visitant, Az kevésből sokat.

Doryphorematis ritu,

Mint az kép csak halgat.

ἡδονὴν δὲ καὶ φιλοσοφίαν, καὶ τὴν ἀρετήν
 regis, Muscam docet amor, & si fuerit
 doctus prius, Akar mitis vgy tanul meg.
 Ha kedved vagyon hozzá,

Scier arrodens vxor lacernam texe.

Hallad, csak annira nyuitorzál, az m'g
 az lepel ér.

Tetigit lapidem à cane morsum,

Mindenkor vgat, mint az eb.

DECAS IX.

Et cl'ano boues, Egy ôkröcs meg ennék.
 Sequitur perca sepiam,

Egyik lator az másik után jár.

Terz ouer, Hozzá iambor.

καὶ τὴν καλὴν καὶ τὴν καλὴν,

Pulchrè fallit vulpem, Nekis rauaz háy,
 a) kenték völte meg az állólét.

Aut piscem oles, aut florè, Ió hággal vag,
 Vón oportet equi dentes inspicere,

Ándék lónak nem kel a fogat nézni.

ἔστιν ὁμοίωμα τοῦ πρῶτου,

Grata breuitas, Kedves az rövidség.
 Plus potest vna Ate, quàm centum Lites,

I ôlber hat egy fondor, hog nem min
 sok iambor.

Ad bo

- 9 Ad bonam frugem rediit,
 Esiébe vötte magát.
 10 Per manus tradere, Kézről kézre adni.

DECAS X.

- 1 De manu in manū tradere, Valakire bízni.
 2 Mira de lente, Kiczínról nagyot mődaz,
 3 Οὐ τῆς τριγὰ λαμβίεω,
 Non vna tantum manu capiendum,
 Kér kézzel kel ához fogni.
 4 Difficile omnes laqueos effugere,
 Nehéz minden tőreket nyaualyákat el
 kőrülni.
 5 Hostis domesticus, Hon való ellenség.
 6 Eadem chorda oberrat,
 Azon bakot nyúzó. Idem per idem. idé.
 7 Capere ciuitatem,
 Nehéz dolgot vinni véghöz.
 8 Diuum excipio sermonem,
 Istent ne bánzzak vele.
 9 Vna pertica, Egy folytában.
 10 Sarta testa sunt,
 Semmi nyaualyánk ninczen.

CHILIADIS QVARTÆ

CENTVRIA QVINTÆ

DECAS I.

- 1 Pulso prius venisset, ló vólnál halálnak.
 O Pedem

- 2 *Pedem conferre,* Szőmbe menni.
 3 *Qui multum obfuit, multum prodesse pote.*
 Az mely eb meg marta, vgyan azon
 főrével kel bé kőtni.
 4 *Non vulgari ancora nititur,*
 Vy őltalmar találé.
 5 *Non pluris facio, quam simias,*
 Nem külömben böczülem én őter, mint
 az maimot.
 6 *Aspis à vipera,*
 Egyik farkas az másiktól tanul.
 7 *Neq; intus, neq; foris,* Sem kőn, sem ben
 Item: Sem hús, sem hal, idem.
 8 *De toga ad pallium,*
 Az czőbőrből az viderbe hágni.
 9 *Extrema linea,* Az spitzzen vagon.
 10 *Cæcus & claudus non intrabunt templum,*
 Nem illet agebet hintő fiekér.

DECAS II.

- 1 *Homini diligenti semper aliquid superest,*
 Elő ember mindenkör talál munkát.
 2 *Fuit & Mandroni ficulna navis,*
 Völt ő nekiis valaha földos berhéie.
 3 *Lupus in fabula,*
 Farkast emlegetnek, kert meget kullog.
 4 *Prolixius Iliade,*
 Oly hosszú mint az Ient Iuan éneke.

- 5 Apud nouercam queri,
Mostohánál panasfolkodni.
- 6 Animus habitat in auribus
Az szép szó senkinek nem tőri bé a fejét.
- 7 Αμαθία μὲν ἐξέσθ', λογισμὸς δὲ ὀκνοῖ
εἶσα, Inseitia quidem confidentiam, prou-
dentia verò contationem parit, Mennél
tudatlanb valaki, annál vakmerőbb: de
mennél csesb, annál fegyelmezb.
- 8 Non statim cum principio apparet finis,
Minden botnak a végén vagyon a feje.
- 9 Philippide tenuius, Sem izi sem bőzi.
- 10 Que semel ancilla, nunquam heres, Szegén
ből lőe gazdagnál soha nē lehet keuelb.

DECAS III.

- 1 μητὴρ γυνὴ σωτὴρ ὡς ἔχει λόγῳ,
Obedientia felicitatis mater,
Nincz iob az engedelmelessgnél.
- 2 Ver ex anno tollere, Valami dolognak
Bintén az iauát vezteni el.
- 3 Etiam si Cato dicat, istuc incredibile est,
De nem tudom ki mondanaiz, eb hőne.
Item: Nec iurato istuc crediturus sim, idem.
- 4 Decipienti me semel dii male faxint: faxint
q; bené, si bis idem deceperint: Bolond az,
az kit kétfőor egy ember meg csal.

- 5 Qualis hera tales pedisseque,
Minemű Afrionya, olyan szolgálóias.
6 Bibere mandragoram, Meg bolondólni.
7 Neq; pictum vidit, Még képét sem látta.
8 Scrupulum iniecit,
Mint ha kést vőte volna fűuembe.
9 In angulo, Suttonban.
10 Calidum mendacium, Nám vgyan el már
előved az nagy hazugság.

DECAS IIII.

- 1 In transfennam inducere, Hálóra keríteni.
2 Omnes adhibere machinas,
Minden erővel azon lenni.
3 Leo cordula vincit,
Keuélért fűieg vduarában.
4 Arcus, cum intenditur, rumpitur, contá de
nimus, cum remittitur, Az kéz ij fel vete
ue, az elme meg ereztue, vez meg.
5 Ne Apollo quidem intelligat,
Nem tudom ki értene ezt meg.
6 Destitutus ventis remos adhibe,
Kézuel hozzá, ha az kés nem fogia.
7 In pace leones, A hól nem kel viűezek.
8 Certissima paupertas est, quum alicuius inu
digeas, vii eo non posse, quia ignoratur vbi
proiectam iaceat, Tilég nyaualya, ha vas
gyon, nem tudod hól.

- 9 Mercator nauiga & expone,
Csak rakd ki s ad el.
10 Cuculus, Hálaadatlan kakuk.

DECAS V.

- 1 Arator, nisi incuruis, prauaricatur,
Nem lehet az tűz fűt nélkül.
2 Metiri digitis,
Fölötteb valamit elő számlálni.
3 Salem & caseum edere,
Kenyer, sajt, két tál érek.
4 In agro sarculario capras,
Nem jó ketykétet fiatalok között tartani
5 Oportet agrum imbecilliores esse, quam ag-
ricolam, Job keves szántót, hogy nem
mint sok szántatlan föld.
6 Ab ipsa messe discedam
Hogy hánnek el ilyen nagy nyereséget
7 Nemo cum sarcinis enatet, De csak fele
maradgyon meg, had járion egyéb.
8 Dosones, seu dabones,
Sokat ígérnek, keveset tellyesítnék.
9 Humeris sustinere, Vállán viselni.
10 Arcem ex cloaca facere, Larrot iámboris

DECAS VI.

(tani.

- 1 Archimedes non posset melius describere,
Az képiró sem írhatná meg jobban.
2 Porta itineri longissima est,
Az ki jól kőrt, jól od az.

- 3 Deorum concio,
Vgy tartiák mint Isten szavát.
4 Camarinè loqui, Altallyásban állartí.
5 Glossogastores, Pohár mellé állók.
6 Passis plenisque velis, Minden erővel.
7 Pecunia absque peculio fragilis,
Semmi az pénz örökség nélkül.
8 Rana cum locusta,
Az békais vetekődik ám az fűskával.
9 Musarum aues, Tudós emberek.
10 Ad pedes, ad caput, Torkig elég.

DECAS VII.

- 1 Pseudacria,
Oerodis meg murattia, hóg hazug vag.
2 Cum sacco abire, A hól malatzot igérnek
lakoddal ott légy.
3 Officere luminibus, Más dicz éretinek árs
4 lunge trahor, (tani.
Vgyan vonattatom fűuemben.
5 Dij omnia possunt, Istentől minden meg
6 Timidi mater non flet, (chét.
Az vész az hartzon, az kí elől meg.
7 Teutibidum more, Tűnnyáhl.
8 Samij mores, Czuda erkölcs.
9 Abydenus, Afiony ember természetű.
10 Manus est, Nem lopta, csak el vőtte.

DECAS VIII.

Ad Cor

- 1 Ad Cornidem vsq; Mind végig.
- 2 Sine vt incolumis redeat,
Had el az iámbort, lássuk mi tehető lesz
- 3 E vestigio, Nyomában. (fien.)
- 4 Gargara bonorum, Kódmén télben jó.
- 5 Onobatis, Hires kurua.
- 6 Monophagus, Magának való ember.
- 7 Eamus Athenas,
El megyé másioris maragaroggiába?
- 8 Abderitica mens, Ostoba elme.
- 9 Pecunie pedibus compensantur,
Haznos munkának ninczen fáradsága.
- 10 Ne incalceatur in montes,
Ne induly erdőre, ha farud nincz.

DECAS IX.

- 1 Οὐ γὰρ ὡς τὸ πῦρ ἐπὶ τὸν ἄνθρωπον
Non incedis per ignem,
Nám vgy lietz, mint az talpa éget eb.
- 2 Calamobos, Nyeluel hadakozó.
- 3 Non soli Atridae amant uxores,
Akarkinekis az ő sebe fai.
- 4 Auris Batens, Ostoba, mint az féckely.
- 5 καταρρεῖ, Fabarum arrosor,
Az ki pénzén arúllya az tizteket.
- 6 Μινει περ, Vesi et dolog, mikor földos
zára iut az dolog.

- 7 In vltis vnderum, Nagy veszedelmében
 8 Fluctum mutus, Geriedező harag.
 9 κατὰ δὲ οἶνον, Caricum vinum,
 Szegény bor.
 10 Cui nullum negotium erat, Harmenen mar-
 cinxit, Az csinált itt várost, az kinck
 egyéb dolga sem volt.

DECAS X.

- 1 Nec animans, nec inanimans,
 Sem élő állat, sem holt.
 2 In idem conspirare, Egyet érteni.
 3 Hic telam texuit, ille diduxit,
 Más fáradot érte, s ő vőtte harnát.
 4 Shiamachia, Arnyékauál való viadal.
 5 Traducere per flumina,
 Alent vezetni valam veszedelmén.
 6 Gangamon, Sok rezből álló dolog.
 7 ἱερὸς λόχος, Sacer manipulus,
 Az seregnek dereka, (auagy) dandár.
 8 Postico discedere,
 Kapu fától venni bulcziát.
 9 Ἀσκήσθαι ὡς λαόν, Vter & Thylacus,
 Vgy ihatik mint az czap.
 10 Ignariū dare alicui, Valakit gyűiregatni.

CHILIADIS QUARTA

CENTVRIA SEXTA.

DECAS I.

- 1 Consumat in morbo, Am igya meg egész-
ségömért. auagy: Am nővék meg véle.
- 2 Vel Megaram vsq.
Még más országba is el mennél ezért.
- 3 Magadari, Két hátnak lenni.
- 4 Chalcenterus, Munkás ember.
- 5 Origanum tueri, Erős fővel lenni.
- 6 Nec elephanti ebiberet,
Igyál ökör, tő víz.
- 7 Cyathissare, luogatni. Cothonizare, idé.
- 8 Sacer piscis, Fő ember, de bolond.
- 9 Methysocattabi, ló kedűek, auag boros
- 10 Par pari, Egyaránc. (lok.

DECAS II.

- 1 Recto pectore, Egy általljában.
- 2 Loquax talpa, Czaczogó ember.
- 3 Ex perpendicularo, ló üclettel.
- 4 Qui inspuerit in agmen formicarum, huic
intumescunt labra, Sok lúd diznót győz.
- 5 Nemo sibi nascitur,
Senki nem születik magának.
- 6 Piræus non fert vasa inania,
Nem akar ő az hassal iárnia.
- 7 Sapiens diurnat,
Minden első ember idővendőt.
- 8 Arietis mīsterium, ló tő helyébe időt ne
vagy.

9 In tutum ipsius caput,

Magad feiere vakarz fienet.

10 Iracundior Adria, Az tengernélis harr

DECAS III.

(gond)

1 Bos marinus, Heiában való nagy test.

2 Bos in stabulo, Kéz éuő.

3 Canis ad cibum, Maga veszedelmére fel

4 Bos in quadra argentea, Makkos király.

5 Vacuam inhabitat,

Ki bökcek az felő várból,

6 Hic venit à sexaginta viris,

Meg iőt Antal Budáról, s zöld ágor bor

7 Capite gestare,

Ha lehetne feiemen hordoznám.

8 Demissis auriculis, Le czapot füllel.

9 In frigidum furnum panes immittere,

Kopar helyen kerekődni.

10 Mercurio dextro, Első czapásban.

DECAS IIII.

1 Mercuriale, Reménység kőuól való hafs

2 Filium neuisti, & acu opus est,

Ha fel töited megis kel iádzanod.

3 Multa aqua maceratur barba,

Az víz italtól nád terem orrodban.

4 Argentem puteus, Nagy pohár.

5 Mulo asino inuehitur,

Huován feletégre talált.

Afin

6. Allium in retibus,
Ha édest akarz enni, kősserűt fenuedgy.
7 Sybaritica oratio, Friss fő.
8 Maturior moro,
Lágy erkölcsű, mint az federy.
9 Flos cinis, Az embernek élete má virág,
hőlnap hamu. Item: Omnis caro fœnum.
10 Homo semper contradicens.
Nincz embernél viszávonób állar.

DECAS V.

- 1 Insanire cum insipientibus,
Bolondual bolondoskodni.
2 Καλλιπύγος, Callipygus,
Szép abrázatú asszony.
3 Quod volumus sanctum est,
Ha ha, sient ám az, az mit mi akarunk.
4 Ne crepitu quidem digiti dignam,
Egy babor nem adnék raita.
5 Κοριναία πικρία, Coriaceum auxilium,
Igen vékony segítség.
6 Ταναγραία κητος, Tanagrae cetus, Nagy bődő.
7 Νεφέβης οὐδὲ τὴν ἰστίαν οὐδὲ τὸν ὄπισθεν
Legatus neq; caditur neq; violatur,
Az kövelet és ióra inót nem kel bántas
8 Herculani lecti, Lágy ágyak. (ni.
Macis

9 *Macilentior Leontrephide ac Thaumantide,*

Oly őztőűér mint az madár,

10 *Λάβει μηδὲν καὶ μεῖότερον καλῶς,*

Cape nihil, & serua bene,

Fogd az semmit, s tartz magadnak.

DECAS VI.

1 *Μυσοβόου, Mysoboa, Legyezők,*

2 *Miserior monomachis,*

Az bainóknáli nyomorúltab.

3 *Ἐζωόντορ γὰρ φαίνεται ἡμῖν,*

Zenoniam est & lentem coquere,

Az ki küczinben ió, nagyobbán is ió al.

4 *Olinam ne comedas, cum habeas vriticam hy-*

berno tempore,

Az mid vagyon másfiorra is tarczad.

5 *Κίτρου δὲ φαίνεται ἡμῖν,*

Olla lenticulam attigit,

Vgyan arra súlerez ő.

6 *Qui non zelat, non amat,*

A ki felelőggét nem felti, nem is szereti az

7 *φαίδος δὲ παιδορ, ὃ φαίνεται ἡμῖν,*

Te lens Deus corripit, & fortuna lent,

Nó nó, vgyan azon bakot nyúzzad.

8 *Δουλοῦ δὲ ἐπὶ πάνσι τέλειται,*

Trabs in omnibus facta est,

Minden dologban vagyon nehézség.

Ex libro

- 9 Ex libro gubernatores, Czak addig tud ő
valamit, míg az könyw kezében.
10 *Fractis auribus,*
Fakóis vonfia, fakóris vonfiák.

DECAS VII.

- 1 *Corvus quoq; varior albo,*
Rikkáb az feier variínális. (88.)
2 *Asino fabulam,* Igē kel sámárnak hegedő
3 *Sub aliena arbore fructum,* (ni.
Nem ió más ember kertében kereszkőde
4 *Lenam in officinam fullonis,* Tanúld meg
előb az aprót, s vgy kezdgy nagyobhoz
5 *De fumo ad flammam,*
Az füstól az tűzre lietni,
6 *Calicum remiges,* Bor isákok. (deni.
7 *Ab unguitibus incipere,* Az könyűrói kez-
8 *Misce,* Mint a légy, vgy esnek emberre.
9 *Beon malus piscis,* Hálaadatlan vendég.
10 *De sportula cenare,*
Egymáshoz étkeet vinni lakodalomba.

DECAS VIII.

- 1 *Nemo indemnus euadit lesso coquo,* Szaká-
czáual embernek né kel megharagunni
2 *Execrationes ferere,* Atkozódni.
3 *Aqua & terra reddamini,* Porrá legyetek.
4 *Mars communis,* Köz az szerencze.
5 *Lex in manibus,* Kézuel vesien ő igazat.

- 6 *ὡς οὐ μὲν ἔκαστος ἐν ἑαυτῷ οἶκῳ κινεῖται, ὡς οὐκ ἔστιν ἄλλος,*
 Nihil manius quàm multa scire, Iob kents
 haznost tudni, hog nem lok hasfontalst.
 7 *κίκλω πρὸς ἑλίκας,* Vgyan ottan lenni.
 Item: In eadem ansa incidere, idem.
 8 *ἰοῦς λαός,* Fő étek. Iouis cerebrum, idem.
 9 *Μεσονικὰ διήκρια,* Trágar besédek.
 10 *ΝεCESSITAS magistra,* Meg tanit a nyaualya

DECAS IX.

- 1 *ὕψιστος σπινός,* Kemény élet.
 2 *ἵππος δὲ θύει θύρα,* Bestia bestiam novit.
 Nem chi meg az farkas az ő fiát.
 3 *ὁ ὁκὸς ἡγεμονία,* Vak igazgatása.
 4 *ἵππος ἡγεμονία,* Ibyci equus.
 Kételen meg kel czelekődnöm.
 5 *ἡμεῖς αὖτις πρὸς τὴν πόλιν,* In crastinum scribo.
 Holnapra hadgyukaz dolgot.
 6 *ὁ κινεῖται ἐπὶ τὴν πόλιν,*
 Alatomban ostromlani.
 7 *ὅτι οὐκ ἔστιν ἡγεμονία,* Az kit Isten meg akar
 verni, előfőris chét el vésti annak.
 8 *ὅτι οὐκ ἔστιν ἡγεμονία,*
 Az ki m'nek haznát akarja venni, ne
 bánnya körtsegét.
 9 *ἡμεῖς αὖτις πρὸς τὴν πόλιν,* Hasnak folgháni.
 10 *ὅτι οὐκ ἔστιν ἡγεμονία,* quàm dispari domino do
 minante

CENTVRIA VI.

309

mānaris, O segény mire jutál.

DECAS X.

- 1 Sortem *et* *usuram* persolvere,
Későn de duplával bünteteni.
- 2 Ad incitat rediisti,
Meg fogának hűsem földben.
- 3 Centro *et* *spacio* circumscribe,
Íól meg händ magadban mit költőz, és
mit főllaz.
- 4 Roscius est in hac arte, Vgyan fő ám ő eb
- 5 Cithara incitat ad bellum, (ben.
Az íó trombita fel geriezd az hartzra.
- 6 Bathiclis poculum,
Az ő pohárából sem ísík sok ember.
- 7 Lune radiis non maturefcit botrus,
Az akarathoz tehetőségis kiuántatík.
- 8 Callie defluunt penne,
Nő nékiis el hűlnak lassan lassan tollai.
- 9 *ἰσχυράτα*, Az mi egy kevesé el halad,
nem múlik el.
- 10 Per Satyram, Külőmb külőmb dolgoks
ról írt törvény által.

CHILIADIS QVARTÆ

CENTVRIA SEPTIMA.

DECAS I.

- 1 Ne praeceptis fueris ad iurandum,
Ne lies az esküvékre.

Ex syno

- 2 Ex syngrapha agere,
Súlyos tóruénnyel czelekődni.
- 3 ὕβρις ἔστωρ ἔλασθαι, Iniuria tollit amorem,
Az bössuság nagyra visíti az embert.
- 4 τὸ καλὸν οὐδ' ἴστω, Quod pulchrum idem amicum,
Akar kiis szereti az sēpet.
- 5 Mortuo leoni & lepores insultant,
Kőnyá hólta után az orozlántis czuffol
- 6 Lingua redarguta, (ni.
Soha nem foghatná meg az ő nyelvé.
- 7 Pugno tenere potes,
Kezed uel is meg tapasztalhad.
- 8 ἄπεινα, ἢ πτολίωδον,
Aut abí, aut exuere, Auagy vakary el, ²⁰
uagy iőy sőmbe ha mered.
- 9 Crisone Himerum praecurrere me velles,
Azt akarnád, hogy az lónális hamarab
- 10 Charadrión immitans, (mennék.
Isten aiaandékát el reited.

DECAS II.

(het.

- 1 Quantum pedibus potes, A mint cőlled le
- 2 οὐ λύνει ἄρνα κυλῶν, Ut lupus ouem amat,
gy szereti mint az farkas az báránt.
- 3 ἐν νηυσὶ μὲν ἔσονται, In nauibus educatus
Hon lakot tudatlan ember.
- 4 τὸ μὲν ὁρέλυσμα καλὸν, τὸ δὲ βλάττειν οὐ
καλόν, Quod

Quod utile honestum, quod autem noxium
turpe, Czak az haznos, á mi tisztességes.

5 Magis quam sol Heracleti,
5 Is sok pénteket ér vgyan immár.

6 Cornum barbaricum, Ostoba gorombaság

7 Non e quercu aut saxo,
Nem á kard hanem az kar vísi helyére.

8 Pallium iniicere, Zabolát vetni á házába.

9 Orphica vita, Artatlan élet.

10 Candidus sermo, Világos beszéd.

DECAS III.

1 Ambrones, Raggadománnyal élők.

2 Vimaría angina, Bor betegség.

3 Titivillitium, lép íap. Bipolo, idem.

4 Nihil potest nec addi nec minui,
Semmi hiba nincs benne.

5 Est simplex virtus: Omnigenum viciū,
Egy az vt menyorságra de sok pokolra

6 A sumo nauim, simul atq; á fluctibus arce,
Se balra se iobra, hanē egyenesen tarcz.

7 Communis tanquam Sisapo,
Köz lónak tíros az hára.

8 Quanta vix caelo capi possit,
Egh alat hire vgyon.

9 Modò palliatut, modò togatut, Fél lába
czizmában, fél tzipellésben vgyon.

10 Ad saga ire, Fegyuerre kelni.

DECAS IIII.

- 1 *Igni ferroq; minari,*
Tűzzel és vassal fenyegetni.
- 2 *Neq; terramotus timet, neq; fluctus,*
Sem lstenőt nem fél, sem embertől.
- 3 *Calceos mutare, Tiztet venni magának.*
- 4 *Campana superbia,*
Ha oly beteg volna, mely kevély.
- 5 *Ipse sui tibicen est, o maga dicziri magán*
- 6 *Sterilem fundum vel agrum ne colat,*
Ne hány borsót az falra.
- 7 *Terram video, Mint ha haza jutniék.*
- 8 *Quasuis incantatione efficacius,*
Akar mi fűszéknélis hathatób. (me)
- 9 *Invidus vicini oculus, Irigy á homfiéd főe*
- 10 *Funditus & radicibus, Gyökereitől fogva*

DECAS V.

- 1 *In ore atq; oculis,*
Mindeneknek főme láttára.
- 2 *Myconiorum more conuivia adire,*
Hivatlan vendégfegybe menni.
- 3 *Solem adiuuare facibus,*
Nappal győrtiát égetni.
- 4 *Censoria virgula, lélekre való méltóság.*
- 5 *Trochi in morem, Cziga biga az ő dolgá*
- 6 *Praestat cahem irritare, quàm anum.*
Job az ebbel meg haragunni, hogy nem mint

CENTVRIA VII.

313

- mint az affiony embernek á haragustas
 7 Pecuniosus damnari non potest, (ual.
 Nincz vétké az pénzés embernek.
 Dat veniam coruis, vexat censura columbas.
 8 Inter manum & mentum,
 Sok dolog esherik még addig.
 Multa cadunt inter calices supremæq; labra.
 9 Iocandum vt seria agas,
 Jó az tréffa, de nem mind éltig.
 10 Matrem sequimini porci,
 Nőfő eb után komondor.

DECAS VI.

- 1 Aristili more loquitur, Orrában szól.
 2 Citeria, Zaigó ember,
 3 Ostrei in morem heret,
 Soha még nem válhattam tőlle.
 4 Hodie nihil succedit,
 Ma semmi szerenczém nem lőn.
 5 Nec currimus, nec remigamus, Semmi mó
 don nem mehetünk elő dolgunkban.
 6 Tam multa quam sapiens, sed non talia,
 Vay ha annit értene, az menit szól.
 7 Hoc iam & nates sciunt,
 Ezt még az kufárok is tudgyák.
 8 Noui nammi, lob az ő pénz az vynál.
 9 Neq; dicta neq; facta, Sem láttam sem hallé
 10 Michragyries, non Daduchus, (lottam.
 Első nem leher, hanem ha vőlső. DE

- 1 Sibi parat malū, qui alteri parat, Magának
söröz nyaualyát, az ki másnak söröz.
- 2 Trabem baiulans, Noha nem látzik, de ő
raita vagyon azért az süllyá.
- 3 Que quis ipse facit, vicinus non vertit visio
Kinek kinek az ő maga czelekedete sít
- 4 τὸ συγγένος γούρ καὶ φρονέει πείσσει,
Cognatio mouet inuidiam, Ki ki mind
hozza hasonlóra irigykodik.
- 5 Sapiens non eget,
Az tudós ember soha nem fűkölködik.
- 6 ἐν δὲ λυθίοις καὶ τῶν γράσθων,
Lecythum habet in malis,
Mint az olaias korsó olyan az ortzáia.
- 7 ὅς τις ἐκ αὐτῶν ἀγρίων, Aus ex auihus,
Egyik rossz az málistól származik.
- 8 Da lapidi volam,
Igen föl királ vduarbirótól.
- 9 Ne queras Deus esse, Minem Isten lehet.
- 10 Ἀρχομένης δ' ἔργου πρὸς σωπερ γάθον μὲν,
Operi incipienti fauendum, Nagyra kel
bőczülleni az iora való ügyeközéret.

- 1 Virtutes periculi expertes nec apud homines
nec in mari habentur in pretio, Sohól sem
mit könnyen nem adnak.

- 2 In hoc calceamento habet pedem,
Tudgya hog' magára illik ez a dicziret.
- 3 Quibus virtutes in pretio sunt, ij perueni-
unt ad illustrem famam, Akar hólis az
nyeri az ki nem röstelkődik.
- 4 Bonum est duabus niti anchoris,
Nem árt az két ruha télben.
- 5 E domo in domum,
Iámbornak iámbor az fiaia.
- 6 Quod dici solet, Az mit ferfi fiokot affio-
niállattal czelekődni.
- 7 Apud matrem manet, Anyás gyermek.
- 8 Sine canibus & retibus, Maga emberiségés
- 9 Et Scellij filium abominor, (uel,
Még nevéet sem fererem.
- 10 Larinum verbum, Nag' só s nag' mondás.

DECAS IX.

- 1 Cocy berniosi in campum, Oly ritka vagy
mine az kakuk az mezőn.
- 2 Fumus, Füstben megyen.
- 3 Pariter remum ducere,
Egyaránt vonni az munkát.
- 4 Alas addere alicui,
Valakit el rőpíteni jó reménységgel.
- 5 Respublica nihil ad musicum,
Nem pennához illik az fablya.
- 6 Verbis coquinaris, Edes beszéddel.

- 7 Liba coaleſco, Kőből latorfogodnak.
 8 Spirat Caciaſ, Mindenkor fondorkodik.
 9 Latum & anguſtum, Az mit az gyermek
 tanul. őtől ember korábais azt tudgya.
 10 Citius ſcarabeo perſuaſerit,
 Nehéz az latorból iámbort tenni.

DECAS X.

- 1 Alienſ ſoleis vii,
 Más ember ſekere farkán vlni.
 2 Longum proſtrium audiendi cupido,
 Nehéz az várás. (dar.
 3 Omnia præclara dicis, Mindent jól mon
 4 Non oportet reſci, quod ſemel datum eſt.
 Nem ſabad viſſia kérni, az mit egy ſz
 5 Funiculum lapidi admonet,
 Iauát akaria az orfágnak. (adál.
 6 Hoc tu mihi dicis, & te tanitanálé arra em
 7 Nummo addicere, Egy fillyerre bóczólend
 8 Vero verius, Igaznális igazb.
 9 Vento viuere, Széluel élni.
 10 Tuas res tibi habeto, tuas res tibi agito,
 Tarcz dolgod bár, & légy magadnak.

CHILIADIS QUARTÆ
CENTVRIA OCTAVA.

DECAS I.

- 1 Gamma Betam, Beta Gammam perſequitur
 Ebvólki belőlle. Quam

- 2 *Quam pulchrum est in sepulchri elogio imperatorem adscribi,* Szép dolog holtá vótan embernek az íő hír néw.
- 3 *Primum apes abigenda,*
Azé a vár az kié az mező.
- 4 *Porrigere manus,* Segítseggel lenni.
- 5 *Optima quidem aqua,*
Íő az íő, de mégis az bor az anya.
- 6 *Non oportet hospitem semper hospitem esse,*
Az mely földön ki lakik, annak törvényt tudni kel.
- 7 *Honestum est mori, priusquam aliquid morte dignum commiseris,* Iob meg halni, más nek előtte halált érdemleni.
- 8 *Sustollere manus,* Kezeit fel emelni.
- 9 *Romano more,*
Magyar módra, nem bölczen.
- 10 *Lachrymis nihil citius arescit,* Semmi hasmarék el nem fűrad könnyhullatásnál.

DECAS II.

- 1 *Exiit ex potestate,* Ki fűktek az felő város (böl.
- 2 *Vultu saepius leditur pietas,*
Egy tekintettelis bünt vallaz.
- 3 *Non vno calleo dignus,* Száz foris meg érdemlette volna az halála.
- 4 *Ratio quidem apparet, argentum exstare,*
Látom az fűmadást, de el költ az pénz.
- Omnia

- 5 Omnia tradidit præter animam,
 Lelkelig mindenét oda adta.
 6 Reduvia laborat, Kőröm méreg bántia.
 7 Ad libellam debere, Kéz pénzrel tartozni.
 8 Hoc municeps aut vicinus nunciauit,
 Ez az főmestertől árradot ki.
 9 Excogitavit Dea, meum sed negotium erat,
 Más fáradozt érte, de én vételem haznát.
 10 Vfus est altera natura,
 Az szokás természeté válik.
 Custode & cura natura potentior omni, idē.

DECAS III.

- 1 Quicquid est necessarium natura molestum
 est, Az mit így el vezetnek, mint ha toro-
 kon verue vinnék el.
 2 Iucunda malorum præteritorum memoria.
 Gyönyörűséges az el múltakról emlékezés.
 3 Suffragium optimum, ló bizonylág. (nő.)
 4 Tanquam ad aram, Mint egy oltárhoz
 vgy folyamni. Ad asylum confugere, idē
 5 Arx causæ, Az dolognak erőssége.
 6 Ne vestigium quidem, Még nyoma sincz.
 7 Diabolares, Két fillyért nem érne.
 8 Equitandi peritus ne cantet,
 Az ki nagyba mártia magát, ne isádzék.
 9 Sparte serui, maximè serui,
 Az ki ő nálla meg állja az szolgálót.
 való

valóban meg állja egyebűtia.

10 *Vespertilio*, Mindenkor éyel jár mint ég
DECAS IIII. (bagoly.

1 *In solle offerre*, Imigy amigy mutatni.

2 *Malus Choraules, bonus Symphoniacus*,
Az ő maga mesterségében híruán, de az
máséban valuán ió.

3 *Nutu ac renutu*, Csak intésűelű.

4 *Ne bestia quidem ferre possent*,
Még az barom sem benuedhetné el.

5 *Homo à nenia columna*, Alá való ember,

6 *Circeo poculo mutatus*,
Hamar roffá változor.

7 *Ex sinu illius est*, Az ő kohából kőle.

8 *Circum pedes*, Inasok. A *pedibus*, idem.

9 *Ne tempestas quidem nocere possit*, Eő sem
fél azon, hogy kő eső föleier el verneie.

10 *Ballio*, Czelefende ember.

DECAS V.

1 *Domus nobilis*, Maga czelekődetiuel nős

2 *Obtorto collo*, Nyakon kötve. (mőa.

3 *Canes venatici*,
Mint az tatkók csak fűieznék.

4 *Mercenarium praenium*,
Pohár mellé való dicziér. (ma.

5 *Manus precium*, Mesterségőmnék iurala

6 *Decumanum*, Valóban nagy állat.

7 *Palmarium facinus,*

Nagy iutalomra méltó czelekedet.

8 *Commouere sacra,* Vtolsó fűkölgére iutni

9 *Quasi dies dicta sit,*

Mint ha törvényre hittak volna.

10 *Nautica usura,* Rettenetes nagy usura.

DECAS VI.

1 *Philosophari,* Bölczelkedni,

2 *Doribus fas est doricè loqui,*

Szabad neki hazudni.

3 *Somnium hybernium,*

Hosszú peczenye idő, s rövid fű.

4 *Deferere vadimonium,* Belé hadni a pórn

5 *Securim iniicere,* Belé vágni valami de

6 *Alios tragædos prouocat,* (logb

őis mással vetekedik.

7 *Sale & Sole nihil vtilius,* Nints fűmi ha

nosb az Naphál s az sönál.

8 *Apud equum & virginem,*

Fűlőtte igen nagy bűntetés.

9 *Fœcundi calices quem non fecere disertus*

De az bor megtanít az ékölen való fű

10 *Supercilium salit,* (hűse

Vgyan dobog őrömömben az fűvet

DECAS VII.

1 *Duobus digitis primaribus accipere,*

Lágyan fogni,

Tals

- 2 Talum reponere, Helyére vltetni.
- 3 Doricé concinere, Vissza beállani.
- 4 Presentibus rebus consulendum.
- Had iárion most egyéb, az ielen való
dologról kel állani.
- 5 Mutare vestem, Gyazolni.
- 6 Fumose imagines, Heiába való nômösség.
- 7 Saliare dapes, Fő lakodalom.
- 8 Falsum probum non pervenit ultra aures.
- Nem fog roszda az aranyon.
- 9 Ne insciens quidem verum dicit, Nincs né-
ki Serenczéie az igaz mondáshoz.
- 10 Capillis trahere, Őstökénél fogva vonni.

DECAS VIII.

- 1 Scythia malus, Lator az Török.
- 2 Mali principij malus finis.
- Az ki ebből kezdi el, ebből végezi.
- 3 Laureolam in mustaciis quærere.
- Kiczinőn kapdosni.
- 4 Si tu proreta isti navi es, ego gubernator es.
- ro, A mint te sipoloz, én is vgy tántzolok.
- 5 Nuge theatri, Szokot dolgok.
- 6 Breuiter, Rövideden.
- 7 Iuxta cum ignarissimis.
- Ha az fal tudgya, én is tudom.
- 8 Agnitis laccibus alligare canem.
- Eg nyakára kötni velő kontzot.

9 Superavit dolum Troianum,
Valóban az vízre vitte.

10 In herbis est, Még főuében iouában va-

DECAS IX. (gyon-

1 Nullius coloris,
En nem tudom subaé, auagy kódmén.

2 Et prædam & præmium,
Meg kel lenni vagy koful, vagy bakul.

3 Enatali emortualem facere,
Vigalságoiból somoruá tenni.

4 Catone hoc contenti sumus,
Elég most minekünk ez. Item:

Quisquis præsentem ciuitatis statum immu-

6 Obolo dignus, Egy fillyért sem érne.

7 Areopagita taciturnior, Tirok tartó éber.

9 Luto lutulentior, Czúnyánális czúnyab-

10 Ferro flammaq; Tűzzel vassal.

DECAS X.

2 Peristroma a campanica; Sök rézben

3 Fors dominus campi;

Az ki

Az kinek az szerencze hozza.

- 4 Parthi quò plus biberint, cò plus sitiunt.
Nincz oly rakot feker,
Kire egy vella féna fel nem fér.
- 5 Scriptæ, scrupedæ, strictiuele, sordidæ.
Rit kuruak,
- 6 Ex Phelleo venit, Kiczinból nagyra iuta.
- 7 In foro veritas, Igazság jó tóruényben.
- 8 Oculum excludere, Szemet ki tolni.
- 9 Aut terra aut mari, Minden módon.
- 10 Lacunam explere,
Fogyatkozást helyére állatni.

CHILIADIS QUARTÆ

CENTVRIA NONA.

DECAS L.

- 1 Purus putus, Merõn az.
- 2 Meis auspiciis, Magam akarattján.
- 3 Vestigis inherere, Kõvetni.
- 4 Dulce et amarum noui, Tudom micsoda
da mind az édes, mind az kõserû.
- 5 Gallam bibere oportet eum,
Iob az torkát merzette volna meg ábás
ba, mikor kõldõkét merzette meg.
- 6 Sontica causa, Nehéz pör ez.
- 7 Capere crines, Elni az alkalmatossággal.
- 8 Nihil est miserius, quàm animu hominis con-

scim, Nincz nyomorútlab dolog az ego
nozt lelki ismeretnél.

Secura mens quasi iuge conuiuium, idem.

Conscientia mille testes.

Nil conscire sibi, nulla palefcere culpa, idem.

9 *Celei supellex*, Szegény ember parókája

10 *Ampullacea mulier*, Nám olyan, mint
egy Kompodi nőmő affony.

DECAS II.

1 *Cyathus non enim*,

Egy pohár bort nem adnék ráira

2 *Rex sum*, Ki ki mind király házána.

3 *Cribrum crebrum*, Szántalan helyen.

4 *Et operam et retiam perdere*,

Nyest benne, mint Birtok az czikban.

5 *Virtute duce, cecidit fortuna*,

Isten s jó szerencze kinek mit akar adni.

6 *Vestigium ponere*, Illetni.

7 *Omnes intus sunt*,

Mindenek bátorlágoson vadnak.

8 *Efuriens ne occurrat*,

Eh emberuel őzue ne vez.

9 *Opus ad opus*,

Soha az dolognak nem éri ember végét.

10 *Tredecim cubitorum*, Oftoba ember.

Lengurio, idem.

DECAS III.

- 1 Volam pedis ostendere, Sarkáual fenye-
- 2 Factum transactum est, (getn.)
Nincz semmi panaz benne,
- 3 Masculus animus, Bátor sđ.
- 4 Pingui mensura, Bőuón. Pleno modio, idő
- 5 Fato Metelli Romae fiunt consules,
Az vak Serencze vitte fel annira,
- 6 Non habet, cui indormiat,
Oly siegény, hogy leple sincz,
- 7 Asinus asino, sui sui pulcher,
Sák meg lete föltriát.
- 8 Vates secum auferat onem, Isten reidő cőo
ricze azt, az mit én rőllam iőuendőllez,
- 9 In vltimas terras, Mészé földre.
- 10 Talia gignit bellum,
Illyen hazna vagyon ám az háboruság.

DECAS IIII.

(nak,

- 1 Vera fronte, Tettetés nélkül.
- 2 Ne pilus quidem aut pluma interest,
Egy szálát sem külömböz,
- 3 Porcus Troianus, Töltet malatz,
- 4 Vt Phrygius amavit Pieriam,
Nem adná egy szák malatzon.
- 5 Vita hominis peregrinatio,
Budóság az embernek élete.
- 6 Ne ad Iouis quidem aulam,
Sohol nem lehet oly bátoróságos helyen.

7 *Ex cohorte pretoris est,*

Két keze két lába ő annak.

8 *Non ab Hymetto, sed ab area Syra,*

Paraszt bölcseség.

9 *Cymbalum mundi, Világ hegedője.*

10 *In beato omnia beata, Az iámbor minden
nőt iámborúl czelekőszik.*

DECAS V.

1 *Digitum quā proferat non habet,*

Semmi dolga nincz.

2 *Tristis litera,*

Szép dolog az idézte, de nem tud mire.

3 *Iouis germen, Ieles ember.*

4 *Gutta aspergitur, Ha nem ezordólis czepe*

5 *Rectam instat viam, Igen találád. (pen.*

6 *Acacidia minae, Erős fenyegetések.)*

7 *Oleo nitidum, Oly fényős mint az olay.*

8 *Herculis questus, Nagy kereset.*

9 *Tanquam ex specula vidit,*

Még elein meg látta volt.

10 *Verbis conceptis peierare,*

Törvényből hamissan meg eskönni.

DECAS VI.

1 *Fungus putridus, Mint egy rothat gomba.*

2 *Vinum non eris, Ismernéd ha adhatná.*

3 *Sis tu in legione bellator, ego in culina Ares,*

Hóssa gazda állsóny az gyermeket, ne

se az bátyá.

Citius

- 4 *Citius quàm formica papaver*, Csak ollyan
mint ha borsót öntenének az falra.
- 5 *Itidem vt Acheronti*,
Mint ha pokolba vernéd.
- 6 *Mus non vni fidit antro*, Szegény egér az,
az melynek egy lyuka van.
- 7 *Post rem deuoratam ratio*,
Előbe el költed, s az után vetz sámor.
- 8 *Apud mensam verecundari neminem decet*,
Ehön marad az, s ki az aztalnál főmére
meskődik.
- 9 *Salillum anime*, Csak annyi az embernek
élete, mint egy mák főm.
- 10 *Basilica facinora*, Királyi czeleködések.

DECAS VII.

- 1 *Nec caput nec pedes*, Sem feie sem lába.
- 2 *Somnum oculis non vidit*,
Az ő főme addig álmát nem látot.
- 3 *Manum ad os apponere*,
Valami dolgot el halgatni.
- 4 *Emendare, cui imperes*, Tarczolgát mag-
gadnak, ha paranczolni akar.
- 5 *Omnium, quos terra sustinet, aut Sol videt*,
Mindeneknél ez világon.
- 6 *Verueca statua*, Mint az váz.
- 7 *Hoc age*, Ide halgas.
- 8 *In tragedia Comicus*, Más bíró ítélése.

- 9 Non magis, quàm canem, Az ebnetis ins
káb vthalom. Cane peius & angue, idem
10 Galatorius, aut testudineus gradus,
Lassu lépés.

DECAS VIII.

- 1 Dedaleum remigium, Röpüly, ne íáry.
2 Argentum accepi, imperium vendidi,
Az kí másnak sekere farkán vl, annak
énekét mondgya.
3 Despuere malum, Kí pókni az ágyát.
4 Vsu & possessione,
Akar főve s akar sítue, mind tied az.
5 Ferire frontem, Maga feiét verni buábl.
6 Omniuge tibi virtutis succurrat imago,
Meg vezd magad.
7 Clemens lanista, Kegyelmes toluai.
8 Preposterè, Vissza.
9 Consensus in talario ludo, Iobnál íobbak.
10 Contrahere vela, Magát megtartoztatni.

DECAS IX.

- 1 Dicite nunc Muse, dixistis quæq; priora,
Nosra most, hánd rá csak két vyból.
2 Apage in directum, Meny pokolba inner.
3 Mittere sanguinem, Vért venni.
4 Nihil est, aut nihil curæ est,
Auagy semmi nincz, auág semí gond
gyok nincz reá.

- 4 *E terra spectare naufragium,*
Tául nézni más ember nyaualyát.
- 6 *Nihil dulcius, quam omnia scire,*
Szép dolog mindent tudni.
- 7 *De statu demigrare,*
Előbi bándékát elhadni valakinek.
- 8 *Strumam dibapho tegere,*
Gyalázatot méltósággal el rakarni.
- 9 *Præcibusq; minas regaliter addit,*
W rak kérése paranczolat.
- 10 *Libero lecto nihil iucundiùs,*
Nincz iob az őzuegy életnél.

DECAS X.

- 1 *Benefactis pensare delicta,*
Ióteteménnyel helyére vinni az vétkeket.
- 2 *Tempestas rerum, Zúrzaúar.*
- 3 *Altius Oramedonte, Ne póky olyan fel.*
- 4 *Primat tenere, Elsőnek lenni.*
- 5 *Auriculam mordicus illi amputassem,*
Fogamualis később voltam volna meg
- 6 *Præficarum more,* (rágni,
Bábák módgyára erővel firni.
- 7 *Socratis callus, A hól nincz ott nem ves*
hetz. *Hinc mihi pilum euellere, idem.*
- 8 *Vt ex bulga matris natus,*
A mint az anya méhéből ki iöt.
- 9 *Esurienti leoni prædam exculpere, Nehéz*
az bárány

az báránt az farkas torkából ki vonná,
 10 Halopanta, Czélczap.

CHILIADIS QUARTÆ CENTVRIA DECIMA.

DECAS I.

1 Nihil æquè sapit, quàm ex quadra propria
 subarcinari, Nincz iob izó, mint mikor
 házánál élik az ember.

2 Mansum ex ore dare, Szólába rágni.

2 Medullitus, oculitus, animus, penitus,
 Tellyeséggel.

4 Sapiencia gubernatur navis, non valentia,
 Az esz iob erőnél.

5 Nouum cribrum nouo paxillo pendet,
 Vy fíta, boros tőke.

6 Sarcinatoris est summum centonem suere op-
 timè, Az kí iól köt, iól od.

7 Prælio victus non bello, Egy fál fá nem
 erdő. Egy hartz nem győződelem.

8 Cum ramento reddidit, Valamint s vala-
 hogy, de kí tőltötte azért ő.

9 Plana ex me audies, quàm Clinia ex Deme-
 trio, Nem mondhad, hog elég fégyent
 nem vernek feiedhöz.

20 Pleno gradu ingredi,

Valóban hozzá kezdeni.

CENTVRIA X.

331

DECAS II.

- 1 Ad pila ubi ventum est,
Hogy kőzóló jutánk az dologra.
- 2 Velatis manibus orare,
Alázatosan könyörgeni.
- 3 Cicada sibiipsis ex humo canent, Még az
légyis még czipi, az ki őtet meg bántja.
- 4 Fama prodit omnia, Megmarad az jó hír
név. Virtus aeterna, idem.
- 5 Beotiffare, Bőgni.
- 6 Surculus furculum ferens,
Ember emberrel jó.
- 7 Salaconia, Nagy segénység.
- 8 Archilochi melos, Régi ének.
- 9 Doceat qui didicit,
Az eléd tanítani más, az ki tanúlta.
- 10 Celeritas in malis optima,
Hamar legyen, ha meg kel lenni.

DECAS III.

- 1 Prima felicitatis pars sapere,
Első boldogság az jó ész.
- 2 Serò vidit iustitiam,
Későn látta magát eszébe.
- 3 Vindicta velox, Az Isten sem hirt, sem kés
sik, de el érkezik.
- 4 Pato non repugnandum, Az Isten akarat
a ellen nem rugodozhatunk.

Vatj

- 4 Vati non conuiciandum,
Nem kel iámborra föllani.
- 6 Vatum genus auarum, Fösuények á papok
- 7 Non mouenda loquer, Ollyat mondok,
hogy én magam is meg bánom.
- 8 Mortuos rursus occidere,
Halála vtánis valakit meg ölni.
- 9 οὐδὲ μὴδὲν, οὐτις ὁμολογῶν ποτὶς
Deo nemo potest nocere,
Istiennek senki nem árt hat.
- 10 Exemplum vtile,
Had tanúilyanak egyebek is ráta.

DECAS IIII.

- 1 Periclitia stultitie dat pœnas, Az enge
detlenség ő maga meg bünteti magát.
- 2 Nuncio nihil imputandum,
Semmi vécke nincz az köuertenek benne.
- 3 Quod fieri non potest, nec incipiendum quis
dem est, Az mi lehetetlen, ához kezd
ni sem kel.
- 4 Frustrà niti de mentie est,
Bolondság heiben valamire úgyeközní
- 5 πόλις γὰρ οἷον ἔστι καὶ πόλις οἷον ἔστι
Quæ vnus hominis, illa non est ciuitas,
Nem szabad váras az az kiuel egy em
ber bír.
- 6 Primas iactare haslas, Özue ökiölni.

- 7 Omnia fontibus consecrari rivulos,
Az fő dolgot el hadni, s az alá valóra
viseelni gondot.
- 8 Res palestre & olei,
Istékra és pompára való.
- 9 Sale & aceto, Kenyér, só, két tál étel.
- 10 A Deo factus,
Vgyan arra teremttörte Isten őtet.

DECAS V.

- 1 Homō circulo, Paraszt ember.
- 2 Causa ac formula cadere,
Az pört el vezteni.
- 3 Ex iure manu confertum vocare,
Törvényébe hiúnia.
- 4 Herciscere familiam, Oztozni.
- 5 Lapides flent, Még a köis sírhatna ráta.
- 6 Amentate haste,
Mástól gondoltatot okok.
- 7 Discam quā philosophum audire maluit,
Nem adná azon egy tál kápoztás húft.
- 8 Αὐτοῖς ἐγγὺς χίονος. Ipsis & Chionis,
Mind közönségesen.
- 9 Liber non est, qui non aliquando nihil agit,
Nem szabad ember az magával, kinek
soha mulatni nem szabad.
- 10 Domū pugnae more galli, Mindenkor ott
hon vl, mint az kotlos ciúk.

DECAS VI.

- 1 *Surculum defringere*, Valami darabot
beñe ielen való dologra alkalmaztatni.
- 2 *Mendacium utile*, Haznos hazugság.
- 3 *Cum ratio noxia*, Ártalmas az halogará.
- 4 *Tolle moras, nocuit semper differre paratū*
In arduis constanter agendum,
Nem kel szetni az nagy dolgokban.
- 5 *E paucis verbis ingens bonum aut malum*,
Keués szóból neha nagy jó, neha nagy
vesedelem következik.
- 6 *Mala malis eueniunt*,
Az ki mit keres, meg találja.
- 7 *Numinis ira inuitabilis*,
Isten haragja előt senki el nem mehet.
- 8 *Quo terrarum raperis*,
Hová megy az el kezdet dologról.
- 9 *Bene natis turpe est male vivere*,
Rit dolog a nómósnek nemtelenül élni.
- 10 *Mortui non dolent*,
Nem bánkodik az a ki meg hal.

DECAS VII.

- 1 *Omnimodis nocens*,
Minden módon ártalmas.
 - 2 *A capite arcessere*, Az felet keresni meg
az dolognak. *A fronte ducere*, idem.
 - 3 *Latini tibicinis more*, Régi iámborok
módgyára.
- In qua

- 4 In quadrū redigere, Hozzá alkalmazzatni
 5 Cadere in cursu, Iob korában el esni.
 6 Titium saltare, Bolond módra viganí
 7 Vt Phidiae signum placet,
 Első látsbanis tetszik.
 8 In numerum pervenire, Bőczületbe iurnia.
 9 E neno cognoscere,
 Kűczinből elismerni meg valamit.
 10 Ne pudeat artem proloqui quam faciles,
 Nagy dolog hogy az varga az Tóth
 fégyenli az ő nevé.
 11

DECAS VIII.

- 1 Oculis ferre, Igen berezni.
 In sinu ferre, idem.
 2 Abluis Aethiopem frustra, quin desinis artē
 Haud vnquam efficies nox sit vt atra dies.
 Soha nem érőd azt, hogy az bereczen
 meg feierődgyék.
 3 Archilochum terribis,
 Szokásod néked az morgás.
 4 Culicem colant, Camelum deuorant, Az
 búnyogat meg főrik, az teuér el nyelik.
 5 Non inest illi dentale, Ember kel az gátra.
 6 Gigantum arrogantia, Erőben való bizás.
 7 Per ignem incedis,
 Vebedelmes dologban forgaz.
 8 Fortis in alium fortiozem incidit,

- Nincz oly erős kinck tárfa nem válik.
 9 *Gloria futuri,*
 Az maradékok diczárnek oztán. *Item*
Pascite in niuis liuor, post sata quiescit.
 10 *Haud est eadem vefania cunctis,*
 Négy lábúis borlik.

DECAS IX.

- 1 *Hydrus in dolio,*
 Látom az kárt, de nem tudom okát.
 2 *E Masilia venisti,*
 Igen ficzereződ magad, mint az asfony
 ember.
 3 *Dij tibicinibus remq; mentem inferuere:*
Sed simul ac flarint auolat illico mens.
 Hegedősben rickán vagy on iámbor.
 4 *Canis panes somnians,*
 Az ki mit kiután azzal álmadoz.
 5 *Capram caelestem exorientem conspexit,*
 Valamihöz kezd mind ferenczés.
 6 *Alta cans quidem, sed non in idonea bello,*
 Ne tréffály vén katonáual.
 7 *Hoc fatum & malefacta neci exitioq; dede-*
run', Bănókön találtak az mit találtak.
 8 *At tibi perpetuo cor saxo durius omni est,*
 Nam fától le fakadtál vólt.
 9 *Silicet accenso domus est ornatio igni,*
 Nyáias az tőz.

20 *Haud fas est super occisis iactare teipsum,*
Az holtakra ne bíóly.

DECAS X.

- 1 *Plurima narrabat signa similia veris,*
Mésdinnen iőznek szabad hazudni.
- 2 *Ast hominis breuib; spaci; constringitur*
eum, Rőuid az embernek élete.
- 3 *Quippe repente homines curi; malici; se-*
nescunt, Az gond s az bánat meg őseri
az embert.
- 4 *Thymo nemo vscitur, vbi adest caro,*
Akar kiis az iob fclét őseri.
- 5 *Proteruis ignominiam praecedit,*
Hűd el magad, ha fégyent akarz vallani
- 6 *Lepus leonem trahit aureo laqueo,*
Keués ember vagyon, kit arannyal meg
nem czalhatnak.
- 7 *Canina vclitans cynocephalum oppugnat,*
Nag dolog az, hog farkas fi támad anyá
- 8 *Quasi Nauplius Cephareo rediens,* (ra.
Oly komor mint az őrdög.
- 9 *Amisit urbem, & pugionem recepit,*
Nyert benne, mint Bertók az czikban.
Glauci & Diomedis permutatio, idem.
Aurea pro arcis, idem.
- 20 *Gravius est id, quàm Troiam capere,*
Fogas ebnek való az czoni rögás.

Non cuius homini contingit adire Chorus
tham.

CHILIADIS QVINTÆ CENTVRIA PRIMA.

DECAS I.

- 1 Aliud in titulo, aliud in pixide,
Szép az sava, de őrdög az cha.
Aliud clausum in pectore, aliud in lingua
promptum habet, idem.
Aliud dicit & aliud sentit, idem.
Paries dealbatus, idem.
- 2 Hians sepulchrum, Gonoz nyelű ember.
- 3 Optima citissime pereunt, Mennél iob va-
lami annál hamaréb el vész.
Summis negatum stare diu, idem.
Celerius occidit festinata maturitas, idem.
- 4 Homo multum demissus & pinguis,
Moltani vődöben az igen iambort bős-
londnak tartták.
- 5 Erit melius, Tudom én hogy iob léssen.
- 6 Agitatur vento ac Cybas,
Mint az tekenőben ingó víz ollyan.
- 7 Inflatum saliant oues ad virem,
Hegedű hóval akaria ő tartani vődégit.
- 8 Fugit nemine persequente,
Senki nem vőz, s mégis futz.

9 *Græcis & barbaris, sapientibus & insipientibus,* Mind begénnek bódognak.

10 *Faciat tibi Dominus sicut Ephraim & Manasse,* Aldgyon meg Isten minden iauais

DECAS II.

(ual.

1 *Omnia iudicia sunt absolutiora,* Mindenkor iob az engedelem az keménységnél.

2 *Ex utroq; latere,* Mind két felől.

3 *Posteriores prioribus potiores,* Még az ebnek sem jó az elő fia.

4 *Non plaga sed contumelia iram concitat,* Nem annira az kár, mint az bosszútág nehéz az embernek.

5 *Præstat possidere, quam persequi,* Iob má egy veréb. hog nem hól nap egy tűzok.

6 *Pro incerta spe certa præmia, idem.*

7 *Patere legem quam ipse tulisti,* Az ki mit végez, azt megis tarcza.

8 *Voces iactat inanes,* Csak heában föl. Dat sine mente sonum, idem.

9 *Plus dat qui in tempore dat,* Ne vonra d ha mit akarz adni.

10 *Martialis effusio,* Házafiságban való álhataratos fereter.

11 *Plerumq; manus ipsa re præstat,* Eñek tőpber ér az csinálással ő magánál.

DECAS III.

Celuis

- 2 *Calvis & comatis pilos velli molestum,*
Az szegénynek csak egy pénzis oly kár,
mint az gazdagnak száz forint.
- 3 *Patiens pulueris atq; solis,*
Nó tud ő szenvedni mind heuet hideges
- 4 *Seruiles in animo pilos habet,*
Igen ostoba elméjű embert ez.
- 5 *Huic adhuc est integer sanguis,*
Ez még véreben iauában vagyon.
- 6 *Non decet vulpinari, nec vtriq; parti illuc
dere,* Nem jó ravazkodni kétfelé.
- 7 *Pygmei vel Thiodamæ cum Hercule,*
Igen gondol király vduarbiróval.
- 8 *Firmo & maximo progressu,*
Iól elő rándulni.
- 9 *Amor fit ira iucundior,* Még inkább szeres
tik egymást, ha meg békélnek.
- 10 *Voluptas esca malorum,*
Meg czal az Cupido.
- 11 *Non putavi, Ingyen sem gondoltam.*
Item: *Non est sapientis dicere, Non puta-
ram, idem.*

DECAS IIIL.

- 1 *Cæna sine sanguine,* Szegény vaczora.
Cæna terrestris, idem.
- 2 *πᾶρ τὸ πολὺ πολέμιον τῆς φύσεως,*
Omne nimium non bonum,

Valami fölöttéb való, nem is az.

Omne nimium vertitur in nigrū Monachum.

Omnia summa nocent, sed moderata iuvant.

Mel satietatem gignit, idem,

Afiduum mirabile non est, idem.

3 *Si non hominum, saltem solis vos pudeat,*

Há embertől nem szégyenlitek, akar
csak szégyenlenétek istentől.

4 *Qui lesit idem sanabit, Az mely eb meg
marta, azon ebnek bőriuel kel kötni.*

5 *Visus fidelior auditu,*

Bizonyosb az látás az hallásnál.

*Pluris est vnus oculatus testis, quam decem
decem, idem.*

6 *Deme supercilio nubem,*

Hádgý békét az bánatnak most.

7 *Vultum demittit tanquam Telephus,*

Nám oly komor, mint egy verembe
eset farkas.

8 *Memento temporis, Egy földm pillantásbá*

9 *Frigus inducit, Izeleten kezdé lenni.*

10 *A te sudor abest, abest salina mucosq,*

Nem bán meg közuény begény em

DECAS V.

(bert.

1 *Tonitru imbrem antecedit,*

Meg űri Lukács Fabiánt.

2 *Caput fricat, Igen vakarja az felét.*

- 3 *Bene cueniat, Adgya* Isten minden ídra.
 4 *Recoctum, Igen* som fánál főző.
 5 *Comae verustate vel ipsum Absolona vincit,*
 Szép halú.
 6 *Publica priuatis potiora,*
 Az közre kel több gondot viselni, az ki
 utléképpen valónál.
 7 *Libertas res inestimabilis,*
 Bőczülhetetlen az szabadság.
 8 *Conueniunt rebus nomina sepe sult,*
 Minemű valakinek neue, gyakran ő
 magais olyan.
 9 *Carrum misimum, Erte* vadnak, Bíró fő.
 10 *Ne gleba quidem agri illi relicta ad locum*
sepulchri, Egy talp allyani földet sem

DECAS VI.

(bir.

- 1 *Delapsus de caelo, Mint* az Isten angyala.
 2 *Præter plorare nihil,*
 Siralomnál egyéb neki nincz.
 3 *Strenuis abundè dictum puta,*
 Vitéz embernek elég enni főban.
 4 *Digitò attigi, Vyommalis* alig értem.
 5 *Idèquis custodiet ipsos custodes,*
 Hát az őrzőkre ki vigyáz,
 6 *Præodit digitos,*
 Még az vyáris meg főpía vőanna.
 7 *Mala bestia, Gonoz* állat.

- 1 *Pumus formosiorum persequitur,*
Istennekis az Éepe iaua kel.
9 *Tollit supercilia,* Meg durasztia az orrát.
10 *Menti insculpere,* Ébébe venni.

DECAS VII.

- 1 *Oculi dolent,* Nem örömöst látom.
2 *Tempori parce,* Meg kíméld az vődöt.
3 *Noctes atq; dies pater atri ianua Ditis,*
Szabad az patak, de nem az palaták.
4 *Scelera non habent consilium,* Az kit Isten
akar meg verni, elét veszi előb.
5 *αἰχμησὶ καὶ ῥομφαίαισι μισθον δύνει,*
Niluán őis igen kap vgyan az haznon.
6 *Mortuus rursus id eris quod prius,*
Föld vőlrál, s vgyan földé kel lenned.
7 *Barbata eminus salutanda,*
Meg őd magad fakalos affonról.
8 *Qui medicé viuit, miserrimé viuit,*
Veset dolog az, mikor oztán földoga-
tásra iut az dolog.
9 *Vitis & brassica,*
Vgy alkuznak mint az eb s d mataka.
10 *Gergeseni,* Istentelen emberek.

DECAS VIII.

- 1 *Lac auinum fert Samus Ionica,*
De ott minden terem.
2 *Ad manicam res eius rediit,* Iól fel vőtte
Q magát,

magár, mert két tászkára szörzódót.

3 *Frondes fructuum expertes,*
Szép a leuele, de semmi az gyümölcsze.

4 *Facile contemnuntur quae ignoramus,*
Az ki minck izit nem tudgya, nemis
tudgya meg böczülleni.

Scientia non habet inimicū, prater ignoran-
tem. Temeritas est damnare quod nescias.

5 *Nudato Petro Paulum tegis,*
Az sem ió, mikor magadat meg foztod,
a mással téz ió!

6 *Fronti nulla fides,* Minem mind iauadat
akaria az, az ki reiad mosolyodik.

7 *Manus porrigende sunt non confusis digitis*
En azt mondom, hogy valaki kőőzül
törte az lábát.

8 *Soluit zonam,* El hadra ő immár az pár.

9 *Fabula Milesia,* (iat.
Király fia Kis Miklós beléde.

10 *Ex porticu & tabula,*
Bizony ez kész hazugság.

DECAS IX.

1 *Dimitat pro carnibus,*
Az dögön nem alhatik.

Lepus pro carnibus, idem.

2 *Ἀρχαῖοι μὲν ἄρχαῖοι,*
Kégi iámborok főkéfa.

- 3 Nullus equus tam est effectus, quin mense
 Maio humidum edat,
 Nincz ám oly vén ember, ki kikeletkor
 nem gondolkodik valamiről.
- 4 Aurum etiam ex stercore colligendum,
 Nincz oly hituán könyw, kiből ember
 nem tanulhat.
- 5 Astra inclinant, sed non urgent,
 Az Eghnek ereicis czeieködik, de senk
 kit nem késerit.
Sapiens dominabitur astris. idem.
Astra regunt homines, sed regit astra Deus.
- 6 Dulcedo cuncta intelligendi superat ceteras
 omnes suauitates,
 Nincz gyönyörűségéb az tudománnál.
Nihil dulcius quam omnia scire. idem.
- 7 Dardania ars, ordongósság.
- 8 Ne eruditum quidem puluerem attigit, (nl.
 Azt sem tudgya még ő, mint kel tanuls
- 9 Diurnam petit, Minden napit kér feget.
- 10 Strix, Bosorkány.

DECAS X.

- 1 Indulgere genio,
 Kereztől tenni az Orbán süvegét.
- 2 Ipso carperet e rogo cenam,
 De bizony ő örömeit kiűhanya a tortíft.
- 3 Omnibus omnia annuit, Az mint látom,

feibuel ő mindent reia hógy.

4 Fabula nunc ille est,

Bizoný emberek czuffisga ő most.

Mimus omnium factus est, idem.

5 Ne Dijs fuerint, Isten őltalmazon tölle.

Item: Absit. Deus auertat, idem.

6 Dimissis manibus fugere, Valóban futni.

7 Vellus aureum,

Pénzt tñd ő teremteni akar mibőlis.

8 Hereditas sine sacris,

Kár nélkül való örökség.

9 Oculis charius,

Szómóm sényét sem szeretem vgy.

10 O factum bene, Bezeg kedűc berint lón.

CHILIADIS QVINTÆ

CENTVRIA SECVNDÆ.

DECAS I.

1 Veluti prati ultimus flos periit, Mint egy

bokrot nyaualyást csak vgy tartják.

Tactus aratro est, idem.

Tam periit quam extrema saba, idem.

2 Superfluens, Mindenkor fel akar am ő

labban. mint az olaj.

3 Non responder opiniononi calculus,

Hires tperyre nem kel kőszául menni.

4 Homericæ obedientia, Ió az kiűnség de

módgyául.

Theo

- 5 Theophorum, lüten embere.
 6 Nebrida fert, Félékeny mint az nyúl.
 7 In limine portus est,
 Semmi nyaualyáia nincz.
 8 Sera vota, Késő sítue.
 9 Rerum reliquit habenas,
 Nő félben hadra ő aze.
 10 Telam ira facit,
 Nagyra vísi embert az bossuság.
 Furor arma ministrat, idem.
 Spes addita suscitatur ira, idem.

DECAS II.

- 1 Caelo animum fert, Igen fel heáz.
 Coelum territatur armis, idem.
 2 Canicemq; sibi, & longos promiserat annos
 Azt tudia hog mind vgy lésen, á mint
 ő gondollya.
 3 Animo nunc huc nunc fluctuat illuc, Kap két
 félé, mint az Dunaba haló ember.
 4 Amas & Hadriacae retrofugit Aufidus yna
 das, ő sem nő fel, hanem alá, mint az őz
 kőr fark.
 5 Nullum cum victis ceptamen, & aethere castis
 Nem jó hólaa bollandi.
 6 Intra telam,
 Szintén az kitől kellene félni, abba eset.
 7 Niuis ritu, Mint az hó.

- 8 *Fulminis in marem,*
Mint az meny-útó-kő.
9 *Feras agitare putasti,*
Tálám azt tudtad, hóg baromra találtál
10 *Alterum contingit, alterum negatur,*
Nem lehet mind az kettő.

DECAS III.

- 1 *Hactenus potui, habui, fui,*
Az én vízemenis áradot régen illyen ki
Nos quoq; floruius, sed flor fuit ille caducus.
Flammaq; de stipula nostra brevisq; fuit. idem
2 *In te omnis domus inclinata recumbit,*
Vgyan csak ráitad áll azéri ennek az
3 *Nihil sine Deo,* (szűlyá.
Nem lehet semmi Isten akaratia nélkül.
Cum Deo quisq; stet & ridet. idem.
4 *Contrahit & demittit animum,*
Nem tud hou lenni buában.
5 *Mutuum sumfisti, quod nunquam sis reddi-*
turus, Oly költsón adás az, hogy soha
nem látod főmóduel.
6 *Novus homo, Vy nómós.*
Domí nobilis idem.
7 *Asperius nihil est humili cum surgit in altum*
Szegényből lőtt gazdagnál ninczen ke-
gyetlenb.
Cum surgunt miseri, nolunt miseri misereri.

- 8 *Mente agitat coquos,*
Néki csak ételre vagyon gondgya.
9 *Mathusale viuacitas, Hósfű élet.*
10 *Obsonare pollucibiliter, Frissen lakni,*
Taburcinari, Lakmározni.

DECAS IIII.

- 1 *Granistellus, Vay ki könnyű, mint az só.*
2 *Obsipat aquam,*
Mint ha mellyemet kenné.
3 *Ossa atq; pellis, sum misera macritudine,*
Csak az czontom s az bőröm vagyon.
4 *Sumptus censum ne superet, Ha egy fillyér*
iőuedelmed vagyon, ne költs kettőt.
5 *Liur summa petit, perflant altissima venti,*
Summa petunt dextra fulmina missa Iouis,
Nem küldésre bókta irigyködni.
6 *Viuis fama negatur, Soha nincz embernek*
éltében oly híre neue, mint holtá után.
Pascitur in viuis liur, post fata quiescit.
7 *Libre in morem, Tarcz igazat.*
8 *Viuite, valet, Isten hozzátok.*
9 *Fata viam inuenient, aderitq; vocatus Iesus,*
Tudgya Isten, minek hogy kel lenni.
10 *Rex iupiter omnibus idem,*
Igaz az Isten mindennek.

DECAS V.

- 1 *Quò fata trahunt retrabuntq; sequamur,*

- Valamit Isten akar az legyen. *Quicquid
erit, superanda omnis fortuna ferendo est,*
- 2 *Salve æternum, æternumq; vale,* (idem.
Isten hozzád, mert nem tartlak többé.
- 3 *Conclamatum est, Oda* vagy on az,
Deploratum est, idem.
- 4 *Sanguis meus, Édes véröm.*
- 5 *Paganus, Paraszt ember.*
- 6 *Arte Pelasga, Fortélyosággal.*
- 7 *Citò, præcò, tardè,*
Vdeien lés hozzá, ha esőd vagy on.
- 8 *Vade ad Halenta, atq; inde Cyclaminum es-*
fodias, Bár orvósaltasd magad, mére-
gen meg bolondúltál.
- 9 *Calculus à linea monet,*
Mindent meg probál.
- 10 *Lychnus in Prytaneo semper prædam habet*
Eyl nappal csak arról gondolkodik,
mint győzhetlen haznot.

DECAS VI.

- 1 *Sternutauerunt amores,*
Niluán emlegetnek valahól.
- 2 *Cælum menses & annos efficere non desist,*
Minem fogyot még el ez világh.
- 3 *Allatrant, sed frustra agitur vox irrita vena*
Et peragit cursus sarda Diana suos. (tis.
Minem hallik samár riuás menyorsághy
ban.

- 4 Deductum carmen, Fűz fából faragot vers
 5 Conastes, Igen el jár az ál irzéuel.
 6 Orimalides cum Acylis ne contuleris,
 Ne hasonlicz Solymot variúhoz.
 7 Prouocat & vincitur,
 Az ki hamar kezdi, hamar meg vnpya.
 8 Dij benefaciant vobis,
 Bár meg haly, penig jólhatál.
 9 Ignis & vermis, Veztez súllyeztez.
 10 Curiosus idem & Garrulus, Az kibőz sem
 mi gondod nincz, hágy békét annak.
 Percunctorum fugito, quia garrulus idem
 est, idem. Curiosus perinde ac delator, idē.
 Curiosus nemo est, quin sit maluculus, idem.
 Aliena negotia curans, excussus propriis, id.

DECAS VII.

- 1 De parua scintilla magnum sepe excitatur
 incendium,
 Vay ki kőczin fűkrából nag tűz támad.
 2 Ab aure reuinctos ducit,
 Vay ki könnyen el tartatja szép fiaúual.
 Ille regit discitis animos, & temperat iras, id.
 3 Solida petra inuitendum,
 Nem kel ám ollyannak lennűnk, mine
 az tekenőben ingó viz.
 4 Sua cuiq; tempestas,
 Mindennek vdeie vagyon.

- Omnia tempus habent. *idem.*
 Nosce tempus. *idem.*
 Aliam etatem alia decent. *idem.*
- 5 Primum quodq; verissimum est,
 Mennél régicb valami, annál igazb.
- 6 Otia dant vitia, Az hēuolkodásból sem
 mi jó nem kőuetkőzik.
 Otium est puluinar Satane. *idem.*
 Inertem hominem necesse est rapto viuere.
 Homines nihil agendo malè agere discunt.
- 7 Sceleri nunquam defuit oratio,
 Tõruényben tagadás jó.
 Decipimur specie relli. *idem.*
 Vitia sua homines excusare malunt, quàm
 effugere. *idem.*
- 8 Si solus sapias, nempe quis usus erit?
 El reitet kincznek semmi hazna. Item:
 Parum sepultæ distat inertie celata virtus.
 Scire tuum nihil est, nisi te scire hoc sciat
 alter, *idem.*
- 9 Aliquando qui ludit, iterum ludet,
 Az mit egy bõr valaki meg izéltet, az
 nehezen hadgya el.
 Semel malus semper præsumitur malus. *idem.*
- 10 Amantes amantes sunt,
 Minden mód nélkül szereted bolond.
 Si sapias amantem dicam, non lector amantem

Amare occipere amarum est, idem.

DECAS VIII.

- 1 Poemina aut minus quam canem, aut plus
quam senionem facit,
Az Affony embernek hofsiú az haya,
de róuid az elméie.
- 2 Non est cuiusvis manu pulsare lyram,
Nem minden ember tünd ához.
Non omnes possunt olere unguenta exotica.
- 3 Idem velle atq; idem nolle, ea demum firma
est amicitia, Az igaz barátiságos embe-
rek mindenben egyeznek.
- 4 Omnia venalia habet, De az lsten kopore
sóiatís el árúlna az pénzért.
Vnde habeat curat nemo, sed oportet habere.
Prostat, & in questu pro meretrice sedet.
- 5 Argentum & anima & sanguis est mortalibz
Az pénz mindennek anya.
Pecunia nervus rerum, idem.
- 6 Aiunt, Ep hűfem tatt.
Scilicet, idem. Quasi verò, idem.
- 7 In dubio relictum est, Vgyan abban ma-
rada, az miben az előt völt.
- 8 Successum fortuna, experientiam laus sequi-
tur, Ez job mindenkor ferenczénél.
Exitus acta probat, careat successibus opto,
Quisquis ab eventu facta notanda putat. id.

- 9 Parsimonia summum reſtigal,
Tartua tenyékik ám az pénz.
10 Qui luxuriosus eſt, neceſſe eſt ut auarus eti-
am ſit, Valaki tékozló, de főſuényis az.

DECAS IX.

- 1 Ex præteritis præſentia æſtimantur, Mind
élcig így vólt, s mind élcig így léſien.
Conſilium futuri ex præterito venit, idem.
2 Sentina reipublicæ, Ország főprócie.
3 Sine arbitris, Senki hallattára.
4 Nulli ſunt peius ſurdi, quàm iſ qui audire no-
lunt, Nem lehet gonozb iúket, mint az
ki nem akar hallani.
5 Nemo mortalium perpetuò beatus,
Senki nem lehet öröcké bödog.
6 Non incedit, ſed fertur,
Minem vgy megyen ő, mint ha lábán
iárna, hancem mint ha hátúl vzné.
7 Non nobis ſolùm nati ſumus,
Minem csak magunknak éülettünk.
8 Vox non hominem ſonat,
Nem emberhöz illik az mit mond.
9 Mobile mutatur ſemper cum principe vulgus
Minemű az feiedelē, ollyan az országis
Regis ad exemplum totus componitur orbis
Regum caſus nōrunt omnes, idem.
Dumq; caput dolet, cætera membra dolent
idem.

Ad quæ

CENTVRIA II.

27

- 10 *Ad quadrantem soluere,*
Egy pénzîg meg fizetni.

DECAS X.

- 1 *Nullum violentum perpetuum,*
Nem állando az, valami erőszakkal léte.
- 2 *Immolare Evangelia,* Az jó hirnek örölni.
- 3 *Ad aurem referre,* Maga tanácsával élni.
- 4 *Platano similis,* Olyan ő, mint az gyümölcs fa: ha terem, haznát veszik, ha nem terem, vagdallyák.
- 5 *Nihil dictum, quod non dictum prius,*
Semmit nem mondhatunk mi olyat,
mellyet az előt nem hallottunk volna.
- 6 *Absq; praedicio,* Egy felő sem keduezni.
- 7 *Summi artificis est, artem dissimulare,*
Vay ki nagy mesteriség, az mesteriséget
valamiben el titkolni.
Ars, si appareat ars, iam non erit ars, idem.
Veritatis simplex est oratio, idem.
- 8 *Ornari res ipsa negat, contenta doceri,*
Had iárlon az ékössege, csak legyen az
értelme. *Melius est, sensum magis, quam
verba amplecti, idem.*
- 9 *Vulgus est,* Gaz ember.
Nulla loco est, idem.
- 10 *Non est vir, qui irasci nesciat,* Nem eme-
ber az, az ki meg nem tud haragunni.

Lentius

Lentus, idem.

Mentem non habet, qui non irascitur, idem.

CHILIADIS QVINTÆ

CENTVRIA TERTIA.

DECAS I.

1 Hec res est in promptu, Niluán vagyó cz.
In numerato est, idem.

2 Plus equo, Fölöttébbis vagyon.
Impendio, idem.

3 Canis domi ferocissimus,
Bagolyis bíró házában.
Gallus in suo sterquilinio plurimam potest.

4 Odiosa res Circensibus Pompa,
Nehéz dolog az várás akar mibenis.

5 Ex horologio civitatem indica, Rosz várás az,
az kinek óránál hitvánul járta

6 Calamitas virtutis occasio, (tiák.
Nyomorúságban tetzik meg kiczoda az ember.
Vexatio dat intellectum, idem.

Ingenium res aduersæ nudare solent, celare secunde, idem.

7 Ad semen nata respondent, Kiknek minc=
múck sűleij, magokis ollyanok.
Natura sequitur semina quisq; sua, idem.

8 Mures molæ lingunt, Nem vől: még né=
kuk ilyen folto: bűhélek,

- 9 *Mapalia mera, Merő gaz emberek.*
 10 *Res ad Ouidij Metamorphoses reuocanda.*
 Ezis nagy vgyan egynek.

DECAS II.

- 1 *Non semper Saturnalia erunt,*
 Nem mindenkor pap saittia.
Non semper erit æstat, idem.
 2 *Tam fatuus, vt etiam regnare possit,*
 Oly bolond, hogy fábadon wr lehetne.
 3 *Magis nocent insidiæ, quæ latent,*
 Lassu víz partot mols.
Tela præuisa minus feriunt, idem.
 4 *Vita minus est,*
 Az embernek élete nyomorúság.
 5 *Humanum est errare: sed perseuerare diabol-*
icum, Emberé az véték, de őrdögé az
benne heuerés.
 6 *In idem flumen bis non descendimus,*
 Az kinek egy fő az káfa fáhat meg éges-
 ti, carlóátis füya.
 7 *Non re, sed visu terribiles,*
 Ebet lez meg árnyékommal.
 8 *Homo sacra res homini, Ember emberrel*
ió. Homo homini Deus, idem.
 9 *Viuent, dum virent, Addig él az ember*
keduére, az míg íob korában vagyon.
 10 *Cui nasci contigit, mori restat,*

Valaki fölértet megis hal az. (det.
Nascentes morimur, finisq; ab origine pen-
Omnia orta occidunt, & aucta senescunt.

DECAS III.

- 1 *Præfatio libro prolixior,*
 Oly hosiñli mint az fient Iuán éneke.
Accessoriam maius est principali, idem.
- 2 *Nemo amicus, nemo propinquus,*
 Ritka az hű barát.
Rebus in aduersis nullus amicus adest, idem.
- 3 *Eminent, cadunt, crescunt, deteruntur,*
 Azzal jár az, ki fel, s ki alá.
- 4 *Cupiditati nihil satis,*
 Sem ni nem elég az kiűhnságnak.
- 5 *Damnum tunc factum, nunc apparuit, (nek,*
 Most adgyuk ám meg az árrat a többi.
Quæ peccamus iuvenes, ea luimus senes.
- 6 *Gemma ex alieno littore petit,*
 Nem az ő kertében terem azért ez.
Alienam messem merit, idem.
Sub aliena arbore fructum colligit, idem.
Alicna vitula arat, idem.
- 7 *Imbecilla etiam lædi se putant, si tangantur,*
 Még az ebis meg haragzik, mikor orrát
 fel vrik.
Mus a splenem habet, formica inest bilis.
- 8 *Quæ consecrauit sapientia, perire non possunt,*

- sunt, Az tudomány nem vezliet el.
Omnia rodit edax, vel sint adamantina, temporis:
 Sola vetat dignum laude *Tbalia mori. idem.*
 9 *Omne futurum incertum,*
 Iőuendő csak lsten tőd.
 10 *Enerues nati in vitio manent,*
 Az ki rossz, vgyan rossz.
Difficile est naturam mutare. idem.

DECAS IIIL.

- 1 *Non est iniuria nisi à consilio profecta,*
 Minem bősűtség az, az mi bűntől
 dékből nem léhen. *Quod incautè factum*
est, pro non facto habetur. idem.
 2 *Sua cuiq; stultitia nocet.*
 Kinek kinek az ő maga bolondsága ára.
 3 *Maius tutius putat naufragium,*
 Kinek kinek az ő peiőskéie fáty.
 4 *Pumilio, licet in monte, non est magnus,*
 Vgyan nem nagyobb ő, ha fűntén hegy-
 re álljon felis.
 5 *Quod non satis est, non multum est,*
 Soha nem sok az, az ki nem elég.
 6 *Loqui nescit, at tacere non potest,*
 Semit nem tőd hozzá, mégis czáczog.
 7 *Vbi Papa, ibi Roma. Akar miis főtől á-*
 8 *Primo quoq; die nemo magister.* (rad.
 Nem menten nyelők ám bé az bölcsesé-
 get.

9 Non probrum est operari, aſt eſt ceſſatio
probrum, Nem ſemérem az munka,
hanem az héuolkodás.

10 Scipſum excrucians, Magár eſi meg buá-
DECAS V. (ban.

1 Vbi intenderis ingenium valet,
Nem álomual léſen ám akar miis meg.

2 Nec minus eſt fur, qui praeda partem capit,
ac qui ſurripit ipſe, Mind az lopó, s mind
az gazdáia meg érdemli az akasztáſt.

Agens & patiens pari poena afficiuntur.
Sentiens & conſentiens pariter puniuntur.

3 Verum multa cadunt inter duo tempora,
Vay ki ſok dolog léſen meg addig.
Inter os & offam, idem.

4 Dum mutua ſiulti paſtores odia exercent,
lupus intrat ouile, Az két pörös közöt
gyakran harmadik örül.

Inter duos litigantes tertius gaudebit.

5 Perfuſus eſt aceto,
Reiá adák valóban az kutut.

6 Facile fertur, quod omnibus eſt commune,
Könnyeb ſenuedni mindenkor az kős
zönſégeſt.

7 Teipſum continens impera,
Bird meg magad, ha máſſal akarz birni.
Va loqui, diſce tacere prius, idem.

- 8 Deus ita voluit.
 Isten így akarta, s így kellett lenni.
 Sic visum superis. Deus viderit, idem.
 Nihil sine Deo, idem.
- 9 Αὐτοματῶς, Szophia befédket módani.
 10 Femur ferire, Nyőni faggatni magát bú-
 ában. Frontem ferire, idem.
 Capiti capillos euellere, idem.

DECAS VI.

- 1 Eius regulæ non sunt prætorum edicta,
 Minem istenem, hogy őtet imádgym,
 2 Nulla habetur perniciæ ratio,
 Minem gondol ő az vesedelemuel.
 3 Gula plures, quàm gladius perimit,
 Több embert vezet el az mértékletlenség,
 hogy sem az fegyver.
 4 Lani in ore proprio sordescit, Nem jó
 beszédia vagyon, mert magát diczi iri.
 5 Mulierum ritu altercari, (ni.
 Asszony emberek módgyára háborog.
 6 Non bellè quædam faciunt duo,
 Nem jó egy Clastromban két Gárdián.
 Multos imperitare malum est, idem.
 7 Iudicium præceps, insani iudicis index,
 Törvényben nem jó az hamar íg.
 Sanctius est, impunitum relinqui facinus noc-
 centis, quàm innocentem damnari, idem.

Nulla unquam de morte hominis cunctatio
longa est. idem.

8 Quod non honestum est, iam turpe esse sentias,
Valamikor az szélt el hágod, meten nem jó az.

9 Miseram est alienae incumbere fama,
Nyomorúlt dolog. mátra támaszkodni.

10 Verecundum metui est comes pudor,
A hól az szélelem, ott vagyon a tisztesség.

DECAS VII.

1 Prius panis pinfendus est, quam de proa
dicendum, El múltik ám az kétfőz való
fűrés csak az liztenis,

2 Camelo transmissio culex in cribro deprehensus
hesit, Az lud csak egyfőz hágionis
az házheára, többet résen, hogy nem a
tiúk sokfőz.

Dat veniam coruis, vexat censura columbat.

3 Contraria contrariis pelluntur,
Szeget sieggel kel vtni.

4 Terra editus terrae redditur,
A mi földből lott földde kel ańak lenni.

5 Medice cura te ipsum, Ha jó orvos vagy,
magadat gyógyécz meg előb.

6 Dis meliora, lsten óltalmazon. Absit.

7 Id deorandum tanquam lacte dulcius,
Azt el kel nyelnünk vagy akariuk vagy
nem.

- 8 Inuertit vestem,
Vay ki hamar vésfa fogia ő az ló fűiát.
9 In auro nomina incidit,
Váltig nagyon raita, hog' vrrá lehessen.
10 Intendere in scopum, Az tzelra arányozni

DECAS VIII.

- 1 Stomachus ei non fert, Nem fér a fogára.
2 Sapiens à seipso pendet,
Az bölcz ember magától függ.
Non te quaesieris extra. idem.
3 Vitaq; mancipio nulli datur, omnibus vsu,
Minem öröcké élz. Förs dominatur, neq;
vita vlli propria in vita est. idem.
4 Artat alia ex alia oritur,
Eggyik vdo másiknak ellenfele.
Lux nos in lucem trudit idem. (ems fit.
Aestatem Autumnus sequitur, pöst acer hya
5 Primo quoquo die, Meniöl hamarab' lehet
6 Tutela sua est factus,
Nó el költ immár ő az gyermeksegről.
7 Illud deuoravi imprudens,
Mint az holt el feletem.
8 Versatur mihi in labris primoribus,
Im hogy nem id' esembe, csak nyelue-
men forog.
9 Mora semper obsuit, diligentia profuit,
Soha nem árt az gyorsaság, hanem az
késedelem.

Tolle

*Tolle moras, nocuit semper differre paratū
idem.*

- 10 *Homo quintæ classis, Alá való ember.
Capite census, idem.*

DECAS IX.

- 1 *Caute à signatis, El távoztaad az kit az
terméket meg jegyzet.*
2 *Cornu tibi adure, Meg ód magad betegsgetöl.*
3 *Capiti cautio stultorum est, Bolond az, á ki valamit feiere fogad.*
4 *Lapsus viribus, Bizony óis meg heget
ember immár ereiben.*
5 *Cedo quemuis arbitrum, Akar kire had*
6 *Decede de tuo iure, (gyukis
Teis engedgy az mi lehet.*
7 *Puerile est, Gyermeki dolog.*
8 *Nemo propè ex morbo, aut peregrinatione
Romana melior, Az eb, mihelt az vizet
álta vña, s meg rázkodik, vgyan eb.*
9 *Astutam vapidu servat sub pectore vulpem,
Vay ki rauaz vagy azért te.*
10 *Bruta fulmina, Eb vgarás nem hallik menyországban.*

DECAS X.

- 1 *Aulicaster, Vduaros.
Nulla fides pietatq; viris, qui castra sequuntur,
idem.*

Aliud

- 2 Aliud agit,
Másra vagyon bizony néki gondgya.
- 3 Peonia manus, Bizonyos orvoslág.
- 4 Desultoria amicitia,
Keués vdeig való barátság.
- 5 In cunctis sedet, Magának él.
- 6 Heracliti dicta, Homályos dolog.
- Africani lex, idem.
- 7 Ex cortice de nucleo sententiam fert, Nő
nem nezi ő az belsőt, hanem az külsőt.
- 8 Videntes non vident, audientes non audiunt,
Látuán nem látnak, haluán nem halnak.
- 9 Optima nomina non appellando fiunt mala,
Addig nem kered az adóslágot, hog o.
- 10 Rancescit, Meg poshad. (da vész,

CHILIADIS QVINTÆ

CENTVRIA QVARTA.

DECAS I.

- 1 Inter inquilinos censetur,
Hátán háza, s kebelében fiobáia.
- 2 Aiaceis clypeo testus,
Más árnyékában lappang.
- 3 Redivivus homo,
Mint ha vyonnan lőr volna ez világra.
- 4 Qui instat, extundit, Mind addig czés
pellyék raita, valamig meg nem lép en.

- 1 Vasis non conelamatis abire,
Kapu fáról venni buczuít.
- 2 Id maxime decet quemq; quod est suum,
Az illik mindenhöz az mihöz sokot.
- 3 Intemperis agitur, Nem jó lélek bánik
- 4 Fascinantium more laudare, (véle.
Igézé képpen diczérni.
- 5 Solacismus est admissus,
Vétek vagyon az dologban.
- 6 Civiliter coenare. Módgya fierint élni.

DECAS II.

- 1 Sima luculento, Bőuón.
- 2 Sic sum, En vgy soktam.
- 3 Igne eodem & aqua uti,
Egy időt. kenyeret, enni valakiuel.
- 4 Srenue & actiose operari, Erőssen tanúle
- 5 Quo iure, quare iniuria, (ni.
Igazané, anagy hamissan.
- 6 Occupantis fiunt derelicta, Bolondság kez-
zedből ki boczáránod, az miuel birz.
- 7 Acroamata, Szép beszélgetések.
- 8 Simulacrum sibi relinquit, Nő hágy ő ő-
rök emlékezőetre való dolgot viánna.
- 9 Pro renata, A mint az alkalmatóság en-
- 10 Tacitis conuentis, Alattomban. (gedi.

DECAS III.

- 1 Successorem viventi dare, Valakinek mar-
háat

háíát még élteben másnak ígérni.

- 2 *Ius in præteritum dare,*
Az mi meg lőtt, azt helyén kel hadni.
- 3 *Eadem opera,* Vgyan azon egy munkás
- 4 *Qua de re agitur,* (ual.
Ez ám, az kíról most az fő vagyon.
- 5 *Propius nil factum,* Igen kevés húa lón.
- 6 *Decianum sacrificium,*
Hazáíáért halálát nem bánnya. (kódól.
- 7 *Vide quid agat,* Íól meg lásd, mit czeles
- 8 *Ἀνθρώποι,* Magok törvényével élők.
- 9 *His accedit,* Ezekhöz járól.
- 10 *Sycophanticè observare,*
Valaki vtán lefeskódni.

DECAS IIII.

(ber.

- 1 *Cetera doctus,* Egyéb módon tudós em.
- 2 *Nollem factum,* Nem akaratomból lőt.
- 3 *Principij boni finis bonus,*
Íó kezdésnek íó hagyas az vége.
- 4 *Quod tibi non vis, alteri ne feceris,*
Az mi néked nem íó, másnak sem íó az.
- 5 *Vulneratus semper plagam contrectat,*
Kinek hól fái, o t tapogattia.
- 6 *Clodius accuset mæchos, Catilina Cethegum*
Vak neuether, ám meg kanczalt
- 7 *Aquila volucrum parvam nido complectitur*
Az fegént akar kii bánnya.

- 8 *Pictor tabellis comprobatur editis,*
Kinek kinék munkája mutatja meg m
9 *Libanus in Carmelum,* (völtsé
Vay ki hamar nagyból kőczin lehet.
10 *Turba turbida,*
Vay ki mód nélkül való az kőtség.
Scinditur incertū studia in contraria vulgus

DECAS V.

- 1 *Vnus multorum instar,*
Mindnyáian sem érnek az eggyel.
Mihi vnus pro populo, & populus pro vno
2 *Sit risus extra cachinnum,* Ne kaczagy.
Per risum multum poteris cognoscere stultū
Splen ridere facit, cogit amare iecur, idem
3 *Dura ceruicis,* Kemény nyaku.
Labeone infanior, idem.
Præfractus, idem. Refractarius, idem.
4 *Scombris tunice,* Kamora fékre való iró
5 *Post cineres gloria sera venit,*
De igen haznál hótra vtn.
6 *Inter pocula* Ital kőzben.
7 *Nota nulli magis domus est sua,*
Még maga házat sem ismeri vgy mint
221 Tanquam meum nomen, idem.
8 *Dat affem Elephanto,*
Mit rekerz. minem el nyellek.
9 *Postica occurrere fannes,*

Mindennek elein vöd eleiz.

Principiis obsta, sero medicina paratur.

20 Homo laxa ceruice,

Nyaka boczátor ember.

DECAS VI.

1 Quicquid à multis peccatur, multum est,
Nehéz az meg büntetni, az mit sokan
ezeleködnek.

Invidia summus ordo caret, idem.

Consensere iura peccatis, & coepit esse licitum, quod publicum est, idem.

Quod exemplo fit, id etiam fieri iure putatur, idem.

2 Rhetorici colores,

Czak küvöl szép, de belöl rút.

3 Capitalis est, Vay ki feiez.

4 Excutere puluerem in aliquem,

Még az portis magáról reia rázni.

5 Tanquam tibi ad fontem,

Tekincz meg magad, ha szép vagy.

6 Veritas in profundo,

Nehéz az igaznak végére menni.

7 Quod pulchrum, charum.

Pulchritudo quavis epistola efficacior,

Az szépség vay ki hatható.

Pulcritudo est à seorsusque Cardia,

regnum absq; satellitio, idem.

- 8 *Mors et fugacem persequitur virum,*
Mennél inkább fél valaki az haláltól, annál hamarab meg hal.
Tardius aut propius mors sua quęq; manet.
9 *Excessere Dii,* Bizony el költtek azok, akikhez bizhatnánk.
10 *Contrariorum eadem est disciplina,*
Egyiket az másiktól kel meg érteni.
Opposita iuxta se posita magis elucescunt.

DECAS VII.

- 1 *Pro Pytho Tenarum,* Czeréillyünk.
Do ut des. Pro Delo Calauriam, idem.
2 *Monacho indoctior,*
Oly tudatlan mint az Samár.
3 *Intempestivę convivię saltatio,*
Az táncz bolondnak való.
Nemo sobrius saltat, nisi forte insanit.
4 *Sine fine,* Vég nélkül.
5 *Tibi luditur,* Te dolgod.
6 *Historica fide dico,*
Nem arúlok ám én sokban marokát.
7 *Virumq; retorquetur oratio,*
Nő meg adak az kölcsenz.
8 *Ante obitum nemo beatus,*
Minden bennak az végén az fele.

DECAS VIII.

- 1 *Fortasse fieri potest,* Lehetéges.

- 1 *Nihil definitio, idem.*
Ἄνευ ἔργου, Fieri potest.
Ἄνευ, Arbitror, idem.
 2 Sic illum sata trahabant,
 Vgyan vgy akarta vólk ístem.
 3 Hoc est quod pallet,
 Igen tanúl, s azért ily haluány.
 4 Vno spiritu & pari voce,
 Egy búuel egy búival.
 5 Aegri somnia, Beteg ember bőyti.
 6 Cœcum vulnus habes, sed lato balteus *antrō,*
 Protegit, Háza ég, de nem tetzik,
 7 Respue quod non es,
 Ki vesd, az mit nem szeresz,
 Conente teipsum, idem.
 8 Silentium fatentis est,
 Nő fióllana ha nem akarna.
 Qui tacet consentire videtur, idem.
 Qui non improbat, probat, idem.
 Reo causam deferente, actor obtinet, idem.
 9 Anyti & Meliti, Sok lúd díznót győz.
 10 Manichæi morbo laborat,
 Bizony meg bolondúlt.

DECAS IX.

- 1 *Indies res in peius ruunt,*
 Napról napra rosszabbá leszen dolgunk.

Sic omnia satis in peius ruere, ac retrò sublata referri, idem.

- 2 *Iecur vescentium iecimora exhilarat,*
Hasonló hasonlóban gyönyörködik,
Simile transit ad simile, idem.
- 3 *In summo labro iusiurandum,*
De neki könnyen áll az esküvés.
- 4 *Audi, vide, tace,*
Sokar haly, lás, keveset fióly.
- 5 *Charontis symbolum habet,*
Még az halál háza is ki vőrt ráta.
- 6 *Humana consilia diuinitus gubernantur,*
Isten igazgattia embernek tanáczát.
Homo cogitat, (proponit) Deus disponit,
Non est hominis dirigere gressus suos, sed
- 7 *Apes pessime furto proueniunt, (Dei.*
Szerenczélen az a melh, az mellyet meg
lopnak.
- 8 *Fac literam longam, Akazd fel magad.*
- 9 *Hæc urget lupus, hæc canis angit,*
Elől viz, hátúl rúz.
- 10 *A Tartesso ad Tartarum,*
Czöbörből vederbe hágol.

DECAS X.

- 1 *Vtroq; cornu bouem contineo,*
Nő kezemben mind két faruz.
- 2 *Multa Sphingus negotia facessit,*
Pazika az ő fele.

5. *Εἰς ὅτις μὴ φέρει,*
Ferens aliquis non fert,
 Az mit egy felől hoz, más felől hátsá-
 haza viszi.
6. *Ἐλαχε τὸ Μ.* *Sortitus es M.*
 Nagy sába vágtad az feiséte.
7. *Ἐγκαταλείψας ὁφθαλμὸν,*
Lasciurus oculus,
 Vgyan meg czallya embert sőmévelle.
8. *Aglaus alter,* Igen hon lakor ember.
9. *Nux, asinus, mulier, simili sunt lege ligati,*
Hæc tria nil rectè faciunt si verbera cessent,
 Dio fának, Szamárnak, s Asszony em-
 bernek verue véssik haznár,
10. *Asini cursus,*
 Szegény orsó az, kit samáron dúlnak,
11. *Abyssus abyssum inuocat,*
 Egy nyaualya az másikat ott éri.
Aliud ex alio malum oritur, idem.
Fortuna obesse nulli contenta est semel, idem.
12. *Stultus digito loquitur,*
 Bolond az, az ki ruenit nyelvével, ke-
 zével többet föl.

CHILIADIS QVINTÆ

CENTVRIA QVINTA.

DECAS I.

R 4

At

- 1 Ab equinis pedibus procul secede,
Meg ód magad, mert meg rúg.
- 2 Equus Probi,
Nem súp, de louasága meg vagyon.
- 3 Sub ficu requiescere, Semmis nem sélni.
- 4 Fungus vna nocte nascitur,
Im lásd, mely hamar mi telék benne.
- 5 Repente oritur non expectatum, Vay ki
hamar lében az, az mi soha nem vólt.
- 6 Septime decoctionis,
Tiztáb immár soha nem lehet.
- 7 Miles Romane Aegyptum caue,
Meg ód magad, mert tégedetis meg
feinek egy tál korpán.
- 8 Temporibus semper cautus seruire memento
Nec resflare velis aduersam flamina venti,
Nehéz sél sélre euezni.
- 9 Rana cum Grillo, Mint az eb s á matyka.
- 10 Lolium à tritico repurgandum, Meg kel
ám az iauát az rosbától válastani.

DECAS II.

- 1 Serra pugnatur,
Fakós vonnya, fakótis vonfák.
- 2 Plumbeus homo, Igen bot az fele.
- 3 Trucem expellas, Talám azt várod,
hogy sül galamb mennyen fájadba.
- 4 Loquor quæ sentio, Vgyan nem árúlok
ám én

Am én fakban márkát, valóban főllok,

Tam verum quàm verissimum.

Tam clarum est hoc, vt nihil clarius. idem.

Zoroastri susurri, Babonás borbiteles,

Oua assidis vimpere,

Nag vesedelemanuel próbálni meg vala

Gebennae mancipium, (mit,

Régen el kárhozot még itt ez földön.

Hoc habet, Ezt el nyere.

Hippocratis laniena,

Súccsével vagással való orvoslás.

Cum caecus caeco dux est, ambo in foueam

cadunt, Vak vakot vezet, s mind ket

ten az verembe esnek.

DECAS III.

Labruscam placidus quid adhuc preponitis

Neglectisq; rosas saluincam sumitis. (vult,

Szép dolog bátor, az iouát el hadgyod,

az rosbán kapz.

Tortus tortore fortior,

Vert visen verulent.

Id nullius in bonis est, quod diuini iuris,

Az mi közönseges, az senkié nem lehet.

Non remittitur peccatum, nisi restituatur as

blatum, Ad meg az máséi, ha azt akarod

hogy senki ne főllyon reiad.

Diis hominibmq; inuisus,

R 5

Mind

- Mind istenél s mind embereknel véltat
 6 Si Deus pro nobis, quis contra nos, (EOM)
 Ha isten velünk, kiczoda ellenünk.
 7 Dolor voluptatis,
 Kőserű lésien még annak az vége.
 Dulcia nam tristi semper sunt mixta labori.
 Timēta voluptatis gaudia felle nocent, idem.
 Sperne voluptates: nocet emptā dolore vol
 luptas, idem.
 8 Ad presens hominū crescit sapientia semper,
 Ió pap hólrīg tanul.
 9 Homini nihil vtilius sanitate,
 Nincz iob embernek az egészsegnél.
 Orandū est, ut sit mens sana in corpore sano.
 10 Caue multos, si singulos non times.
 Sok lúd diznót győz. Item:
 Nincz oly erő, kinek társanem válik.

DECAS IIII.

- 1 Solis medicis licet impunē occidere,
 Szabad oruolnak embert ölni.
 Medici plures occidunt, quā sanant, idem.
 2 Accepto damno, ianuam claudis,
 Te is Magyar módra, meg vér az erő,
 s vgy véssed reid az kőpenyeget.
 3 Non rarō parua magnarum rerū sunt iudicia
 Gyakran kirainból nagyot ítélhet ember
 4 Prestat ferro, quā morbo mori,

Iob segyuer mia, hogy nem párnán halni meg.

- 5 Ex his egrotamus, quibus vivimus,
A meli dolog haznál, vgyan az ő ártathat
Nil prodest, quod non ledere possit, idem.
Ledere qui potuit, pdesse aliquando valebit.
- 6 Nullum est tam impudens mendacium, quod
teste careat, Nincz oly hazugság, kincl
iauallóia ne legyen.
- 7 Caudam inter crura subiecit,
Nó le czapta őis az farkát.
- 8 Nubecula est & pertransibit, El mülík
még ez, s nekünkis fel támad az nap.
- 9 Extra Noë arcam non est salus,
Noë bárkái kőből ninczen vduóllég.
- 10 Quod citra voluntatem fit, id dignum est
venia, Méltó bocsánatra, az mi akas
ratunk ellen lehen.

DECAS V.

- 1 Dapalis cœna, Gazdag vendégleg.
Glicera mensa, idem. Cerealis cœna, idem.
Persica, Sybaritica, Pontificalis, idem.
- 2 Non sum apud me,
Azt sem tudom hól vagyok.
Non consto mihi.
- 3 Novit quid toto fiat in orbe,
Nó tud ő mindeneket,

- 4 Viscatis manibus est, Igen önyves kezű.
 5 Qui non habet in ære, luat corpore,
 Ha nincz pénze, fizessen iestével.
 6 Qui sibi semitam non sapiunt, alteri monstrant viam, Ő maga sem tudgya, s még is mást akar reid tanítani.
 7 Nemo Prophetæ acceptus est in patria sua,
 Egy ű ember sem bõczõltetik hazájában.
 8 Ut quisq; est meritum, præmiû ferat,
 Az ki minc keresi, vgy veszi haznát.
 9 Difficile iustum dolorem temperare,
 Nehéz az bánatot meg mértékleni.
 10 Est melioris notæ, Amaz ió fõle.

DECAS VI.

- 1 Hercules Socraticus, Nag tûrhetõ ember.
 2 In morbo consumat, Am nõsek meg véle.
 3 Summa summarum,
 Rõuideden s egy sommában.
 4 Dum moliantur, dum comuntur, annus est,
 Addig keshûlnek s addig õltõznek, hog el mûlik az vdo.
 5 Caudam trahit,
 Vgyan farkat vonson vtánna.
 6 Bene fert etatem, lól biria még magát.
 7 Non satis est ars sola coquo, servire palato,
 Namq; coquus domini debet habere gulam.
 Az szakácznak Wra báia izét kel keresni, nem mást,
 More

- 8 *Movere maiorum, Régi sokás serint.*
 9 *Frustrà legit, qui non intelligit,*
Heiában olvas az írás, az ki nem érti.
Legere & non intelligere, negligere est.
 10 *Brachium exercere, Neki túrózni.*

DECAS VII.

- 1 *Dixerit infanum quis me, totidem audiet,*
Az mint ő sípol, bizony én is vgy tántzo
 2 *Stans pede in uno, Egy álló helybe. (lok.*
 3 *Habet quod decet, Vagyonis, ninczia.*
Magnat inter opes inops, idem.
Semper avarus eget, idem.
 4 *Arcam habet,*
Nó nem fázik azért ő, noha rezket.
 5 *Secretum petere,*
Maghual való beféllést kérni.
 6 *Laudare nimis mané non decet,*
Nem ió hamar valakis diczérni.
Sapientia in exitu canitur, idem.
 7 *Ne tibi sit fraudi, Az vizre ne vigyen,*
 8 *Quod superest,*
Az mi hátra vagyon az dologban.
 9 *Vt fama est, A mint az hire vagyon.*
 10 *Nec me animi fallit, Enis tudom.*

DECAS VIII.

- 1 *Dictis dabit ipsa fidem res,*
Az dolog mutatja meg.

- 2 Ponere certum difficile est,
Nehéz itt bizonyosít mondani.
- 3 Pausam facere, Meg fűnni.
- 4 Auius à vera longè ratione recedit, Oly
mésze az igaztól, mint az Egh a földtől.
- 5 Contra vim mortis non nascitur herba in
hortis, Hálál ellen nincz orvosság.
- 6 Abi morboniam, Vesz el előllem.
- 7 Longè fugit, qui suos fugit,
Mésze fut az, az ki az öueitől fut el.
- 8 Paucorum hominum homo, Keués ember
uel tartia ő barátiságt, de ióckal.
- 9 Necessè est multos timeat, quem multi timeant
Az kitől sokan félnek, nékiis soktól kel
félni.
- 10 Mortui linguis non imperant,
Hólta után akar kitől sem félnek.

DECAS IX.

- 1 Retinere cor in enchorali sune,
Bátor sűuel lenni.
- 2 Nemo innocens, si accusasse sufficiat,
Egy ember sem lehet ártatlan, ha vádol
ni elég.
- 3 Quere adolescens, vtere senex,
Ísu korodban keres, hogy vénkorod
ban élhe velle.
- Iuueni parandum, seni vtendum, idem.

- 4 Amphio & Letbo, Háborgó aríafak.
Fratrum quoq; gratia rara est, idem.
- 5 Audio, sed haud ausculto,
Hallom, de nem teszík.
- 6 Obscurus fio, dum brevis esse laboro,
Minden rövid fő homályos.
- 7 Qui parcat virge, odit filium,
A ki az veső: kéméli, nem szereti a fíát,
Blanda patrum segnes facit indulgentia nos-
tos, idem.
- 8 Multa novit, sed malè novit omnia,
Sokat tud, de rosszúl,
- 9 Alium futurus, ubi propius accesserit per-
culum, Nő bizony el kelz az tréttáról,
iusi előb csak.
- 10 In turpissima inscitia versarè,
Nagy tudatlanlágban vagy.

DECAS X.

- 1 E duobus malis minus est eligendum,
Hogy nem mint hitván Paphoz győ-
nyá, inkább a nélkül akarok meg halni.
- 2 Qui multos ignorat, ignorabit & vnum,
A ki sokat nē ismér. egyet sem ismér az.
- 3 Poëtam nemo sibi insensum reddat,
Vers szerzővel nem jó meg haragunni.
- 4 Grande onus seni imponere,
Erdelenre nem jó nagy terhet vetni.

- 5 *Similitudo mater benivolentiae,* (Hile-
Hasonló hasonloulal könnyen meg alkos
6 *Cum nullus sit morbus, nulla medela opus est,*
A hól semmi nyaualya nincs, nem süke
seg az oruolög.
7 *Pythagorico more,* Homályosan.
8 *Minus quam nihil,* Semminélis külsőb.
9 *Viam in forum ignorat,*
Még az piatzra sem tudna menni.
Ne numerare quidem scit, idem.
10 *Coma erigitur, cor salit,*
Ha iam fel borzad, sőuē vgyan dobog.

CHILIADIS QVINTÆ CENTVRIA SEXTA.

DECAS I.

- 1 *Quicquid factum est, totum factum est,*
Az mi meg lőt, egésen lőt meg.
2 *Res diuine vulgus latent,*
Nem iő diznőnak győmbér.
3 *Moderata laudamus, excessus vituperamus,*
Az mi mértékletes, azt diczirőük, az mi
főlőttéb való penig, nem iauallyuk.
4 *Non in magnis arduisq; sed in minimis &
facilibus inchoandum,*
Nem a: nagyáról, hanem az könnyűről
kel akar mitis el kezdeni.

- 5 *Vulcano tradere, Meg égetni.*
 6 *Otium secundas fortunas perdit,*
 Hód el magad, ha el akarz vezni.
 7 *Insepellibilis stultitia,*
 El takarhatatlan bolondság.
 8 *Quod præterit leuius est, Könyeb az a mi*
Quod periit, periit, idem. (el múlt.)
 9 *Ille nec seruus est nec arca,*
 Semmié nincz mint az latornak.
 10 *Ista non eadem licent, quæ aliis licent,*
 Az mi egynek szabad, másnak nē szabad.
Infelix cui omnia licent, idem.
Miser est cui licet peccare, idem.
Infelices qui viuunt vt ipsi volunt, idem.

DECAS II.

- 1 *Fraternum dulce solatium,*
 Szép dolog az atyafiaknak békelességek.
Ecce quàm bonum & quàm iocundum, ha-
bitare fratres in vnum, idem.
 2 *Non aliò mentes, aliò diuisimus aures,*
 Más reia halgattunk vgyan.
Aliud agendo, malè agitur interdum, idem.
 3 *Quid faciant hostes capta crudeliùs vrbe,*
 Mit czeleködhetnék az ellenségek
 gyetlenbet. (éyel.
 4 *Nocte latent fures, Az latoris el jár ám*
 5 *Fama loquetur anut, Híre lében ennek*
 mind élig. *Auer*

- 4 *Aversor morum vitia, ipsum amo,*
Vérkét gyűlöltöm, magát szeretem.
- 5 *A leibi limite redire,*
Halál aitaíáról térni meg.
- 6 *Qui cupit aut metuit, liber mihi non erit*
unquam, Nem siabad ember az magán
ual, valaki fél auagy kiuán valamit.
- 7 *Toto cantabitur orbe,*
Ez egész világon hire léssen.
- 8 *Omnia Deo plena,*
Mindenütt ott vagy on az Isten.
- 9 *Nulla aetas ad discendam sera,*
Soha nem késő tanulni.
Nulla est sera ad bonos mores via, idem.
Senesco semper aliquid discens, idem.
- 10 *Iudex lentus & consideratus, Nem kel*
cini az Birónak az törüénnyel.

DECAS III.

- 1 *Tuendi cura maior esse debet, quam acquir-*
endi, Nagyob gondunknak kel lenni az
meg tartálra, hog nem mint az keresékre.
Ne tibi quid desit, quaesitis utere parce, idem.
Non minor est virtus querere, quam parva
tueri.
- 2 *Cyclops excecatus, Elég naág de bolond.*
- 3 *Argenteo vomere aratum est hoc anno,*
Pitáám ez üdön az kenyérnek neue.

CENTVRIA VI.

385

- 4 Cardano similis, Senki ne örülljön az
gazdag homfédtségének.
- 5 Si umbram tuam metieris, non reperies eam
vel tantulo maiorem esse, quàm fuerit ante
victoriam. Ne hód el magad, mert nem
lőttél még azzal Istenné.
- 6 Lepores moribus indormiunt,
Nincz bizony egy szál felelmökis.
- 7 Etiam si te ruperis, non par vnq̃ future es,
De ha meg fakadz, lē lēz te ához haszoló.
- 8 Gestat hydra, hyenae, et phocarum p̃sses,
Nó vagy ó neki miuel általmazza magát
- 9 Prosopion habet, non prosopon.
Personam mauult, quàm faciem. Vagyon
ortzáia, de nem terméset szerint való.
- 10 Vnus quidem, sed is leo, Egy azért, de oly,
hogy sokan sem érnének véle.

DECAS IIII.

- 1 Amantur marsupia porri folio vinciuntur,
Nó ó legény nem kémelli az költségget.
- 2 Sulcus Aegypti Lybiae arenas non curat,
Igen irigykodik király vduar bírora.
- 3 Stultorum thesaurus maledicentia, Az bo
londnak nincz egyéb fegyvere nyelvése
- 4 Sine corollario non recedit, (nél.
Nó nem megyen ő el keuéffel.
- 5 Altiensis pugnae dies funestior est, quàm vrbis
capta, ő magán

Ő magán inkább bánkodom, hogy nem
egyéb káron. (bánd.

6 *Stateris paries*, Ollyat főly hogy meg ne

7 *Chorinthus superciliis curvitaribusq; laborat*,
Nincz oly dolog, kiben valami fog-
gyatkozás nem volna.

8 *Tange montes & fumigabunt*, (rak,
Vay ki keveset orrokba veznek az W

9 *Sagena ex omni genere piscium congregat*,
V duarbā mind iók, csak legyenek sok

10 *Nesciat manus dextra, quid faciat sinistra*,
Az mit két ember tud, nem titok az,

DECAS III.

1 *Animo esurienti etiam amara dulcia videtur*,
Az ehezőnek még az kőserűis édes-
nek tetszik.

2 *Facti sunt amici Herodes & Pilatus*,
Az eb nem ešő meg az ő fiát.

3 *Iudas non dormit*,
Vay ki ebren alusók az áruló.

4 *Lani manus*, En ki mordottam belőlle.

5 *Ab Herode ad Pilatum*,
Eggyik latortól az másikhoz.

6 *Frusirà iacitur rete ante oculos pennatorum*
Nehéz az rauaze hőlóra keríteni.

7 *Funiculus triplex non facile rumpitur*,
Tób erősb mindenkor egynél.

3 *Ferum ferro acuitur,*
Két kő közől lizinek kel ki iűni.
Contraria contrariis opposita magis eluce-
scunt, idem.

9 *Argentum versum est in scoriā,* Elrośúla.

10 *Cæcus parietem palpat,*
Iól láttia, de nem akaria érteni.

DECAS VI.

1 *Consuere puluissos sub cubito,*
Valakinek kedűet keresni.

2 *Ipse luit parietem luto absq; paleis,*
Csak láttassék hogy Antalis bõitől.

3 *Pullus de nido auolans,*
Azt sem tudgya selyében mit csinál.

4 *Cibus alienis dentibus molitus nauseosus,*
Ebnek ad, ha meg nyálaztad.

5 *Torris de igne erutus,* Min ha az égõ keo
mentzéből szabadult volna meg.

7 *Serra gloriatur contra trahentem,*
Más czelekõdi, s mégis magának tulajd
donittia. *Lutum contra figulam cogitat. id.*

8 *Torcular calcant solus,* Senkié nem, hanē
egyedül az én feiem fuit vala ebben.

9 *Non rudit onager, cum berbam habet,*
Ves valamit torkába, ne kiálczon.

10 *Pallium breue utrumq; operire non potest.*
Egy kőruűely nem tok vgyan sok a cda
űenek.

DECAS VII.

- 1 *Lucerna sub modio, El reitet tudomány.*
- 2 *Fici cadunt in os comedentis,*
Kőnyű az mástól keresetben turkálni.
- 3 *Spinae se invicem complectuntur,*
Vay ki iől ismeri egyik lator á másikat.
- 4 *Canem mortuum vel pulicem vnum persequi,*
Nálánál aláb valóuál veselkedni.
- 5 *Mercenarius praestolatur finem operis sui,*
Vay ki sokszor tekinti az béres á Napot.
- 6 *Computraverunt iumenta in stercore suo,*
Az lator latorságában vész el.
- 7 *Noli respicere post tergum,*
Ne tekintely hátra, ha mit akarz.
- 8 *Bos cognoscit possessorem,*
Még az ökör is meg ismeri az ő wrát.
- 9 *Pater flagellis, ego scorpionibus vos cedam,*
Méz és mazzag volt az : de nem vgy
bánom én tő veletek.
- 10 *Si laueris te nitro, maculata es,*
Az Duna sem moshatja azt te rólad el.

DECAS VIII.

- 1 *Terra lacte & melle fluens,*
Drága ló föld.
- 2 *In ore leonis fauis mellis,*
Szép az faua, őrdög az cha.
- 3 *Coquere brydum in lacte matris,*

Egy vétket mással takargatni.

- 4 *Aedificant domos, & non habitabunt,*
Házat csinálnak, s más véti haznát.
- 5 *Panis filiorum non est obiciendus canibus,*
Nem ió díznónak győmbér.
- 6 *Corvus ab aquila, relictis cadaveribus, ves-*
scitur, Az rőst ember csak kézi vár
faiába.
- 7 *Dioscuri salutatores & advocati salutiferi,*
Ő sem kémelli az Isten aiandékát az Iűs
kőlkődőktől.
- 8 *Absens heres non erit,* Akar hólis az ves
si haznát, az ki közel forgódik.
- 9 *Asini sepultura,* Mint az dögöt csak kí
kel verni az ebeknek.
- 10 *Cave tibi à cane muto & aqua silente,*
Lassu víz partot mols, mord eb hamas
váb meg már.
Tímidi canes vehementius latrant, quàm
mordent, idem.

DECAS IX.

- 1 *Canis caninam non edit,*
Az eb nem évi meg az ő fiát.
- 2 *Corvus corvo oculos non eruit, idem.*
Demonem demone pellit idem.
- 3 *De tribu Levi,*
Sok kárban állapodik meg őis.

- 3 *Equus suo defraudatus pabulo ignavus,*
Akar kiis el róftúl, mikor az ő igazát
meg nem adgyák.
- 4 *Panem pestilentia sequitur,*
Minden éhség után halál követkőzik.
- 5 *Figulus ollis ansat pro voluntate ponit,*
Kiki mind szabad az ő marhaiával.
- 6 *In mari magni pisces capiuntur,* Az ki nagy
tóban haláz, nagy halat fog végre.
- 7 *Multi sacerdotes, & pauci sacerdotes,*
Minem mind pap az, az kinek pillisse
vagyon.
- 8 *Ne cratera super potantium pone lagenam,*
Máfra való képest az tiedet el ne veztes
gesd. *Numquam exuat te, antequam cubi-*
tum eat, idem.
- 9 *Nundinis dissolutis non est negotiationis*
commercium,
Késő sokadalom után vásárlani.
- 10 *Parua pluvia magnum sedavit ventum,*
Kücziduel nagyot el olta.

DECAS X.

- 1 *Serpens eiciendus e dumo,* Nem kel reírte
getni, hanem ugyan ki kel az bokorból
az kígyót űzni.
- 2 *Vb ver, ibi tuber,* Minden édesnek va-
gyon valami kőserdűe.

- 3 *Vnus lanius non timet multas oues,*
 Elég egy kő fáz variúnakis.
Vnus lapis sufficit vel decem nullibus corni-
cum configendis, idem.
- 4 *Prestat vineæ vltimum esse, quàm hœdere,*
 Iob azért iámborral iól tenni, hog nem
 mint latorral,
- 5 *Scintilla etiam exigua in tenebris lucet,*
 Akar mi kútsin tőznekis világa vagyó
 az sötétben.
- 6 *Vagina quàm gladij plures,*
 Akar hólis tób az bolond az eszmél.
- 7 *Rota plaustri malè vnctâ stridet,*
 Még az kerékis inkább fordul kenéssel.
 Auagy: Mikor á koczi meg ísa az háy
 árrát, czikorogni kel akkor á keréknek.
- 8 *Surgentem auscultare auenam,*
 Delig alunni.
- 9 *Talos scabis, Niluán érzes valamit,*
- 10 *Frigida aqua feruentem ollam aspergere,*
 Vig korában valakit hertelen meg fő
 moritani.

CHILIADIS QVINTÆ

CENTVRIA SEPTIMA.

DECAS I.

- 1 *Longo ex itinere etiam paues oneri est,*
 S Fárat

- Fárat lónak farkais nehéz.
 2 *Homo genibus Elephantinis,*
 Minem sokat tud ő az emberfőghöz.
 3 *Risus profundior lachrymas parit,*
 Minden nagy vigaság vián nagy bán
 nat következik.
 4 *Fidere vnius noctis glaci,*
 Ismeretlen embernek hünni.
 5 *Vacuum vas altius pleno vase resonat,*
 Valamely tük többet katarzol, mint
 denkor kevesebet toik. (res
 4 *Adoniæ convinium,* Igen örül, valamit
 5 *Qui plura ambit, male astringit,*
 Az ki sokat kiűn, keveset nyér.
 6 *Demandit calamum,* Igen rágia az pennát
Sapit puluillo, idem.
 7 *Puluillum cōsulere,* Más napra halaztani
Mutauit consilium, idem.
Serò silentium, manè consilium, idem.
 8 *Exigua aqua maiori interdum supernatat,*
 Gyakran az külléb győzi meg a nagyot
 9 *De gallo in asinum,*
 Más nyelwre vni az főt.
 10 *Ignis cimeribus alitur suis,*
 Minein árt az ő neki, hanem haznál is

DECAS II.

- 1 *Pons à tergo abruptus est,*

El kő

El költél bizony az futásról.

- 2 *Crocum edit,*
Meg bolondult, s azért nevet ennire,
- 3 *Elephantina olfacere promiscide,*
Ideiën meg érzeni.
- 4 *Iulio & Cesare consulibus,*
Vgyan mindenes ő volt ám abban.
- 5 *Frigidior Salamandra,*
Oly hideg mint az iég.
- 6 *Ades tritico, dum molitur, tuo,*
En a tanác, kiki mind vitéllyen gond
dolgára.
A nemine ut fallarē, fide nemini, idem.
- 7 *Dumum cedam, ut tue sint aures,*
Váriád csak, hogy én vadászak, s tied
legyen az házna.
- 8 *Rotunde quàm quadrata præstat mense ac-
cumbere,* Iob kütsin azzalhoz le vlni czē-
deszeggel, hog nē hofúhoz bofúval.
- 9 *Poculo imparato amouet obicem dolio,*
Még kánnya sincz, s immár fúria a bort.
- 10 *Parietes amicitie custodes,*
Iob táuul fereeni egy mást.

DECAS III.

- 1 *In centro & circumferentia contendere,*
Égaránt való nehéz dologról verekedni
- 2 *Ad perditam securim abiicit manubrium,*

- Minem menten kétségbe kel esni, ha valaha ferenczétlenség esik raitunk.
- 3 *Ferrum dum igni candet, tundendum,*
Az vasatis addig kel kalapálni, az míg
- 4 *Eme lectum viri operati,* (tűzes-
Bizony bár őis nyugodalmat keresne
immár annj munkái után.
- 5 *Arietum oraculum.* Bizonyos dolog.
Certo certius, idem. Res certa, idem.
- 6 *Similis Thraci in Thracem composito,*
Oly kütsin mint az keztiű.
- 7 *Marsupio suo alium lauit,* Ki sőprötte bi-
zony az ő maga erű nyéből.
- 8 *Expellere furcillis,*
Vgyan lapáton auag eb rúdon vetni ki.
- 9 *Datatim dat se,*
Adron adgya magát akar kinekis.
- 10 *Dicis causa.* Csak azért hogy Antalis
láttassék bőitólni.

DECAS IIII.

- 1 *Quasi lupus ab armis valeo, clunes infractos*
gero, Tudom én meddig fathatok, nem
verekedem nálamnál erősbbe.
- 2 *Est modus matulae,*
Az lakásban is mód vagyon.
- 3 *Paludem & salinas emere oportet,*
Még kel vennem, ha kárommal léfienis.
- De pla

- 5 De plano aliquid cognoscere,
Más dolgok közben érteni meg valamit
Sine strepitu, idem.
Sine figura & forma iudicij, idem.
Velo leuato de causa cognoscere, idem.
- 6 Dardanarij, Búza drágítók.
- 7 Noxa caput sequitur,
Bűnhődik az ki eből czelekődik.
Nequiter factum semper durat, & reum co-
mitatur, idem.
Pœna potest demereri, culpa perennis erit.
- 8 Recedit ab aula,
Nincz immár ennek hazna.
- 9 Emendicata suffragia, Kúldúlt díczíret.
- 10 Dupondius iuuenis, Igen v y deák még.

DECAS V.

- 1 Heret tanquam mus in pice, Kap két felé,
mint az Dunába haló ember.
- 2 Asinus asinum non prehendit,
Nem iob őis az Déákné váznánál.
Qualis veruex, talis offa, idem.
Tanti offa, quanti intinctus panis, idem.
- 3 Reuoluere mantellum,
Vissza fogni az kabát.
- 4 Qui te conspexerit, facile augurium capere
poterit, Az ki tégedet lát, siabadon meg
- 5 Ex sese natus videtur, (iedhet.

- Vay ki hasonló ő maga magához,
 6 *Tres mulieres nudinas faciunt,*
 A hól három afífony ember vagyon,
 sokadalom léfén ott.
 7 *Canis in eadem semper dormitat tegula,*
 Kiki mind magához hasonlónak őrdl.
 8 *Quicquid dominatur, vim Dei habet,*
 Valaki tud wralkodni, nem lsten ereie
 nélkül vagyon az.
 9 *Pomam Atalantæ sequi,*
 Az rzeltől el távozni.
 10 *Post causam vulneratam remedium queritis*
 Késő süve.

DECAS VI.

- 1 *Sæcularta opera,* Tudatlan Prokátorok.
 2 *Petulanter ne iurato,* Tanúly hogy más
 fior heibban ne esküdjél.
 3 *Pauperi vitulus est castrum,*
 Szegény embernek fíntén oly gondgya
 vagyon az ő kevéfere, mint az gazdag
 nak az ő sokára.
 4 *Cogitationis poenam nemo patitur,*
 Gondolatért emberektől senki meg
 nem büntetik.
 5 *Translatiçie agere,*
 Czak imigy amíg czelekedni valamajc.
Persunçlorie, idem.

6 *Spinofum aliquid in prato, Nincz oly fűp,*
kiben valami fogyatkozás ne legyen.

7 *Heri feruus, hodie liber,*
Az ki tegnap rab volt, má szabados lesz
8 *Aure tenui experiri tumultum,* (het,
Csak hirrel hallani az háborúságot.

9 *Vitæq; manu cadere,* Két kézzel el tašítani

10 *Aut talem oportet ducere, aut non ducere,*
Auağ è legyen, auağ vgyan egy czep se
DECAS VII. (legyen.

1 *Noli temere de Hippolito mentiri,*
Ne foly olyat ily iles ember felől.

2 *Penthatli similis,* Valóban bölcz ember.

3 *Vitulariam vitam viuit,*
Olyan az ő élete, mint az Hóld, neha
telik, s neha fogy.

4 *Corypheus chorum sequens,*
Első volna a viólsóúá tési magát.

5 *Peplo dignus,* Meg érdemli ám ez, hogy
pozstoba variák az feiét.

6 *A bellariis epulum commendare,*
Az leg költseb réstéről diczirni valamit.

7 *Vitis amicorum amona est,*
Csak kevésfreis el hiuom én barátomat.

8 *Ne currente rota funis eat retrò,* Meg lásd,
hogy hamar viúfia ne faladgyon.

9 *Dum vitat hamum, nubes et imania captat,*
S 4 Sem

Sem elei ennek az írásnak, sem vróllyá.

20 *Communibus officiis excludere,*

Közönsegesen állani valami ellen.

DECAS IX.

1 *Lentis est laudis gratia,*

Az slow pénzen nem vesűk.

2 *Telo non equè opus factu est,*

Egy dolog nélkül vgy nem fűkölkös-
döm, mint ez nélkül.

3 *Occisa sum sæpè plus multò sapit,*

Efűes diznò, mely gyűkört ránta.

4 *Benefacta benefactis aliis pertegito, ne pere-*

pluant, Nem az ki jól kezdi, hanem az
ki jól végezi, dicziretes.

5 *Quis isthic fluius, quem non recipiat mare,*

Ha az fűián ki folya, sem mondana es

6 *Arundo alas verberat,*

Szintén az tőrbe esém.

(leget.

7 *Oculus Dei fortissimus,*

Lát az isten mindeneket.

Omnia conspiciens oculus Iouis, omnia lue-
strans, idem.

8 *Deus hoc habeat decus,* Csak az isten az,

az ki ezt meg czelekódheti.

9 *Deus natura sua est cunctabundus,*

Nem liet az isten, de nemis késik.

Deus est μείζων & ac patiens redditor.

Conse-

Contemnunt spinam, cum cecidere rose,
 Fel lábbal rugia akar kiis oztán az ágot

DECAS IX.

- 1 Philosophare cælum intuens, Vgy bölczel
 ködgyél, hogy istenről el ne felelközel.
- 2 Tempus est omnium rerum explorator,
 Mindent meg mutat az idő.
- 3 Opus nouem Musis celatum,
 Nagy bölczen irattatott könyv.
- 4 Nullo fata loco possis excludere: cum mors
 venerit, in medio Tybure Sardinia est,
 Mindenütt meg talál az halál.
- 5 Solem mercede prestare,
 Nap világos pénzen adni.
 Aquam vendere, idem.
- 6 Geniam habet, Maradandó és mindennek
 nél bőczületre méltó dolog.
- 7 Ars census, opera vita,
 Ete bére, alutta hazna.
- 8 Cantare ocyma, Ragalmazni.
- 9 Lita gratiis, Mutas vigortzár valaha.
- 10 Maledictus à malefico non distat, nisi occasi-
 one, Az ki gonosbúl fiól, kész volna az
 az gonoz tételreis, ha lehetne.

DECAS X.

- 1 Alternatq; viros victoria,
 lobban adgya isten mássor.

- Multa dies, variusq; labor mutabilis aui*
Rettulit in melius: multos alterna reuifens
Lusit: & in solido rursus fortuna locauit.
 2 *Pestiferis furis ardet, őrdöggel bēllet.*
 3 *Lingua prędatur, Nyelvéuel kerekődik.*
 4 *Num capti potuere capi,*
Nem bírhatnále azzal, az ki á nélkülis
kezedben vagyok.
 5 *Flectere si nequeo superos Acheronta moueo*
bo, Meg hűd, hogy ha halat nem fog
hatokis, de vízet zavarok.
 6 *Albati ad exequias, pullati ad nuptias proce-*
dunt, Igen illik hallottá: háznál vigade
ni, s menyegzőben firni.
 7 *Alcinoos poma dare,*
Gazdagnak siegény aiaandékot adni.
Poma dat aut pyra dat, qui non habet aurea
dona, idem.
 8 *Celer es, vt mens & ala,*
Oly gyors mint az elme s az madár.
 9 *Nummum posce, alios caue poscere ab acce-*
ptore, Máltól kéry aitiámfia, mert én is
el venném, ha ki mit adna.
 20 *Caput hoc ventosa cucurbita querat,*
Bár gyogétasd magad, mert meg bo
londúlál.

CHILIADIS QVINTÆ

CENTVRIA OCTAVA.

DECAS I.

- 1 Nunc duo concordēs anima moriemur in vna
Egyűt élnek s halnak ök.
- 2 Aurea Iouis catena,
Isten hatalma s gondviselése.
- 3 Heu tripodes lugete, perit præfagus Apollo,
Léhen még oly vőd, hogy nem bólnak
ennje, az kik most illyen fel merzik.
- 4 Inuenies aliam Galatheam, Nem fogyot
még ez világgel: Találz mástis.
Inuenies aliam, si te hic fastidit Alexis, idem.
- 5 Pacem orare manu, præfigere puppibus arma,
Szómben is akaratot mutatnak,
más felől ördög az éhok.
- 6 Fornax ferrea,
Vas kementze: s ifjonyu rabfog.
- 7 Qui comederit ex ovis eorum morietur, &
quod confotum est, erumpet in regulum ser-
pentem, Az ki latorral társalkodik, la-
tról veszi haznát.
- 8 Occidit ei Sol, cum adhuc esset dies,
Elsébe sem véve magát nyaualyás, mely
hamar el ránták alóla az gyéként.
- 9 Nunquid scederabitur ferrū ferro ab Aquila
Lone, & est Nec

Nem fűr két éles fegyver egy hűvelybe.
Vnus mundus non potest duos soles ferre, id.

10 *Exstruitis monumenta Prophetarum,*

Szentíseget mutatok, maga táruúl vagy

DECAS II. (tok tőle.)

1 *Pontes aqua vacui,* Szárraz források.

2 *Circumferre Cybæa doctrine,* Alhatatlannak lenni, mint az tekenőben ingó víz.

3 *Dabo merulum album, ni hoc ita se habueritis*
 Fogadgyuk fel hogy így vagyon.

4 *Ex parua flamma minimè ingens lux prodit*
 Kűczid langnak nem nagy az világa is.

5 *Famem pellere satius, quàm purpura indui*
 Haznobb az érel az bársony ruhánál.

6 *Fauores conuenit ampliari,*
 Iob mindenkör engedelemre hállani,
 hogy nem keménylőgre.

7 *Felix qui non litigat,*
 Bódog az, az ki nem pöröl.

8 *Intelligent se muuò, vt fures in nundinis,*
 Ertik egymást, mint az lopók az foka-
 dalomban.

9 *Mensa instructa venit, Vetòt axtalra id.*

10 *Ne spectes cui gratificeris, sed cui ingratum*
 faciat, Nem azt nézd, kinek téaz keduet
 dolgot, hanem kinek ártaz czelekődet
 tőddel.

DECAS III.

- 1 Nihil ne canem vel catum reliquit,
Semmié nem marat, csak egy eb s egy
matskáia.
- 2 Non est Abbat prudentior, quàm qui mona-
chus fuit, Nincz ebesb Apatúr, mint az
ki Barátból lórt.
- 3 Non est tam bonus qui non cessitet equus,
Nincz oly ió ló, ki nem boclanék.
- 4 Non est triticum sine paleis,
Nincz az bliza polyua nélkül.
- 5 Non omnis Martinus sanctus, Nem min-
den Márton amaz bent Márton azért.
- 6 Parvulus facit et parvulus,
Az gyermek vgyan gyermek.
- 7 Paupertas mors altera,
Az fegénység második halál.
- 8 Præstat aliquando, quàm nunquam,
Iob valaha hogy nem mint soha.
- 9 Qui amat me, amat et canem meum, Az ki
én magamat szeret, ebemetis szeret.
- 10 Qui nimium festinat, calidum edit,
Az ki igen siet, háibat meg égeti.

DECAS IIII.

- 1 Qui tempus præstolatur, tempus ei deest,
Az ki vddót vár, nincz annak vdeie.
- 2 Qui totum vult, totum perdit, Az ki egé-

Sen kiűn valamit, egészen vezet el.

- 5 *Satis est fugere, quam malè manere,*
Iob el futni, hogy nem mint hitvánál
valahól maradni.

- 4 *Semel in omni vita cuiq; arridet fortuna,*
Pokolbanis esik egybör egy lnnep.

- 3 *Vir, non fundus, in pretio habendus,*
Az gazdár kel nem az házát böczülleni.

- 6 *Vnus vir, nemo vir,*

Egy ember, vgyan nem ember,

- 7 *Vxoris probrum, ultimus, qui resciat, est maritus,* Felesége vétékét előb tudgya meg
az két fel bomséd, hogy nem az wra.

- 8 *Somnium, Alom, s elős vődö.*

- 9 *Terga tucitur,* Nám vgy néz, mint ha
meg akarnál marni.

- 10 *In foribus adesit,* Előttünk vagyon.

DECAS V.

- 1 *Optimum non nasci,*

Embernek élete nyomorúság.

- 2 *Margites, Oskoba ember.*

- 3 *Malus cum malo collinquescit voluptate,*
Lator latorban gyönyörködik.

- 4 *Vino vendibili suspensa hedera nihil opus est*
Az jó bor tzeget nélkülis el kel.

- 5 *Proceridis telum,*

Az mihöz ő kezd, általis megyen ráta.

- 6 *Oblivioniæ campus,*

Mint

CENTVRIA VIII. 405

Mint az hólt oly feledékeny. (feledet.

- 7 ἰδιώτης, Lehetetlen dologban törőd a
- 8 Dea impudentia, Az ki nem bõmérmetes
kõdik, veszi haznát.
- 9 ἰμπερία, Vizket ám most néki.
- 10 κἀνοχίζω, Kalánozni.

DECAS VI.

- 1 Phicidiffare, Pelypesskõdni.
- 2 Omne as alienum cepe, & multa allium,
Valamint s valahogy, de ki fesslem az
- 3 Interrupta est Musica, (adóságból,
Im esét vezted az lép beszélgetésnek.
- 4 τρυφώω, Gyermeki fegetés.
- 5 Aegyptium laterifer, Vgyan egyébre sem
- 6 Pro bonis gloriæ, (ió ó,
lótetemény helyet bõsége iót venni.
- 7 Pitana sum, Az mel' eb meg mart, vgyan
annak bõréuel gyógyultam meg.
- 8 Mitior columba, Szilid mint a galamb.
- 9 Leonem videre, hostium praelia portendit,
Orozlánt látni álmokban, nē iót legyen,
- 10 ἰψα, Huy, bezzeg ferenczelen.

DECAS VII.

- 1 Palpare in tenebris, Sõtétben tapogatni.
- 2 Muscas depellit, Legyet czap fárán.
- 3 Tenuiter diducis, Sok rézre osztod.

- 4 *Simia fucata,*
Oly kendőző mint az olajos korsó.
5 *Cui ista arident, meis ne gaudeat,*
Nem fűrek hát én ő véle őzue.
6 *Dicebant benè, sed mente alta prava struebant,*
Szép az íauok, de őrdög az ehok.
7 *Paraserna dona, Tiztellesges aiandékok.*
8 *Victi non audent hiscere,*
Meg tetzik az ki győzetteret, mert mor-
czanni sem mēr.
9 *Thersitica facies, Vndok ember.*
10 *Picifer, Alá való ember.*

DECAS VIII.

- 1 *In numerato habet, Késsen tarttia.*
2 *Nil satis est, quia nunc tantum, quantum habes, sis, Pénz emberiség, s ruha tiztelleg.*
Quantum quisque sua nummorum possidet arca,
Tantum habet & fidei, idem
3 *Imit ceris eradere, Tellyeseggel ki törteni*
4 *Gracili manu pinguem pedem ne premat,*
Nyárban győicz, ha Télben chezni nem akarz.
5 *Aestas non semper fuerit, componite nidos,*
Az ki Nyárban nem győit, Télben ag-
eből bānkodik.
6 *Ex ossis suum rodit pedem,*
Oly segény, csak nem ési meg magát.

- 7 *Familiam ducit, Fő ő benne.*
 8 *Pestiferi, Gonosz példaadó emberek.*
 9 *Fabula absq; pennis,*
Reiá halgas ha érteni akarod.
 10 *Cælum in tartara soluere,*
Mindent fenekétől fogva fel forgatni,
Cælum terræ miscere, idem.
Tellurem vndis miscere, idem.

DECAS IX.

- 1 *Cede Deo, Ne ály Isten ellen,*
 2 *Orba Tigride peior,*
Kegyetlen mint az farkas.
 3 *Sicula aula, Kegyetlen gazda asifonyok.*
 4 *Sunt intus omnia recte,*
Mindenek jól vadnak.
 5 *Oculus mundi, Oly ember, hogy ez világ*
főmeit csak ő reiá függezettette.
 6 *Spongiæ, Kegyetlen tisztartók.*
 7 *Per genium eius deierat,*
De ő minden dolgát iauallya néki.
 8 *Eradere albo,*
Valami tisztból ki rekeztetni valakit.
 9 *Prodit Sol omnia nobis, Nincz oly titok,*
melynek nem kel ki nilarkoztatni.
 10 *Cybiotates, Kegyetlen adó vető.*

DECAS X.

- 1 *Contemplata lupum fugis vt pecus improba*
canum, Nám

Nám vgy fútz mint az eb az bot clót.

2 *Herate iaculatrix,*

Az malom sem érne az ő nyelvével.

3 *Musarum os feruens,* Bőlcz háuú ember.

4 *Clypeum post vulnera sumit,* Kélső sütec.

5 *Herere in iisdem scopulis,*

Vgya ottan lenni.

6 *Pauperis est numerare pecus,*

Szegény ember az, á ki tiúkiáá hársplála

7 *Vtramq; iuslare tibiám,*

(lyá,

Minden erővel azon lenni.

8 *Liquida tempestate liquidior,*

Lágy erkölcsű, mint az olaj.

9 *Musca est, nihil potest clam illam habere,*

Mint á légy olyan, mindenben kálán ő.

10 *Cinerem quatit,*

Minden napi munkáiáual áll.

CHILIADIS QVINTÆ

CENTVRIA NONA.

DECAS I.

1 *Elephanti corio circumtectus,*

Lázzik hog ostoba, mert kemény bőré.

2 *Auro purior,* Az aranynális tisztáb.

3 *Alao procerior,*

Oly magas mint az Orias.

4 *Pluma leuior,* Mint az tol oly könnyű.

Subore

Subere lenior, idem.

5 *Morte odiosior,*
Az halált sem győlölkhetem inkább.

6 *Charitibus humanior,*
Soha nem lehet embersegebb nállanál.

7 *Atreo crudelior,*
Soha nem lehet kegyetlenb.

8 *Thrasone gloriosior,* Igen kérkedékeny.

9 *Zoilo inuidentiior,* Irigý mint az ördög.

10 *Phocione iustior,*
Igen igazság szerető ember.

DECAS II.

1 *Delphino lascivior,* Oly folyatő mint az eb.
Passere salacior, idem.

2 *Milone robustior,* Vastag mint az Rétz.

3 *Pœno perfidior,* Töröknélis háttetlenb.
Cretense mendacior, idem.

4 *Pygmeo breuior,*
Kütsin mint az lyuki ember.

5 *Carnifice immanior,* Hóhérnális kegyet-
lenb.

6 *Tracibus bibacior,* Igyál ökö, só-víz.

7 *Thaide blandior,*
Hizelkődő mint az kurua.

8 *Cræso ditior,* Földig gazdag.
Cræso numatior, idem.

9 *Nojstri temporis Aristarchus,* Nő bizony
elindzno

- mindenthöz gánczot tud ő találni.
 10 *Ibidem una traho*, Szintén abban vólnék
 most én is foglalatos.

DECAS III.

- 1 *Exenterare*, Véréc venni.
 2 *Subrostrari*, Héuolkodók.
 3 *Fer equo animo*,
 Hínd bé az főmód, s fienued el.
 4 *Ad inferiora se conuertit*,
 Mindenkor az begénnyel tarttia ő.
 5 *Tragelaphos fingere*,
 Oly dolgot gondolni, mely sohól nincs
 6 *De plebe*, Igen köz dolog.
Vulgus, idem. E trinio, idem.
 7 *Fusio sordior*,
 Még atiaiai fiaut sem hallja meg.
 8 *Amphora coepit*,
Institui currente rota, cur vrceus exit,
 Nagyot kezdé, s küczint vún véghöz.
 9 *Vulpes pro leone*,
 Csak fépitt, de bizony semmire kellő.
 10 *In aliam terram transfertur*,
 Más renden léssen fiénáia.

DECAS IIIL.

- 1 *Cane milite peior*,
 Amaz gonoz fele ebnélis gonozb.
 2 *Absoluta est potatio*,

- Aldomátlatis meg ittuk annak.
 3 Inter medios collocare, Közbold hadni.
 4 Threicium non Troia virum produxerit vnq̃
 Soha nem láttál bagolnak Sölyöm fát.
 Non imbellem feroces
 Progenerant aquile columbam, idem.
 5 Domi sue quilibet rex,
 Bagolyis bíró házánál.
 6 Totum facit, Egéz hatalma vagyon.
 7 Iudicium circulatoris, Hitván ember itél.
 8 Priusquam é conuexo disunferis, (leti.
 Soha napián.
 9 Timoniano more, Ördögi módra.
 10 Etiam floralia agens spectatur nonnunquam
 á Catone, Pokolbá is élék egytör egy In-

DECAS V. (nep.

- 1 Solem si manibus gestare videtur,
 Azt tudgya heg mind övé az Diofög.
 2 Puro pretiosus est purus, lámbornak tana
 bor előt tiztelége vagyon.
 3 Rem non nouam aggredi,
 Az fába vágni feikelet.
 4 Iactus retis, Egi ferencze.
 5 Felici diplomate vitur,
 Elég ferenc és minden do'gaiban.
 6 Herculis clypeus, Ekő munka.
 7 Timoneæ coma, Eb vendégfög.

- 8 Fugituum retrahere, Valamit viſſa hozz
 9 Subicere pedibus Acherontem, (n.
 Sem Iſtenuel ſem emberuel nem gon-
 10 Patris eſt filius, (dolní.
 Iámbor atának iámbor az fiais.

DECAS VI.

- 1 Chium & Ammoneum miſcere,
 Góróg és Déák nyelűt tudni.
 2 Latine loqui,
 Egy általlyában meg mondani,
 Romano more, idem.
 3 E cucumere bibere, Vándorlani.
 4 Ad elirellat natus,
 Ezépre a kapára termet ember.
 5 Si niterulam ſcirem arcani mei conſciat,
 protinus igni exurerem,
 Ha tudnám, hogy az ingem tudná tiko-
 mat, még aztis meg égetném.
 6 Aperi buſſam, aperiam buccā, Adze, s né
 7 Abſq; oleo pingit,
 Gazda nélkül vet ſámoz.
 8 Dicam humeris protrudit,
 Nap eſtig egyéb dolga nincz, hanem
 hogy az ebédet s az vaczorát vária.
 9 Vltre cum lapis, Latorral latornak leſő
 Humire cum equis. Rugire cum leonibus.
 10 & ventum aduerſum auerſum habet
 Nagl

Nagy akadály vagyon előtte.

DECAS VII.

- 1 *Culex lychno se committens aduritur,*
Igen kapdos az gyermek az tűzhöz, de
meg égeti.
- 2 *Talos scabere,*
Czoda vgyan, mert rickán esik az.
- 3 *Anicita anarorum, complexus sphaerarum,*
Hól lártad, hog' fólúeny fólúent fereff.
- 4 *Asinus stramenta manulit quàm aurum,*
Az ebnek ha aranya vólnais, inkább hálna
válna' raita.
- 5 *Cyclopum more, Latrocl módgyára. (n.)*
- 6 *In leporinis carnibus vinere, Keduére lakni*
- 7 *Matrem sequamini porci, Eb után kamaz.*
- 8 *Ostreis in marem heret,*
Mint az légy mindenkor raitam czög.
- 9 *Nihil est quod hodie mihi succedat,*
Nám semmi berenczém nem lón má.
- 10 *Neq; curimus nunc neq; iuuamur renige,*
Akar mint vgyeközzünk raita, vgyan
otran vagyunk.

DECAS VIII.

- 1 *Vt lutum baiulantes, Mint az bérselek.*
- 2 *Tám multa quàm sapiens, sed non talis,*
Eleget hól, de sem elei sem vtóllya.
- 3 *Hoc iam & vates sciunt,*

- De ezt immár az kufarok is tudgyák.
 4 *Aristilli more dictu*, Nám vgy konog az
 orrod, mint az Váradi harang.
 5 *Citeria*, Czáczogo mint az fetake.
 6 *Noni nammi*,
 Mennél tovább annál rokkabbúl minden.
 7 *Neq; dicta neq; facta*. Soha ezt senki sem
 mondta sem czeleködre.
Neq; scriptum neq; pictum, idem.
 8 *lacta atq; insecta*,
 Mind az ki meg lőtt, s mind az ki nem.
 9 *Salutote volucripedum soboles equorum*,
 Isten gyonapoc Gál biró.
 10 *Mithragirtes non Daduchus*,
 Minem fő ő abban, hanem fark.

DECAS X.

- 1 *Ipsus se ledit, alium qui ledere querit*,
 Magának árt az, s ki másnak akar ártani.
 2 *τίνα τὸ πλὺν σοῦ πρὸς ἑσέω, Vagyon azért*
 néki gondgya, miért nem tetzik.
 3 *Doni pagnax more galli*, Mindenkor ott
 hon vil, mint egy kotlós tiúk.
 4 *Nec Deus nec homo*,
 Bánná azt mind Isten s mind ember.
 5 *Ipsis & Chis*, Mind közönségesen.
 6 *Ostiatim*, Egyenként.
 7 *Duobus digitis primoribus*,
 Czak gyöngededőn.

- 8 Oracula loqui,
Igazat földani, s rauhfra nem hazudoí.
9 Musarum auis, Tudós ember.
10 Omni ex parte dies malus haud obuenerit
vnuquam, Soha nincz oly nap, mellyen
valamí iót ne czelekódhessünk.

CHILIADIS QVINTÆ

CENTVRIA DECIMA.

DECAS I.

- 1 Centum autem linguis plaustrum compingie-
tur vnum, Nem tudod ám te, mely drás
gában áll ennékem.
2 Dulce pomum cum abest custos,
Iob izón esik az mihöz munkáual lutz.
Aque furtivæ dulciores sunt, idem.
Nitimur in veritum semper, cupimusq; ne-
gata, idem.
3 Sanior es pisce,
Oly egészsgei vagy, mint az hal.
4 Euparvphus ex comœdia,
Frissen írt mint egy wr.
5 In tranquillo quilibet gubernator est,
Könnyű ezendez vdon kormánt tartani
6 Neq; Lydorum caricæ, neq; flagrorum cre-
pitus, Sem igen jó, sem igen rossz, ha-
nem csak közép ferint való.

- 7 *Tanquam de Narthecio,*
Mint egy kézről.
- 8 *Quod non opus est, asse charum est,*
Mind drága az, az mi nélkül el lehet.
- 9 *Nunc tuum ferrum in igni est,*
Most vagy on fűtőn kezeden.
- 10 *Ne bos intereat vicinus si improbus absit,*
Nincz nehezeb, mint mikor gonosz jó
sédgya vagy on embernek.

DECAS II.

- 1 *Colophonium calciamentum,*
Nám oly nagy sarud vagy on, hogy sek-
lyértis fogadhatnál belé.
- 2 *Manduces, Halgas, mert ihól iő a farkas.*
- 3 *Vbi tu Caius, ibi ego Caius,*
Az minemő mosdót te énnékem tartasz,
énis olyan kendőt te néked.
- 4 *Rumor publicum non omnino frustra est,*
Nád fal nem indul fél suás nélkül.
- 5 *Quadratus homo,*
Alhatatos ember.
- 6 *Aequa viro merces fac praestituatur amico,*
Limbórral könnyű meg alkunni.
- 7 *A bonis bona disce,*
Az iótől iót tanúl ember.
Disce sed à doctis, indoctos ipse doceto, idem
- 8 *Sapiens non eget,*

Gazdag á bőlcz ember.

- 9 *Permulta hominibus inopinata contingunt,*
Vay ki sok dolog léfzen embereknek vé-
lekődések küüöl.

- 10 *Piscis eget sale,*
Nag dolog ha á sós halat meg kel főzni.
Bacca eget oleo, idem.

DECAS III.

- 1 *Pyri finem facies,*
Nem menekődel te meg akasztófáról.
2 *Piscatur in aqua turbida,*
Maga haznát keresi.
3 *Loqueris equo insidens,*
Vgy főllaz te, mint egy iól őrlőte.
4 *Fluviiatiles aues,*
Mindenkoron az vizön vadnak, mint
az madarak.
5 *Asini velleræ queris,*
Még az ökör alatis boríht keresz.
6 *Amyris furit,*
Bolond azért ő, de tudgya mit művel.
7 *Qui festinis est pedibus offendit,*
Soha nem haznál velle az ki igen siet.
Canis festinans cæcos parit catulos, idem.
Quod citò fit, malè fit, idem.

- 8 *Paries inclinatus,*
Igen meg hanyatlot immár.

9 Vmbra mortis videre,
Félékeny embernek kőczin is nagynak
látzik.

10 Arare boue & asino,
Vissza czelekedni valamit.

DECAS IIII.

Domas lateas habitare,
legen építeni házat.

2 Stylo ferreo scriptum est,
Változtathatlan végezés az.

3 Paxillus infractus est,
Bene törött ennek az tiege.

4 Leo est foris, leona in itineribus,
Nem akarósnak nyögés az vége.

5 Amicus vt oleum plantis,
Vgy fereti mint az eb az matkás.

6 Autumnalis appetentia,
Vgy chetném mint az farkas.

Bulemia, idem.

7 Mantis te vidit,
Niluán meg igézek régedet.

8 Septimani tragædi,
Meg bolondult az betegség mia.

9 Aestiva ægritudo,
Iamar múlandó betegség.

10 Equus Troianus,
Iámborok auagy latrok háléka.

- 1 *Lycia coma,*
Oly haia vagyon mint az leánnak.
- 2 *Mopso sum certior,*
Vgy tudom mint az riz vyomat.
- 3 *Litera mata,*
Annit tud ő ához, mint az Bagoly az
Aue Mariához.
- 4 *Lapis super lapidem sedens, idem.*
- 5 *Panegyrica,* Sok rézből állandó, mine
az Tobias fakála.
- 6 *Proci Penelope,*
Alá való dolgoknak tanulója.
- 7 *Solis mensa,* Mindennek kész azzal.
- 8 *Iniice,*
Bizony ő gyorsan el űteti az gombot.
- 9 *Cotem esse,* őztónnek lenni valamiben.
- 10 *Aethneus venator,*
Válríg vadáz, de keveset fog.
- 11 *Captat semper, capit nihil, idem.*
- 12 *Habet crura & manus, sed ventrem minus,*
Vólna népe s ereie, de ninczen földra
- 13 *Ludendum domi suae,* (való pénze.
Kiki mind otthon iádzék.

- 1 *Cyclops excecatus,*
Vólna népe, de nincz bölcz hadnagya.

- 2 *Murium iocimora,*
Czoda dolog.
- 3 *Vinum theologicum,*
Valamely bort az Czigányok feretnek,
íó bor az.
- 4 *Oportet in eadem arbore esse, etsi non idem*
cum omnibus sentiat,
Egyet kel mindenben értenünk, az mi
ben lehet.
- 5 *Vagari desine,*
Az mit czelekődől ne czelekőd alomál.
- 6 *Obsurduerunt aures nabi,*
El idketültem belé.
Obsurdi auribus, idem.
- 7 *Veternofus,* Alusékony.
- 8 *Suus cuiq; mos, suus cuiq; ritus est,*
Kinek kinek külömb erkölczé vagy on.
Velle suum cuiq; est, nec voto vivitur vno.
- 9 *Pauperes à dispendio tuti,*
Nem fél az begény ember foztástól.
- 10 *Aegyptiis caeciores,*
Oly vakok hogy nappal sem látnak.

DECAS VII.

- 1 *Sol admonet,* Az vdsis arra int.
- 2 *Pace tua haec fari liceat,*
Meg boczás íó Wram.
- 3 *Ab impuris dona non sumenda,* Látortól
aiant

alandékok nem tisztelegg el venni.

Hostium dona non dona, idem.

4 *Fecit amor maciem,*

Szerelmében vesztet így el.

5 *Milesius sermo, Trágár beféd.*

6 *Ingratus, Kedveslég nélkül.*

7 *Arenæ maris numerum superat,*

Számtalan.

8 *Ab inferis nullus reditus,*

Nehéz az halálból vissza iőni.

9 *Nilil pensi est illi,*

Semmit nem gondol véle.

10 *Ha, nimis serò corde,*

Bezzeg kegyetlen főűd vagy.

Non homine fatus, idem.

DECAS VIII.

1 *Dij magni, Hatalmas isten.*

2 *Myrmicè incedere,*

Handgya módra járni.

3 *Dies signandus melioribus lapillis,*

Szerenczés nap.

4 *Libitinarium senex,*

Fél lába az koporsóban vagyon.

5 *Tales simus, quales videri & haberi velimus*

Nem csak finuel hanem főuelis iők les-
gyünk. *Voci consentanea sit oratio, idem.*

6 *Quis hoc potest videre, qui potest pati,*

T 4

Ki néz

Ki nézhetne, s fenuedhetne el eze.

- 7 Bonum manere difficile est,
Nehéz támborúl maradni.
- 8 Omnes effugere difficile est,
Nehéz mindennek szíjút bé dogni.
- 9 Variam animal non altera manu duntaxat
apprehendendum,
Az rótkához két kézzel kel kapni.
- 10 Sermonis prolixitas fastidiosa,
Nem jó sok szó, sok pénz jó.

DECAS IX.

- 1 Respue quod non es,
Az mi nem vagy, ne kiúány annak
mondadni.
- 2 Ne meas vites ledite, sunt enim impendia
quàm tenere,
Hadgyatok békét az én munkáimnak,
mert a nélkülös gyengék.
- 3 Templum ingressus reuerenter adorato, neq̃
quicquam interea, quod ad victum pertineat,
vel dicat vel faciat,
Emberi dolgot Isteni dologgal ne ele-
gyécz.
- 4 Ex itineris diuerticulo non est ingrediendum
in templum, neq; orandum, etiam si iuxta ves-
tibulum transeat,
Az Isteni dolgot mindenkör előb el vé-
gezdz,

gezd, á te magadénál.

- 5 *Nudis pedibus sacrificia & adorato,*
Könyörgés közben semmiről egyébről
ne gondolkodgyál.
- 6 *De Diis, ac rebus diuinis, nihil tam miran-*
dum dicitur, quod non debeat credere,
Az Isten igéie hűtet kíván, nem okos-
kodást.
- 7 *Linguam coërce, Deum imitaris,*
Nyelvedet meg tartoztasd, elmédde
Istent kövessd.
- 8 *Flantibus ventis echon adora,*
Íó herenczédet Istennek tulajdoniczad.
- 9 *Omne acutum abs te dimoue,*
Minden haragot tölled el távoztasd.
- 10 *In calceum dextrum pramitte pedem, in pos-*
doniptrum autem sinistrum,
Tíztestleges dolgot mindenkör inkább
bőczály hasznalannál.

DECAS X.

- 1 *Ovinas pelles ne iungas lupinis,*
Íól kereset marhádat ne elegyész gon-
dól keresetel.
- 2 *Periculum est, ne tu ex teipso hac, non ex*
me audias, Magad mondod, nem én.
- 3 *Iuxta sacrificium ne incidas vngues,*
Szegény atyádfiait toha meg ne vrtály.

- 2 Cerebrum ne eda, Elmédet meg böczöld.
 3 Aliquid rubri ne suscipias, Az fölöttéb
 való főmérmetellegget el távoztasd.
 6 Aurum habenti ne adhaerescas filiorum gra-
 tificatione, Haznos dolgot tanulj, nem
 hasontalant.
 7 Honora cum primis fratrem & aram, figu-
 ram & triobolum,
 Az tanulásban forgalmatos légy, az
 költségben mértékletes
 8 Maluam sere, sed tamen ne ede,
 Minden állatnak erciét eszedbe vdd,
 de el ne titkold.
 9 Ab animalibus abstine,
 Mindennek az ő igazát meg ad, senkít
 penig ne háborgas.
 10 De Pythagoricis rebus absq; lumine ne lo-
 quaris, Minden bölcz dolgokról
 ockal fióly.

Δεξάτω οὖν.

Finis Adagiorum.

IN ZOILVM,

Seu

IN OBTRUCTATOREM

Linguae Hungaricae.

E Cquid & Hungaridam pergis malè carpe-
re linguam,

Quòd rudis illa nimis, barbara sit quòd, ais.
Scilicet ignoti fuerit tibi nulla cupido,

Radiciam ignarus non benè serve potes.
Nam licet à Scytica ducat primordia gente,

Maioresq; mei sūt vt Atilia licet;
Culta tamen vox est, facilis. propioq; velati
Hebræo, Graio, Romulidumq; sono.

Hinc mihi sunt testes, benè quæ ratione, sinu
Linguarum multa cognitione valent.

Testis & ille Faber, nosciturq; decus, ille Pel-
Qui meritò nomen regis habebat, erit:

Tu quoq; testis ades Deci cultissime, Hebræus
Gratta cui verè nomen habere dedit.

Tu quoq; testis ades linguis decorate Iacobe
Qui prae toties hac elementa premis;

Edis & hunc nobis, quem condidit ipse, libel-
Decius Aonii gloria magna chori.

Vivite felices, mea gens dic, vivat uterq;
Autor & Excusor, vel sator atq; dator

Ioan. Bal'o

Vram on Isienem tavostast d,
talem a3 mi nem vo an bere
em logi a3 got kuresom vram
enget nichem Gofat liche nem
onagammale ne ylick sijat bijet
te gik anades ~~mech~~
~~goren~~ oke des Gofusom an
ides me3 valrom bijet
bijet bijet a3 te Gofat
Sahgalt onien engemet
mit on iroki

As ki beret eger beret
y golan beret alki eger
beret en is se beret an
y golan an beret an

Nem omnes sunt sa
nti. qui kal karit li
mini templi. Nem
minob. genteek asok
as. kik as templomnak
Luther nyomjak
In x. u. Salpa narvink
voni aen idigist

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

24, 104, 107, 179

184, 187, 197, 206

214, 223, (262)^{suppl.}

270 (manuscr.) (312)

(320) (344) 409.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

